Conceptnotulen raadsvergadering

Vergadering:
Gemeenteraad Heerlen

Vergaderdatum:
5 en 6 november 2025

Tijdstip vergadering:
14.00 uur

Presentielijst

Aanwezig:

Leden:
K. Adema, S. Bayraktar, M.M.M. van den Berg, J.P. Bertholet, M.T. Bosch S. Bottenberg-Brylka, M.T.A. Butink, F.W.S. Daamen, A. Damen, T. Dragstra, J.L.M. Ermers, E.A.N.M. Géron, T.G.M.M. de Groot, J.A. Heine-van Dartel, A.M.G. Hendriks-Berg, J.T.M. Hendriks, P.E.J. Hoogers, S. Jacobs, A.L.B. Janssen, B. Karabacak, P.C.C. Kastrop, A.W.A. Keulen, R.J.A. Kockelkorn, R.H.F. Leers, T. Nefjodov, P. M. van Oosterhout, A. Oulad Lmaroudia, P.A. Pauwels, T. Reijnders, R.W.T.A. Rozestraten, A.A.W.G.M. Santegoeds, M.H. Schreurs, A.A.M. Stöcker-Bus, P.S.G.M. Vaessen-Stollman, I.J. Vermeulen-Klamerek, H.M.A.M. Verreck en P.M.A. van Zutphen

Wethouders:
J.M.M. Clemens, C. Gelderblom, W. Houben, M.P.G.M. Peters en A.E.H.T. Vrusch

Voorzitter:
R. Wever

Plv. griffiers:
C. Bartholomé en A. van der Weijden

Verslaglegging:
J.H.C.J. Toirkens

Agenda

1. Opening en vaststellen agenda raadsvergadering pag. 3

2. Vaststellen begroting 2026 pag. 3

- SP pag. 3
- OPH pag. 6
- CDA pag. 12
- Jongerenpartij pag. 16
- Partij Hoensbroeks Belang pag. 19
- PVV pag. 24
- VVD pag. 30
- Forum voor Democratie pag. 35
- D66 pag. 41
- Hart Leers pag. 43
- Partij voor de Dieren pag. 45
- GroenLinks pag. 49
- PvdA pag. 52
- Fractie Damen pag. 54

Wethouder Houben pag. 56
Burgemeester Wever pag. 70
Wethouder Clemens pag. 81
Wethouder Peters pag. 93
Wethouder Vrusch pag. 108
Wethouder Gelderblom pag. 118

2b. Bijdragen fracties tweede termijn

- SP pag. 129
- OPH pag. 131
- CDA pag. 136
- Jongerenpartij pag. 142
- Partij Hoensbroeks Belang pag. 143
- PVV pag. 145
- VVD pag. 149
- Forum voor Democratie pag. 149
- D66 pag. 152
- Hart Leers pag. 154
- Partij voor de Dieren pag. 157
- GroenLinks pag. 159
- PvdA pag. 163
- Fractie Damen pag. 166
- Burgemeester Wever pag. 167
- Wethouder Gelderblom pag. 170
- Wethouder Vrusch pag. 171
- Wethouder Peters pag. 175
- Wethouder Clemens pag. 182
- Wethouder Houben pag. 185

3. Vaststelling belastingverordeningen 2026 pag. 194

1. Opening en vaststellen agenda raadsvergadering

De voorzitter
De vergadering is geopend. Welkom op deze zonnige lentedag. Ik denk dat u allen liever was gaan wandelen en leuke dingen was gaan doen, maar u mag het feestje van de lokale democratie twee dagen met elkaar vieren. Daar gaan we ook een feestje van maken, lijkt mij. Het is belangrijk. Het gaat over nogal wat geld en het is goed dat we dat zo doen. We hebben een strak schema: tien minuten per fractie in de eerste termijn, dan een schorsing om te eten en daarna de beantwoording door het college. Morgen gaan we vrolijk verder met de tweede termijn. Dat hebben we afgesproken in het presidium voor de eerste termijn. Dus vandaag wordt er niet geïnterrumpeerd. U mag een aantal vragen – als dat nodig is – na afloop van een spreker stellen, maar daar blijft het bij. Morgen kunt u wat dat betreft nog even lekker losgaan, maar vandaag is het gewoon strak georganiseerd. Daarom hebben we natuurlijk ook wel gezorgd voor een enorme traktatie in de pauze. Er is vandaag echt verzekerd dat er friet is. Het moet goedkomen vandaag, maar we gaan snel beginnen, want ik heb al één minuut volgekletst. Dat is niet de bedoeling, want dat doe ik straks in de beantwoording wel. Ik mag graag het woord geven aan de fractievoorzitter van de SP, de heer Reijnders. Gaat uw gang.

2. Vaststellen begroting 2026

De heer Reijnders, SP
Dank u wel, voorzitter. Op 2 september 2024 viel ik om. Een flinke hartaanval veranderde een gepland bezoek aan het Zuyderland om de Tweede Kamer toe te spreken, in een spoedrit naar de SEH. Wat volgde was een jaar van vallen en opstaan. Van knokken voor het behoud van het ziekenhuis tot vechten voor mijn eigen leven in datzelfde ziekenhuis. Ik leerde wat kwetsbaarheid is en hoe belangrijk nabijheid van zorg en dierbaren is. Ik leerde via mijn eigen hartenkreet ook die van heel veel Heerlenaren kennen. Het is echt wat anders om die hartenkreet in theorie te kennen dan hem in de praktijk te ervaren. Ik leerde het verschil tussen wat bureaucraten zeggen en wat ze doen. Het verschil tussen het rotsvaste vertrouwen in de modelmatige werkelijkheid en de weerbarstige praktijk. Ik heb ervaren hoe onmachtig dat mensen maakt.
Doen wat je zegt en zeggen wat je doet, is het minste wat mensen mogen verwachten. Anders oogsten we ongewild cynisme en dat kunnen we niet gebruiken. Het is een les die ik vandaag graag toepas.
Voorzitter, want ook Heerlen weet wat vallen en opstaan betekent. Een stad die door de opening van de mijnen als een komeet opkwam en daarna keihard viel door de sluiting van diezelfde mijnen. Een stad die zich aan de eigen haren uit het moeras trekt, terwijl zij tijdens het opstaan steeds nieuwe klappen krijgt. Maar telkens weigert deze stad zich neer te leggen bij de gevolgen van landelijke besluiten en economische krachten. Hub Cobben organiseerde oud-koempels voor betere pensioenen, bewoners kwamen in actie tegen heroïne- en prostitutieoverlast, en met Operatie Hartslag overwon Heerlen de verwoestende heroïnecrisis dankzij samenwerking en doorzettingsvermogen.
Die bereidheid om in actie te komen als de belangen van de gemeenschap in het gedrang zijn, maken ons tot wie we zijn. Als moderne Hub Cobbens gaan duizenden mensen al twee jaar de straat op voor behoud van ons volwaardige ziekenhuis. Ze zetten druk op bestuurders die zichzelf heel slim vinden, maar niks snappen van de levens van tienduizenden alleenstaande moeders, ouderen en zieken in onze gemeenschap. Daarom groot respect voor al die bewoners, medici, verloskundigen en bekende Nederlanders als Emil Szarkowicz, Marcia

Luyten en Huub Stapel voor de steun. Maar ook – dat zal ik niet zo vaak doen – grote waardering voor de collega's in deze raad en het college die blijven strijden voor het behoud van een ziekenhuis. Samen vertegenwoordigen we een stad die zich niet neerlegt bij slechte voorstellen en bedrijfseconomische belangen. Vastgoedbelang gaat niet boven volksbelang. Geld gaat niet boven gezondheid.
Voorzitter, ook dit college is onderdeel van het Heerlen dat zich steeds verder opricht. Met het bevechten van hardnekkige armoede en achterstanden, maar ook met het opwaarderen van ons centrum, als plek waar je graag wil zijn. Als het lukt om de UM naar Heerlen te halen, is dat een historisch succes. Ik wilde hier eigenlijk vragen: hoever staat het met die onderhandelingen? Maar vlak voordat ik hiernaartoe kwam, las ik een persbericht van het UM. Ik sprong een behoorlijk gat in de lucht. Ik zie dat sommige andere raadsleden dit ook deden, dus laat ik vooral de wethouder vragen om een toelichting te geven op dit veelbelovende persbericht.
Maar minstens zo belangrijk: er wordt ook flink geïnvesteerd in renovatie en nieuwbouw van onze basisscholen, want leren begint niet pas op de universiteit. Dat begint al veel vroeger en daarvoor heb je een veilige en een prettige omgeving nodig om je te kunnen ontwikkelen. De SP wordt ook blij van de bouwsteigers in Vrieheide. Honderden woningen worden opgeknapt. De huis-aan-huis operaties van de energiecoaches en de Ooievaarsmoeders zijn mooie voorbeelden van de menselijke maat. Ook het geplande zorgbuurthuis in Meezenbroek smaakt naar meer. Zorg daar waar het hoort, in de buurt, dat is sociale vooruitgang volgens de SP. Laten we de opwaardering en extra investering van Hoensbroek Centrum niet onvermeld laten, waarbij we graag van het college vernemen hoe het rijke verenigingsleven in Hoensbroek een plek krijgt in die belangrijke plannen.
De SP is trots op deze resultaten, maar beseft ten volle dat armoede en achterstanden nog steeds groot en hardnekkig zijn in onze stad. Niet achteroverleunen dus, maar met volle kracht vooruit de komende jaren is het advies. De invoering van de Parkstadwet zal bijdragen aan sterke en stabiele buurten, een lang gekoesterde wens van de SP. Het is een compliment aan het college en alle betrokkenen waard.
De Parkstadwet en de woonpijlers zijn goede voorbeelden van ijzersterk onderzoek en strakke samenwerking. De SP wil wel weten hoe ze precies in deze begroting staan. Met hoeveel niet-toegewezen huishoudens wordt rekening gehouden? Waar vinden we de financiële effecten terug? Hoe voorkomen we dat de Parkstadwet als bezuiniging wordt gebruikt? De SP wil de toezegging dat alle financiële voordelen van het beperken van kwetsbare instroom ingezet wordt om de aangewezen buurten sterker en stabieler te maken. Kan het college dat toezeggen of moet de raad hierover een uitspraak doen?
Met het actieplan Fijne buurten en de verhoging van het budget voor groenonderhoud is een eerste belangrijke stap gezet om de publieke ruimte in onze buurten te verbeteren. Maar pas op: samenhang en samenwerken zullen bepalend zijn voor een succesvolle uitvoering van het actieplan. De SP ziet veel potentieel in het handboek openbare ruimte, waar we op basis van buurt en de karakteristieken beleid gaan formuleren over hoe die publieke ruimte eruit moet gaan zien. De wethouder geeft aan dit in het tweede kwartaal van 2026 te zullen opleveren. Graag zien we dat dit in het eerste kwartaal gebeurt. Graag een reactie hierop van de wethouder.
Samenhang is een woord dat vaak terugkeert in de raadsbrede kritiek op het ruimtelijke beleid. Het is wat vaak ontbreekt. We zagen het recent bij discussies over de Spoorsingel en het Willemskwartier. De raad luidde de noodklok en dat bleek terecht, want een week later lazen we in de krant dat de eigenaar van Studio 2000 een plan bij de gemeente heeft ingediend om het pand om te bouwen naar een appartementencomplex en de wethouder bleek nergens van te weten. De SP maakt zich zorgen over de gebrekkige samenhang en focus. We

zijn niet de enige. We kunnen dit veel beter doen, in samenwerking en in samenhang, op basis van de besluiten en de richting die deze raad heeft bepaald en in samenwerking met al die maatschappelijke partners, die niets liever willen dan er samen de schouders onder zetten.
We ontvingen vorige week een brief van de voorzitter van het Nationaal Programma Heerlen-Noord. Een brief voor onze verkiezingsprogramma's en mogelijke onderhandelingen. Meneer de voorzitter, u kent hem vast, die voorzitter, want hij heet Roel Wever. Hij schrijft: "Waar in theorie gezamenlijk gekozen werd voor drie focuswijken (GMS, Vrieheide en omstreken en de Kasteelbuurt-Hoofdstraat Hoensbroek) blijkt de praktijk weerbarstiger. Om tot samenhangende investeringen te komen, stel ik voor dat we, naar voorbeeld van de Ladder van Lodewijks, tot een systematiek van prioritering komen."
De SP is ervan overtuigd dat het verder bouwen aan sterke en stabiele buurten één van de grootste uitdagingen voor onze stad is de komende jaren, te beginnen in de buurten waar de nood het hoogst is. We hebben drie wijken tot focuswijk gekenmerkt, maar in deze raadsperiode hebben we daar nooit specifiek geld voor gereserveerd. Als er nu weer geen geld vrij wordt gemaakt voor de focuswijken, waarom zijn het dan focuswijken? Er wordt immers wel veel geld geïnvesteerd in andere buurten en projecten. Wat wel kan in Benzenrade, kan niet in Vrieheide? Vergroening in Lindeveld en verkeerschaos en verloedering in GMS? Dat kan toch niet de bedoeling zijn? Ik ben het met Roel Wever eens, op één punt na. We moeten prioriteren, maar we hoeven niet te wachten tot de coalitieonderhandelingen. Daartoe zal de SP een motie indienen.
Tot slot, voorzitter, wil ik met een hartenkreet uit onze volksbuurten afsluiten. "Niet opstapelen, maar afstapelen" staat er op de posters in de Hoofdstraat in Hoensbroek, maar ook in Schandelen in de vruchtenwijk tussen de Meezenbroekerweg en de Oude Kerkstraat en in de Weggebekker zijn zulke geluiden te horen. Kwetsbare buurten die de meeste kwetsbare maatschappelijke voorzieningen en een grote hoeveelheid beschermd wonen op hun smalle schouders dragen. Omgekeerde solidariteit, omdat de grond er toevallig goedkoop is of de panden leeg staan. Het college zegde toe te zullen afstapelen, maar hoeveel is er eigenlijk al afgestapeld in de Hoofdstraat, in GMS of Weggebekker? Welke concrete plannen heeft het college om de nood van buurt en buurtbewoners te verlichten en hen op afzienbare termijn perspectief te bieden? Wie pakt hierin de lead? Laten we werk maken van onze goede intenties, onze woorden omzetten in daden, laten we doen wat we zeggen om verandering te bewerkstelligen zoals we dat al zo vaak deden. Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel en keurig binnen de tien minuten. Ik zie in ieder geval meneer De Groot die een vraag wil hebben. Meneer De Groot, gaat uw gang.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Ik hoor de heer Reijnders terecht een pleidooi houden voor de nood in Heerlen Noord. Ik denk dat we dit in deze raad allemaal onderschrijven, maar een vraag die ik aan de heer Reijnders heb, is dat met de insteek van die betere verdeling, of hij het ermee eens is dat dit niet mag leiden tot een verplaatsing van de problematieken naar de wijken die op dit moment niet gebukt gaan onder die zware problematiek. Zou u eens daarop willen reageren?

De voorzitter
Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP

Daar ben ik het zeer mee eens. Ik bedoel, we zijn volgens mij ook met een Nationaal Programma begonnen om de problemen aan te pakken en niet om ze door te schuiven. Dat is nadrukkelijk niet de bedoeling, dus in alle eerlijkheid kan ik het eens zijn met uw stelling, maar ik zie ook niet zo het risico dat als wij investeren in die wijken waar het heel zwaar is, als wij daar de omstandigheden verbeteren, dat ertoe zal leiden dat er ergens anders een wijk achteruit gaat hollen. Laten we dat vooral monitoren met elkaar, maar ik zie dat risico niet per se als een groot risico.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, dank u wel. De heer Reijnders heeft namens de SP verteld over het nieuws rondom de Universiteit Maastricht. Nu weet ik niet of hij op een andere manier aan dat nieuws geraakt is dan ik. Ik zag het toevallig op heerlen.nl staan. Als dat enkel op heerlen.nl staat, vindt u dan niet dat het een goede zaak is als wij over dergelijke dingen tijdig en goed geïnformeerd moeten worden en niet constant de krant of heerlen.nl in de gaten moeten houden? Hoe denkt u daarover?

De heer Reijnders, SP
Ik vond in de loop van de ochtend een mailtje in mijn mailbox. Ik ga ervan uit dat andere raadsleden die ook hebben ontvangen, dus in die zin lijkt me de vraag dan ook niet relevant.

De voorzitter
Dat was hem? Dank u wel, meneer Reijnders. Dan ga ik door naar de heer De Groot van de OPH.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Voorzitter, collega’s en inwoners, ik ga bijna niets zeggen over het ziekenhuis. Dat heeft mijn voorganger net uitgebreid gedaan. Wat ik wel wil doen, is iedereen in deze raad en ook het college danken voor de steun die we samen oppakken voor het behoud van het volwaardig ziekenhuis. Ik denk dat we elkaar daar in de toekomst nog in zullen vinden.
Primair de basis op orde. Dat zijn dikwijls gelezen en uitgesproken woorden uit de koker van het college van Heerlen.
Echter, over de inhoud van wat basis is, verschilt de OPH van mening met dit college. Het verschil is simpel. De coalitie kiest primair voor stenen en cultuur. De OPH kiest voor mensen en wijken.

De voorzitter
Kunt u uw microfoon iets dichterbij u houden, want ik zie dat iemand het niet goed hoort. Dank u, sorry.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Eerst de basis op orde betekent voor ons: leefbaarheid, veiligheid, sociale cohesie mede door een bloeiend verenigingsleven en een fatsoenlijk en robuust ouderenbeleid. Als we die prioriteiten niet waarmaken, zijn alle mooie plannen eromheen decorstukken. Vandaag vraag ik om keuzes die houdbaar zijn - maatschappelijk en financieel.
Sinds 2024 is 40 procent gekort op het Buurtgericht Werk. Dat heet dan efficiënter, maar in de praktijk breekt het de ruggengraat van onze wijken. Vrijwilligers en buurtteams hebben

jarenlang netwerken opgebouwd. Door deze korting vallen initiatieven stil, haken vrijwilligers af en neemt het onveiligheidsgevoel toe. Dat is de realiteit op straat, de dagelijkse praktijk voor bewoners. Wilt u nu echt bezuinigen op het aantal buurtinitiatieven, de bijdrage aan de buurtorganisaties en minder ambtelijke steun? Wat ons betreft gebeurt dat niet. Daarom wil de OPH dat het college de verdere korting op Buurtgericht Werk schrapt en het budget ten minste terugbrengt naar het niveau van 2025. Wij doen dat dat door middel van het indienen van een amendement.
Dan het integraal ouderenbeleid of beter gezegd: wat daar nog van over is. Het onlangs met veel bombarie gepresenteerde Heerlens Ouderenakkoord 2025-2030 is
een zoveelste visiedocument, maar visie zonder uitvoering is uitstel. Een gratis bibliotheekpas of eenmaal per jaar naar het museum is aardig, maar het is geen antwoord op de volgende kernvragen: zijn er voldoende passende woningen in de eigen wijk? Wordt eenzaamheid merkbaar bestreden? Is er iemand die luistert en handelt?
De OPH vraagt het college dan ook om uitvoering te geven aan het opstellen van een uitvoeringsagenda met drie concrete onderdelen. Eén: een ouderenmonitor op wijkniveau met indicatoren voor wonen, zorg en participatie, halfjaarlijks openbaar. Twee: ouderenconsulenten -minimaal één per wijkcluster - die actief behoeften ophalen en elk halfjaar daarover zakelijk rapporteren. Drie: een doorstromingsmonitor in de woningmarkt. Zet om te beginnen de Marechausseekazerne in Welten, de Tarcisiusschool in Bekkerveld en het LOMA-huis in Hoensbroek om in concrete projecten met start- en opleverdata. Dat levert passende woningen voor ouderen en vrijgekomen gezinswoningen voor jonge gezinnen op. Voorzitter, dit is geen wenslijst. Dit is uitvoerbaar als je wilt. Dan de financiën. De context kennen we: een geopolitiek onrustig landschap. Een opgeschoven, maar niet geschrapt ravijnjaar. Torenhoge ambities voor Heerlen. Juist dan stuur je strak. Uit recente cijfers van het BDO blijkt dat Heerlen een schuld heeft per inwoner van 5800 euro. Ter vergelijking, dat is in Nederland gemiddeld 2000 euro. Daar kunnen bruto/netto verschillen in zitten, maar we mogen gerust concluderen dat dit twee à drie keer zo hoog is.
Deze begroting presenteert voor 2026 een miniem plusje dat vooral ontstaat door onttrekkingen aan de reserves. In 2028 doemt alweer een tekort op door het uitgestelde ravijnjaar. Voorzitter, dat is geen structurele sluiting van een begroting; dat is tijd kopen. Tijd die je alleen nuttig gebruikt als je nu kiest voor financiële hygiëne.
Wat de OPH betreft: voer per direct een investeringspauze in voor projecten zonder sluitende businesscase. Uitzonderingen alleen voor veiligheid, onderhoud en wettelijke taken. Daarmee laten we de algemene reserve echt groeien en creëren we weer wat meer financiële ademruimte. Dus geen nieuwe nice-to-haves zolang de financiële weerbaarheid niet op orde is.
Over cultuur is de OPH helder. We zijn trots op Cultura Nova, ons carnaval, de IBE en het Parkstad Limburg Theater. Hun uitstraling is van grote waarde. Meer cultuur naar de wijken? Doen! Tegelijkertijd zijn de verhoudingen scheef. Het CBS leert het volgende. Het landelijk gemiddelde qua cultuurbijdrage per inwoner bedraagt 127 euro. Ter vergelijking, in Tilburg, een stad die vaak met Heerlen wordt vergeleken, is dat 156 euro. In Amsterdam – dan mogen we gerust zeggen: cultuurhoofdstad nummer één is dat bedrag 247 euro. In Heerlen is dat bedrag 293 euro. Op één na zijn wij koploper in Nederland! Eén van de weinige lijstjes waarin we van de 243 gemeentes die ons land telt, bovenaan staan.
Voorzitter, het is tijd voor reflectie. In stormweer breng je het zeil naar proportie. Wij stellen daarom voor om terug te gaan naar een cultuurbijdrage van plusminus 245 euro per inwoner— vijftig euro minder. Hiermee blijven we nog altijd in de top 10 van grootste cultuurinvesteerders in Nederland, maar dat levert een structurele jaarlijkse besparing op van ongeveer 4,4 miljoen. Daarmee maken we het buurtwerk weer gezond, zetten we de ouderenmonitor en consulenten neer en houden we lucht voor veiligheid. We bezuinigen niet

op impact. We temporiseren nieuwe stenen en stoppen met megaprojecten zonder sluitende exploitatie. Koesteren wat werkt, remmen wat niet is onderbouwd.
Veiligheid dan. Zichtbaarheid en voorspelbaarheid helpen bezorgde bewoners het meest. Wat ons betreft ligt er op 1 juli 2026 een plan. Wij noemen dat elke wijk een BOA: een vast aanspreekpunt per wijk, gefaseerd ingevoerd. Niet anoniem rondzwerven verdeeld over verschillende wijken, maar herkenbaar, aanspreekbaar en vooral dichtbij. Een motie hiervoor zullen wij indienen.
In de winkelstraten van het centrum hanteren we één duidelijke regel: winkels open, fietsers lopen. Ik heb dat gepikt uit Kerkrade, beste mensen. Daar zie je het namelijk geverfd staan op de drukste winkelstraat in Kerkrade. Duidelijk voor fietsers, voetgangers en handhavers. In de aanloopstraten naar het centrum gaat de snelheid wat ons betreft naar 30 kilometer per uur met een concreet handhavingsplan samen met de politie.
En ja, de indicator onveiligheidsgevoel komt terug in het begrotingsboek. Dat zit er nu niet in. Als je zegt dat je veiligheid serieus neemt, meet je ook dit voor bewoners belangrijke gegeven.
Tot slot, de portemonnee van onze inwoners. In deze begroting staan voorstellen voor het verhogen van de gemeentelijke belastingen rondom afvalstoffenheffing, OZB en riool. Deze lopen van 2 tot 7 procent. Ons principe is eenvoudig: verhoog in 2026 dit tot maximaal de inflatiecorrectie. Hiervoor vinden we voldoende dekking binnen het overschot gemeentefonds en/of de besparing op cultuur.
Gebeurt dit niet, laat dan bij de voorjaarsnota twee heldere rekenvoorbeelden zien met verschillende WOZ-waarden en maak zichtbaar wat een huishouden bovenop inflatie extra betaalt. Transparant en eerlijk naar onze Heerlenaren.
Voorzitter, zo legt de OPH het neer: we herstellen het buurtwerk, we maken van het ouderenbeleid echte uitvoering, we bewaken de financiën met een investeringspauze, we houden cultuur sterk, maar proportioneel, we maken veiligheid zichtbaar in elke wijk en we bewaken de lasten van inwoners met een helder plafond. Dat is temporiseren waar het moet, herprioriteren waar het kan en pauzeren als het risico te groot is. Zo blijven we weg van een mogelijke curatelestelling door de provincie middels artikel 12.
Eerst financiële hygiëne, daarna de vlag uit. Collega's, dit is geen verhaal van tegenhouden. Dit is kiezen voor de kern die een stad draagt: de mensen die er wonen, de wijken waar ze leven en de veiligheid die ze verdienen. Zet de koers bij. Dat is wat wij bij het college oproepen. Maak het uitvoerbaar, meetbaar en betaalbaar. Dan kunnen we met recht zeggen: de basis is op orde. Dank u wel.

De voorzitter
Kijk eens. De wekker ging ook al af hoorde ik hiernaast, dus dat is wel heel mooi. Precies op tijd. Ik zie vragen bij mevrouw Heine, meneer Reijnders en meneer Jacobs. Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dank u, voorzitter. Ik heb een vraag aan meneer De Groot over het ouderenbeleid. Er is in deze periode meer geïnvesteerd dan ooit tevoren: 7 ton en volgend jaar weer. Wat vindt u ervan? De volgende vraag: u wilt gaan bezuinigen op cultuur. Wat gaat het betekenen voor onze verenigingen als u hierop gaat bezuinigen? Het is eigenlijk het cement van onze buurten en wijken. Dat zijn de vragen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Ten aanzien van die 7 ton: ik heb het over het integraal ouderenbeleid. Ik weet natuurlijk ook dat heel veel zorg en input rondom ouderen verdeeld is over de verschillende portefeuilles, maar het gaat met name over de integraliteit en het volgen van. Daar is een budget voor

opgenomen wat ook weer iets minder is dan verleden jaar. Het is alleen erg karig, maar mijn kritiek gaat met name uit naar het visiestuk. Dat is prima. Er staan helemaal geen verkeerde dingen in. Dat zou je bij elke gemeente kunnen neerleggen, maar het gaat vooral om de uitvoering. Welke dingen doe je dan? Welke doelen stel je? Welke KPI's koppel je daaraan? Hoe monitor je ook het effect daarvan? Daar moet op geïnvesteerd worden. Dat zie ik in de begroting niet terug.
Ten aanzien van cultuur, daar was uw vraag hoe zich dat verhoudt ten opzichte van de verenigingen. In het begin van mijn betoog heb ik al gepleit voor een bloeiend verenigingsleven. Dat mag natuurlijk nooit ten koste gaan van verenigingen. Verenigingen zijn – dat zegt u terecht – smeermiddel in de buurten en in de wijken. Als we daarop gaan korten, waar blijven we dan voor wat betreft de sociale cohesie? Maar cultuur is een groot en veelomvattend begrip. Ik ga ook niet aangeven waar het college dan precies dat geld op moeten halen. Dat laat ik ook aan het college over.

De voorzitter
Nog een aanvullende vraag daarop.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dat vind ik dan een gemakkelijk antwoord. Waar wil je dan op gaan bezuinigen? Dat is nou net wat wij willen weten. Waar wilt u dan op cultuur gaan bezuinigen? Want dat is net belangrijk voor iedereen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Het antwoord wat ik geef is dat ik dat de opdracht vindt die wij meegeven aan het college om te gaan kijken waar we dan datgene wat wij zeggen over die 4,4 miljoen – dat is het namelijk in totaliteit – weg moeten halen. Dat zie je ook in andere bezuinigingsvoorstellen. Er staat ook niet op elk begrotingsonderdeel precies waar je die bezuinigingen dan moet gaan halen. Bijvoorbeeld in Buurtgericht Werk, waar ga je die korting dan weghalen?

De voorzitter
Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Dank u, voorzitter. Ik hoor de heer De Groot namens de OPH zeggen: wij bezuinigen niet op impact. Ik hoor hem tegelijk zeggen: één zesde van de cultuurbegroting bezuinigen. Dat is nogal wat, namelijk 4,4 miljoen. Ik ben het ook zeer met mevrouw Heine eens dat ik echt wel zou willen weten welke bibliotheek u dan gaat sluiten. Gaan de senioren geen gratis pas meer hebben? Want cultuur is meer dan alleen het theater. Cultuur is ook de carnavalsverenigingen. Dus als u een dermate grote hap uit die cultuurbegroting wil halen, dan zou ik echt willen weten welk poppodium, welke bibliotheek of wie hiervoor de prijs gaat betalen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Om even in te steken: nogmaals, ik kan hetzelfde antwoord geven als aan mevrouw Heine, maar dat is natuurlijk ook een beetje flauw. Als je het bijvoorbeeld hebt over de gratis bibliotheekpas, dan zou ik wel eens willen weten – die is nu namelijk voor iedereen gratis – hoeveel mensen al een bibliotheekpas hadden die gewoon betaald hebben en die dat ook zouden kunnen betalen en hoeveel daarvan nu er nieuw bij zijn gekomen doordat die gratis is. Daar geef ik maar een voorbeeld van, want nu krijgt iedereen gratis die bibliotheekpas. Ik heb net een aantal voorbeelden genoemd waarvan ik zeg: die grote culturele evenementen waar

we trots op moeten zijn. Met betrekking tot ons carnaval is dat fantastisch. Daar hebben zo veel mensen zo veel plezier aan, maar ook een IBE met een internationale uitstraling. Een Cultura Nova festival. Het Parkstad Limburg theater. Maar ook binnen dat soort evenementen en binnen dat soort culturele instanties zou je ook wel eens kritisch kunnen kijken of je daar hier en daar wat efficiënter met de centen zou kunnen omgaan. Zo moet je, denk ik, door dat hele culturele landschap gaan om te kijken waar we dan dat geld weghalen.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u wel, voorzitter. Ik moet een vraag stellen, dus dat doe ik in een vraagvorm. Dan vraag ik de OPH of ik ze mag complimenteren met dit realistische verhaal wat u net verteld heeft. Hulde daarvoor.

De voorzitter
Ik denk dat dat mag. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, meneer De Groot begon z'n betoog met dat het college graag speelt met cultuur. Ik zou eigenlijk aan hem willen vragen of hij een voorbeeld kan geven op welke wijze dit college speelt met de cultuur en dat in reflectie op zijn verhaal.

De voorzitter
Dank u wel.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Ik moet u toch – sorry dat ik het zeg, meneer Van den Berg – even wat voorlezen. "De coalitie kiest primair voor stenen en cultuur." Dat is wat ik gezegd heb, dus niet dat er gespeeld wordt met cultuur. Ik weet niet of u uw vraag dan wil herformuleren.

De heer Van den Berg, VVD
Nee, dan heb ik het niet goed gehoord. Ik ga ook voor zo'n dingetje.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Prima.

De voorzitter
Nu even een reclameblokje voor Schoonenberg Horen. Sorry. Ik zie meneer Janssen. Hij wilde ook nog wat vragen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. Ik heb een aantal vragen. Ik hoor de heer De Groot van de OPH zeggen: we willen een directe investeringspauze, behalve als het om het thema veiligheid en ouderenbeleid gaat. Dit is nogal wat, want op het moment dat we bijvoorbeeld concreet kunnen worden richting die onderwijsinstellingen of de middelbare scholen en het college komt daar met een goed voorstel, dan zou het toch heel vreemd zijn als we dat soort voorstellen niet op hun merites gaan behandelen, simpelweg omdat het niet over veiligheid of over ouderen gaat. Dus misschien dat de heer De Groot daarop kan reageren. Dan stel ik gelijk

mijn vervolgvragen erachteraan. U zegt: in elke wijk willen wij graag een boa en dat we het gevoel van veiligheid belangrijk vinden. Dat kunnen we ergens wel begrijpen, maar vervolgens zegt u ook: we willen niet dat die boa's anoniem rondzwerven in de wijk. Ik vroeg mij eigenlijk af: we hebben het pas drie keer over toezicht en handhaving gehad. We hebben een aantal toezeggingen gekregen over hoe we daar de komende periode als raad nog verder op voort kunnen borduren. U geeft eigenlijk ook al aan wat u wil. Lijkt het u dan niet verstandig om eerst het gesprek aan te gaan met in mijn ogen de boa's die zeker niet alleen maar in de wijk rondzwerven voordat we tot conclusies gaan komen wat er nodig is? Dat is mijn tweede vraag. Het derde is inderdaad het besparen op cultuur. Ergens kan ik dat vergelijk wel volgen, maar denkt u niet dat het ontzettend zonde zou zijn in een stad waar nog heel veel jongeren en jeugd moeite hebben met lezen en schrijven? Ook die middelen die daarvoor geïnvesteerd worden mag daarvan niet ten koste gaan. Nog los van carnaval en al die andere dingen die we belangrijk vinden, zou u daar wat explicieter en preciezer willen zijn waar die middelen vandaan moeten komen?

De voorzitter
Dank u wel, maar graag de volgende vragen kort en zakelijk proberen mensen. Anders wordt het nog betogen en dan wordt het nog heel erg laat. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Ik zal ze proberen allemaal te beantwoorden en anders helpt meneer Janssen me wel, denk ik. Ten aanzien van wat u noemt uit mijn betoog: meneer Janssen, ik heb aangegeven dat uitzonderingen alleen voor veiligheid, onderhoud en wettelijke taken zijn. Ik heb het niet gehad over ouderenbeleid. Dat zijn natuurlijk basiszaken die per definitie elke stad nodig heeft. Daar moet je ook uitzonderingen voor kunnen maken. Alleen tegelijkertijd heb ik daarvoor ook gezegd: wat ons betreft een investeringspauze voor projecten zonder sluitende business case. Dat wil dus niet zeggen dat wij de tent helemaal sluiten voor initiatieven. Dat is één.
De andere vraag had betrekking op de boa's. Ik en ook mijn fractiegenoten praten regelmatig met ook boa's in wijken. Op dit moment zijn boa's natuurlijk gekoppeld aan wijken, alleen door de beperkte capaciteit moeten ze hun tijd verdelen over verschillende wijken. Betekent dat dat de zichtbaarheid niet groot genoeg is? Het is veel prettiger voor mensen in een eigen wijk zoals je vroeger ook een wijkagent had, dat ze herkenbaar regelmatig dat blauw op straat zien. Dat is dan dichtbij, zodat ze ook het gesprek kunnen aangaan. Dat kan heel breed zijn. Dat kan ook gaan over vuilniszakken of rotzooi wat op straat gedumpt is of whatever. Die mensen moeten aanspreekbaar zijn. Dat is het pleidooi om ervoor te kiezen om in ieder geval die kwantiteit uit te breiden of de kwaliteit van boa's. Ook daar moet voldoende aandacht voor zijn. Laat dat duidelijk zijn, maar laat ook zien aan mensen dat die ordebewakers er zijn en dat ze zichtbaar zijn. Mag ik de laatste vraag nog even doen?

De voorzitter
Ja.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Het ging over cultuur. Ik ben even kwijt wat u precies vroeg. Het ging over cultuur. Dat weet ik wel.

De voorzitter
Kunt u het concreet even herhalen?

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Eigenlijk komt het erop neer: ergens kan ik uw oproep wel volgen, maar ben dan veel explicieter in waar dat dan binnen die cultuurbegroting vandaan moet komen, want anders kunnen we er totaal geen afweging in maken in wat u eigenlijk aan ons vraagt.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dit is de derde keer dat die vraag gesteld wordt. Ik heb daar net ook wel een antwoord op gegeven, maar u had het ook over lezen en schrijven. Lezen en schrijven vind ik een basisingrediënt voor inwoners in onze stad en in elke stad. Je moet je afvragen: valt datgene wat je daarin investeert onder de paraplu cultuur? Ik weet het niet. Dat is discutabel. Maar laten we eerlijk zijn – dan zitten we op één lijn – dat dat absoluut noodzakelijk is.

De voorzitter
Dank u wel. Ik ga naar mevrouw Heine van het CDA.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dank u, voorzitter. Het CDA Heerlen zet de buurten op één. Iedereen in onze stad verdient een buurt waar het fijn wonen is. Leefbare buurten met het liefst een sterke gemeenschap. De afgelopen jaren hebben wij flink geïnvesteerd in zaken als meer groen en onderhoud, het stimuleren van meer gemeenschapszin, maar ook meer veiligheid. Van investeren in Hoensbroek Centrum, tot rigoureuze vergroening, meer boa's, de kraan dichtdraaien als het gaat om ongewenste woonontwikkelingen, het afstapelen van zorgpanden in gebieden waar de concentratie te hoog is, tot meer inspraak en betrokkenheid van onze inwoners. Dat helpt, maar we constateren ook dat wij er nog lang niet zijn.
Vorig jaar spraken wij over Jan van de Bokstraat. Hij woont daar al meer dan 40 jaar. Zijn buurt gaat hem erg aan het hart. In die 40 jaar heeft hij de leefbaarheid in het gedeelte van zijn straat hard achteruit zien gaan. Vroeger een straat met veel bedrijvigheid, waar nu op te veel plekken kamerverhuur voor in de plaats gekomen is. Die kamerverhuur brengt niet veel goeds. Vervuiling, verloedering en overlast. Dag en nacht. Jan meldde met regelmaat, maar zonder zichtbaar resultaat. Dat tast het vertrouwen in onze gemeente aan. Jan is een voorbeeld zoals je die op heel veel plekken in onze stad tegenkomt. Van de Hoofdstraat in Hoensbroek tot de Heerlerbaan. Overal straten met voormalige bedrijvigheid, nu ingevuld op een manier die afbreuk doet aan de buurt.
Deze raad heeft de afgelopen tijd heel wat goede raadsvoorstellen aangenomen om deze problemen aan banden te leggen, maar hoe laten wij de inwoners in onze stad zien dat er echt iets wordt gedaan met hun klachten en hun eigen leefomgeving erop vooruitgaat? Daar zit de kern om weer echt te kunnen bouwen aan vertrouwen! Juist daarom moeten wij onze inwoners laten zien dat het ons menens is. Meer zichtbare inzet op bestaande overlastpanden, zodat pandeigenaren de hete adem in hun nek voelen. Zodat inwoners met eigen ogen kunnen zien dat hun betrokkenheid ertoe doet. Wat ons betreft mag dat beginnen met minder parkeerboetes uitschrijven en meer posten voor bekende overlastplekken.
Vorig jaar tijdens de algemene beschouwingen hebben wij een motie ingediend die aangenomen om is. Dat ging om te komen tot een actieplan waarmee de aanpak en controle van bestaande overlastpanden maximaal wordt geïntensiveerd, overal in onze stad. In het kader hiervan alle registers open te trekken en alle mogelijkheden te onderzoeken.
Hierin ook de mogelijkheid tot herprioritering van taken bij handhaving evenals de mogelijkheid tot regionale samenwerking op dit vlak te onderzoeken. Dit actieplan uiterlijk

in het tweede kwartaal van 2025 af te ronden en de raad hierover te informeren. Voorzitter, het is inmiddels het vierde kwartaal van 2025. Waar blijft het actieplan?
Investeren in veiligheid draagt bij aan sterkere buurten. Hopelijk brengt een nieuwe regering verandering in onze politiecapaciteit. Wij kiezen ervoor om daar niet op te wachten en verder te blijven investeren in het deel van veiligheid waar wij grip op hebben. Onze boa-organisatie is de afgelopen jaren ook verder gegroeid. Maar hebben wij er nu genoeg? De burgemeester zegt van wel. Op basis van de problemen in onze stad denkt het CDA Heerlen van niet. 45 boa's verdeeld over zeven dagen en verschillende diensten. Reken maar uit. De komende jaren staat wat ons betreft de doorontwikkeling van de boa-organisatie centraal. Meer boa's, meer bevoegdheden en nog meer kwaliteit, maar ook nog meer aanwezigheid in onze buurten en wijken op bijvoorbeeld de aanpak van overlastpanden. Wij denken dat wij minimaal moeten uitgroeien tot 100 boa's, maar willen graag van het college horen hoe zij daarover denken. Bent u bereid om onderzoek te doen naar deze doorontwikkeling en ons verschillende scenario's voor te leggen?
Dan, voorzitter, willen wij in eerste termijn ook stilstaan bij het volgende. Heel veel mensen willen ook op hun oude dag in hun buurt of wijk kunnen blijven wonen. Een buurt wordt sterker als die mogelijkheid er is. Helaas kan dat nog te vaak niet. Daarom dat wij ons ook hebben ingezet voor de komst van het zorgbuurthuis. Een fijne plek waar mensen met de juiste ondersteuning en in hun vertrouwde omgeving oud kunnen worden. Wij zijn dan ook verheugd dat nu het eerste zorgbuurthuis in Meezenbroek wordt gerealiseerd. Maar voorzitter, dat is pas het begin. Elke buurt verdient wat ons betreft zo'n zorgbuurthuis. Daarom dat wij het college op pad willen sturen om hier actief mee aan de slag te gaan en dit in elk van onze buurten mogelijk te maken. Hiertoe dienen wij een motie in.
Voorzitter, dan nog dit. Een betrouwbare overheid. De kern van wat wij hier doen is dat wij dienstbaar zijn aan de inwoners in onze stad. Wij zijn er voor hen. Daarbij hoort ook uitstekende dienstverlening en communicatie. Allereerst de dienstverlening. In het coalitieakkoord is opgenomen dat wij bij wijze van experiment op zaterdag onze publieksbalies openen. Vorig jaar hebben wij het daarover gehad en ook dit jaar komen wij tot de conclusie dat deze afspraak nog altijd niet is nagekomen. Sterker nog, kregen wij vanochtend een memo van het college waaruit eigenlijk bleek dat het niet lag aan haar ambitie om dit te doen, maar dat er onvoldoende werknemers gevonden konden worden die hieraan mee wilden werken. Voorzitter, met wie maken wij hier afspraken? Met het college, toch? Of geeft u de ambtenaren de schuld dat dit niet lukt? Het college levert niet op dit punt. Hoe gaat u ervoor zorgen dat u onze afspraken nakomt?
Dan voorzitter, weet u dat wij voorstander zijn van de terugkeer van de stadsdeelwinkels in de verschillende stadsdelen. Een hele concrete afspraak die wij hebben gemaakt staat in het coalitieakkoord op pagina 32, namelijk dat dienstverlening zo dicht mogelijk bij de mensen in de stadsdelen moet plaatsvinden en ook persoonlijk moet zijn. Hiertoe zou een onderzoek worden gestart. Ook hier hebben wij het vorig jaar over gehad. Hoe staat het met dit onderzoek? Wat zijn de resultaten?
Tenslotte voorzitter, communicatie. Nog veel te vaak schort het aan fatsoenlijke communicatie vanuit de gemeente richting de inwoners. Vaak verschuilt men zich achter juridische argumenten, brieven, e-mails, wordt er niet teruggebeld, wordt er niet uitgelegd waarom iets wel of niet wordt gedaan en schijnen er mailadressen binnen de gemeente te zijn waar als je geen reactie op wilt, vooral naartoe moet mailen. Wij twijfelen niet aan alle goede bedoelingen, maar de manier van communiceren doet te vaak afbreuk aan het vertrouwen dat inwoners krijgen. Desondanks is het lastig om er een vinger achter te krijgen hoe slecht of hoe goed het met onze communicatie op deze punten gesteld is. Dat is de eerste stap in een verdere verbetering. Is het college bereid om een nulmeting uit te laten voeren als het om

onze communicatie gaat en vanaf daar de raad voor te leggen hoe wij de communicatie richting onze burgers kunnen verbeteren?
Dan hebben wij nog een vraag over het gemeenschapshuis in Welten. Wij hebben vanmorgen artikel 33 vragen ingediend over het gemeenschapshuis in Welten, omdat daar te weinig geld is. Het gemeenschapshuis in Welten ligt in een goede buurt en niet in een Heerlen Noord-buurt. Wij vinden dat het daar ook heel belangrijk is dat daar een gemeenschapshuis blijft en dat de gemeente daar z'n eigen verantwoordelijkheid in neemt. Voorzitter, wij sluiten af onder dankzegging aan de griffie, de bodes en het ambtelijk apparaat voor al hun ondersteuning het hele jaar. Dank jullie wel allemaal.

De voorzitter
Dank u wel. Zijn er vragen aan mevrouw Heine?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Ik wilde weer gaan.

De voorzitter
U bent in alles snel en dat is hier ook. Ik zag meneer Leers als eerste zijn vinger opsteken. Gaat uw gang, meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, mevrouw Heine had het over een goede buurt en niet een Heerlen Noord-buurt. Wat bedoelt u daar precies mee?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
We hebben het hier in Heerlen de laatste tijd allemaal over slechte buurten met verloedering en dat de goede buurten ook goed moeten blijven. Daar had meneer De Groot het eigenlijk ook over, dus vinden wij dat in die goede buurten ook vooral gekeken moet worden en extra geld naartoe moet voor een gemeenschapshuis.

De heer Leers, Hart-Leers
Kent onze stad niet heel veel goede buurten en wijken? Zijn er niet door de hele stad uitdagingen waaraan gewerkt moet worden? Dat geldt voor Welten net zo goed als voor delen van Heerlen Noord. Bent u dat met mij eens of niet?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Ja.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Ik hoor in het betoog van mevrouw Heine met veel aandacht voor veiligheid. Dat onderschrijven wij natuurlijk. Ook rondom dienstverlening en communicatie waren het terechte opmerkingen. Daar heb ik ook geen vraag over, maar wat ik een beetje mis in het betoog – misschien kan mevrouw Heine daar even op reflecteren – is dat wij hier een begrotingsboek hebben voor 2026. Daarin staat wat het college de komende jaren wil gaan doen en hoe ze dan ook de beschikbare budgetten daarover willen verdelen. Heeft u nog ten aanzien van met name die financiële verdeling kritische punten op waarvan u zegt: vanuit

mijn rol als raadslid en toezichthoudend orgaan op het college hebben wij toch wel een aantal zaken waar wij vraagtekens bij stellen?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Wat ons betreft meer naar veiligheid, maar we vinden dat het college daar eerst moet gaan uitzoeken of dat kan, want we willen meer veiligheid, maar op bepaalde andere dingen willen we ook niet bezuinigen, dus dat moet goed uitgezocht worden. Veiligheid is wat ons betreft de eerste prioriteit.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Dank u wel, voorzitter. Ik hoor mevrouw Heine ook aandacht vragen voor het afstapelen in het voorbeeld van de Hoofdstraat als ik me niet vergis. Hoe kijkt mevrouw Heine daarnaar? Vinden we dat we daar al voldoende mee aan de slag zijn of wordt het tijd dat we daar een start mee maken?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Nee, dat is net onze vraag. Die aanpak moet er gewoon komen. Die was vorig jaar beloofd en die is er gewoon nog niet. Daar wachten we op.

De voorzitter
Dank u wel. Aanvullend.

De heer Reijnders, SP
Ik las vanochtend in de Limburger over Aristacura. Die mogen nu tijdelijk geen mensen plaatsen in een begeleid wonen-concept. Volgens mij ligt daar wellicht ook een kans om af te stapelen. Hoe ziet mevrouw Heine dat?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dat ben ik het me u eens.

De voorzitter
Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, via u aan mevrouw Heine. Mevrouw Heine had het over buurthuizen.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Zorgbuurthuizen.

De heer Van den Berg, VVD
Dat zorgbuurthuizen de spil in de buurt zouden kunnen zijn. Zou mevrouw Heine kunnen vertellen hoe zij die organisatie voor ogen ziet, welke mensen daar dan zouden moeten gaan werken en wie de exploitatie dan op zich zou moeten nemen? Zou de gemeente Heerlen daar de regie in moeten nemen?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA

Niet alleen. Ook de woningverenigingen en ook bijvoorbeeld die instanties zoals Holikiday waarmee ze het nou in Meezenbroek doen. Wij zijn geloof ik in Kunrade Voerendaal geweest. Dat is een prima manier om die zorgbuurthuizen te organiseren.

De voorzitter
Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Hendriks van de Jongerenpartij. Die kreeg net te horen: veel plezier. Dat lukt altijd, denk ik. Toch?

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen
Voorzitter, er ligt een sluitende begroting voor ons en dat is geen vanzelfsprekendheid. Daarvoor verdienen het college en alle betrokken medewerkers een groot compliment. Het uitblijven van het zogeheten ravijnjaar helpt, maar we moeten scherp blijven en bewuste keuzes blijven maken. Een begroting gaat niet alleen over cijfers, maar over visie. Over wat we met onze middelen doen en waar we als stad naartoe willen. Wij investeren wat de Jongerenpartij Heerlen betreft in het Heerlen van vandaag, morgen en de toekomst: een stad waar jongeren kansen krijgen, gezinnen zich thuis voelen en iedereen zich trots kan voelen om hier te wonen.
Heerlen verandert zichtbaar in positieve zin. We zien het, we horen het en we waarderen het. Er wordt gebouwd aan de toekomst, letterlijk en figuurlijk en projecten zoals de Promenade laten zien welke richting we op gaan.
Tegelijkertijd is er nog veel werk te doen, vooral in onze wijken en in het centrum. Die verandering kost tijd en we weten dat er nog grote ontwikkelingen aankomen, maar wij zijn vastbesloten door te pakken, want Heerlen verdient dat.
Iedereen die wil meedoen, jong of oud, starter of student, moet de kans krijgen om bij te dragen aan onze stad. Dat maakt Heerlen sterk met inwoners die elkaar vooruithelpen. Het beeld van Heerlen als stad van negatieve lijstjes moet dan nu ook echt verleden tijd zijn. Wij zien juist vooruitgang en potentieel. Daarom roepen wij het college op om het nieuwe kabinet aan zijn beloftes te houden en te blijven investeren in die potentie. Heerlen denkt niet meer in krimp, maar in kwalitatieve groei, in trots en in toekomst. Dat vraagt ook om een overheid die met ons meebeweegt en investeert. Tegelijkertijd realiseren we ons dat niet alles tegelijk kan en dat duidelijke keuzes nodig blijven om tot concrete resultaten te komen.
Een van de grootste opgaven blijft wonen. De ambities zijn helder, maar het tempo moet omhoog. Wij pleiten voor versnelling van plannen en stevige woningbouw in alle wijken en in diverse prijsklassen, zoals vastgelegd in het Woonfundament en de woonvisie. We onderschrijven de ambities van de Woondeal en Limburg Centraal, maar zien ook grote opgaven in de stadsdelen.
De komende jaren moeten duizenden woningen worden toegevoegd en er ligt een forse renovatieopgave. Woningcorporaties hebben toegezegd alle rode labels uiterlijk binnen drie jaar aan te pakken. Daar moeten we ze aan houden. Ook particuliere woningeigenaren verdienen ondersteuning bij verduurzaming en het passend maken van hun woningen.
Al deze ambities vragen ook om uitvoeringskracht. Wij willen voorkomen dat projecten vertragen door gebrek aan capaciteit, zoals we eerder hebben gezien bij bijvoorbeeld de intaketafel voor woningbouw initiatieven. Kan het college ons verzekeren dat dit nu en voor de toekomst goed is geborgd? Daarnaast vinden wij dat startersleningen beschikbaar moeten blijven en dat met Grip op Wonen en de Parkstadwet eindelijk meer regie ontstaat op wie hier komt wonen en dat we actief inzetten op het aantrekken en vasthouden van mensen die hier werken. Wonen gaat verder dan stenen. Investeren in woningen betekent investeren in buurten, veiligheid, groen en ontmoeting.

Dit alles vraagt om een lange adem en diezelfde lange adem is ook nodig in Heerlen-Noord. Niet als tegenstelling tussen Noord en Zuid, maar met het besef dat de meest urgente opgaven prioriteit verdienen, zowel in middelen als in uitvoering.
Heerlen-Noord is namelijk geen probleemgebied, maar een kans. Een kans om generaties vooruit te helpen en achterstanden in te halen. Mede dankzij het Nationaal Programma Heerlen Noord gaan meer kinderen naar de peuteropvang, hebben scholen verrijkte programma's, worden woningen in Vrieheide opgeknapt en zijn honderden inwoners via de Bovengrondse Vakschool aan het werk. Dit is geen project, maar een beweging van lange adem. De basis staat en de eerste resultaten zijn zichtbaar. Nu vasthouden, versnippering voorkomen en doorgaan met bewoners en partners.
Dan ons onderwijs. Onderwijs vormt de basis voor onze toekomst. Wij ondersteunen de grote investeringen van ruim 75 miljoen in de vervanging en renovatie van onze schoolgebouwen, vooral in de wijken. Scholen zoals De Schakel, De Vlieger en De Regenboog kunnen aanjagers voor wijkvernieuwing zijn. De ontwikkeling van onderwijs in het centrum en de komst van de Universiteit Maastricht naar Heerlen bieden een enorme kans. Samen met de OU, Zuyd, RWTH en Vista ontstaat een krachtige kenniscluster voor alle opleidingsniveaus. Wij willen dat deze unieke kans om talent op te leiden en in Heerlen te houden volledig benut wordt. Daarom vragen wij hoe het college de komst van de UM dit jaar concreet gaat verankeren en hoe de raad wordt meegenomen in de voortgang van de grote onderwijshuisvestingsopgave die op ons afkomt.
Ook onze economie verandert snel. Technologie, kunstmatige intelligentie en robotisering bepalen steeds meer hoe we leven en werken. Heerlen moet hierin vooruitlopen door slim te verbinden wat we hebben. De ligging in de grensregio, de kennisinstellingen en innovatieve bedrijven bieden kansen om jongeren klaar te stomen voor de banen van morgen en ondernemers te helpen groeien. Heerlen kan hierin vooroplopen door niet af te wachten, maar zelf het verschil te gaan maken.
Tegelijk verdient het sociaal domein blijvende aandacht. De jeugdzorg staat onder druk. De lumpsumevaluatie laat zien dat er nog onvoldoende grip is op middelen en resultaten. Dat moet anders. Jeugdzorg is mensenwerk. Wij vragen het college om de aanbevelingen uit het rapport uit te voeren en resultaten zichtbaar te maken in deze begroting.
Een ander belangrijk thema voor onze stad zijn onze verenigingen en evenementen. Heerlen leeft dankzij haar verenigingen. Sportclubs, fanfares, scoutinggroepen, buurtverenigingen en onze rijke carnavalstraditie vormen het sociale hart van onze stad. Zij geven jongeren kansen, brengen mensen samen en versterken buurten. Via Heel Heerlen Beweegt en het Sportakkoord investeren we in jeugd, breedtesport, talentontwikkeling en gezondheid. We investeren in sportvoorzieningen zoals sportcomplex Varenbeuk en toekomstbestendige sportaccommodaties in bijvoorbeeld Heerlen Noord. Grote evenementen zoals Limburgs Mooiste, wintertijd en bijvoorbeeld Aod òp Nuj blijven we ondersteunen. Er wordt gekeken naar nieuwe initiatieven.
Carnaval is geen feest, maar erfgoed, gedragen door vrijwilligers die onze stad kleur en verbinding geven. Zij verdienen onze waardering en steun. Een stad met actieve verenigingen is een sterke stad.
Daarom vinden wij het belangrijk dat grote jaarlijks terugkerende evenementen, die aantoonbaar bijdragen aan de uitstraling, economie en verbinding in onze stad, toekomstzekerheid krijgen. Deze evenementen, die inmiddels deel zijn van het DNA van Heerlen, verdienen een stabiele basis.
Wij stellen daarom voor dat het college onderzoekt hoe we met deze organisaties meerjarige samenwerkingsafspraken kunnen maken, inclusief een passende indexatie, zodat zij niet elk jaar opnieuw hoeven te starten aan de subsidie-tekentafel. Dat geeft rust, ruimte voor kwaliteit en zorgt dat Heerlen kan blijven bouwen aan evenementen die mensen verbinden,

bezoekers trekken en onze stad op de kaart zetten. Hiervoor dienen we de motie meerjarige afspraken terugkerende evenementen in Heerlen in.
Dan ten aanzien van het raadsvoorstel. U heeft in onze eerdere vragen en in ons stemgedrag kunnen zien dat wij achter de renovatie en investeringen in de Rijksmonumenten van de Royal Filmhub en het Romeins Museum staan. Ook nu wordt gevraagd om een aanvullende ophoging van het budget. Dat begrijpen wij en wij zullen dat ook steunen.
Tegelijkertijd willen wij een belangrijke zorg uitspreken. Wij willen voorkomen dat er middelen worden verschoven richting het beoogde zwembad in de kerk. In uw beantwoording zien wij nog ruimte ontstaan om budgetten tussen centrumprojecten te verschuiven en dat vinden wij op dit moment niet wenselijk. Wat ons betreft is het verstandig eerst de twee projecten die nu prioriteit hebben zorgvuldig en met focus op te pakken en daarnaast de aandacht te richten op de andere grote ambities die in uitvoering zijn, zoals onderwijs naar het centrum en de woningbouwopgave.
Daar komt bij dat wij als stad weer geconfronteerd zijn met oplopende en moeilijk beheersbare kosten rondom exploitatie, ondanks forse investeringen in verduurzaming. Zo bereikte ons afgelopen week nog een noodsignaal van Sportfondsen, de beoogde uitbater van het Centrumbad, dat de energiekosten van het zwembad in Hoensbroek opnieuw tot een aanzienlijk tekort leiden van 2 ton per jaar. Dat maakt dat wij reëel moeten blijven over toekomstige risico's.
Zijn er vergelijkbare risico's bij een zwembad in de kerk? We vragen het college daarom om een duidelijke toezegging dat er voorlopig geen verdere kosten worden gemaakt voor dit project, zodat we niet voorbij een punt komen waarop terugkeren lastig wordt, terwijl er op tal van andere terreinen ook grote investeringen nodig zijn. Er is al ruim een half miljoen aan voorbereidende kosten opgegaan. Gezien de vele opgaven in onze wijken, onze centra en onze voorzieningen lijkt het ons verstandig om de definitieve besluitvorming niet te overhaasten. Het is ook een kwestie van bestuurlijke zorgvuldigheid om dit vraagstuk eerlijk mee te geven aan de volgende bestuursperiode die hier een integrale afweging over zou kunnen maken.
Dan tot slot, voorzitter, keren wij terug naar één van de belangrijkste punten in dit raadsvoorstel: Hoensbroek. Hoensbroek verdient een stevige plek in deze begroting en in onze toekomst.
Het is een trotse kern met sterke verenigingen, ondernemerschap en veerkracht. De plannen voor Hoensbroek Centrum zijn omgezet in concrete actie, ondersteund met 5 miljoen om zichtbare eerste stappen te zetten en het fundament te leggen voor nieuwe woningen, een compacter winkelgebied en verkenning van een cultureel centrum op het Gebrookerplein. Ondernemers doen mee, bewoners doen mee en de gevelsubsidie maakt straks het centrum aantrekkelijker en herkenbaarder. Ook de reuringregeling wordt structureel ingezet voor Hoensbroek, zodat lokale energie ruimte krijgt. Hoensbroek is geen bijlage bij Heerlen, het is één van de gezichten van onze stad. We bouwen door, voor een levendig centrum, nieuwe woningen en een fijne plek om te wonen.
Afsluitend voorzitter, Heerlen staat er beter voor dan vaak wordt gedacht. Wij kiezen ervoor om vooruit te kijken met vertrouwen, ambitie en lef. We steunen de koers, maar blijven scherp op uitvoering, tempo en heldere keuzes.
De vragen die wij indienen spreken voor zich en zijn bedoeld om deze begroting nog sterker te maken. Samen bouwen we aan een Heerlen waar iedereen kan groeien, meedoen en trots op kan zijn.
Tot zo ver.

De voorzitter
Dank u wel. Vragen aan de heer Hendriks? Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Dank u wel, voorzitter. Het is een optimistisch verhaal van de Jongerenpartij. Ik heb er eigenlijk wel van genoten. Wat je heel vaak hoort, is Heerlen Noord. We moeten het niet over Heerlen Noord hebben, want dat is allemaal zo negatief. Ik kan daar nooit zo goed bij. Ik hoor u misschien wel impliciet hetzelfde zeggen. Als je goed naar Heerlen Noord kijkt en alle initiatieven die daar nu worden gestart, worden doorontwikkeld en worden verdergezet, dan levert dat inderdaad ook heel veel positiviteit op en hele beloftevolle resultaten, of het nou over de Bovengrondse Vakschool of over sociaal veilig gaat. Dus kunt u het met mij eens zijn dat er bij Heerlen Noord ook prachtige resultaten zijn? Dus dat dit niet altijd negatief moet worden ervaren, maar dat dit juist ook veel laat zien van wat er in deze stad mogelijk is en waar keihard aan gewerkt wordt.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen
Dank u. Volgens mij was dat hetgeen wat ik letterlijk zei. Dat is wat u nu nog een keer herhaalt. Dat is hetgeen wat ik letterlijk zei, namelijk dat er juist heel veel kansen en mogelijkheden liggen en dat we nu vooral moeten doorpakken met alle hele goede resultaten die we al gehaald hebben.

De voorzitter
Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Tot slot, betekent dat dan ook een mentale gymnastiek voor mensen om er anders naar te kijken of moeten we dan die positieve resultaten nog meer over het voetlicht brengen? Hoe kunnen we dat andere beeld dan bestrijden?

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen
Ik denk dat de mensen die het nog niet snappen wel enige mentale gymnastiek kunnen gebruiken.

De voorzitter
Dat plannen we in op zaterdagochtend om 9.00 uur. Dank u wel, meneer Hendriks. Dan ga ik naar de heer Hoogers van de PVV. De heer Daamen, sorry. Meneer Daamen van Partij Hoensbroeks Belang.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Dank u wel. Ik ga mijn best doen. Mijn stem kan mij verlaten, maar dan merk ik het vanzelf. Vandaag hebben we de begroting 2026 voor ons liggen. Een bijzondere begroting – de laatste van deze bestuursperiode.
Voor PHB is dit de gelegenheid om even stil te staan, om terug te kijken, maar vooral ook vooruit. Wat hebben we bereikt? Waar staan we nu? Wat gaan we nog doen? Wij zijn blij dat de begroting sluitend is. Complimenten daarvoor aan het college en aan de organisatie.
Maar een sluitende begroting is pas écht waardevol als mensen dat ook merken – in hun straat, in hun wijk en in hun dagelijks leven. Pas dan wordt financiële balans ook maatschappelijk voelbaar. Daarom wil PHB blijven investeren in wat mensen dagelijks raakt: leefbaarheid, bereikbaarheid en betrokkenheid. Niet in dikke rapporten, maar in zichtbare resultaten.

Voorzitter, financieel staan we voor de grote uitdagingen. De kosten voor het sociaal domein stijgen, de rente stijgt en de bouwkosten blijven hoog. En wat doet het Rijk? Het Rijk kort op het gemeentefonds – en dat voelt Heerlen direct in de portemonnee.
Toch moeten we blijven investeren in onze stad. Dat het college daarvoor ruimte zoekt, verdient waardering. Maar we moeten ook eerlijk zijn: hoe structureel is dit beeld eigenlijk? Hoeveel dekking is incidenteel en wat betekent dat voor de komende jaren? Ambitie is goed, maar realisme is noodzaak. Heerlen heeft grote plannen – het Romeins Museum, het centrumplan Hoensbroek en diverse andere vastgoedtransformaties. Allemaal stuk voor stuk belangrijk. Maar plannen op papier zijn nog geen uitvoering in de praktijk. Onze vraag aan het college is: hoe bewaakt u dat de uitvoeringskracht in balans blijft met de ambities? Vertrouwen bouw je niet met plannen, maar ook met zichtbare resultaten.
Voorzitter, het sociaal domein blijft het grootste en meest kwetsbare onderdeel van onze begroting. De uitgaven aan de jeugdzorg blijven grillig en tekorten verrassen ons bijna elk jaar. Hoe zorgen we voor structurele grip op zowel de kosten als de kwaliteit van zorg? We zijn blij met de extra middelen voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening, want nog steeds hebben te veel gezinnen in Heerlen het moeilijk.
Zoals u weet, ligt het hart van PHB in Hoensbroek. De visie ligt er: het centrum als de huiskamer van Gebrook. Maar visie alleen is niet genoeg. Het gaat om doen, om tempo en om doorzettingskracht.
Onze inwoners hebben lang geduld gehad – ze willen nu concrete resultaten zien: een levendig, veilig en aantrekkelijk centrum en een Hoofdstraat zonder problemen. Een belangrijke basis voor succes hiervoor is de samenwerking met ondernemers, verenigingen, bewoners en alle betrokken partijen.
Natuurlijk zijn we blij met de reservering van vijf miljoen euro voor het centrumplan Hoensbroek – een mooie stap vooruit. Maar maak wel inzichtelijk hoe dat geld per project wordt besteed; dat versterkt het vertrouwen van inwoners en van deze raad. Elke investering in dit gebied moet passen binnen de visie van Hoensbroek Centrum 2034. Dus geen losse ingrepen, maar bouwen aan een stevig fundament voor de toekomst van Os Gebrook.
Een mooi voorbeeld is nu het voornemen om ook het Gevelfonds in Hoensbroek te activeren. Dat is iets waar we al heel lang voor geijverd hebben.
Voorzitter, een belangrijk onderdeel van dat fundament is veiligheid. Het blijft jammer dat de realisatie van het veiligheidshuis is vertraagd door welgezegd één vleermuis. Hoever kunnen we doorschieten? Pas halverwege 2026 kan men echt aan de slag. Dat is teleurstellend, want juist dit project is van groot belang voor Hoensbroek en voor de regio.
Wij vragen het college om alles op alles te zetten om verdere vertraging te voorkomen en ondertussen de samenwerking tussen partners te versterken, want veiligheid is niet alleen een gebouw – het is vooral een gevoel. Dat gevoel moet er ook zijn vóórdat het veiligheidshuis zijn deuren daadwerkelijk opent.
PHB maakt zich ook zorgen over de buurtstichtingen. We zien dat er steeds meer gestopt wordt met buurtstichtingen sinds het beleid is veranderd. De kracht van Heerlen ligt in haar wijken – in mensen die elkaar kennen, helpen en samen iets van hun buurt willen maken. Buurtstichtingen zijn het cement van onze stad. Als ze verdwijnen, verliezen we méér dan een organisatie – dan verliezen we een stukje van de ziel van Heerlen. Wij vragen het college: hoe zorgen we dat deze lokale kracht behouden blijft? Niet alleen met geld, maar met vertrouwen, visie en nabijheid, en vooral: geen doolhof aan regels.
Voorzitter, we willen ook benoemen wat goed gaat. We waarderen de rondgangen in de wijken door het college. Dat is precies de betrokkenheid waar PHB al jaren voor pleit: luisteren naar wat er leeft. Maar luisteren is stap één – doen is stap twee. Zorg dat gesprekken met bewoners ook leiden tot daadwerkelijke verbeteringen in de wijk.

Daarnaast pleit PHB voor een gemeente die dichtbij is – niet alleen digitaal, maar ook fysiek: met loketten in de buurt en medewerkers die actief meedenken en niet alleen doorverwijzen. Een onderwerp dat PHB al vaker heeft benoemd, is het Lomahuis. Wij en vele omwonenden maken ons zorgen over dit pand. Het is een doorn in het oog van de buurt. Wij vragen het college te onderzoeken of het mogelijk is de rijksmonumentenstatus te verwijderen, zodat er eindelijk iets kan gebeuren, hetzij doorontwikkeling of sloop. Hiervoor dienen wij een motie in.
PHB is trots op wat de afgelopen jaren is bereikt samen met de coalitie en soms onder moeilijke omstandigheden, maar we waarderen ook de samenwerking met de oppositie. Nu we het er toch over hebben, zou ik graag vragen aan Jeroen om even te zorgen voor datgene wat we afgesproken hebben. We laten het zo even zien. We verschillen weliswaar soms van mening, maar respect en waardering voor elkaar blijven onze kernwaarden.
De casus Zuyderland heeft bewezen dat samenwerking mogelijk is en dat geeft hoop voor de toekomst, maar we zijn er nog niet. Nu is het moment om door te pakken. Niet met nog meer visies, maar met uitvoering van wat er al ligt. Met de aandacht voor het centrum en voor onze wijken. Investeren in wat mensen zien en voelen – daar ligt onze prioriteit.
Voorzitter, ik ga langzaam afronden. Dit jaar is het jaar van het cultureel erfgoed. We zouden geen PHB zijn als we geen aandacht vroegen voor het cultureel erfgoed in Gebrook. Daar komt mijn assistent. Kijk, er is wel samenwerking. Er zijn projecten waarover al vaak is gesproken – door de heemkundevereniging, door ons en ook door collega raadsleden – maar op de één of andere manier blijven die hangen in de afronding. Dat werkt frustrerend en demotiveert de mensen die er veel tijd en energie in steken.
Om de voortgang te motiveren, bieden wij de wethouder deze roll banner aan die de projecten in Hoensbroek visualiseert. De bedoeling is dat deze een prominente plaats krijgt in zijn werkkamer, zodat hij dagelijks eraan wordt herinnerd om deze te voltooien. We geven hem dan ook symbolisch een marker om de projecten af te vinken zodra ze gerealiseerd zijn. Dus wethouder, met de volgende beschouwingen hoop ik een heleboel vinkjes te zien.
Tot slot, voorzitter: PHB steunt deze begroting, omdat ze in balans is, perspectief biedt voor inwoners en ruimte laat voor onze wijken. Ze doet recht aan wat voor ons het belangrijkste is: een leefbare, veilige en sociale gemeente met oog voor elke buurt, een sterke openbare ruimte en natuurlijk een warm hart voor Hoensbroek.
Ik wil eindigen met een dankwoord aan onze collega-raadsleden, aan het college en natuurlijk aan onze griffie voor hun inzet, ondersteuning en toewijding het hele jaar door. Teun, vanaf deze kant beterschap. Dank u wel en tot zover onze eerste bijdrage.

De voorzitter
Dank u wel. Vragen? Ik zie meneer Reijnders. Ik begin met mevrouw Géron.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Dat is mooi.

De voorzitter
Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Dank u, voorzitter. We kennen PHB echt wel als een redelijke partij en niet zo bloeddorstig. De vleermuizen in het Veiligheidshuis zitten u dwars. Dat snap ik, maar onder de Omgevingswet is het een wettelijk beschermd wezen. Hoe denkt u daar echt over?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang

Heel eerlijk, mevrouw Géron, ik heb u heel graag, maar ik vind dat we met sommige diertjes echt wel door zijn geslagen.

De voorzitter
Daar komt de terug liefdesverklaring.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
U hoeft mij niet aardig te vinden, maar die vleermuizen verdienen bescherming en daar zijn genoeg vredelievende oplossingen voor, dus graag aandacht daarvoor.

De voorzitter
Meneer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Dank u wel, meneer de voorzitter. Ik heb nog een heleboel te vragen over die banner, want volgens mij hebben hier de vorige keer van die fantastische vlaggetjes gestaan. Toen brak er vervolgens een enorme discussie uit in de raadszaal en op social media over wat nu de echte vlag van Hoensbroek is.

De voorzitter
Mensen, het is lastig te horen als we allemaal kletsen.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Dus ik weet niet of dit wel de echte vlag van Hoensbroek is die hier staat of toch een andere. Ik zou eerst vragen: ga nu in Hoensbroek vaststellen wat de echte vlag van Hoensbroek is en publiceer die dan, maar zorg wel dat …

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Voorzitter, ik denk …

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Mag ik mijn verhaal afmaken?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Maak af.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Dank u wel. Publiceer hem dan en maak hem dan terug met die banner, maar niet met een vlagje die ter discussie staat of die wel of niet echt is.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Voorzitter, de discussie gaat nu niet om de vlag en of die wel of niet goed was. Volgens mij heeft het college daar heel uitgebreid antwoord op gegeven en vooral gemotiveerd met: gebruik ze vooral bij een gemeentehuis en bij een kasteel. Dat is precies datgene waar we voor oproepen.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, ik dank de heer Daamen als voorvechter van Hoensbroek met zijn bijdrage daarin, maar ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat hij toch ook wel bij het schrijven van dit stuk de nodige frustratie heeft over datgene wat hij heeft opgeschreven. Ik duid daarmee op de motie die in maart van dit jaar is aangenomen waarbij we het college opgeroepen hebben om voor de algemene beschouwingen een onderzoek te doen naar de beste locatie van het gemeenschapshuis en het cultuurgebouw en ook voor de algemene beschouwingen de nadere financiële onderbouwing te presenteren voor de plannen van Hoensbroek Centrum. U refereerde daar ook al aan. Wat vindt u ervan dat het college helemaal niks gedaan heeft met een unanieme motie die door deze raad is aangenomen? Overigens niet door u, maar ik kan me voorstellen dat u dat wel vindt.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Dat is ook een oproep als u goed geluisterd heeft, in mijn inbreng. Dat is dat wij heel ijveren op daadwerkelijke uitvoering. Er zijn genoeg plannen gemaakt. We moeten niet blijven onderzoeken om te onderzoeken, maar we moeten het dan vooral concreet oppakken.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Dank u, voorzitter. Een gloedvol Hoensbroeks betoog waarbij ik één deel een beetje onbevredigend vond eerlijk gezegd, namelijk dat er een aantal prioriteiten wordt gesteld. Hoensbroek Centrum is daar superbelangrijk, ook de Hoofdstraat. Dan vervolgens wordt helemaal uiteengezet hoe belangrijk dat centrum is. Heel goed, maar rond de Hoofdstraat helemaal niet. Vervolgens mij is daar heel veel urgentie en zijn er allerlei bijeenkomsten geweest waar een heel aantal raadsleden bij zijn geweest. Ikzelf niet, maar ik sta hier wel een lans te breken voor de problemen daar. Alleen ik hoor u eigenlijk niet echt vertellen wat u vindt dat er nu zou moeten gebeuren en op welke termijn.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Voorzitter, gelukkig hebben wij nog een tweede termijn, want wij kregen niet alles in de eerste termijn en daar komen we nog heel uitgebreid op terug. Ik denk dat iedereen weet hoe wij in die wedstrijd staan.

De voorzitter
U heeft maar vijf minuten voor die tweede termijn.

De heer Van den Berg, VVD
We zitten hier nu. Deze vraag kwam op uit het betoog uit de eerste termijn. Wellicht kunt u alvast een stukje toelichten.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Het stukje waart u naar refereert is heel simpel. Er moet echt wel doorgepakt worden in de problematiek van de Hoofdstraat. Er moet ook echt een afstapeling zijn van de zorg, maar dat zal u niet verbazen. Daar pleiten we al heel lang voor. Dus daar gaan we zeker naar refereren in de tweede termijn.

De voorzitter

Dank u wel. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u. Uiteraard is het een gloedvol betoog en met name voor Hoensbroek. Dat is heel begrijpelijk, meneer Daamen. Ik moet ook een compliment geven dat u altijd op een creatieve manier die belangen onder de aandacht brengt. Ik ben ook heel blij met het feit dat u net als wij ook aandacht vraagt voor het op sterkte houden van de buurten en veiligheid natuurlijk, zoals ook diverse sprekers hebben gedaan. Maar wat ik me wel afvraag, is: de checklist cultureel erfgoed Gebrook. Cultureel erfgoed valt ook onder de paraplu van cultuur. Als je kijkt naar het budget dat we nu besteden voor cultuur en je daar nog een aantal dingen extra aan wil gaan toevoegen, zegt u dan: dan moet dat budget maar opgehoogd worden of zegt u: dan moet er misschien toch een herverdeling van prioriteiten plaatsvinden?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Het mooie van dit verhaal is dat er diverse particulieren initiatieven zijn die eigenlijk al bijna met financieren rond zijn om te concretiseren. Dus er zijn particuliere initiatieven die daaraan willen bijdragen om het voor elkaar te krijgen. Het is alleen een kwestie van afronding. Een kwestie waar we tegenaan lopen, is bijvoorbeeld de juiste vergunningen krijgen en dat het ergens geplaatst mag worden. Dat soort zaken is waar men tegenaan loopt. Dus het is een combinatie van.

De voorzitter
Dank u wel. Dan bent u bedankt, volgens mij. Dan ga ik naar meneer Hoogers van de PVV.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, vandaag beginnen wij met een lach en een traan. Een lach, omdat Heerlenaren onverwoestbare mensen zijn, zelfs na de mijnsluitingen en rampzalig gemeentelijk beleid blijven wij een stad waar veerkracht in de genen van onze inwoners zit.
Maar uiteraard ook een traan, want onze weerstand tegen financiële tegenslag kruipt richting een ernstige lastige score. We zijn niet meer tegen het randje failliet, maar wel bijna failliet. Het weerstandsvermogen moet minimaal 0,8 blijven om maar niet om te vallen. Laten we duidelijk zijn, 0,8 is een cijfer waarbij je hoopt dat de docent een goede dag heeft. Het financieel fundament is dus niet sterk. Het bibbert.
Voorzitter, terwijl in het land en ook in onze stad de financiële zorgen blijven toenemen, zien onze Heerlenaren de rekening verder oplopen. De woonlasten van onze hardwerkende gezinnen stijgen dit jaar weer met 5 procent. De grafrechten stijgen met 2,6 procent. De horecarechten stijgen met 2,6 procent. De omgevingsvergunningen stijgen met 2,6 procent. De Algemene Dienstverlening stijgt met 2,6 procent. Alles stijgt en onze inwoners vragen zich af: waar blijft dan die tegenprestatie van de overheid? Wordt mijn wijk eindelijk veiliger? Komen er meer betaalbare huizen? Kan ik makkelijker hulp krijgen als het fout gaat? Wie goed kijkt en praat met mensen in de buurten ziet dat het antwoord helaas vaak nee is.
Voorzitter, dan het gemeentelijk apparaat zelf. Wij lezen dat er opnieuw bezuinigingen op het personeel zijn ingeboekt. Maar hoeveel precies? Volgens deze en voorgaande begrotingen wordt er de komende jaren structureel miljoenen gekort op de loonsom en formatie, terwijl de werkdruk binnen de organisatie al fors is.
De PVV vraagt daarom: hoeveel fte verdwijnen er concreet? Welke vermindering in externe inhuur is al bereikt? We hebben gelezen over de landelijke norm. Welke afdelingen worden geraakt door robotisering en wat betekent dit voor de dienstverlening aan onze inwoners?

Want als de organisatie steeds kleiner wordt, terwijl de taken niet afnemen, dan weet iedereen hoe het afloopt: minder bereikbaarheid, langere wachttijden, meer uitval. Juist dat raakt direct de mensen die juist afhankelijk zijn van onze gemeenten.
Bezuinigen op personeel klinkt efficiënt, maar het is vaak uitstel van ellende. De PVV vraagt daarom om transparantie: waar precies wordt gesneden en wat blijft liggen?
De PVV is van mening om stil te staan bij de vraag of de wijk eindelijk veiliger wordt. Helaas, ook dat is even zorgelijk. Onze politiebegeleiding is al jaren structureel te laag, terwijl onze veiligheidsopgave extra uitdagend wordt, mede door de opvangcrisis van asielzoekers. Het is tijd dat de gemeente Heerlen nog meer gaat investeren in veiligheid en minder gaat uitgeven aan cultuur, harder optreden waar moet en minder bedekken met de mantel der liefde. De PVV wil vandaag nadrukkelijk stilstaan bij de vraag: worden onze wijken eindelijk veiliger?
Maar er is meer, voorzitter. Wij willen inzicht: Hebben we ervaringscijfers over kleine criminaliteit van de afgelopen twee jaar? Hoe ontwikkelt zich het aantal woninginbraken, fietsdiefstallen, vernielingen, winkeldiefstallen enzovoort? En vooral: sturen wij daar actief op? Worden deze cijfers per wijk besproken met handhaving en politie of blijven ze alleen in dashboards en rapporten? Kunt u de PVV garanderen dat er meer handhavers of boa’s worden aangenomen om dit onveiligheidsgevoel te verminderen? Want juist die onveiligheid voelen de Heerlenaren. In de buurt. In de winkel. Op straat. Mensen willen niet leven met angst of overlast en dat mag ook niet het nieuwe normaal worden. We hebben het vandaag over de begroting en dus over de vraag waar Heerlen haar schaarse middelen inzet. Dan moet het sociaal domein ter sprake komen. Want juist daar, in de zorg en bij onze jeugd, lopen de grootste risico’s en juist die risico’s zijn in Heerlen groter dan elders.
Recent bracht het RIEC Limburg een alarmerend rapport uit: tot 10 procent van het zorggeld in Limburg verdwijnt naar criminelen. 10 procent! Dat geld is bedoeld voor kwetsbare inwoners, maar belandt in verkeerde handen. Hoewel het rapport over heel Limburg gaat, weten wij allemaal dat Heerlen met haar sociaaleconomische profiel extra kwetsbaar is. We hebben hier meer zorgaanbieders, meer armoede, meer afhankelijkheid van publieke steun. Juist daar nestelen zich de malafide zorgbureaus en bemiddelaars. Wat doet het college om dit te voorkomen? Hoeveel zorgaanbieders in Heerlen zijn inmiddels Bibob-getoetst?
Dan de jeugd. Het RIEC waarschuwt dat bijna in elke klas jongeren worden geronseld door criminelen. In Kerkrade en Roermond loopt inmiddels een preventieprogramma. Maar waar blijft Heerlen? Wij zien dezelfde patronen: jongeren zonder perspectief, die worden verleid met snelle winst. Morele trainingen zijn mooi, maar zonder harde grenzen, toezicht en handhaving helpen ze niet.
Voorzitter, we kunnen blijven praten over bewustwording, maar Heerlen heeft geen tijd meer voor bewustwording alleen. We hebben daden nodig. Structurele controles.
Een harde aanpak van zorgfraudeurs. Samenwerking tussen sociaal werkers, politie en gemeente dat meer is dan alleen overleg. De PVV roept het college ook op om de RIEC-aanpak eindelijk regionaal te vertalen naar Heerlen: concrete cijfers, Bibob-toepassing in de zorg en een stevige jeugdaanpak die ronselaars direct aanpakt. Want elke euro die verdwijnt naar fraudeurs, is een euro minder voor onze inwoners. Elk kind dat in een crimineel web belandt, is een toekomst die wij verliezen.
Waar de PVV Heerlen in het begin van de coalitie voor waarschuwde, dreigt nu werkelijkheid te worden. Heerlen-Noord, de topprioriteit van dit college, beschreven op slechts anderhalve pagina, waarbij een eigen begroting compleet ontbreekt. De financiële onderbouwing hangt aan rijksregelingen en incidentele gelden. Dat is geen beleid meer, maar dat is slechts hopen dat Den Haag betaalt.

Voorzitter, PVV Heerlen heeft aan de wethouder de volgende vragen: als Heerlen Noord echt onze belangrijkste opgave is, waarom ligt er geen aparte begroting voor 2026 - 2029 voor het Nationaal Programma Heerlen-Noord?
Voorzitter, waarom wordt deze raad buitenspel gezet bij de aansturing van het Nationaal Programma Heerlen Noord? Waarom mag de raad niet voluit haar sturende en controlerende rol pakken richting het programma dat dagelijks het verschil in onze wijken moet maken?
Tot slot voorzitter, onze financiële gezondheid. De PVV Heerlen blijft dit jaar op jaar benadrukken, omdat de financiële gezondheid van onze inwoners ons aan het hart gaan. De netto schuld per inwoner stijgt naar een absurd hoog bedrag van 5.716 euro. Dit is ruim drie keer het landelijke gemiddelde. Onze netto schuldquote gaat naar 94,4 procent, wederom boven de risicogrens van 90 procent waardoor de begroting kwetsbaar is.
Dat zijn alarmlampen voorzitter, felrood, want schulden kun je niet eindeloos stapelen zonder dat de toekomst van onze jeugd wordt belast. De PVV vraagt daarom drie hele simpele dingen: Wanneer stopt de schuldgroei? Waar is het plan om reserves echt te gaan versterken? Waarom blijven ambities stijgen, terwijl schulden dat ongelimiteerd ook doen? Voor de PVV is duidelijk: Kies voor wat echt belangrijk is. Voor de veiligheid, voor onze buurten en voor de mensen die hier wonen en werken. Tot zover ons eerste termijn.

De voorzitter
Dank u wel. Ik zag meneer Van den Berg al met een vraag, dus daar begin ik maar.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, de PVZ, de Partij Voor De Zwartgalligheid – als ik dat zo mag vertalen – komt met een verhaal wat zuiver negativisme is over deze stad. En ja, we hebben zorgen in deze stad, maar waar ziet de PVZ nou een lichtpuntje waar deze stad naartoe wil gaan?

De voorzitter
Zullen we de partij gewoon bij hun naam blijven noemen mensen?

De heer Van den Berg, VVD
Excuseer, PVV.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
De PVV, niet PVZ. Wij zijn realistisch. Waar wij onze lichtpuntjes bijvoorbeeld zien, zijn die 10 procent zorggelden die in de jeugd nu mogelijk verdwijnen bij malafide kantoren. Als we dat geld kunnen reserveren voor bijvoorbeeld de inzet van extra boa’s, dan komen we al een stuk verder, dus we zijn daarin realistisch.

De voorzitter
Meneer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Ik zal dat niet de PVZ noemen, maar de PVV. Wat ik mis in uw bijdrage, is het ziekenhuis. Volgens mij heeft de afgelopen anderhalf jaar tot twee jaar een minister van uw partij of in ieder geval van uw vereniging of stichting … We hebben eerder die discussie gehad en ik weet niet precies wat het is. Misschien is het wel een fanclub van Geert Wilders. Daar heeft een

mevrouw in de leiding gezeten en Geert heeft hier jaren geleden geroepen: dat ziekenhuis blijft open. Dat heeft volgens mij het Tweede Kamerlid in Landgraaf – meneer Claassen - ook gezegd: dat ziekenhuis blijft open. Maar ik hoor u nu niks meer zeggen over het ziekenhuis. Dat interesseert u niet meer. Laat maar dichtgaan. Ik hoor u er helemaal niks over zeggen. Dan denk ik: die inwoners van Heerlen zijn zo belangrijk voor deze vereniging van fans van Geert Wilders. Dus ik snap niet goed waar het gebleven is. Daarbij, u heeft anderhalf jaar aan het roer gezeten in Den Haag. Heel veel onderwerpen die u benoemt over politie en veiligheid, worden niet lokaal aangestuurd. Deze worden landelijk aangestuurd. Wat heeft uw vereniging daaraan gedaan? Volgens mij nog helemaal niets, behalve chaos en nog wat anders veroorzaakt in Den Haag. Dus ik ben heel benieuwd hoe u daarnaar kijkt: wat u landelijk heeft gedaan om al die problemen in onze wijken op te lossen, want daar is gewoon niks gebeurd.

De voorzitter
Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Dank u, voorzitter. Het is prettig om te horen dat onze partijvorm een ware obsessie voor u is geworden. Dus dat vinden we in ieder geval prettig om te horen. Verder gaat het ziekenhuis ons zeer zeker aan het hart. We zitten bij de alliantie. We steunen de alliantie en ons Tweede Kamerlid waar u ook zojuist naartoe refereerde, heeft zich volgens mij ook de blaren van de tong af gepraat om zich daarvoor te blijven inzetten. Alleen wat ik niet vandaag ga doen hier, is op de stoel van Den Haag gaan zitten en verantwoordelijkheid nemen voor het landelijk beleid. Dat is simpelweg m'n taak niet. Ik ben hier voor Heerlen. Ik hoop dat u daar begrip voor heeft.

De voorzitter
Dank u wel. We interrumperen niet, dus ik ga gewoon naar vragen toe. Sorry. Meneer Daamen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Voorzitter, ik probeer altijd positief te blijven. Dat wordt met niet makkelijk gemaakt op dit moment, maar het Heerlen Noord verhaal is begonnen met de SPUK-gelden. Dat is een pioniersfunctie die we hadden, dus het is niet raar dat er nog geen structurele gelden zijn. Het feit is – ik hoop dat de heer Hoogers dat kan bevestigen – dat er heel veel gebeurt en dat er ook heel veel bereikt wordt. Natuurlijk, waar we ook steeds voor ijveren, is zorgen dat die gelden structureel worden. Daar zijn we aan toe. Ik hoor u ook zeggen: we moeten controleren. Dat ben ik helemaal met u eens, maar we krijgen de bijdrages die nu aangeleverd worden door Heerlen Noord en de verantwoording hoe zij tot bepaalde conclusies komen met onderbouwing door feiten en cijfers. Er zijn een heleboel raadsleden die hun visie erover bijgesteld hebben. Dus ik hoop dat u dadelijk ook tot die groep behoort.

De voorzitter
Behoort u ook tot de groep is de vraag.

De heer Hoogers, PVV
Dan moet ik heel goed gaan opletten. Nee, voorzitter. Ik heb gehoord wat de heer Daamen zei en het gaat ons nu voornamelijk om het stukje … We hebben het over de begroting. Het gaat over het cijfermatige gedeelte. Ik vind het heel wat dat wat onze grootste opdracht is van onze gemeente en dat de begroting daar dan slechts anderhalve pagina over rept en roert. Ik neem aan dat als ik uw woorden net mag horen, dat u dat ook met mij vindt.

De voorzitter

Ik ga naar meneer Reijnders en daarna naar meneer De Groot.

De heer Reijnders, SP
Dank, voorzitter. Ik hoor de heer Hoogers spreken over rampzalig gemeentelijk beleid en vervolgens komt hij dan met de huurverhoging. Daar zijn wij ook erg tegen. Sterker nog, landelijk is beloofd om te zorgen dat er een huurbevriezing kwam en we kregen de grootste huurverhoging ooit onder het bewind van de PVV. Vervolgens gaat het ook over capaciteit van handhaving en wonen. Nu zegt de heer Hoogers: hij hoeft zich niet te verantwoorden voor wat er landelijk wordt gedaan, maar dan zou ik ook de heer Hoogers willen vragen om niet allerlei landelijke ontwikkelingen op het bordje van de gemeenteraad te leggen en dan te zeggen dat dit rampzalig gemeentelijk beleid is, want volgens mij slaat u op die manier de plank toch behoorlijk mis.

De voorzitter
Bent u het daarmee eens?

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, daar ben ik het niet mee eens, want volgens mij is veiligheid één van de belangrijkste taken die de gemeente heeft richting haar inwoners. Als dat bijvoorbeeld bewerkstelligd kan worden door het aannemen van extra boa's of door op andere manieren aan de slag te gaan zoals ook bijvoorbeeld het RIEC-rapport aanbeveelt, dan vind ik dat zeer zeker een taak van ons.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. In positieve zin ben ik blij dat de heer Hoogers ook kritisch is op het financiële beleid en de risico's die daaraan kleven. Dat onderschrijven wij, maar ten aanzien van het punt ontevredenheid met betrekking tot de hele gang van zaken en het volgen en monitoren van Heerlen Noord … We hebben een voorzitter. Dat is toevallig onze burgemeester. We hebben ook nog een wethouder die aangehaakt is voor Heerlen Noord. Vindt u niet dat als u die mening bent toegedaan, dat u daar dan niet al veel eerder op had kunnen acteren dan dat te bewaren voor deze algemene beschouwingen?

De voorzitter
Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, dank u wel. Volgens mij heb ik namens de PVV al vaker op de trom geslagen van hoe eigenlijk de organisatievorm van het Nationaal Programma Heerlen Noord in elkaar zit. Volgens mij is er nog altijd onduidelijkheid over, want in mijn visie zijn ze aangenomen en hebben ze een programmabureau ondergebracht bij de gemeente Heerlen, dus zouden het onze werknemers zijn of in ieder geval onze ambtenaren zijn. Op dat vlak hebben we ook een sturende taak te pakken. Ik weet niet of ik daarmee uw vraag heb beantwoord.

De voorzitter
Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Niet helemaal, want dat zijn puur technische en ambtelijke zaken die goed geregeld moeten worden. Dat ben ik met u eens, maar ik neem aan dat u met name op de inhoud van het programma benieuwd bent naar het reilen en zeilen. Toch? Of ziet u dat anders?

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, daar kan ik het mee eens zijn. Dat klopt.

De voorzitter
Dank u wel. Ik zie meneer Janssen en mevrouw Heine nog. Meneer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. De bijdrage van de PVV vereiste wat mij betreft nog wat mentale gymnastiek, dus dat heb ik ook even gedaan. Wat ik hem vooral hoorde zeggen, is dat hij het thema veiligheid heel erg belangrijk vond. Hij had wat vraagtekens over de vorm, organisatie en effectiviteit van het Nationaal Programma. U heeft net in onze bijdrage enkele voorbeelden daarvan gehoord. Daar had u ook kennis van kunnen nemen tijdens de diverse klankboordsessies. Daar heeft u tijdens diverse gelegenheden de afgelopen drie jaar waarin ook de monitor van het Nationaal Programma Heerlen Noord gerijpt is … Dan vroeg ik mijzelf af: heeft u al kennisgenomen van die diverse data die we de afgelopen drie jaar over de bühne hebben gekregen? Bent u zich bewust van de samenwerking tussen gemeenten, het programma, het bureau, al die partners en wat dat tot nu toe voor ons betekent heeft? Als dat niet zo is, dan zou ik via u, voorzitter, aan het college nog een keer willen vragen: als dat nodig is, maak dat dan nog een keer duidelijk. Dat geeft misschien het comfort voor de PVV wat ze op dit moment nodig hebben.

De voorzitter
Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, op de vraag of ik me daarvan bewust ben: ja. Simpelweg ja. Voor de mentale gymnastiek zoals u die beschreef, vraag ik mij af wat er onduidelijk is. Een ongelimiteerde schuldgroei? De netto schuld per inwoner die ruim drie keer de landelijke norm is. De cijfers die ik heb genoemd. De malafide praktijken in de jeugdzorg waar we allemaal wel weet van hebben en wat ook in onze gemeente speelt. Ik vraag me af wat daar onduidelijk aan is.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Ik vraag mij af: is er nog iets positiefs wat de PVV vindt over wat er het afgelopen jaar is gebeurd of over wat er in de begroting staat?

De voorzitter
Noemt u eens wat vrolijks, meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
U vraagt het mij, voorzitter. Ik zal het meteen doen: het positieve is dat er onlangs in De Koffiepot een bijeenkomst is geweest over de Hoofdstraat waar ik ook schriftelijke vragen over heb gesteld. Ik blijf positief over de mensen die in die buurten wonen die onlangs alle ellende toch nog de sociale cohesie aan het bewaren zijn. Dus ik blijf heel positief over onze inwoners.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Leers zag ik nog en dan gaan we naar de volgende.

De heer Leers, Hart-Leers

Voorzitter, dank u wel. Vorige week tijdens de landelijke verkiezingen bleek dat de PVV in Heerlen de allergrootste is geworden, althans qua ophalen van stemmen. Mocht dat volgend jaar tijdens de gemeenteraadsverkiezingen ook gebeuren, wat bent u dan van plan om als allereerste te gaan doen? Wat heeft dan prioriteit als u hier dan bestuurder bent in het college?

De voorzitter
Gaat uw gang.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, dat is natuurlijk wel heel erg vooruitlopen op de zaken, maar ik denk dat de meeste behoefte is aan het stukje veiligheid en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Dat moet echt het belangrijkste punt worden van de komende verkiezingen.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik naar de VVD met de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Geachte voorzitter, leden van de gemeenteraad, beste Heerlenaren, in deze raadszaal, in de vergaderingen en in de gesprekken die we voeren, komt steeds duidelijker naar voren dat de uitdagingen waarvoor wij staan groot zijn, maar dat zij niet groter zijn dan de kansen die we als stad kunnen grijpen.
De keuzes die we vandaag maken, bepalen niet alleen de begroting van 2026, maar leggen ook de basis voor de stad die we willen zijn in de komende decennia. De VVD gelooft dat we deze kans moeten aangrijpen om een stad te bouwen die niet alleen financieel gezond is, maar ook sociaal sterk, innovatief en toekomstbestendig.
Voorzitter, ik heb een aantal thema's. Thema 1 dat ik heb is de strategische kracht van onderwijs en innovatie. Eén van de grootste kansen die voor ons ligt, is de strategische positie die Heerlen inneemt binnen het onderwijslandschap in Zuid-Limburg. De aanwezigheid van gerenommeerde instellingen zoals de Open Universiteit, Zuyd Hogeschool, de Universiteit Maastricht en de RWTH is van onschatbare waarde voor onze stad. Deze onderwijsinstellingen richten zich steeds meer op Heerlen, met als gevolg dat er een positieve versnelling van onze lokale economie plaatsvindt. De samenwerking tussen onderwijs, innovatie en het bedrijfsleven is en blijft essentieel. Een stad waarin het onderwijs floreert draagt direct bij aan het thema wonen, werkgelegenheid en ondernemersklimaat.
De aanwezigheid, de komst en de groei van deze grote onderwijsinstellingen biedt ons de mogelijkheid om niet alleen onze kenniseconomie te versterken, maar ook om een nationale en internationale aantrekkingskracht uit te oefenen op zowel bedrijven als talenten. Deze synergie tussen onderwijs en de lokale economie kan alleen maar positief doorwerken als we als lokale overheid blijven faciliteren en investeren in de randvoorwaarden die dit succes mogelijk maken. Daarom moeten we als gemeente niet alleen de samenwerking met deze instellingen blijven versterken, maar ook zorgen voor de juiste infrastructuur en voorzieningen die het mogelijk maken om deze groei verder te ondersteunen. De VVD gelooft dat de gemeente een actieve rol moet spelen in het creëren van een innovatief klimaat waarin bedrijven, onderwijsinstellingen en studenten elkaar kunnen versterken. Als we de kansen die deze samenwerking biedt, optimaal willen benutten, moeten we blijven investeren in onze binnenstad, in het onderwijs en ondernemerschap.
Thema 2, voorzitter. Vergijzing is een kans en een uitdaging. De vergrijzing is één van de grootste maatschappelijke uitdagingen waar onze stad en het hele land mee te maken heeft. De VVD erkent dat deze vergrijzing in Heerlen, zoals in veel andere delen van Nederland, een gegeven is. De vergrijzing zal niet vanzelf verdwijnen, maar voor de VVD is het niet alleen een bedreiging; het is een kans. Een kans om onze stad toekomstbestendig te maken en te zorgen voor een samenleving waarin jongeren, jonge gezinnen en ook ouderen goed kunnen wonen, werken en meedoen.

De vergrijzing heeft echter wel impact en deze impact moeten we serieus nemen. Naar verwachting zal het aantal ouderen in Heerlen de komende jaren aanzienlijk toenemen. Dat betekent niet alleen meer zorgbehoeften, maar ook dat de bedrijfsvoering voor veel werkgevers en instellingen in de regio voor nieuwe vraagstukken zal komen te staan. De oplossing ligt voor ons in het creëren van een omgeving die niet alleen geschikt is voor ouderen, maar ook aantrekkelijk is voor hen om hier te komen en te blijven wonen. Als VVD willen we daarom investeren of beter gezegd: een hogere prioriteit toekennen in woningbouw voor senioren. We moeten bouwen voor de toekomst. Dat betekent woningen die afgestemd zijn op de wensen en behoeften van senioren, zoals drempelloze grondgebonden woningen, woningen met zorgvoorzieningen binnen handbereik, maar ook sociale woningen die betaalbaar blijven voor de ouderen. Het is niet alleen een financiële noodzaak, maar ook een morele verplichting om zo onze stad in te richten. De vergrijzing biedt namelijk ook een woonkans voor jongere generaties. Vrijgekomen woningen komen beschikbaar voor gezinnen en nieuwe bewoners van Heerlen. Doorstroming bevorderen in combinatie met nieuwbouw is misschien wel het belangrijkste instrument om onze woningmarkt en stad nadrukkelijker op de kaart te zetten. Deze kansen moeten we omarmen en in onze woningbouwplannen en visies verweven, zodat we zowel nu als in de toekomst een stad hebben die iedereen welkom heet.
In dit kader willen we ook de digitale toegankelijkheid van onze stad verbeteren, zodat alle bewoners, inclusief ouderen en mensen met een beperking, actief kunnen deelnemen aan het stadsleven. Hiervoor dienen wij vandaag een motie in die oproept om de gemeentelijke digitale kanalen in 2026 volledig toegankelijk te maken. Dit is niet alleen een kwestie van wetgeving, maar vooral van het bieden van gelijke kansen voor iedereen, inclusief de ouderen die steeds meer afhankelijk zullen zijn van de digitale diensten. Door te investeren in digitale toegankelijkheid, verbeteren we niet alleen de gebruiksvriendelijkheid voor mensen met een beperking, maar ook voor de bredere gemeenschap.
Thema 3, voorzitter, woningbouw. Sneller, beter en daadkrachtiger. Als we kijken naar de woningmarkt in Heerlen, dan zien we een duidelijke mismatch tussen vraag en aanbod. Er is te weinig aanbod voor de groeiende bevolking, zowel voor senioren als voor starters en gezinnen. De VVD vindt dat het bouwen van woningen in Heerlen sneller moet. De gemeente heeft al verschillende projecten in gang gezet, maar deze blijven vaak steken in goede voornemens, vertragingen door procedures of langlopende vergunningstrajecten. Voorzitter, wanneer buigt het college de jarenlange vertragingen door onduidelijke processen en te lange goedkeuringsprocedures nu eens om? De ambitie van de gemeente om 7.000 woningen te realiseren voor 2050 is een stap in de goede richting, maar van de ongeveer 5.600 woningen die in geprioriteerde projecten zijn opgenomen, zijn er tot nu toe slechts 850 vergund. Daar zitten ook de verbeteringen van de volksbuurten bij. 203 van die woningen zitten in de vergunningsprocedure en maar liefst ongeveer 4.600 woningen bevinden zich nog in de fase voor vergunningverlening. Dat betekent dat meer dan 80 procent nog niet eens in de vergunningsmolen zit. Dat is zorgwekkend. Daarom moeten we als gemeente de ambitie durven uitspreken om de procedures te verkorten door bijvoorbeeld vergunningsaanvragen sneller af te handelen en duidelijke tijdslijnen vast te stellen. De VVD pleit voor een prestatie-ambitiedocument waarin we als Heerlen naar de markt uitspreken en vastleggen dat bij indiening van een complete aanvraag ze binnen tien weken, respectievelijk bij een uitgebreide procedure binnen zeven maanden, een omgevingsvergunning op de mat krijgen. Voorzitter, durft dit college het aan om dit met ons en de markt af te spreken?
Tot slot voorzitter over dit onderwerp: woningbouw is niet alleen belangrijk voor onze inwoners, maar zeker ook voor onze werkgevers. Grote werkgevers zoals Zuyderland, Meander, APG, CBS en Medtronic zien een vergrijzingsgolf op zich afkomen.
Willen zij de continuïteit van hun bedrijfsvoering op orde houden, dan moeten ze ten aanzien van hun werving en selectie in heel Nederland en in de Euregio aan de slag. Een belangrijke factor om hierin te kunnen slagen is als Heerlen een aantrekkelijke woonstad is. Het Woonfonds dat nu wordt voorbereid, biedt kansen, zeker als ook werkgevers bijdragen. In het

kader daarvan de vraag aan het college: hoe is het hiermee gesteld? Welke private partijen zijn al aangehaakt? Hoe gaat u de rest van Nederland attenderen op deze kansen?
Thema 4, voorzitter, het Ondernemershuis. Het is een motor voor de economie.
Als we willen dat Heerlen een stad blijft waar mensen willen wonen, werken en ondernemen, dan moeten we ook aandacht besteden aan het ondernemersklimaat. De VVD gelooft dat de stad niet kan groeien zonder een bloeiend bedrijfsleven. Het ondernemershuis, dat in Heerlen al is opgezet, speelt hierbij een cruciale rol. De VVD pleit om dit ondernemershuis nog meer om te bouwen tot dé plek voor ondernemers en initiatiefnemers die zich hier met hun bedrijf willen vestigen. Een inspirerende one-stop-shop waar je eenvoudig met een vaste coach die je vergunningen regelt, slimme subsidie-informatie vindt, kennis deelt en waardevolle connecties legt met andere bedrijven, zowel online als op locatie. Dit actief vermarkten vergroot de kansen voor Heerlen en zet ondernemers aan om hun activiteiten verder te ontwikkelen in onze stad. Kan het college toezeggen of ze dit businessmodel verder willen uitwerken?
Thema 5, veiligheid, zichtbaarheid en verbeterde handhaving.
Veiligheid is een van de belangrijkste pijlers van een leefbare stad. De Heerlenaren en ondernemers hebben de afgelopen jaren te maken gehad met stijgende cijfers van overlast. De VVD vindt dat het veiligheidsgevoel van de inwoners en die van ondernemers in Heerlen versterkt moet worden. Dit betekent niet alleen het bestrijden van zware criminaliteit, maar ook het verminderen van de overlast die zoveel mensen in onze stad ervaren. Uit de veiligheidsanalyse van de gemeente blijkt dat er in de periode 2019-2022 een substantiële stijging is van meldingen van overlast, met name door verwarde personen, burengerucht en drank- en drugsoverlast. Dit heeft een grote invloed op het veiligheidsgevoel. Het is van groot belang dat we deze vormen van overlast actief blijven aanpakken. De VVD pleit in dat kader voor een vereenvoudigd meldpunt voor kleinere misdrijven en overlast, zodat bewoners en ondernemers snel en gemakkelijk meldingen kunnen doen.
Omdat cijfers leidend zijn voor het maken van beleid, dient de VVD een motie in om in samenspraak met ondernemers een eenvoudig meldpunt te installeren. Daarnaast willen we als VVD dat de zichtbare veiligheid in de stad wordt vergroot. Dit kan door te investeren in een boa-Parkstadpool alsook de uitbreiding van het Heerlens boa-team naar 50 fte. Zichtbaarheid op straat is essentieel zodat er sneller ingegrepen kan worden bij incidenten, maar niet alleen dat voorzitter. Uit het werkveld vernemen we ook dat de communicatie tussen politie en boa’s beter kan. Ook hier dient de VVD een motie over in.
Mijn laatste thema, voorzitter, werkgelegenheid van bijstand naar werk. Dit is het laatste onderwerp in mijn beschouwing. Weliswaar kort, maar wel een belangrijke met een oproep aan het college. Het aantal bijstandsgerechtigden in Heerlen blijft te hoog. Ondanks de inspanningen van de Bovengrondse Vakschool, zien we geen substantiële afname in het aantal bijstandsgerechtigden. De VVD vindt dat hier echt verandering in moet komen. Wij willen dat het aantal bijstandsgerechtigden in Heerlen vanaf 2028 teruggebracht wordt tot maximaal 3.000 en in 2030 tot 2.000. Dit zou in onze ogen meer dan een ambitie moeten zijn voor onze stad. Durft het college het aan om die ambitie keihard uit te spreken naar onze inwoners? Ik dank u voor uw de aandacht in de eerste termijn.

De voorzitter
Dank u wel. Vragen? Ik zie meneer Reijnders. Gaat uw gang. Sorry.

De heer Reijnders, SP
Excuus, voorzitter. Ik denk dat iedereen in de raad wel wil dat mensen niet per se afhankelijk hoeven te zijn, maar dat ze zelfstandig zich helemaal kunnen voorzien. Dus daarover geen discussie, maar ik hoor de VVD ook een aantal zaken zeggen die volgens mij niet kloppen. Volgens mij is er wel degelijk een langjarige afname langzaam van dat bijstandsbestand. Ik zou toch ook wel aandacht willen vragen voor het feit dat het allemaal niet zo simpel is, want er zitten ook heel veel mensen in de bijstand die vroeger in andere regelingen zaten. Ik kan me toch niet onttrekken aan de suggestie die ervan uitgaat dat dit toch een kwestie is van

mensen goed motiveren en ze een schop onder de kont geven. Dat dit de visie is die eronder ligt. Volgens mij doet de heer Van den Berg daarmee helemaal geen recht aan die mensen die er nu in zitten en de problemen die daar spelen. Dus hoe kijkt de heer Van den Berg naar die mensen die in de bijstand zitten?

De voorzitter
Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Meneer de voorzitter en meneer Reijnders, al jarenlang is dat bijstandsbestand ongeveer 4.000 personen. We hebben allerlei zaken in deze stad ingericht om dat bestand naar beneden te krijgen, maar dat lukt maar op geen enkele wijze. Je kunt er ook op zeggen dat misschien soms enige dwang en soms enige drang wel wat zou kunnen helpen, maar ga uit van de kansen van mensen. Dus kijk naar: wat zijn de omstandigheden van mensen en probeer ze daar zodanig in te coachen. Want de beste weg om uit een sociaal isolement te komen, is toch de weg om bezig te zijn op de arbeidsmarkt.

De voorzitter
Een aanvullende vraag van de heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Dank, voorzitter. Ga dan ook uit van de echte feiten, want ik zie het wel degelijk. Volgens mij zijn wij – ik heb hier de cijfers voor mij liggen – in vier jaar tijd van 3.840 bijstandsgerechtigden naar 3.600 gegaan. Dat is volgens mij een afname van 500. Dat is ook een forse afname als je dat procentueel zou maken, dus doe een beetje meer recht aan de feiten zou ik dan zeggen. Dan komt u misschien ook tot een andere conclusie over wat er moet gebeuren.

De voorzitter
Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Ik kom niet tot een andere conclusie. Het is hoe je er tegenaan kijkt daarin. Ik snap ook wel de vragen en dat u daar zo tegenaan kijkt, maar ik zeg u net dat het heel belangrijk is om mensen te helpen. Dat is de snelste weg uit een sociaal isolement. Soms is de beste weg om mensen richting te geven door juist in die Bovengrondse Vakschool waar we zo veel thema's hebben om mensen aan het werk te brengen. Dat is dan heel verstandig om te doen.

De heer Reijnders, SP
Tot slot dan, voorzitter. Volgens mij heeft de heer De Beer als wethouder al heel lang verantwoordelijkheid voor de bijstand. Kennelijk is het niet zo simpel, want ik veronderstel dat hij dezelfde visie erop nahoudt. Iedereen snapt dat het fijner is als mensen zelf en autonoom kunnen functioneren, maar nogmaals: ik wil echt waken voor het feit dat we zeggen: "Hier hebben we 2.000 vacatures hebben en hier hebben we 2.000 mensen. Probleem opgelost." We hadden het probleem al opgelost als de wereld zo simpel was. Dan hadden we dit al lang weer gefikst onder de bezielende leiding van de wethouder.

De heer Van den Berg, VVD
Als laatste zou ik erop willen reflecteren: dit is mijn algemene beschouwing zoals ik ertegenaan kijk. Mijn oproep naar het college is: durft u de ambitie uit te spreken met de middelen die u hebt om de stip aan de horizon te zetten? In 2028 gaan we ervoor om naar 3.000 bijstandsgerechtigden te gaan en dan in 2030 naar 2.000 daarin. Dan maken we hem hard. Ik verneem graag van het college hoe zij ertegenaan kijken.

De voorzitter
Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Voorzitter, dank u. De vraag de over die boa's: meneer Van den Berg weet dat wij voor die boa-uitbreidingen zijn. Ik denk dat iedereen in deze zaal dat is. Maar waar denkt meneer Van den Berg die uit te gaan betalen? Natuurlijk niet uit de cultuur, want daar zijn we natuurlijk op tegen. Als u een fatsoenlijke dekking vindt, vindt u ons aan uw zijde. Dat is het belangrijkste.

De voorzitter
Heeft u dekking?

De heer Van den Berg, VVD
Ja. Laat ik het zo zeggen: persoonlijk vind ik dat de dekking gezocht wordt bij het college, maar ik heb wel een aantal suggesties. Die heb ik hier ook opgeschreven. Daar ga ik u antwoord op geven. De dekking zou kunnen uit de middelen van het Gemeentefonds. In de begroting voor 2026 hebben we een positief saldo van 9,9 miljoen. Een andere wijze van dekking zou een herprioritering kunnen zijn van bestaande uitgaven, de herinrichting van het jeugdbeleid en het vrijvallen van de reserves. We hebben een structurele post van 1,5 miljoen euro opgenomen als vrije reserves, ombuigingen in het sociale domein en een lichte verhoging van de lokale heffingen, want daar hebben we een meevaller van 1,5 miljoen. Ook de investeringskredieten die wij bijvoorbeeld voor Hoensbroek Centrum hebben om dat anders tegen het licht te houden, dus ik reik een aantal puzzelstukken aan waarvan ik denk: beste college, kijken jullie daar eens naar. Dat zijn de nodige aantal miljoenen die daarin zitten. Biedt dat soelaas in de dekking voor de uitbreiding van de boa's?

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Dank u, voorzitter. Meneer Van den Berg, uitkeringsgerechtigden zijn mensen die zwak en afhankelijk zijn en onze hulp nodig hebben, dus we zijn het daar niet helemaal over eens. Denkt u dat de invoering die er gaat komen van de Parkstadwet enig soelaas gaat bieden en dat het niet alleen ligt aan een gebrek aan uitvoeringskracht van dit college?

De voorzitter
Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Ik denk dat u de Rotterdamwet bedoelt. De Parkstadwet ken ik niet, maar ik zie het verband niet met de Rotterdamwet of zoals u zegt: de Parkstadwet in relatie tot de uitkeringen. Dus ik kan het niet helemaal herleiden. Overigens, mensen die in de bijstand zitten, zitten daar niet omdat ze dat zo lekker en leuk vinden. Die mensen zitten in de bijstand, omdat het tijdelijk niet mogelijk is om te kunnen werken of anderszins. Het ligt aan de verantwoordelijkheid van ons als overheid om die mensen tijdelijk te helpen en misschien permanent de goede richting uit te duwen. Ik denk dat dit onze verantwoording is. Wij zouden geen knip voor de neus waard zijn als wij over de mensen die in de bijstand zitten zouden zeggen: blijf voorlopig maar eens lekker zitten in die bijstand, want daar zit je toch goed. Als je 50 of 100 euro meer kunt gaan verdienen, doe dat dan maar niet. Blijf maar lekker zitten in de bijstand. Als dat de mentaliteit in dit huis zou zijn, dan houd ik me in wat ik daarover zou willen zeggen.

De voorzitter

Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Nog even daarop doorgaand, voorzitter: ik hoor de heer Van den Berg pleiten voor een target, een aantal wat dan omlaag moet. Hij roept het college dan ook op om met de bestaande en beschikbare middelen dat voor elkaar te krijgen. Ik hoor hem daarnaast als enig – misschien heeft hij nog andere instrumenten in gedachten – aanvullend instrument zeggen in mijn eigen woorden: je moet ze maar een beetje pushen en een beetje een trap onder de kont geven. Is dat het enige instrument dat u nog zou willen toevoegen aan het bestaande instrumentarium dat het college voert om die mensen uit de bijstand te krijgen? Ik hoor u ook zeggen: die mensen zitten daar niet voor niks. Die zouden het liefst natuurlijk willen deelnemen aan de maatschappij. Hoe kijkt u daartegenaan?

De voorzitter
Dank u. Gaat uw gang.

De heer Van den Berg, VVD
Meneer De Groot, ik zie dat als volgt: ja, wat mij betreft is een schakel in de ketting misschien iets meer dwang en wat meer drang in de richting van de opgaven van dit college om mensen uit die bijstand te krijgen, maar het zit hem ook in het overbrengen van de hulpvraag in mensen die in de bijstand zitten of dat nou de beste plek is waar zij zitten. Het is een tijdelijke plek en situatie waar je nu in zit. Hoe kan ik jou helpen om uit die situatie te komen? Daar hebben wij bijvoorbeeld de Bovengrondse Vakschool voor ingericht, maar het is ook wederkerig. Het is ook aandragen door te zeggen: dit is wat ik je aanbied. Ga je daar ook in mee? Wat mij betreft zou die opgave van ons als raad in het college misschien wat meer duwend zijn, want we zien – laten we elkaar niet voor de gek houden – dat dat ijzeren bestand van bijstandsgerechtigden maar niet afneemt. We hebben die Bovengrondse Vakschool ook ingericht om juist ook in onze gemeentefinanciën daar meer ruimte in te krijgen voor andere ontwikkelingen. Dat gebeurt nog niet. Mogen we dan niet als raad het college erop aanspreken dat we misschien harde cijfers willen?

De voorzitter
Dank u wel. Mensen, we zijn op de helft van de eerste termijn van de raad. Ik stel voor dat we even tien minuten schorsen, zodat we even de benen kunnen strekken. Ik schors tot 17.00 uur.

Schorsing

De voorzitter
Ik heropen de vergadering en ook voor de snoepende heren aan de linkerkant is de vergadering heropend. Ik ga naar de heer Jacobs van Forum voor Democratie. Ik vind dat we ook het fatsoen moeten hebben om tien minuten tien minuten te laten zijn, dus ik begin wel.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Ik moet altijd kijken of ik de microfoon goed heb, want anders kom ik weer zo schreeuwerig over. Dat is echt niet de bedoeling.
Voorzitter, we bespreken vandaag de begroting 2026, een dik document vol cijfers, ambities en dromen. Maar wie hem leest, merkt al snel: het leest haast als een sprookje. Een sprookje van de gebroeders Grimm: vol goede bedoelingen, een vleugje magie en de stille overtuiging dat het leven en de maatschappij maakbaar zijn. Alsof elk probleem kan worden opgelost met een plan, een project of een subsidie. Het leest prettig en het klinkt hoopvol, maar het is niet echt, want buiten de bladzijden van dit boek wonen geen sprookjesfiguren, maar echte mensen. Mensen die werken, worstelen, sparen en proberen hun leven op te bouwen – vaak

ondanks het beleid, niet dankzij. Daar gaat het vandaag om. Niet om de dromen in de begroting, maar om de werkelijkheid daarbuiten. Om de vraag of onze keuzes die werkelijkheid beter maken of slechts mooier beschrijven.
De begroting noemt zichzelf structureel sluitend, maar wie de cijfers nauwkeuriger leest, ziet dat dat evenwicht fragiel is. Het rust op incidentele meevallers en optimistische aannames over inkomsten en kostenontwikkeling. Dat lijkt op balans, maar het is balans op papier. Een evenwichtige begroting betekent niet alleen dat de cijfers kloppen, maar dat de keuzes duurzaam zijn. Zolang we afhankelijk blijven van toevallige baten, subsidies of externe bijdragen, is er geen sprake van echte stabiliteit. Laten we daarentegen beter inzetten op structurele versterking van de lokale economie: door minder regeldruk, snellere vergunningverlening, een aantrekkelijker vestigingsklimaat en ondersteuning van ondernemersinitiatieven. Niet door hogere lasten of meer beleid, maar door ruimte te geven aan wie waarde creëert. Voorzitter, ondernemers hebben geen ondernemersfonds nodig om hun zaken goed te regelen of om creatief en productief te zijn.
Voorzitter, wat verder opvalt, is de toenemende rol van de gemeente zelf. We spreken over een regiegemeente en over gemeentelijke sturing in bijvoorbeeld de woningbouw, economie en duurzaamheid. Die woorden klinken daadkrachtig, maar ze verbergen een risico: dat we te veel verantwoordelijkheid naar ons toe trekken. Een samenleving functioneert het beste wanneer overheid, inwoners en ondernemers ieder hun eigen rol behouden. Wanneer beleid alles wil overzien, raakt het zicht op wat lokaal, kleinschalig en spontaan goed werkt juist verloren. Besturen is niet hetzelfde als beheersen. Beleid maken is niet hetzelfde als leven vormgeven.
De begroting benadrukt dat we succesvol zijn in het binnenhalen van SPUK's, Regiodeals en andere fondsen. Dat verdient een compliment, maar het maakt ons ook afhankelijk van tijdelijke en externe geldstromen. Het risico is dat onze economische ontwikkeling niet voortkomt uit ondernemerschap en innovatie, maar uit projectsubsidies die na een paar jaar verdwijnen. Een gezonde stad groeit niet van programma naar programma, maar van initiatief naar initiatief. Ze groeit, omdat mensen kansen zien, risico's durven nemen en hun eigen plannen kunnen uitvoeren en niet omdat ze wachten op het volgende fonds.
Dan, voorzitter, het fundament van dit alles: onze financiële positie. Want achter de ambities, de programma's en de plannen, ligt een harde waarheid: een groot deel van wat wij 'investeren', doen we met geleend geld. De schuldenlast van onze gemeente is fors en hij groeit. Ondanks alle praat over bezuinigingen en investeringsluwte, geven we structureel meer uit dan we binnenkrijgen. Sterker nog: ook in 2026 zet het college die lijn gewoon voort.
Dat is geen verantwoord begrotingsbeleid. Dat is intergenerationele afwenteling. We schuiven de rekening door naar wie niet aan tafel zit: de volgende generatie Heerlenaren. Waar blijft de verontwaardiging? We horen pleidooien voor klimaatrechtvaardigheid in 2050, maar geen woord over budgetrechtvaardigheid in 2026. Over de jongeren die straks opgroeien in een stad die financieel klemzit, omdat wij nu de moed niet hebben om te matigen. Wat koop je straks voor een duurzame wijk als er geen geld meer is voor veiligheid, onderhoud of onderwijs? Wij zullen daarom kritisch blijven kijken naar investeringen die niet structureel bijdragen aan groei of veiligheid en prioriteit geven aan kerntaken: een solide financiële huishouding, een goed onderhouden stad en een gezond ondernemingsklimaat.
Ruim twee derde van onze uitgaven gaat naar het sociaal domein. Dat laat zien dat we een zorgzame stad zijn en dat mag zo blijven, maar we moeten waken dat zorgzaamheid niet verandert in bevoogding. Een stad bloeit pas echt als mensen niet alleen geholpen, maar ook uitgedaagd worden. Als beleid niet alleen ondersteunt, maar ook ruimte laat voor verantwoordelijkheid. Een samenleving die alleen herverdeelt, vergeet soms dat er ook eerst iets moet worden voortgebracht. We kunnen alleen geven wat we gezamenlijk verdienen. Daarom moeten we niet alleen investeren in zorg en bijstand, maar vooral in het klimaat waarin mensen zelf kunnen bouwen, ondernemen en bijdragen.
In de financiële hoofdstukken zien we dat uitgaven zijn geïndexeerd met stijgende lonen en stijgende kosten. Dat lijkt realistisch, maar het verbergt een probleem: we hebben inflatie

ingecalculeerd alsof het een natuurwet is. We passen onze uitgaven erop aan, maar we vragen ons nauwelijks af wat dat betekent voor koopkracht, spaargedrag en lokale prijzen. Wanneer geld minder waard wordt, lijken begrotingen vanzelf groter, maar dat is geen echte groei. Het is een verschuiving van waarde, van spaarders naar schuldenaren en van toekomst naar heden. Een duurzame begroting is er één die niet drijft op prijsstijgingen, maar op echte productiviteit en efficiëntie.
Voorzitter, alles bij elkaar laat deze begroting zien hoe sterk het geloof in sturing nog altijd is. We willen plannen, regisseren, coördineren en aansturen. Maar een stad is geen machine die je afstelt. Het is een levend geheel van mensen, ideeën en initiatieven en juist daarin schuilt haar kracht. De rol van bestuur is om ruimte te scheppen, niet om alles in te vullen. Om richting te geven waar nodig, maar ook los te laten waar mogelijk. Te vertrouwen op de creativiteit van inwoners in plaats van die te vervangen door beleid. De vrijheid om te ondernemen, om iets te proberen en om zelfs te falen en opnieuw te beginnen. Dat is de motor van vooruitgang.
Stel je een begroting voor die niet begint bij wat de overheid doet, maar bij wat inwoners en ondernemers zelf kunnen doen. Waarbij de gemeente zich richt op de basis: veiligheid, infrastructuur en een eerlijke rechtsorde. Waar we daarnaast bewust kiezen om minder regels, minder loketten en minder afhankelijkheid te creëren. Zo'n koers vraagt niet om meer geld, maar om meer vertrouwen. Om minder beleid en meer partnerschap. Om het lef om te zeggen: de samenleving kan veel zelf en wij staan ernaast in plaats van ervoor. Dat is niet minder ambitieus. Het is juist volwassen bestuur.
Voorzitter, de begroting 2026 laat zien dat Heerlen ambitieus is en dat we onze inwoners een sterke toekomst willen bieden. Maar ambitie vraagt soms ook om bescheidenheid en om te durven erkennen dat niet alles maakbaar is. Dat vrijheid en verantwoordelijkheid de beste vorm van sociale zekerheid zijn en dat vertrouwen in de kracht van de samenleving meer oplevert dan welke subsidieregeling dan ook.
Als we die les vasthouden, kunnen we een begroting maken die niet alleen klopt op papier, maar ook klopt in de geest. Dat is dan een begroting die niet alleen verdeelt, maar ook laat groeien. Voorzitter, laten we het sprookje verlaten en de werkelijkheid omarmen door een stad die groeit door vrijheid en niet door betovering. Een gezonde stad groeit niet door overheidsplanning, maar door vrijheid, verantwoordelijkheid en ondernemerschap. Dat is de echte basis van welvaart of zoals Ludwig van Mises het zei, bijna een eeuw geleden, maar vandaag actueler dan ooit: "De keuze is altijd dezelfde: vrijheid en verantwoordelijkheid of planning en afhankelijkheid." Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Is er behoefte aan een reactie? Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Dank u wel, voorzitter. Het is altijd een buitengewoon ideologisch betoog. Het is kennelijk een bipolaire keuze: vrijheid en verantwoordelijkheid of plannen en afhankelijkheid. Daarbij is er kennelijk weinig ruimte voor hulp, ondersteuning en naar elkaar omzien. Alleen dat ter zijde. Ik hoor de heer Jacobs vooral iets zeggen over wat we aan een duurzaam huis hebben als we straks onze veiligheid, onderwijs enzovoort niet meer kunnen betalen. Ik denk dat veiligheid en onderwijs in hoge mate ook vanuit het Rijk moeten komen en dat dit niet altijd over betalen gaat. Dat gaat ook over op hoeveel fte's je recht hebt en hoeveel je er in de praktijk krijgt. Dat terzijde. Ik zou toch wel iets voor willen houden: als we gaan voor vrijheid en verantwoordelijkheid en je woont in een doortochtwoning, een sociale huurwoning, dan zou je toch willen dat dit huis verduurzaamd wordt, zodat die mensen meer geld in hun portemonnee overhouden? Zo kunnen ze beter invulling geven op een volwaardige manier aan die verantwoordelijkheid en vrijheid die u zo belangrijk vindt. Hoe kijkt u daarnaar?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie

Ik wil eerst even een misverstand wegnemen. U geeft aan dat we niet naar elkaar omzien. Ik denk dat het verschil tussen u en mij is dat ik geloof in vrijwillig naar elkaar omzien. Ik geloof in de mensen. U gelooft meer in naar elkaar omzien op basis van een dwang. Ik denk dat dit het grootste verschil is. Althans, zo zie ik dat. Ik heb volgens mij ook nergens in mijn betoog gezegd dat we mensen laten vallen. Waar echt hulp nodig is, vinden wij ook dat daar hulp nodig is, maar het heeft een bepaalde limiet. Ik geloof en dat laten feiten zien in de geschiedenis, dat vrijheid en zelf verantwoordelijkheid nemen tot de meeste welvaart leidt. Dat zie je ook in landen waar de meeste welvaart is. Ga kijken. Daar is de meeste economische vrijheid. Daar kunnen de mensen zelf bepalen hoe ze hun leven inrichten.

De voorzitter
Nog één aanvullende vraag.

De heer Reijnders, SP
Die landen die de meeste economische groei en meeste economische kracht laten zien, zijn ook de landen waar vaak helaas de ongelijkheid immens is. Amerika lijkt me daar een goed voorbeeld van. Dus als ik hem zou samenvatten over het verschil hoe wij daar nu naar kijken, dan zou ik zeggen dat u meer van het charitatieve bent. Filantropie. Laat weldoeners geld geven. Wij zeggen: volgens mij moet een overheid een actieve rol spelen om die taart enigszins eerlijk te verdelen, want met vrijheid en verantwoordelijkheid zuigen de mensen die toch al heel veel kapitaal hebben, de rest van het kapitaal op. Dat is volgens mij een hele onwenselijke ontwikkeling.

De voorzitter
Dank u wel.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Ik heb een andere definitie van ongelijkheid dan u heeft. Er mag best ongelijkheid in de wereld zijn. Daar is helemaal niks mis mee. Als we onze maatschappij vergelijken met die van 100 jaar geleden, dan waren de mensen die nu arm zijn, toen rijk. Ongelijkheid zal altijd blijven bestaan. Ik weet dat u daar op de één of andere manier tegen probeert te vechten, maar dat is een utopie. Ik vind dat er ongelijkheid in het leven mag zijn.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Voorzitter, de heer Jacobs heeft het over veiligheid en onderwijs ten koste van klimaat, maar je kan de veiligste en meest geleerde stad van Nederland zijn. Wat heb je eraan als diezelfde stad door klimaatverandering onder water staat? Dat is toch dweilen met de kraan open?

De voorzitter
Meneer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Dat vraagt u nu aan mij. U weet hoe ik over klimaatverandering denk. Ik denk dat klimaatverandering bestaat. Klimaatverandering hebben wij nooit ontkent. Je kunt alle stukken nakijken. Klimaatverandering is iets wat altijd gebeurt. Alleen wat wij betwijfelen daaraan is de invloed erop van de mens. Wij kunnen onze hele economie ten gronde laten gaan ten behoeve van uw klimaat.

De voorzitter
Aanvullende vraag van meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Voorzitter, de wetenschap en ook ons Nederlands instituut KNMI erkent dat de mens wel degelijk aanzienlijk van invloed is op die klimaatverandering en op die stijging. Ik vind dat zo raar. U probeert alom erkent door best wel wat raadsleden in uw redenering vaak vanuit uw perspectief objectief te blijven en objectief te redeneren. Dus mijn vraag is: waar komt dat contract voor klimaat dan bij u vandaan?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Ik denk dat we hier nog uren over kunnen praten. Dat is uw wetenschap. Zeker aan de kant van de partijen die aan de linkerkant van het spectrum staan, is er één wetenschap. Er is geen één wetenschap. Er zijn genoeg wetenschappers die zeggen: het is allemaal overdreven. Er is niets aan de hand met ons klimaat. Onze invloed als mens daarop is zeer beperkt. Daar moeten we in ieder geval niet onze economie voor te grabbel leggen. U kunt zien wat er nu al in Heerlen gebeurt. We hebben geen aansluiting meer voor elektriciteit. Alles voor uw klimaat.

De voorzitter
Laatste vraag van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Voorzitter, een meerderheid van de wetenschappers erkent dat de mens wel degelijk van invloed is. Alleen wat me nog meer verbaast – dat probeer ik inderdaad een beetje uit u te trekken – en dat zou ik ter bevestiging willen: noemt u het KNMI links?

De voorzitter
Is het KNMI links?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Ik vind het KNMI niet objectief. Laten we het daarbij houden.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Meneer Jacobs baseert zich op enkele wetenschappers, terwijl wat ook mijn collega hier zegt: de meerderheid van wetenschappers heeft de overtuiging dat het klimaat door mensen geëntameerd wordt. Ik heb een andere vraag aan meneer Jacobs, namelijk: hoelang denkt meneer Jacobs nodig te hebben om aan zijn ideaalbeeld van de maatschappij als stip op de horizon te bereiken?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Ik denk dat we het om moeten draaien. U heeft dat ideaalbeeld. Ik heb voor mijzelf – dat weet ik – dat een maatschappij niet iets utopisch is waar alles goed gaat. Dat beeld heb ik niet. Dat beeld heeft u: dat u door middel van sturing van bovenaf de utopie kunt creëren. Ik besef dat die utopie niet bestaat. Ik denk wel dat als we de visie zoals ik hem hier verkondig volgen dat we veel betere welvaart kunnen hebben.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. We hebben nu al verschillende partijideologieën door de zaal horen gaan, maar ik heb een concrete vraag aan de heer Jacobs. Ik hoor hem net zeggen dat als je 100 jaar teruggaat in de tijd dat de mensen toen niet arm, maar rijk waren. Dat was iets in die geest. Ik weet niet precies wat u daarmee bedoelt, maar als u het letterlijk bedoelt, dan denk ik dat dit niet klopt. Als er geen sturing zou zijn geweest, dan zou er ook geen

oudedagsvoorziening zijn geweest. Dan zou er ook geen Kinderwet in het leven zijn geroepen. Als er nu geen sturing zou zijn geweest met betrekking tot, wat ik toch maar de Parkstadwet noem, dan zouden we hier binnen een paar jaar overspoeld worden met mensen die kansarm zijn en daarmee onze hele stad ontregelen. Dat heeft allemaal te maken met sturing. Dus bent u het niet met mij eens dat – u hoeft niet alles tot in detail te sturen – je wel een bepaalde rol hebt als overheid en in dit geval de decentrale overheid gemeente Heerlen, om dingen anders te laten lopen in het belang van onze inwoner?

De voorzitter
Meneer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Volgens mij hebben wij voor die Parkstadwet gestemd. Daar weet ik wel wat voor te zeggen. Alleen nogmaals, als u mijn verhaal goed heeft begrepen, dan sta ik voor minder sturing. Wij staan voor minder sturing. Wij vinden dat er te veel gestuurd wordt. Dan heeft u het over gemeentelijk beleid. Wij worden natuurlijk ook bovenuit van het Rijk af gestuurd met klimaat en met van alles en nog wat waar we als gemeente heel weinig invloed op hebben. Ik zou wel willen dat we als gemeente wat meer autonoom zouden kunnen zijn.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Ik moet eerlijk zeggen meneer de voorzitter en meneer Jacobs dat ik wel een zwak heb voor sommige van die dingen. Sommige van die dingen staan ook dicht bij de ons, maar juist ook die vrijheid. U begon uw betoog rondom het Ondernemersfonds. Ik had de indruk dat u dat Ondernemersfonds een beetje dwangmatig of gevangen vond. Iets wat de vrijheid enigszins ondermijnt. Bent u het niet met mij eens dat juist het Ondernemersfonds de vrijheid is die de ondernemers hebben afgedwongen in deze stad om te zeggen: beste overheid, geef mij een opslag op mijn onroerendezaakbelasting? Daar creëren wij een pot voor. Ik heb dan de vrijheid om die dingen met de andere ondernemers te doen die wij graag in deze stad zouden willen doen zonder dat wij enige dwangmatige oplegging hebben van een regisseur als deze gemeente in allerlei activiteiten. Bent u dat met mij eens?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Dat ben ik met u eens. Als wij morgen die ondernemers samenpakken, dan huren we een zaaltje af en zetten we die ondernemers bij elkaar. Dan vragen we aan die ondernemers: willen jullie de zaken die gebeuren via een Ondernemersfonds en een verplichte opslag op uw onroerendezaakbelasting? Op het moment dat daar unaniem of met een meerderheid wordt gezegd: dat vinden wij goed, dan is het ook geen dwang meer, meneer Van den Berg. Dan is het iets vrijwilligs. Alleen op dit moment heb ik nog geen enkele respons gezien van ondernemers die echt 100 procent achter dat Ondernemersfonds staan. Ik mag me vergissen, maar nogmaals: we kunnen ze morgen samenpakken. Op het moment dat ondernemers zeggen: wij willen dat, wie ben ik dan? Ik pleit hier in mijn stuk voor vrijheid. Wie ben ik dan om te zeggen: dat mag niet? Dus daar zijn we het, denk ik, over eens.

De voorzitter
Een aanvullende vraag van meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Geen aanvullende vraag, maar alleen een opmerking: vergissen is natuurlijk menselijk.

De voorzitter

Dat is helder.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Die vraag snap ik niet.

De heer Van den Berg, VVD
U geeft aan dat u zich misschien wel vergist in het feit dat er geen ondernemers zijn die dat juist wel heel fijn vinden om dat op deze wijze te doen. Daarom zeg ik ook gewoon: vergissing is menselijk, want ik denk juist dat heel veel ondernemers daar heel tevreden over zijn.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Nogmaals, meneer Van den Berg, prove me wrong. Dus dan geen enkel probleem.

De voorzitter
Ik had meneer Verreck nog gezien. Dank u wel. Dat was het dan al. Dan gaan we naar meneer Dragstra van D66.

De heer Dragstra, D66
Voorzitter, Heerlen is een stad die te vaak heeft gehoord wat er niet kan. Alleen vandaag kunnen we vol overtuiging zeggen: het kan wél. We zien het in de begroting: we zijn een stad met ambitie die investeert in onderwijs, wonen, duurzaamheid en cultuur en die stap voor stap aan haar eigen toekomst bouwt, zoals in Hoensbroek Centrum, waar meneer Damen al uitgebreid zijn inbreng aan heeft gewijd. Niet door te klagen over wat niet lukt, maar door te doen wat werkt.
Voorzitter, wonen is het thema van deze tijd. In ons verkiezingsprogramma schreven we dat Heerlen een stad moet zijn waar iedereen goed kan wonen: jong en oud, starter en doorstromer, huurder en koper. De begroting van komend jaar en de recente raadsinformatiebrief woningbouwprogrammering laten zien dat Heerlen hard aan de weg timmert om deze ambitie waar te maken. De cijfers spreken voor zich: de woningbouwprogrammering is sinds 2022 verdubbeld. Tot 2040 staan er 5.688 woningen in de planning. We zijn op weg naar het doel van 7.000 nieuwe woningen in 2050. Belangrijker nog: de woonmix verbetert zichtbaar. Waar vroeger vooral kleine en goedkope huurwoningen werden gebouwd, zien we nu een gezondere verdeling tussen sociale huur, het middensegment en het hogere segment. Dat betekent: meer keuze, meer balans en sterkere buurten. Mengen zonder verdringen. Dat is precies waar wij als D66 voor staan. Wijken waar jongeren, gezinnen en ouderen naast elkaar wonen, waar betaalbaarheid hand in hand gaat met kwaliteit en waar de stad groeit zonder dat bestaande bewoners worden weggedrukt. Zorgen voor voldoende doorstroming, zoals ouderen die kleiner kunnen gaan wonen, zijn daar een belangrijk onderdeel van.
Wij zijn blij met de voortgang van het Woonfundament Heerlen en het principe om meer wijkgericht te gaan sturen. Dat 68 procent van de plannen in Heerlen-Noord ligt, past bij onze inzet om daar te verdichten en te vernieuwen. Tegelijkertijd moeten we blijven waken voor eenzijdigheid: elke wijk verdient een gezonde mix van woningen en doelgroepen. D66 ziet in deze cijfers de contouren van de toekomst: Heerlen als groeiende, evenwichtige stad van 100.000 inwoners in 2050 met ruimte voor starters, gezinnen, ouderen en studenten.
Voorzitter, de cijfers zijn positief, maar de praktijk is weerbarstiger. Zo'n 80 procent van de plannen zit nog in een vroege ontwikkelfase. Daarom is onze belangrijkste vraag: hoe zorgen we dat goede plannen ook echt woningen worden? D66 vraagt daarom aan het college: gaan we sneller schakelen in vergunningverlening? Hoe zorgen we dat we minder regels opleggen en soepeler hiermee omgaan om tot woningbouwontwikkeling te komen? Een vooruitblik op de komende periode kan bijvoorbeeld zijn: de portefeuille Wonen en Ruimtelijke Ontwikkeling in de toekomst meer integraal worden aangestuurd met duidelijke prioriteit en mandaat. Hoe wordt het ambtelijk apparaat versterkt om deze bouwambitie waar te maken? We horen

signalen van capaciteitsproblemen, met name op het gebied van woningbouw en dienen daartoe een motie in. Hoe staat het met de huisvesting van arbeidsmigranten? Menswaardige huisvesting – daar hebben we het natuurlijk al vaker over gehad - is onderdeel van dezelfde woonopgave.
Daarnaast zien we ook kansen om leegstand aan te pakken. Wij vragen het college actief te blijven sturen op de transformatie van bestaand vastgoed, zodat lege panden weer woningen worden. Daarover dienen wij ook een motie in. Voorzitter, nieuwe woningen moeten niet alleen passen in de stad, maar ook bijdragen aan het klimaatdoel van 2040. Wonen en duurzaamheid horen bij elkaar. Heerlen groeit weer en dat is mooi nieuws, maar groei vraagt ook focus. We willen niet meer van hetzelfde, maar een stad die groeit met karakter en compassie. Ook op de woningmarkt geldt: het kan wél.
Voorzitter, Heerlen is een stad in beweging. Niet alleen fysiek, maar ook mentaal, namelijk van verzorgingsstad naar kennisstad. Dat zien we terug in de begroting: in de investeringen in schoolgebouwen, voorschoolse educatie en de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. Maar de echte gamechanger is de komst van de Maastricht University naar de binnenstad. Vandaag kunnen we met trots zeggen: Promenade I is aangewezen als voorkeurslocatie voor de vestiging van de universiteit. Een keuze is niet alleen strategisch, maar ook symbolisch: midden in het hart van de stad, zichtbaar en bereikbaar voor iedereen. Hier, tussen de Promenade, Saroleastraat en Honigmannstraat, ontstaat ruimte voor onderwijs, onderzoek en ondernemerschap. Samen met de RWTH, VISTA College, Open Universiteit en Hogeschool Zuyd vormt zich een unieke Euregionale kennishub. Met de komst van de eerste bacheloropleiding Urban Sustainability in september 2026 zetten we een belangrijke historische stap: onderwijs dat direct aansluit op de uitdagingen van Heerlen en in Parkstad.
Onze oproep aan het college: veranker deze ontwikkeling structureel in een ruimtelijke visie. Neem studentenhuisvesting expliciet op in de woningbouwprogrammering en verbind onderwijs met cultuur en ondernemerschap, zodat studenten niet alleen komen studeren, maar ook blijven wonen, werken en creëren. Daarnaast verwelkomen wij het aangekondigde investeringsprogramma ‘Heerlen Kennisstad’ dat begin 2026 aan de raad wordt voorgelegd. Dit programma geeft invulling voor een gedeelde ambitie om van Heerlen en Parkstad een sterke kennisregio te maken in samenwerking met alle onderwijsstellingen en maatschappelijke partners die net genoemd zijn. Voorzitter, laten we niet vergeten: dit vraagt ook om bestuurlijke regie. De burgemeester heeft hierin een cruciale rol als verbinder tussen onderwijs, bedrijfsleven en ons als overheid en andere overheden. Daarom vraagt D66: neemt de gemeente deze actieve regierol op zich en op welke manier gaat dat gebeuren? Want onderwijs is geen kostenpost, maar een motor voor vrijheid, vooruitgang en vernieuwing voor een stad die leert en bloeit. Ook dit kan zeker wel.
Voorzitter, de Heerlense economie is in beweging. De samenwerking met Brightlands, ontwikkelingen op het terrein van VDL, de Einstein Telescope en de banden met RWTH en Maastricht University versterken onze positie als kennisstad. Maar economische groei vraagt ook om ruimtelijke verantwoordelijkheid. Daarom vragen wij het college om kritisch te blijven kijken naar bedrijvigheid op bedrijventerreinen: zijn de bedrijven die zich daar vestigen duurzaam, innovatief en sociaal verantwoord? Vooral: hoe zorgen we ervoor dat we genoeg menswaardige huisvesting krijgen voor mensen die hier werken? Daarnaast roepen we ook op om te kijken naar de koppelingen op het gebied van AI. Juist de productie van drones op het terrein van VDL kan een mooie koppeling zijn met onze Brightlandscampus en Maastricht University. Misschien zijn er ook nog wel verbindingen met de Bovengrondse Vakschool te leggen. Datzelfde geldt overigens voor de Einstein Telescope. Wij willen op het gebied van economie dat het niet alleen meetbaar is in cijfers, maar ook voelbaar is in zekerheid en welzijn. Brede welvaart, niet alleen economie.
Dan voorzitter, het Willemskwartier en het Maankwartier. Een levendige binnenstad is niet alleen een economische, maar ook een sociale opgave. Er gebeurt veel op dat gebied. De herontwikkeling van het Willemskwartier, het wegtrekken van de Jumbo en de herinrichting

van de openbare ruimte rond het Maankwartier. We hebben daar natuurlijk vandaag ook al een memo over gekregen
Maar eerlijk is eerlijk: het gaat wat ons betreft te traag. De trap bij het Maankwartier blijft nog steeds smerig. De leegstand blijft hardnekkig en de fietsenstalling bij het station is al jaren onderwerp van gesprek, terwijl inwoners en reizigers dagelijks drukte en onduidelijkheid ervaren. D66 roept het college vooral op om door te pakken: meer tempo en meer daden! Ook hier geldt: als we willen, kan dit zeker wel.
Dan duurzaamheid. Voorzitter, de energietransitie is geen toekomstmuziek, maar de dagelijkse realiteit. In wijken als Vrieheide – de SP noemde het net ook al - zien we de noodzaak van verduurzaming en sociale vernieuwing die hand in hand gaan. Dat krijgt nu vorm en dat is heel mooi om te zien. De begroting toont structurele investeringen in verduurzaming van gemeentelijke gebouwen, vergroening van het centrum en de circulaire economie. Wij willen meer tempo. Duurzaamheid is geen luxe, maar het is de basis van een moderne stad. Duurzaamheid gaat veel verder dan energie en materialen alleen. Duurzaamheid is ook een gezonde stad waar schone lucht, minder hittestress en meer groen bijdragen aan het welzijn van onze inwoners. Elke boom, elk groen dak en elke groene gevel draagt bij aan een gezonde leefomgeving waarin mensen graag wonen, werken en spelen. Daarnaast is het behoud en versterken van biodiversiteit essentieel. Onze stad moet ruimte bieden aan vogels, insecten en egels. Het zijn kleine bewoners die onmisbaar zijn voor een veerkrachtig ecosysteem. D66 pleit daarom voor meer groene daken en gevels, natuurinclusieve nieuwbouw en groene verbindingen tussen wijken, zodat flora en fauna kunnen floreren. Ik moet een beetje opschieten, krijg ik door, dus ik ga naar mijn laatste korte kopje.
D66 is blij met democratische vernieuwing en participatie. D66 is blij met de koers 'Met oog voor de Heerlenaar', maar we willen wel weten rondom het burgerberaad hoe we precies verder gaan. Krijgt het burgerberaad een vervolg? Wordt dit een structureel onderdeel van de besluitvorming? Hoe kunnen we de communicatie naar bewoners – dit was natuurlijk een belangrijk punt in het burgerberaad - verder verbeteren? Want wij willen een overheid die niet boven mensen staat, maar tussen hen in. Hetzelfde geldt voor Buurtgericht Werken waarover meneer De Groot ook sprak. Wij zijn ervan overtuigd dat we niet moeten bezuinigen op buurtgericht werken, zeker omdat alles duurder wordt en de vraag groter is dan het budget toelaat.
Daarom dienen wij in samenwerking met Partij voor de Dieren – het is een hele fijne samenwerking - een motie in om deze bezuiniging terug te draaien.
Tot slot, voorzitter, de begroting laat zien dat Heerlen durft, doet en doorzet, dat wij financieel gezond zijn, sociaal rechtvaardig, cultureel levendig en duurzaam in ontwikkeling. Daarom kunnen we vol overtuiging zeggen: het kan wel.

De voorzitter
Dank u wel. Heb daar maar eens een vraag over. Wie o wie? U bent volstrekt helder. Dank u wel. Het kan dus. Het kan wel. Het woord is aan de heer Leers van de fractie Hart-Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
"UWV verwacht dat Limburg tot 2027 bijna 6000 banen verliest", kopt Dagblad De Limburger. Landelijk moeten er vele miljarden bij vanwege het opschalen van defensie en voldoen aan de norm. Ook dit zal gevolgen met zich meebrengen, ook voor Heerlen. Hoensbroek: 33,7 miljoen tekort voor hetgeen wat u van plan bent, blijkt uit de raadsinformatiebrief ontwikkelingen Hoensbroek centrum die u eergisteren verstuurde. Mooi dat u aan het eind van deze raadsperiode een krediet van 5 miljoen beschikbaar stelt. Waarom is dit niet al veel eerder gedaan en is daarbij niet de handen uit de mouwen gestoken? Het krediet Romeins museum wilt u met 5 miljoen verhogen, terwijl eerder al met 15 miljoen ingestemd werd en daarbovenop een garantie van maar liefst 15 miljoen kwam. Vanwege een verdere upgrade van uw Royal plannen smeert u daar bovendien 2.350.000 euro extra tegenaan. Beide omdat deze bedragen noodzakelijk zijn om de gewenste kwaliteit en ambities

te borgen, stelt u via de begroting. Wat als we met de riemen zouden roeien die er zijn en die geplande extra miljoenen aan hartje Hoensbroek zouden besteden en daarmee laten zien dat het nu echt menens is en dan - in plaats van 5 miljoen - er 12.350.000 euro voor vrij zouden maken?
De staatjes veiligheid geven het volgende aan: verwijzingen naar Halt zijn meer dan het dubbele in Heerlen dan het landelijk gemiddelde. Het aantal winkeldiefstallen ligt nagenoeg 60 procent hoger. Geweldsmisdrijven in Heerlen zijn tweemaal zoveel en vernielingen liggen 77 procent hoger dan het landelijk gemiddelde. Waar ligt dat aan en veel belangrijker nog: wat gaan we daartegen doen? Het aantal ziekenhuisgewonden steeg in 2023 ten opzichte van het jaar ervoor met bijna 55 procent. Waar is het cijfer van vorig jaar en wat zijn de ontwikkelingen?
Wederom 2023 ten opzichte van 2022 gezien blijkt dat vestiging van bedrijven met 22 procent achterloopt ten opzichte van het gemiddelde. Hoe ontwikkelde zich dit vorig jaar? Bovendien: wat is de actuele stand van zaken aangaande de Vebego voornemens om diens spiksplinternieuwe campus in onze stad te vestigen?
Het Ondernemersfonds Heerlen – daar ging het net ook al over - zal in januari, althans dat is het voornemen, in de raadscommissie besproken worden. Via 9 procent WOZ-opslag niet woningen betaalt menigeen hieraan. Weten de betalers dat men dit ondertussen al jarenlang doet en, veel belangrijker nog, weet eenieder van hen wat met die gelden gebeurt? Inmiddels zo'n 6,5 miljoen euro verder en met het laatste bestuurslid dat er na december nog zou zijn ondertussen in dienst van het fonds, is het hoog tijd voor tekst en uitleg. Wat vinden al diegenen ervan die die belastingen ophoesten? Zien zij de meerwaarde van dit fonds en mandateren zij daarmee de gemeenteraad om het fonds per volgend jaar, waarvoor u dan 1.155.000 euro begroot, voort te zetten of is dat allesbehalve zo?
Er lijkt uitbreiding van de school El Wahda op komst. Waarom? Spraken we niet af dat andere gemeenten te gewezen moeten worden op hun verantwoordelijkheden? Graag enige tekst en uitleg. Nog wat cijfers: in Heerlen staan tweemaal zoveel jongeren voor de rechter dan het landelijk gemiddelde. Ook kent onze stad tweemaal zoveel kinderen in een uitkeringsgezin dan gemiddeld in het land. Vanwege een sterk toegenomen vraag bent u genoodzaakt om zowel opvang als beschermd wonen uit te breiden vanwege capaciteitstekort. Hoe kan het dat uitbreiding nodig is als u de toestroom aan banden legde? Waarom toch steeds meer opvang met druk op de wijken? Graag tekst en uitleg.
De antireclame sticker – dat vond ik opvallend in de stukken - voerde u, vanwege kosten, niet in. Hoe hoog waren die kosten dan die daarmee gepaard zouden gaan? Ten opzichte van het landelijke aantal nieuwgebouwde woningen loopt Heerlen ver achter. Hoe verklaart u dat deze achterstand ondertussen maar liefst 70 procent is? Waarom niet – ik geef u dat bij deze mee - van het voormalige CBS-gebouw, wederom zo'n echt Heerlens dossier, waarover een staatsteun zaak loopt, een oude nieuwe woonwijk maken? Kortom, kantoren eruit, mensen erin, maar dan mensen die er wonen. Het ligt notabene in een stationsgebied waarvoor landelijk beleid is. Dit is beleid waarop Heerlen meevaart en kan daarmee van grote toegevoegde waarde zijn. Ook zou dan direct de loop door en richting het wegkwijnende stationsgebied ontstaan. Win - win - win dus.
Omdat u van plan bent Royal theater en omgeving te renoveren, plant u het filmhuis en diens medebewoners tijdelijk naar de Schouwburg te laten verkassen. Ligt het niet veel meer voor de hand om samenwerking met Quatro aan te gaan? Deze bioscoop is er namelijk al in hartje stad. Bovendien kunnen zij hulp en steun zeker nu goed gebruiken. De megabioscoop op de leisureboulevard heeft immers de nodige sporen nagelaten en het zou toch fijn zijn als Heerlen over een eigen bioscoop kan blijven beschikken.
Hoe staat het nu met het afschaffen van de hondenbelasting? Gebeurde dit nu wel of niet? Hoe verhoudt zich dit tot gedane toezeggingen en gemaakte afspraken? De hondenbelasting blijft kennelijk en u wil de ozb met 5 procent verhogen. Of de Heerlenaar daar blij mee is, vraag ik me af. Daarentegen scheldt u 1,66 miljoen aan riool- en afvalheffing kwijt. Voor alle andere neemt ook het vast tarief afvalstoffenheffing met 8,4 procent toe. Het door u verkochte

Mijnwaterproject staat ondertussen voor 21.289.000 euro als vordering in de boeken. Hoe reëel is het dat dit bedrag ooit daadwerkelijk in de gemeentekas geraakt?
Wanneer en hoe krijgt de raad inzicht in het door bureau Berenschot uitgevoerde onderzoek? Een stuk dat inzicht geeft in de effectiviteit en doelmatigheid van de gemeentelijke organisatie. Het vergelijkt Heerlen met andere gemeenten en laat daarmee zien hoe onze gemeente presteert. Ik ben benieuwd.
Bladzijde 230. Netto schuld per inwoner. Het Nederlands gemiddeld is, als je de schuld van een gemeente door diens inwoneraantal deelt, 1896 euro. Heerlen stijgt daar met 5716 euro (per volgend jaar) torenhoog bovenuit. Dat is maar liefst driemaal zoveel als het gemiddelde. Torenhoog in de schulden doe je gekke dingen en sta je regelmatig niet normaal in het leven. De rekening ligt bij onze inwoners en dat al jarenlang.
Afsluitend, binnenkort volgt tekst en uitleg over wat u met het Maankwartier van plan bent. Een update verscheen vandaag of gisteren. Althans, dat was zeer recentelijk. Het benieuwt me trouwens wat de 39.000 euro kostende evaluatie over dit megaproject opleverde. Volgende week staat Promenade I aangaande de Hogeschool plannen, ook weer zo'n typisch Heerlense aanpak, op de raadscommissieagenda. Wederom ben ik erg benieuwd naar de stand van zaken. Wederom een update per vandaag. Er stond plots één en ander over de beoogde komst van het UM op heerlen.nl. Er is blijkbaar ook een mailtje over rond gegaan. Een gewaarschuwd mens telt voor twee. Ondanks dit is Heerlen veel te vaak ziende blind. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Hier nog vragen? Meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Meneer Leers heeft het over de investeringen in de basisschool El Wahda. In december 2023 is het integraal huisvestingsplan primair onderwijs vastgesteld. Daar heeft u ook voor gestemd. Wij hebben toen tegengestemd, want wij vinden dat de uitbreiding meer zou moeten zijn. U heeft wel voorgestemd om dit krediet in te zetten, dus hoe ziet u dat?

De voorzitter
Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
U kunt zich misschien de discussie herinneren waar ik heb gezegd dat de steden die nu naar Heerlen wijzen en de jongeren naar Heerlen laten verkassen, hun verantwoording moeten nemen en ervoor moeten zorgen dat de jongeren in die locaties hun school krijgen. Dat was hetgeen wat ik als stemverklaring heb laten toevoegen. Daar was toen ook een discussie over met uw collega die er niet of nog niet is.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Géron van Partij voor de Dieren.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Goedemiddag allemaal. Aanwezigen en luisteraars die dit boeiende gesprek met wat wij hebben volgen. "Geen dag gaat voorbij zonder dat wij invloed hebben op de wereld, het is aan ons om te bepalen hoe groot en wat die invloed is." Dit is vrij vertaald naar Jane Goodall. Voorzitter, die woorden van Jane Goodall herinneren ons eraan dat elke keuze telt en dat geldt zeker voor de keuzes die wij hier maken, in deze raad, over onze leefomgeving. Er is een groeiend besef dat onze manier van leven, werken en consumeren de grenzen van de aarde overschrijdt. Die gevolgen zijn zichtbaar. Extreme weersomstandigheden, stijgende zeespiegels, verlies van biodiversiteit, afname van zoetwaterbronnen en verzuring van de oceanen. Dat vormt dan weer een bedreiging voor ecosystemen, economieën en samenlevingen. Ook in Heerlen merken we dat. Een boom kan 50 jaar of ouder worden. Zo'n

boom is geen tijdelijke uitgave. Het is geen kostenpost die elk jaar opnieuw ter discussie komt. Bomen zijn levende investeringen. Ze leveren onmisbare diensten aan de maatschappij. Waarom schrijven we die investeringen dan niet ook af zoals we dat doen met bijvoorbeeld een sporthal of een school?
Als we het erover eens zijn dat bomen een maatschappelijk nut hebben en als we die logica volgen, wordt de jaarlijkse kostprijs per boom veel lager. Er ontstaat ruimte om nu massaal meer bomen te planten. Als we onze boekhouding vergroenen, kunnen we ook onze stad meer vergroenen.
Heerlen bezit zeker vijftien monumentale bomen in de publieke ruimte en nog meer op particulier terrein. Die vinden we nergens terug. We hebben aandacht voor ons erfgoed, van de Thermen tot het Landsfort enzovoort, maar waar is ons bomenerfgoed? Juist in het erfgoedjaar willen we verleden en toekomst verbinden. Dat lukt ons niet als we de oudste en stilste stadsgenoten vergeten.
Groenbeheer vraagt kennis en maatwerk. Toch zien we nog te vaak dat aannemers zonder ecologische expertise aan de slag gaan. Een voorbeeld: in Hoensbroek werd onlangs de invasieve duizendknoop gemaaid. Wat gebeurde er? De plant werd verspreid. Die kan overal weer opnieuw groeien. Later werd de aangroei bestreden. Het kwaad was geschied. De Partij voor de Dieren pleit daarom voor het aanstellen van een gemeentelijke ecoloog om alle taken in Heerlens groene wereld deskundig te leiden. We zouden dan van het college ook willen horen of er binnenkort een vacature te zien is voor een Heerlense ecoloog.
De landelijke gedragscode soortenbescherming geeft gemeenten duidelijke richtlijnen om schade aan flora en fauna te voorkomen. Heerlen heeft aangekondigd die gedragscode op te nemen in haar werkprocessen. Dat juichen we natuurlijk toe. Maar college, we willen ook wel graag weten wanneer.
Dan een misverstand. We helpen de bij, dus het is goed, maar de honingbij is niet de maat der dingen. Echte soortenrijkdom draait om balans. Ruimte voor de wilde bij, solitaire bestuivers en het hele web van leven. Daarom vragen wij om een plaatsingsbeleid voor bijenkasten, samen met imkers en ecologen. Alleen zo houden we evenwicht. Biodiversiteit is geen bijzaak. Het is de basis.
Heerlen zal met het Publiek Coöperatief Energiebedrijf (PCE) een mooie stap zetten. In samenwerking met Heerlense energiecoöperaties wordt gewerkt aan lokale hernieuwbare energie. Burgers doen actief mee. Vrijwilligers voelen zich eindelijk serieus genomen en de gemeente werkt niet voor, maar met inwoners. Dat is hoe het wél kan. Maar laten we eerlijk zijn: energietransitie alleen is niet genoeg. Zolang we blijven overconsumeren, putten we de aarde uit. Het moet toe naar gedragsverandering, minder verspillen, meer hergebruiken en kiezen voor kwaliteit in plaats van kwantiteit. Een leefbare aarde is een publiek goed. Het is iets waar iedereen van profiteert zonder dat het ten koste gaat van een ander.
Dan is er nog iets dat daar direct mee samenhangt. Dat is de warmtetransitie. Provincie Limburg werkt aan het Warmtebedrijf Zuid-Limburg. Maar de vraag is: is er eigenlijk brongarantie voor vervangende warmte? Chemelot loopt immers leeg. Nog belangrijker, laat de provincie daarmee het bestaande Mijnwaterproject liggen? Mijnwater is een operationeel systeem waardoor twee initiatieven mogelijk met elkaar concurreren. College, kunt u nagaan hoe de verhouding is tussen het warmtebedrijf en het Mijnwater? Zitten ze elkaar in de weg? Als Mijnwater efficiënt georganiseerd wordt, dan kan dit schaalvoordeel opleveren en versnelt dat de energietransitie.
De circulaire economie is een nieuwe standaard. Het is geen modewoord, voorzitter. Het is pure noodzaak. Grondstoffenschaarste dwingt ons om slimmer om te gaan met wat we hebben en de druk te verlagen op onze planeet. In Heerlen doen we met hergebruik van materiaal al ons voordeel. Dit is goed voor de gemeentekas. Vergeet niet, ook het Expertisecentrum Circulaire Bouw en Transformatie. Dit is een applaus waard. Figuurlijk dan, want dat gaan we hier in de raadszaal nu natuurlijk niet doen. Maar er kan nog meer, zoals een Circulair Ambachtscentrum, waar materialen opnieuw worden ingezet en niet eindigen op de stort. Zo

creëren we ook lokale werkgelegenheid. De wethouder heeft ons beloofd om ons hierover te informeren binnenkort.
De bedrijventerreinen zijn grijs en heet. Meer beton dan beestje door vergroening, wateropvang en biodiversiteitsherstel kunnen bedrijventerreinen juist bijdragen aan een klimaatbestendige stad. We hebben het erover gehad in april, maar er zou ook nog een reactie op komen na die raadsvergadering. Dat is alleen niet gebeurd tot nu toe. Dus wij vragen te kijken naar het idee van Werklandschappen van de Toekomst. Dat zijn mooie voorbeelden van hoe wij het ook in Heerlen kunnen doen.
Dan nog iets. Geef de voorkeur aan kleinschalige, duurzame bedrijven die maatschappelijke waarde toevoegen. Niet aan grootschalige dozen schuivende logistiek, want er zijn grenzen aan de groei: stikstof, netcapaciteit, grond en arbeid. Wie dat ontkent, leeft in een Excel-sheet. Laten we het zo maar zeggen.
Voorzitter, het democratische systeem staat onder druk. Dat weten we ook in Heerlen, gezien de regelmatige lage opkomst bij de verkiezingen. Mensen voelen zich niet gehoord of vertegenwoordigd. Dat vertrouwen moeten we toch trachten te herstellen. Democratische vernieuwing begint bij vertrouwen. Vertrouwen groeit door transparantie, samenwerking en echte invloed. De pilot burgerberaad zit in de afrondingsfase. Wat zijn de conclusies straks? Wat leren we hiervan en hoe gaan we verder? Sinds december 2024 hebben we de Participatieverordening. Deze bevat een veelheid aan gereedschappen die in participatietrajecten kunnen worden ingezet. Veel van die gereedschappen liggen nog niet of nauwelijks gebruikt in de gereedschapskist. Dit kwam ook zeker bovenwater bij het begin van het burgerberaad. We pleiten voor een veel proactievere houding van de gemeente bij het promoten, faciliteren en inzetten van die mogelijkheden. Om te beginnen zouden we de evaluatie zoals die staat in hoofdstuk 5 van de Participatieverordening nog voor het einde van deze raadsperiode kunnen afronden. Deze kan dan gelijk dienen als een nulmeting.
We staan op een kruispunt. Keuzes die we vandaag maken, bepalen of onze kinderen en hun kinderen nog kunnen leven op een leefbare aarde. We hebben de plicht om zo goed mogelijke voorouders te zijn. Dat betekent verder kijken dan de volgende verkiezingen, investeren in bomen die pas over 30 jaar schaduw geven, in ecosystemen die langzaam herstellen en in mensen die samenwerken aan een duurzame economie. Want elke boom die we vandaag planten, elke berm die we ecologisch beheren, elk bedrijventerrein dat we vergroenen, is een belofte aan de toekomst. Tot zover.
We bedanken natuurlijk ook iedereen die zich inzet voor het werk dat wij hier kunnen doen. Dat waarderen wij zeer. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Zijn er vragen? Dat is niet het geval. Toch één vraag van meneer Hoogers op de valreep. Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, dank u wel. Ik kon het toch niet laten, want ik hoorde de zure zee van Heerlen, de Heerlense zoetwaterbronnen en ecologen. Ik las ook in de begroting dat wij op dit moment op 63,7 procent zaten en dat we onze doelen voor 2030 al ruimschoots hebben gehaald. Dan is mijn vraag aan Partij voor de Dieren eigenlijk heel eenvoudig: hoeveel mag het de gemeenschap nog kosten terwijl we de doelen al hebben gehaald?

De voorzitter
Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Meneer Hoogers is misschien ook wel iemand die houdt van Excel-sheets. Wij kunnen niet stilstaan en stoppen. Wij zeggen: we hebben onze doelen behaald. De doelen zijn naar mijn idee voornamelijk behaald met het sluiten van industrie die we hier gehad hebben: Philips

enzovoort. Op vele andere gebieden lopen we sterk achter. We kunnen niet zeggen: omdat we dat behaald hebben, stoppen we ermee. Meneer Hoogers, dat is onze mening. Ik weet dat u daar anders over denkt.

De voorzitter
Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Een groen- en klimaatverhaal herkennen we zeer van de Partij voor de Dieren, maar ik heb toch nog wel een zorg, want de Partij voor de Dieren wil de komende jaren minimaal 25 miljard in bommen en granaten investeren. Alleen ze willen ook hier bij wijze van spreken industrieterreinen opdoeken voor het klimaat. Dat lijkt mij op gespannen voet staan, dus hoe kijkt mevrouw Géron nu naar die grote militarisering in het licht van al die klimaatdoelen die de Partij voor de Dieren zo belangrijk vindt?

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Als u het heeft over onze defensiestandpunten, dan gaan wij niet mee met de 3,5 procent van de regering of zoals die is voorgesteld van de NAVO. Wij zijn ook geen aanhanger van de NAVO. Als wij iets doen, dan doen wij dat omdat wij vinden dat wij los moeten komen van Amerika. We kunnen niet meer achter Amerika aanlopen. Die slepen ons de ene oorlog na de ander in bij wijze van spreken, dus wij vinden het belangrijk dat Nederland en Europa op eigen benen gaan staan op dat gebied.

De voorzitter
Nog een vraag van de heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
In het hele laatste deel van uw betoog kan ik me op zich wel goed vinden, maar in het eerste deel niet. U heeft wel gewoon getekend voor die vijfprocentnorm. Dat is die Trumpnorm. Die komt vooral uit de koker van Trump, dus u kunt niet zeggen dat de Partij voor de Dieren daar eigenlijk niet voor is, want u heeft dit volgens mij mede mogelijk gemaakt in de Tweede Kamer.

De voorzitter
Dank u wel.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Ik heb de vraag niet goed gehoord. Sorry.

De voorzitter
U heeft hem mede mogelijk gemaakt.

De heer Reijnders, SP
U stelt dat de Partij voor de Dieren eigenlijk niet voor die 3,5 procent is. Het is overigens 5 procent. Daar mag je 1,5 procent van anders besteden. Maar u zegt eigenlijk: daar zijn wij niet voor. Alleen dat is heel gek, want u heeft daar wel voorgestemd. Er is maar één keer voorgestemd. Het is een best belangrijke stemming geweest. Dus in die zin klopt dat niet.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Er is binnen de Partij voor de Dieren natuurlijk daar een discussie over geweest. Er heeft een democratisch proces plaatsgevonden. De standpunten zoals ze staan in het verkiezingsprogramma van de Tweede Kamer is dat wij daar niet standaard achteraangaan.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik nu via meneer Trump naar meneer Nefjodov voor het volgende betoog. Gaat uw gang, meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Voorzitter, het gaat de goede kant op met Heerlen. Maar als ik de stad doorloop, voel ik ook een tweestrijd. Aan de ene kant is er ambitie. Nieuwe plannen, nieuwe stenen, investeringen in het centrum. Maar ook: voor wie is die vooruitgang eigenlijk? Waar blijf ik?
Zo was er laatst een inwoner die me vertelde dat hij moest stoppen met sporten. Hij werkt hard, maar houdt na de vaste lasten nauwelijks iets over. Een werkende arme heet dat tegenwoordig. De boodschappen werden duurder, de energierekening steeg, en de sportschool was het eerste wat sneuvelde. “Ik wil gewoon gezond blijven,” zei hij, “maar het lukt niet meer.” Hij is niet alleen. In deze stad, waar gezondheidsverschillen al groot zijn, dreigt de kloof alleen maar verder te groeien als we niet ingrijpen. Daarom willen wij dat de Fit & Fun-regeling niet alleen van betekenis blijft. Want gezondheid is geen luxe. Het is een basisrecht. Juist ook voor die werkende armen, ouderen en zieken. Juist in Heerlen waar velen moeite hebben om rond te komen, moeten we ervoor zorgen dat iedereen kan meedoen. Niet alleen wie het toevallig kan betalen.
Daarom hebben wij, samen met de SP en PvdA, een amendement ingediend om de Fit & Fun-regeling te verhogen, zodat ze haar waarde behoudt en echt verschil blijft maken voor de mensen die dat het hardst nodig hebben. Daarnaast zou ik het college willen vragen of ze kan toezeggen om voor de raad, in 2026, in kaart te brengen welke soortgelijke voorziening beschikbaar zou kunnen worden gesteld voor studenten die nu worden uitgesloten van de Fit & Fun-regeling.
Voorzitter, sporten is natuurlijk niet alleen een individuele verantwoordelijkheid. Het is ook een publieke opdracht. Als gemeente hebben we de plicht om sport laagdrempelig, zichtbaar en inclusief te maken. Precies daarom maken we al jaren een groot thema van het nog te bouwen Urban Sportpark. Zo’n park, vrij toegankelijk en uitnodigend, is meer dan een verzameling voorzieningen. Het is een plek waar jongeren elkaar ontmoeten, waar beweging vanzelfsprekend wordt, waar je zonder lidmaatschap of dure abonnementen gewoon kunt beginnen.
Ik ben kritisch, voorzitter, omdat het Urban Sportpark in deze begroting vrijwel niet wordt genoemd en dat terwijl deze raad daar eerder, via het coalitieakkoord, meerdere moties en een expliciet amendement, duidelijk richting aan heeft gegeven. De dekking zal technisch ongetwijfeld ergens bestaan doordat ons amendement van vorig jaar dat heeft geforceerd, maar opnieuw is die financiële vertaling voor ons niet controleerbaar, net als met de zomernota en is de bouw zelfs weer voor de zoveelste keer uitgesteld naar dit keer medio 2027. Vertraging na vertraging na vertraging.
Voorzitter, het is een keus om het park ondanks nadrukkelijk verzoek daartoe niet net zo nadrukkelijk te verwerken in de begroting en zodoende een controleerbare financiële vertaling aan de raad te leveren - ik heb het niet over het technische stuk, maar over het communicatieve stuk - en de bouw zelfs, zoals ik heb gezegd, weer te vertragen naar dit keer 2027 onder voorbehoud van nog meer vertraging.
Om die reden, voorzitter, kondigen de fracties van GroenLinks, PvdA en de SP een motie van afkeuring aan over het gevoerd beleid. Een raad die haar belangrijkste taak - haar controlerende taak - ontoereikend kan uitoefenen, moet namelijk een grens trekken. Vandaag trekken wij die. Alsnog vernemen wij graag uw verantwoording over het communicatiegebrek, alsmede uw aankondiging van de zoveelste vertraging naar 2027, opdat wij deze indiening mogelijk kunnen heroverwegen.
Verder voorzitter, was ik deze zomer ook in een wijk, waar het in sommige woningen meer dan 35 graden kon worden, heter dan de buitentemperatuur soms. Geen bomen, geen schaduw, alleen beton. Een oudere mevrouw vertelde me dat ze haar huis niet meer uit durfde. “Het is alsof je levend wordt gebakken’’ zei ze. Gelijk heeft ze: hittestress. Een

groeiend probleem waar steeds meer inwoners de dupe van worden. Niet morgen, maar nu al. We zien dat in dit soort straten vaak de bomen worden gekapt. Daar kunnen redenen als ruimtelijke ordening aan ten grondslag liggen. Maar het aspect van hittestress wordt dan vaak vergeten. Daarom hebben we een motie ingediend die stelt: als een boom verdwijnt in een straat waar hittestress heerst, er iets van een volwaardige vervanger voor terug moet komen. Dan hebben we het niet eens over een boom, want als dat niet kan, dan moeten bewoners worden geholpen om zelf die maatregelen te kunnen nemen.
Verder, voorzitter, ook als de zon ondergaat, worstelt onze mooie stad. Want het is hier vaak nooit meer echt donker op veel plekken. Lichtvervuiling is een verwaarloosd probleem. Dat snap ik op zich ook nog wel. Het kost wel energie, schaadt onze menselijke gezondheid en verstoort de nachtrust van dieren en planten. Toch branden elke nacht honderden lichten onnodig door in winkelpanden, horeca, horecazaken en kantoren.
Wij vragen het college met een motie om daar iets aan te doen. Investeer in slimme verlichting, kijk kritisch naar die overbodige verlichting en hanteer als uitgangspunt: alleen licht waar het functioneel is. Niet meer en niet onnodig langer.
Voorzitter, ik ben raadslid geworden omdat ik geloof in deze stad. Omdat ik geloof dat het beter kan. Deze begroting is technisch in orde, maar politiek zie ik dus nog een gemiste kans. Wij kiezen voor een stad die eerlijk is. Duurzaam. Gezond. Die niet alleen stenen stapelt, maar mensen versterkt. Een stad waar je ’s nachts kunt slapen in rust en overdag niet hoeft te wonen in oventemperaturen en waar minder vermogenden niet hoeven te kiezen tussen huur en gezondheid. Zodoende doen we dat vandaag, met voorstellen die hoop geven en met de overtuiging dat een andere koers mogelijk is, voor Heerlen en voor iedereen. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Vragen? Meneer Dragstra en meneer Janssen, zie ik. Meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Meneer Nefjodov diende een motie van afkeuring in over de vertraging van het urban sportpark. Wij vinden dat natuurlijk ook, want we willen heel graag dat het urban sportpark er komt. We vinden die vertraging heel vervelend, maar we zijn nog wel altijd aan het zoeken waar die vertraging precies vandaan komt. Onze inschatting is dat de vertraging vooral komt doordat deze is opgenomen in het Oranje Nassaupark en niet afzonderlijk is meegenomen. We zijn heel benieuwd hoe dat precies zit. Ik zou eigenlijk willen vragen aan meneer Nefjodov: weet hij daar wat meer vanaf of zou het college daar anders ook wat meer opheldering over kunnen geven?

De voorzitter
Meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Om daarop in te gaan: deze motie ziet op het totaalplaatje, dus op zowel de vertraging die nu heeft plaatsgevonden, maar een vertraging zoals het Oranje Nassaupark kan ik nog snappen als er een goede reden in zit. Alleen we hebben het over een vertraging van keer op keer sinds 2022 toen dat nog minder prominent speelde. De wethouder heeft zelf ook erkend dat hij gebrekkig heeft gecommuniceerd, dus het is een cumulatie van omstandigheden die tot deze motie hebben geleid.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. De heer Nefjodov geeft aan: ik heb een buurtgenoot of een jongere gesproken die ondanks dat die werkt, wat minder verdient en het eerste wat die doet, de

sportschool laten vallen is. Hij komt dan samen met een aantal andere partijen met de suggestie om de Fit & Fun-regeling te verhogen. Nu vroeg ik me af: heeft de heer Nefjodov samen met die andere partij ook getoetst hoe vaak die Fit & Fun-regeling ingezet wordt door mensen om hun sport of cultuur te betalen? Ziet hij er aanleiding toe om daar eerst verdiepend onderzoek naar te doen? Is dat ook wel de weg om mensen daarmee te helpen? Dat is één.
Twee: u geeft aan ten aanzien van het Nassaupark … U maakt zich zorgen – dan druk ik het nog even zacht uit – over hoe snel dat voor elkaar komt. Daar lijkt een beetje een lacune te ontstaan tussen het kennisniveau wat u heeft en de kennis die ik tot me heb genomen, namelijk de meest recente informatiebrieven en ook recente gesprekken met een aantal van die klankbordgroepen. Mensen die daar druk mee bezig zijn, zijn juist heel erg positief over de nadere ontwikkeling. Kunt u misschien wat beter uitleggen waar die onrust van u vandaan komt?

De heer Nefjodov, GroenLinks
Twee vragen. Allereerst over de Fit & Fun-regeling en in hoeverre die dan wordt benut. Dat is inderdaad bekend. Het was afgerond iets van 5.800 man die gebruik maakt van de Fit & Fun-regeling. Dus in het amendement waar we later in gaan voorzien, hebben we ook al voorzien in de benodigde dekking daarvoor. Dus dat is de eerste vraag. Als tweede, waar het ons met name om gaat – dat zei ik net ook al - is niet eens de technische uitwerking, want het is wat ik net had gezegd, voorzitter. We hebben met het amendement geforceerd dat het in de begroting is doorgenomen. Het gaat om communicatie, want als de wethouder bij de begroting van 2025 aangaf dat er nog geen financiële ruimte was, maar zei ons nadrukkelijk te informeren over de verwerking in de zomernota en de begroting, dan is het cruciaal dat het college dit ook daadwerkelijk doet. Dat is gewoon niet gebeurd, anders kunnen we bij wijze van spreken net zo gemakshalve een half miljard amenderen. Wij moeten kunnen controleren. Het gaat om een communicatieprobleem en niet om een technisch probleem.

De voorzitter
Dank u wel. Ik zag een aanvullende vraag.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
Even een vervolgvraag. Ten aanzien, u zegt: er maken 5.800 mensen actief gebruik van de Fit & Fun-regeling. Is het niet zo dat voor die Fit & Fun-regeling iedereen met een bepaald inkomen die volwassen is één keer per jaar die regeling uitbetaald krijgt en dat het dus helemaal niet te controleren is of dat aan Fit & Fun uitgegeven wordt? Vergist u zich niet in uw aanname?

De voorzitter
Meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Goede vraag. Dat is het hele ding met de Fit & Fun-regeling. Dat zult u straks ook terug zien staan in het amendement. Het mooie aan de Fit & Fun-regeling is juist dat vanwege het gebrek aan al die controles en juist aan het feit dat het niet aan voorwaarden verbonden is, de uitvoerkosten zijn beperkt. Dat vormt een reden om het juist door te kunnen zetten. Dus in die zin: in hoeverre? Mijns inziens moet je een burger tot op zeker hoogte ook wel kunnen vertrouwen met een bepaald bedrag die je hem daarin geeft. De Fit & Fun-regeling voorziet daarin door andere sport, maatschappelijke activiteiten en sociale activiteiten daaraan te kunnen omhelzen. Maar mocht u voorstellen hebben om het aan bepaalde voorwaarden ondanks de hogere uitvoeringskosten te kunnen implementeren, dan vernemen ik en ongetwijfeld, denk ik, ook wel de betreffende wethouder het graag.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik nu de heer Verreck van de PvdA.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Voorzitter, leden van het college, collega-raadsleden, toehoorders op de tribune en via de livestream. Vandaag sta ik hier namens de fractie van de PvdA met een kritische blik op het beleid van de afgelopen jaren en een motiverende oproep voor de toekomst van de stad. Vorig jaar sprak ik over een "koude, kille rechtse wind" die door Nederland waaide. Gelukkig is die wind in het voorjaar van 2025 wat gaan liggen, maar laten we eerlijk zijn.

De voorzitter
We kunnen het niet goed horen.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Moet ik zo gaan praten?

De voorzitter
Iets dichterbij. Dank u wel.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Gelukkig is die wind in het voorjaar van 2025 wat gaan liggen, maar laten we eerlijk zijn: na de dubbele val van het kabinet en de recente verkiezingen moeten we constateren dat Nederland opnieuw een stap naar rechts heeft gezet. D66 is de grootste geworden en het is te hopen dat Rob Jetten erin slaagt een stabiel kabinet te vormen dat vier jaar blijft zitten. Stabiliteit is immers wat ons land en zeker onze stad nodig heeft. In Heerlen zien we een afname van het aantal PVV-stemmers en GroenLinks/PvdA is nog steeds de tweede partij gebleven. Toch baart de dalende opkomst ons zorgen: van 65,9 procent naar 65,2 procent. Als PvdA blijven we ons afvragen: hoe keren we dit tij? Is de inzet van de gemeente voldoende? Hoe kijkt het college hier tegenaan? Want democratie leeft bij de gratie van betrokken burgers. Als die betrokkenheid afneemt, verliezen we als samenleving aan kracht.
De afgelopen vier jaar en vooral de laatste twee, hebben we in Den Haag vooral geruzie en gepruts gezien. Ondanks deze chaos hebben we in Heerlen vastgehouden aan onze uitgangspunten, zoals vastgelegd in het coalitieakkoord: "uit liefde voor onze stad." Nu we aan het einde van deze coalitieperiode komen, is het goed om terug te kijken: wat hebben we gedaan en wat vinden we als PvdA ervan?
Investeren in het centrum. We hebben fors ingezet op ontwikkelingen in het centrum, onder andere door de aankoop van de panden aan de Promenade I. Als gemeente hebben we hier onze nek ook voor uitgestoken met het uitgangspunt dat er afspraken waren met Hogeschool Zuyd. Dit onderwerp komt nog uitgebreid terug in de commissie van november, maar de vraag die wij als fractie hebben: kunnen we een begin maken met bijvoorbeeld het verwijderen van panden tegenover het bestuursgebouw om zo een doorgang te creëren tussen de Promenade en de Geleenstraat? Daarmee laten we zien dat we ook met dit project voortvarend aan de slag willen gaan. Overigens vandaag een mooi bericht vanuit het college en vanuit de universiteit Maastricht dat de universiteit Maastricht kiest voor deze locatie.
Op het gebied van wonen hebben we grote stappen gezet, met als laatste stap de invoering van de keuze om de Rotterdamwet/Parkstadwet of zoals de PHB voorstelde de Gelderblomwet - van dat laatste ben ik geen tegenstander - in te zetten. Hiermee krijgen we hopelijk meer grip op wie er in de gemeente komt wonen. Binnen de aanpak van het woningbouwprogramma heeft ook het rijk laten zien dat ze geloven in de Heerlense aanpak door miljoenen ter beschikking te stellen voor de groeiambitie van de gemeente. Maar laten we kritisch blijven: geld is geen garantie voor succes. Het gaat om de uitvoering en om het daadwerkelijk realiseren van betaalbare en kwalitatieve goede woningen voor onze inwoners.

We hebben in de afgelopen jaren veel discussie gehad in de raad over de wijze waarop Vincio met huurders omgaat en over renovatieplannen in Meezenbroek. Nu is het beleid aangepast en afgezwakt: renoveren, tenzij niet anders mogelijk. Maar ook in andere wijken van de stad is er grote onrust onder huurders over renovatie en participatie. Als gemeente hebben we daar een rol in en die rol is bekrachtigd door deze raad met de motie "sociaal statuut". We hebben een helder signaal afgegeven naar de corporaties. Erfgoedorganisaties hebben dat ook gedaan. Maar waarom wacht de wethouder met het vaststellen van die beschermde status? De wettelijke reactietermijn is al ruimschoots voorbij, maar de bewoners van Meezenbroek horen helemaal niets. Welke stappen gaat de wethouder nu daadwerkelijk nemen om duidelijkheid te geven over de bescherming van Meezenbroek?
Wat ik wel lastig vind in deze discussie rondom Meezenbroek, is dat die wethouder allerlei zaken toezegt, maar het leveren voor de buurt blijft achter. Is er nog wel een verhouding tussen aan de ene kant rechtenvrije foto's en kopjes koffie drinken bij Bracke waar de bewoners van het centrum hem vaak zien zitten en aan de andere kant het tastbare resultaat van mensen in de stad? Kunnen we nu – misschien kan dat wethouder daar straks een antwoord op geven – na de verkiezingen meer foto's verwachten of gaat u duidelijkheid geven voor mensen in Meezenbroek? In mijn optiek mag beeldvorming nooit belangrijker zijn dan daadwerkelijke resultaten.
Net als de rest van Nederland zijn we geconfronteerd met een forse stijging van energieprijzen. Naast de energietoeslag hebben we als gemeente gekozen voor een unieke aanpak van energiearmoede via de energiecoaches. Nu hebben we bij zo'n 43.000 adressen aangebeld. Niet alleen is gekeken naar het verlagen van energiekosten, maar er is een integrale aanpak uitgewerkt die succes heeft gehad. Dit is een voorbeeld van lokaal beleid dat werkt. Laten we dit vasthouden en verder uitbouwen.
Burgerbetrokkenheid stond hoog op de agenda afgelopen periode. Door het eerste burgerberaad vorm te geven, hebben we een goede stap gezet om burgers meer te betrekken bij hun leefomgeving. Wat ons betreft moet dit project worden doorgezet naar de volgende periode, bijvoorbeeld met het onderwerp "culturele hoofdstad". Hoe ziet het college dit? Durven we als gemeente echt verder te investeren in burgerparticipatie?
We willen als gemeente het onderwijs weer terug in het centrum krijgen. De samenwerking met RWTH en de Universiteit Maastricht heeft ervoor gezorgd dat deze instellingen een plek in het centrum gaan krijgen. Dat het tot nu toe nog niet gelukt is met Hogeschool Zuyd, is jammer. Of het vinden en realiseren van een nieuwe locatie voor het Grotiuscollege en de Vrije School gelukt is, weten we nog niet. In de wandelgangen wordt daar wel druk over gespeculeerd, maar we weten het niet zeker. Kan het college een doorkijk geven op welke termijn dit zou kunnen plaatsvinden? Wat ons betreft is onderwijs de motor van vooruitgang. Zonder goede onderwijsvoorzieningen in het hart van de stad, missen we de kansen voor de jeugd en de ontwikkeling van Heerlen.
Door een deelname aan het regionaal initiatief "de nieuwe pijler" kan de gemeente mensen die niet geholpen kunnen worden binnen de reguliere schuldhulpverlening een kans bieden om weer schuldenvrij te worden. Maar laten we ook kritisch kijken naar de rol van de overheid in het ontstaan en in stand houden van schulden. Hebben we als gemeente ons incassobeleid op orde? Kan de wethouder toelichten hoe we jongeren en niet alleen binnen het programma Heerlen Noord voorlichting geven over omgaan met geld en de risico's van kopen op krediet? Preventie is misschien wel belangrijker dan hulp achteraf. De nieuwe pijler is gebaseerd op een doorbraakmethodiek die als doel heeft mensen weer zelf regie terug te geven. Als fractie juichen we deelname aan dit initiatief toe. De wethouder heeft toegezegd de raad verder te informeren.
Meedoen van mensen met een fysieke beperking is niet vanzelfsprekend. Wekelijks zijn er evenementen in het centrum, maar parkeren voor mensen met een beperking is steeds moeilijker geworden. Het aantal goed te gebruiken invalidenparkeerplaatsen is effectief afgenomen. Zo is er bij het Royal en het station geen zichtbare parkeerplaats meer. Ook mensen met een beperking hebben behoefte aan parkeerplaatsen met voldoende ruimte voor

onder andere hun rolstoelliften. Inclusie betekent ook dat iedereen mee kan doen, niet alleen in theorie, maar vooral ook in de praktijk.
In het coalitieakkoord hebben we de grootste plannen vastgelegd voor het nieuwe Romeins Museum, voor Royal, Heerlywood en niet te vergeten, het stadbad. Omdat we kiezen voor kwaliteit, hebben we ruim 7 miljoen euro extra nodig boven op de al begrote bedragen. Daarbij blijft het de vraag of we het stadbad kunnen realiseren voor de begrote 6,6 miljoen euro. Ambitie is goed, maar realisme is noodzakelijk. We moeten keuzes maken die financieel verantwoord zijn en die bijdragen aan de leefbaarheid in onze stad.
Als raad maken we steeds keuzes over de wijze waarop we de gemeente willen vormgeven. Dat zijn niet altijd gemakkelijke keuzes, omdat je niet altijd de impact kunt overzien. Soms gaat het om duidelijke keuzes, zoals een subsidie van 200.000 euro voor de energierekening van het zwembad in Hoensbroek. Maar keuzes binnen het sociale domein zijn lastiger te onderscheiden naar het effect. Zo hebben we in 2024 besloten om ruim 900.000 euro te bezuinigen. Wat we daarvoor kregen, was niet altijd even helder. Nu blijkt dat bij een aantal stichtingen de subsidie is geschrapt. Als raad hadden we misschien andere keuzes gemaakt als we er anders over geïnformeerd waren. Via de griffie hebben we het college gevraagd om welke stichting het gaat. Uit het antwoord blijkt dat het om vijf stichtingen gaat, maar om welke krijgen we geen antwoord. Ik heb er twee kunnen vinden: Stichting Wijkpresent en de Stichting Present. Voor zover ik heb kunnen onderzoeken en gehoord heb, staat de subsidie van de Heksenketel ook onder druk. We weten niet eens om welk bedrag het nu precies gaat. Hebben we het nu over een ton? Twee ton? 15.000 euro? Geen idee. Dit is wat ons betreft niet transparant.
Wat wel wordt aangegeven - daar heb ik niet naar gevraagd - is dat het om overlappende werkzaamheden zou moeten gaan met buurtteams van Incluzio. Ik twijfel erover, omdat de aanpak volstrekt anders is. Maar om die afweging te kunnen maken, moet natuurlijk wel helder zijn om welke stichting het gaat. Kan Incluzio of Buurtteams wel het activiteitenaanbod en het maatschappelijk belang van deze stichtingen waarborgen? Ik zou graag van de wethouder de namen en de bedragen van de ingeboekte bezuiniging willen horen. We wachten het antwoord af en komen mogelijk met een motie of amendement. Ik heb overigens nog een vraag over Incluzio. Ik heb hem niemand horen stellen. We hebben ons toen er heel druk over gemaakt. Kan de wethouder aangeven hoe het staat met de 4 procent verplichte afdracht van Incluzio aan de eigenaar Facilicom?
Als afronding, we moeten ons realiseren: afbreken is makkelijk, opbouwen is moeilijker. Laten we als raad, college en stad samen werken aan het opbouwen van vertrouwen, aan transparantie en aan beleid dat werkt voor alle inwoners van Heerlen. Kritisch waar nodig, motiverend waar mogelijk. Want alleen samen kunnen we Heerlen sterker maken. Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Zijn er meer vragen? Dat is niet het geval. Dan gaan we naar de laatste van de eerste termijn. Dat is de heer Damen van de Fractie Damen.

De heer Damen, Fractie Damen
Dank u wel, voorzitter. Zoals de heer Reijnders al zei, nummer 14. Ieder nadeel heb zijn voordeel.
Allereerst, voorzitter, een paar financiële opmerkingen. Als we kijken naar de extra investeringen, dan valt als eerste op de bedragen die toegevoegd moeten worden bij het Romeins Museum en de Royal. We zien ook graag de financiële onderbouwing van het Centrumbad tegemoet. Natuurlijk zal hierbij ook nog de eventuele verplaatsing van een gedeelte van
Zuyd Hogeschool aan kunnen worden toegevoegd. Dat is los van de informatie die we vandaag ook nog hebben gekregen. De weerstandcapaciteit is 0,95, door u als college afgerond naar 1,0. Door dit trucje is de beoordeling voldoende, terwijl 0,95 ligt tussen 0,8 en 1,0. Dit zou je als misleiding van de raad kunnen zien. Wij horen graag uw uitleg.

Verder zouden wij willen pleiten voor een continuering van het budget met betrekking tot communicatie hetgeen niet is opgenomen in de begroting en wat verder opvalt, is dat er geen enkel plan is op welke wijze we de opkomst voor de verkiezingen in maart kunnen verhogen. Hoe denkt het college hieraan te gaan voldoen hetgeen wel is afgesproken vanwege de slechte opkomst in 2022?
Voorzitter, bij de bezetting geeft u de formatie et cetera aan in percentages. Waarom niet in absolute getallen? Dat is veel duidelijker en laat zien dat de formatie naar mijns inziens en onzes inziens in de afgelopen jaren, na een dure reorganisatie, eigenlijk gegroeid is. Graag ontvangen wij de reële getallen in de tweede termijn.
We vinden en lezen dat er overleg is geweest binnen het Tripool en de MHAL. Ik vind dat ook een moeilijke uitspraak. Maar waar kunnen we hierover iets lezen? Wat heeft het opgeleverd?
Meneer de voorzitter, waarom wordt de post groenonderhoud voor slechts één jaar in de begroting opgenomen en niet voor meerdere jaren? Het verklaart bij het sociaal domein dat er lumpsumafspraken gemaakt zijn, terwijl als je kijkt, er een open eind en financiering wordt afgehandeld.
Handhaving, voorzitter, u geeft aan dat er een tekort is aan handhavers, maar toch lezen wij dat u handhavers uitleent aan Simpelveld. Ik had hier graag een verklaring voor.
De vraag op welke wijze we gaan trachten de cijfers die er niet om liegen laten dalen te beginnen in 2026? Vooral zullen er ook voldoende acties moeten plaatsvinden in de diverse wijken en dan niet alleen binnen Heerlen Noord. Heerlen bestaat namelijk uit meer wijken.
Voorzitter, wij pleiten voor een autovrij centrum en wel vanaf 12.00 uur. We zijn ervan overtuigd dat de bevoorrading van de winkels voor deze tijd kan geschieden. En voorzitter, het weren van fietsen blijkt bij nader inzien een farce. Je moet nog altijd voorzichtig zijn, anders word je in de Saroleastraat door een grote fatbike omvergereden.
Meneer de voorzitter, we zijn zeer tevreden waarop Streetwise de leegstand in het centrum aanpakt. Waar we wel nieuwsgierig naar zijn, dat zijn de cijfers over 2025 en wat nog belangrijker is, hoeveel bedrijven er zijn die nu al een succes zijn (bijvoorbeeld die al vijf jaar floreren).
Als we naar cultuur kijken, zijn wij zeer te spreken over de culturele instellingen in onze stad. Hier is voldoende aanbod voor iedereen. Hetgeen we onder de aandacht willen brengen en zeker in het jaar van het erfgoed, is dialect. We vragen het college of men bereid is in navolging van onze buurgemeente Kerkrade een beleidsplan hierover in te richten. Verder kan de Culturele Agenda die dit jaar afloopt, misschien in begin 2026 nog een keer op de agenda komen te staan.
Sport. Nogmaals, voorzitter, vragen wij aandacht aan het in stand houden van de binnenaccommodaties. We vragen om een inventarisatie te doen naar de toestand van deze accommodaties en met een plan van aanpak te komen. Natuurlijk willen we een toezegging van de wethouder om te starten met het kunstgrasveld bij Weltania en Eikenderveld. We willen hiervoor de motie indienen die in der tijd is aangehouden. Dan voorzitter, met betrekking tot Buurtgericht Werken. Daar is al veel over gezegd. We kunnen het daarmee eens zijn. Wij vragen om niet meer te snijden in het budget van de buurten. We zien al fusies ontstaan en je kunt je dan afvragen of dat inderdaad op deze wijze ten goede komt van de bewoners.
Tot slot willen wij de griffie bedanken voor de ondersteuning en de bodes voor de verzorging. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Zijn er vragen aan de heer Damen? Dat is niet het geval. Dan zijn we een klein halfuurtje uitgelopen en gelet op de beschouwingen die toch ook wel weer veel vragen opleveren, neem ik toch dat uur en een kwartier om met het college rustig de antwoorden te kunnen voorbereiden. Dus wij gaan om 18.45 uur verder. Ik schors de vergadering tot 18.45 uur. Dank u.

Schorsing

De voorzitter
Ik heropen de vergadering. Dat is efficiënt. Gewoon om 18.45 uur binnenlopen en hem dan weer openen. Dames en heren, we gaan naar de beantwoording door het college. Zoals gebruikelijk beginnen we bij de wethouder Financiën. Ik geef het woord aan wethouder Houben, die er niet is. We zijn op zoek naar geld. Eén minuut? Hij is even zijn stukken pakken en sprint dan als wethouder Sport die trap op naar boven.

De heer Van Zutphen, SP
Voorzitter, volgens mij spreekt het college altijd met één mond.

De voorzitter
Dat is waar.

De heer Van Zutphen, SP
Dus iedere andere wethouder kan het nu gewoon overnemen.

De voorzitter
Maar ik denk toch dat deze wethouder dit hele gedeelte heeft voorbereid. Dat is toch wat lastig, geloof ik. *(Applaus in de zaal)*. Wat een wethouder er allemaal niet voor doet om een applaus te krijgen. Toch? Wethouder Houben, u mag beginnen.

Wethouder Houben
Voorzitter, toen ik net de trap op rende, dacht ik: wat zou er gebeuren als ik nu die hele stapel uit mijn handen laat vallen? Dat had, denk ik, de vergadering zeker een halfuur vertraagd. Voorzitter, u gelooft het niet, maar dit is mijn dertigste algemene beschouwing. *(Applaus in de zaal)*. Ik heb nog even aan Kleis Adema en aan Hannie of ze meer algemene beschouwingen op de teller hebben staan en dat is niet zo, maar Peter, ik denk dat jij kampioen bent. Proficiat.

De heer Van Zutphen, SP
36. *(Applaus in de zaal)*.
Ik heb er ooit negentien gedaan in Heerlen. Nu is dit de twintigste en ik had er ook tien in …

De voorzitter
Houd op. *(Applaus in de zaal).*

Wethouder Houben
Ik had er ook tien in het Gallische dorpje Voerendaal. *(Applaus in de zaal)*. Dit wordt een latertje dames en heren, dus houdt er maar mee op. *(Applaus in de zaal)*.

De voorzitter
Als u wil dat er helemaal geen publiek meer kijkt, zullen we zo doorgaan, lijkt mij.

Wethouder Houben
Maar zelden als wethouder Financiën. Dat moet ik er ook wel bij zeggen. Afgelopen jaar verdedigde ik als invaller van een zieke wethouder Financiën in Voerendaal nog een begroting van 32 miljoen. Heerlen doet er nog een kwart miljoen bij. Als zijinstromer is dat even wennen. Ik voel me een beetje een hulpsinterklaas zo langzamerhand, maar een begroting, dames en heren van 532 miljoen plus een investeringsprogramma van 78 miljoen is een bult geld. Duizelingwekkende euro's. Een berg waar je tegenop zou kunnen zien. Voor sommigen zorgelijk. Voor anderen schmackhaft.

Het financiële kader. Eerst de kadernota. We hebben heel kort daarbij stilgestaan eerder dit jaar. Doorgaan van het beleid. Uitvoering van de periode 2023-2026 gestaag voortzetten. Koersvast blijven. Ambities na blijven streven voor zover mogelijk. Geen nieuw beleid. Geen nieuwe plannen. Investeringen conform het coalitieprogramma. Hier ligt nu een meerjarenbegroting voor. Het belangrijkste waar we vanavond naar kijken is 2026.
In 2025 – dat wil ik wel hier gememoreerd hebben, want velen hebben het over het ravijnjaar gehad en wat er ons allemaal boven het hoofd hing – hebben wij al geanticipeerd met ombuigingen. Dat weet u als geen ander. 21 miljoen structureel. Ook een bult geld. In de meicirculaire hebben wij compensatie gekregen voor onder andere de jeugdzorg. Dat betekent dat wij het gemeentefonds en de uitkering daarvan iets konden dempen, zodat we in 2026 en 2027 ook quitte konden spelen. Dat ravijnjaar waarvan velen denken: die is er nooit gekomen, is er dus wel degelijk vanaf 2026. Alleen we merken het nog niet zo. Dat zal in 2028 mogelijk anders kunnen zijn, omdat dan die compensatie die wij hebben gekregen in 2026 en 2027, er niet meer zal zijn. Alleen wellicht komt er een kabinet die dat voor ons gaat oplossen.
De begroting is meerjarig sluitend. Dat is voor de toezichthouder het eerste of het vierde jaar. Wij hebben dus in de periode van vier jaar maar liefst drie maal een sluitende begroting. Dat is op zichzelf heel knap.
Over de OZB is wel het nodige gezegd en ook wat dit betekent voor de inwoners. Het is 2,6 procent inflatiecorrectie. Dat betekent zo veel als indexering. 2,4 procent is erbij gekomen om uiteindelijk de begroting sluitend te krijgen. Er is ergens door een partij aangegeven: het betekent dat iedereen 5 procent meer gaat betalen. Iedereen is een rekkelijk begrip, want de OZB wordt niet betaald door de gebruikers van woningen en wel door de eigenaren, terwijl de gebruikers- en eigenaarsheffing wel bij het bedrijfsleven in rekening wordt gebracht. We hebben ook nog de kwijtscheldingsregeling voor de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Dat is vastrecht en een variabel deel is dan gemaximeerd. Het gaat over een bedrag. Eén van u noemde dat: bijna 1,7 miljoen.
De vragen. We hebben natuurlijk de algemene beschouwingen van de 14 fracties nageplozen. Het is nog iets makkelijker als je dat van tevoren kunt doen, want dan kun je je daar nog net iets beter op voorbereiden, maar we hebben ook bijgehouden wat de fracties hebben ingebracht. Ik loop de fracties even na. Het kan heel goed zijn dat ik bij een bepaalde andere spreker terechtkom en dat ik daar de namen even bij zal noemen, maar in willekeurige volgorde. Het verhaal van de SP heb ik begrepen. Aan mij waren geen expliciete vragen gesteld. Dat geldt ook voor het CDA. Geen expliciete vragen.
Bij de OPH, maar dit is ook een opmerking die door de PVV en door Leers is gemaakt: dit gaat over de schuldquote. Die 94,4 procent boven de risicogrens van 90 procent. Overigens, een VNG-vorm die wij als gemeente proberen met elkaar te delen. Dames en heren, ik denk dat dit veel zegt over de staat van onze stad. Ik zou bijna zeggen: was het maar beter. Dat hebben we weleens vaker tegen elkaar gezegd. Wie het krijgt, mag het houden, want het heeft ook wel heel veel te maken met de zorgelijke situatie waarin wij ons als stad bevinden. Veel kosten gaan voor de baat. We investeren nu in allerlei zaken. Dat is in feite ook het toewerken naar een staat van de stad die beter is en beter wordt.
Wij behoren – dat is ook een indicatie van hoe we ervoor staan – bij de hoogste ontvangers van het Gemeentefonds. We staan op dit moment op de derde plaats qua uitkering per inwoner. Dat zegt dus alles over de zorgen die wij met elkaar hebben en ook delen. Het blijkt ook maar weer uit de diverse bijdragen van vandaag. De Fractie Damen heeft een opmerking gemaakt over de weerstandcapaciteit. De heer Damen komt uit het onderwijs en ik ook net zoals ook wel wat andere mensen in de politiek, want vroeger was dat onze leerschool. Ook de PVV heeft daar een opmerking over gemaakt. Voldoende is 0,8. Goed is 1,0. Een voldoende was vroeger een zes. Goed was een acht. Dus als je 0,95 scoort, dan betekent dat voor zover ik me dat kan herinneren dat je dan een 7,5 krijgt voor je proefwerk. Ik rondde dat meestal naar boven af. Zo was ik wel als docent.
De tweede opmerking is Streetwise. Streetwise versterkt sinds 2014 de winkelclusters van Parkstad door jaarlijks circa vijftien duurzame ondernemingen te vestigen in de gemeente

Heerlen, waarvan circa 90 procent voor de binnenstad van Heerlen met een slagingspercentage van 93 procent gemeten over vijf jaar en 90 procent bancaire financiering levert Streetwise aantoonbare economische en maatschappelijke meerwaarde. De organisatie ontwikkelt zich richting gebiedsontwikkeling 2.0, waarbij ondernemerschap, vastgoed en leefbaarheid samenkomen. Dan is er ook een vraag gesteld door de Fractie Damen.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter?

De voorzitter
We doen geen interrupties, meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Ik dacht dat de afspraak was dat dit alleen was bij de fracties en niet bij het college.

De voorzitter
Maar ook van het college net zoals vorig jaar en het jaar daarvoor. Dus dat is niet anders. Dat is wel zo.

De heer Leers, Hart-Leers
Volgens mij was dat echt alleen de eerste termijn van de fracties.

De voorzitter
We hebben het vorig jaar net zo gedaan.

De heer Leers, Hart-Leers
Dit is totaal verbazingwekkend.

De voorzitter
Volgens mij hebben we dit ook afgesproken in het presidium.

Wethouder Houben
Voorzitter, er is ook een vraag gesteld over de binnensportaccommodaties. We hebben in 2023 een analyse gemaakt van de binnensportaccommodaties. Die hebben wij op 23 oktober 2023 via een rib gedeeld met de raad. Daarnaast volgen we de ontwikkeling met betrekking tot de ruimtebehoefte voor bewegingsonderwijs en sportverenigingen continu. Het is ons echter niet geheel duidelijk wat bedoeld wordt met de toestand van deze accommodaties en op basis waarvan wij met een plan van aanpak moeten komen. Wij zijn van mening dat wij in Heerlen beschikken over kwalitatief hoogwaardige binnensportaccommodaties.
Dan het kunstgrasveld Weltania. Daar is ook een motie over ingediend. We hebben de discussie hierover al eerder met elkaar gevoerd. De vervangingsinvestering om dit op korte termijn te doen zijn voor handen. We moeten nu een keuze maken voor een kunstgrasveld waarbij de meest voor de hand liggende rubberbolletjesterreinen zoals we ze kennen vanaf 2031 niet meer kunnen. Dan mag het ook niet meer geleverd worden. Dus wij moeten op zoek naar een ander kunstgrasveld. Dat gaan we nu samen doen met de bestuurder van Weltania en met Eikenderveld. Dat doen we al volgende week. Dan maken we ook meteen afspraken over de periode waarin de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Wat ons betreft zo snel mogelijk, maar ik denk te weten dat de voetbalclubs liever even wachten tot het eind van het seizoen. Maar we zullen binnenkort hierover als college al een besluit kunnen nemen, zodat wellicht die tweede bullet, in het eerste kwartaal van 2026 komen met een plan, dan niet meer hoeft, want dan hebben we al een besluit genomen.
Dan de Partij voor de Dieren. Er was nog ergens sprake van een toezegging die nog niet zou zijn afgedaan. Die is wel afgedaan. Dus dat moet u dan even checken. Dan heeft u een vraag:

waarom behandelen we de bomen in onze begroting dan als kortdurende kostenposten enzovoort? De vervanging van nieuwe aanplant van groen en bomen beschouwen wij als duurzame investering. Conform de financiële verordening betekent dat we een afschrijvingstermijn hanteren van 25 jaar. Vandaar dat het er zo in staat.
Dan heeft u aan het einde nog iets gezegd over liever kleineschalige en duurzame bedrijven die lokaal waarde toevoegen in plaats van grootschalige logistiek die vooral dozen verplaatst. Ik weet niet of u autobanden en dozen van ongeveer dezelfde soort vindt. Over Continental op Avantis, maar op Duits gebied gelegen kan je van alles vinden, maar bedenk even dat als wij het hebben over het verplaatsen van dozen, dat dit zomaar helemaal in de top zou kunnen zijn als het gaat over wat er dan gebeurt. Dan heb ik het met name over Trilandis, Avantis en nog een gedeelte Kerkrade, waarbij wij in de top van de wereld zitten voor wat betreft de medische technologische logistiek. Dan heb ik het over de Medlands. Dat is een ongelofelijke sterk groeiende tak van sport in deze regio. Ik kom daar zo aanstonds bij de VVD nog wel even over te spreken. Dus wat mij betreft kan het klein en duurzaam zijn, maar soms is groot ook hartstikke goed, omdat daar heel veel gebeurt en heel veel werkgelegenheid mee is gemoeid.
De PVV heeft ook die opmerking gemaakt over die 0,8, die weerstandsvermogen. Daar hebben we het over gehad. Hier is met name gesproken over dat de woonlasten van onze hardwerkende gezinnen weer stijgen met 5 procent. Dan denk ik in ieder geval ook hier weer te moeten duiden dat dit niet geldt voor 4.000 van onze bewoners van onze huishoudens. 2,6, zoals ik al even heb aangegeven, is de indexatie en de inflatie. Dat zal iedere organisatie moeten meenemen om uiteindelijk aan het eind van het jaar nog enigszins vrolijk te kijken.
Dan is ook daar weer gesproken over die schuldquote. Dat was door Leers en OPH, maar daar heb ik het zo even al over gehad.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter, toch een punt van orde.

De voorzitter
Meneer Leers, punt van orde.

De heer Leers, Hart-Leers
Mijn fractie heet Hart-Leers en ik heet Roel Leers. Dus de wethouder zegt: Roel Leers het raadslid of de fractie Hart-Leers. Het is één van beide.

Wethouder Houben
Roel mag niet?

De heer Leers, Hart-Leers
Mag van mij ook.

Wethouder Houben
Oké.

Wethouder Houben
Hart-Leers. Sorry. De PVV: wanneer stopt de schuldgroei? Dat was de eerste vraag. De schuldontwikkeling van de gemeente hangt samen met onze opgave om te blijven investeren in een leefbare, veilige en toekomstbestendige stad. De gemeentelijke schuld is geen doel op zich, maar een instrument om maatschappelijke noodzakelijke investeringen te kunnen doen.
Wat is het plan om reserves echt te verstreken? Bedenk even dat we in 2022 een algemene reserve hadden. Dat was in het begin van deze periode 4,8 miljoen. We hebben het herstelplan doorgevoerd. We zitten nu op een algemene reserve van maar liefst 29,1 miljoen. Dus wat dat betreft hebben we een enorme sprong vooruit gemaakt. Daar ben ik uiteraard als wethouder Financiën blij mee.

De Jongerenpartij heeft het ook gehad over het ravijnjaar. Daar heb ik al iets over gezegd. Dan gaat het over – dat heeft ook de PvdA gedaan – iets met het centrum. Het gaat over het Sportfondsenbad. Het gaat over het Centrumbad. Ik ga ervan uit dat ik iets zeg over het Sportfondsenbad in Hoensbroek. Daar heeft u inmiddels een rib over ontvangen in oktober. Wij werden op een gegeven moment verrast met de mogelijke sluiting van het Sportfondsenbad in Hoensbroek, omdat men een tekort had van ongeveer 2 ton per jaar. Dat had alles te maken met de energiekosten, maar ook met de warmtekosten die via het Mijnwater worden geleverd. Er was van alles aan de hand met betrekking tot het monitoren en het bijstellen van allerlei installaties enzovoort. Daar hebben Casper Gelderblom en ik samen goed naar gekeken. We hebben er nu voor gezorgd dat er een tijdelijke vergoeding komt van 2 ton over afgelopen jaar en dit jaar. In diezelfde periode proberen we het probleem zo veel mogelijk terug te werken, omdat we dit nooit in de exploitatie kunnen laten zitten van het Sportfondsenbad, omdat daar ook nooit de aanbesteding op heeft plaatsgevonden. Investeringen in bijvoorbeeld zonnepanelen zouden daarbij ook een rol kunnen spelen. Ik vond overigens één zinnetje in uw betoog wel aansterkend. Heerlen staat er beter voor dan vaak wordt gedacht. Wij kiezen ervoor om vooruit te kijken met vertrouwen, ambitie en lef. Ik zei lief. Lef. Ik vind het wel leuk om dat soort opbouwende teksten te lezen.
De algemene beschouwingen van de PHB. Partij Hoensbroek. Zeg ik dat goed? Ja. Eén vraag aan het einde was: hoe structureel is het financiële beeld? Hoeveel dekking is incidenteel? Wat betekent dit voor de komende jaren? Dat beeld kunt u terugvinden op pagina 220 plus 221. Daar kunt u ook zien hoeveel incidentele baten en lasten zijn opgenomen in de verschillende jaren.
Ik ga naar Forum voor Democratie die ergens midden in de tekst aangeeft dat een groot deel van wat wij investeren doen met geleend geld. De schuldenlast van onze gemeente is fors en hij groeit. Onze begroting is structureel in evenwicht. De schuldenlast heeft alles te maken met investeren. Ik vroeg me even af wat we hier zeggen of dat ook van toepassing zou moeten op al die Nederlanders die met een hypotheek een huis hebben gekocht, want wij investeren natuurlijk heel veel en lossen het keurig netjes af met een renteopslag. Overigens, de kapitaallasten die wij jaarlijks met ons meetorsen tot in lengte van jaren is ongeveer 20 miljoen. Dat is wel een bedrag om echt goed in de gaten te houden, want we zullen samen begrijpen dat alles wat dat meer wordt, betekent dat de keuzevrijheid van uw raad in de toekomst een stuk minder zal zijn. Dus het is bepaaldelijk geen opmerking die ik zomaar eventjes wegwuif. Ik denk dat we ons met z'n allen ten harte zullen nemen dat die kapitaallasten niet uitgebreider kunnen stijgen, want dat betekent op een gegeven moment dat je bijna geen ruimte hebt om nieuwe dingen te doen.
De Partij van de Arbeid heeft ook een opmerking gemaakt over dat Sportfondsenbad. Zo noem ik het maar even. Die heb ik zo even beantwoord.
Dan Roel Leers van Hart-Leers heeft een paar opmerkingen gemaakt. Die eerste ging over het Ondernemersfonds. Daar kan ik nu van alles en nog wat over zeggen. Dat ga ik niet doen, want die komt terug in de raad wanneer wij de OZB-belastingen gaan vaststellen. In de commissie EBF – zo heet dat, geloof ik – zullen we het er van tevoren nog even over hebben. Ondertussen komen er allerlei spullen naar u toe. Onder andere een enquête die wij zelf hebben uitgevoerd over de kwaliteit van het Ondernemersfonds.
De lening van het Mijnwater was een tweede vraag voor zover ik het heb opgetekend. Momenteel bedraagt het totale openstaande bedrag inclusief het oprenten van de versterkte achtergestelde lening 21,3 miljoen. Volgens mij heeft u dat ook aangegeven voor het gehele bedrag aan oprenten, een bedrag van 5,3 miljoen, is een voorziening gevormd. De rente-inkomsten zijn of worden dus niet in de exploitatie verwerkt als inkomsten, maar staan voorzichtigheidshalve op de balans gereserveerd onder de voorzieningen. Bij dit project gaan zeker de kosten voor de baten. Er is momenteel nog geen aflossingsverplichting. De rente wordt jaarlijks bijgeschreven op de lening. Zowel Enexis via Empuls als de provincie via LEF investeerde eerder al in het Mijnwaterproject. Nu wordt deze samenwerking kracht bijgezet met het gezamenlijke investeringsprogramma om het Mijnwater naar het volgende stadium

van ontwikkeling te brengen. Met de gezamenlijke investering van 120 miljoen is de financieringsfase 1 rond.
Een opmerking ging over de schuldquote. Nee, die had ik al gehad.
Er is nog een vraag gesteld over wat de actuele stand van zaken is aangaande de Vebego-voornemers om diens spiksplinternieuwe campus in onze stad te vestigen. De ontwikkelingen van Vebego zijn nog steeds actueel. In samenwerking met Vebego, bouwondernemer en de gemeente wordt de laatste hand gelegd aan de plannen. De verwachting is dat deze begin 2026 officieel in behandeling worden genomen. Dat zijn volgens mij de vragen van Roel Leers van fractie Hart-Leers.
Bij D66 kom ik eigenlijk ook een beetje bij het verhaal van de VVD uit. Het is echt heel bemoedigend dat een aantal fracties onmiddellijk de koe bij de hoorns hebben gevat om een heel goed gevoel te hebben over de mededelingen die u vandaag bereikt hebben. Daar zal uiteraard mijn collega Jordy Clemens meer over vertellen. Voor mij is het van belang om met name de economische betekenis daarvan te duiden. Kort na mijn aantreden heb ik uitvoerig besprekingen gevoerd met de Brightlands Smart Services Campus. Het is nu eigenlijk een ongelofelijk cadeau wat gebeurt, want de Brightlands Campus wil ook heel graag uitbreiden en uiteindelijk ook een route richting de binnenstad nemen. Dat is niet voor alle activiteiten, maar wel de brug slaan naar de binnenstad, zeker als het gaat over startups. Als je nu ziet dat met name op het gebied van KI – kunstmatige intelligentie – allerlei toepassingen worden ontwikkeld die heel erg interessant kunnen worden voor ondernemend Heerlen/Parkstad, dan zijn dat gewoon twee ontwikkelingen die elkaar enorm kunnen versterken. Die startups zullen onze stad zeker verrijken. Die groeien vaak door naar krachtige ondernemingen op een andere plek. Dus ik ben daar zelf ongelofelijk blij mee. Als nieuweling ervaar ik dat in ieder geval zo dat je misschien Heerlen als winkelstad wat minder moet duiden zoals we dat in het verleden met veel trots deden. Heerlen heeft als horeca- en amusementsstad moeilijke tijden gehad, maar is tegenwoordig toch ook behoorlijk aan het opkrabbelen. Tegenwoordig vormt het narratief van kennisstad waarbij er aan de ene kant een paar prachtige organisaties zijn, maar tegelijkertijd de koppeling maken naar economie, een fantastisch nieuw elan geeft aan de binnenstad van Heerlen. Daar ben ik zeker vanuit de economie ongelofelijk blij mee.
De VVD heeft het gehad over de vergrijzingsgolf. Ik moet even kijken. Dan kan ik er wat informatie bij halen. Het komt ook wel terug bij de vragen over de bijstand. Daar zal Arlette Vrusch natuurlijk vanuit haar kant ook het nodige over zeggen. Wij hebben natuurlijk een periode achter de rug vanaf zeker 1965-1975 met de mijnsluitingen tot bijna nu – dat is alles bij elkaar toch meer dan 50 jaar – waar wij samen heel goed weten wat onze regio is overkomen en wat dit heeft betekend voor de mensen, wat dit betekent over hoe wij met elkaar omgingen en hoe wij accepteerden dat mensen die het moeilijk hadden en in de hoek zaten, dat vaak bleven, omdat er weinig perspectief op werk was. Dat is nu ongelofelijk snel aan het veranderen. Wat had ik heel nadrukkelijk op de arbeidsmarkt zie gebeuren, is dat er grote tekorten gaan ontstaan voor wat betreft het aanbod. De vraag wordt steeds groter. Er is sprake van minder economische groei in onze regio dan elders, maar de vervangingsvraag is heel hoog. Dat wil zeggen dat we kunnen praten over de bijstand zoals we in het verleden hebben gedaan met mensen die met een grote afstand tot de arbeidsmarkt weinig kansen maakten om te participeren. Maar ik denk dat de samenwerking nu heel veel hoop geeft aan integratie van mensen voor zover ze het vermogen hebben om deel te nemen aan het arbeidsproces.
We hebben ten opzichte van Nederland 606 bijstandsgerechtigden ten opzichte van 334 landelijk per duizend. Dat geeft al aan dat we niet het dubbele hebben, maar dat we wel erg hoog zitten. De netto participatie van de beroepsbevolking is hier 64, terwijl het landelijk 73 is. Zoals gezegd, de economische groei is lager. De vervangingsvraag is hoger. Wat je nu ziet en dat is op zichzelf heel erg interessant, is dat er ook door die vraag waar veel werkgevers mee worstelen, een enorme claim wordt gelegd en ook een enorme betrokkenheid wordt getoond bij dit vraagstuk. Als ik kijk naar Medlands; die hebben een hele organisatie waar ook de opleidingsinstituten deel van uitmaken, waarbij de CEO’s van de grote logistieke bedrijven

plaats hebben genomen. Daar zijn ook de wethouders van de grote steden bij betrokken. Medlands richt zich heel nadrukkelijk op de arbeidsmarkt en zijn niet alleen bereid om te kijken: heb ik vacatures die ik kan uitzetten en wie is de beste kandidaat? Maar zij zijn ook bereid om mensen op te leiden. Dat zijn mensen die beschikken over basisvaardigheden die voldoende zijn om ze door te leiden naar allerlei functies binnen de industrie. De Bovengrondse Vakschool hebben we als een organisatie die dat ook gaat doen. De Duale Poort is de combinatie van WSP en WerkvoorHeerlen. Dat zijn ook allemaal clubs die proberen de brug te slaan tussen de werkzoekenden en de werkgever. Vebego – de naam viel net al – wil per jaar het liefst 300 mensen van de Bovengrondse Vakschool afnemen. Dus we zouden graag willen dat het zo zou kunnen zijn. Medlands wil 250 mensen van de BVS afnemen die wij zover hebben kunnen doorvormen dat we ze over kunnen dragen in de uitstroom, zodat ze daar verder doorontwikkeld worden. Dus dat zijn alles bij elkaar, denk ik, fantastische ontwikkelingen. Heel hoopvol en ik denk heel goed voor de mensen en voor ons allemaal.
Dan is er een vraag gesteld over de motor van de economie, namelijk het Ondernemershuis. Wij snappen dat datgene wat het Ondernemershuis nu doet, al heel ver in de richting gaat van wat ondernemers willen. Alleen eigenlijk ligt hier de vraag achter: je zou eigenlijk moeten proberen niet fysiek per se alles wat die ondernemer nodig heeft aan vergunningen, bij elkaar te harken op een fysieke plek. Je zou vooral moeten zorgen dat er heel goede accountmanagement ontstaat. Daar zijn we mee bezig. Wij hebben één accountmanager voor de Beitel. Eén voor Avantis, Trilandis en Coriopolis. Eén voor de woonboulevard. Eén voor Medlands. Eén voor de Smart Services. Ook één voor ON12. ON12 zijn alle bedrijfsterreinen in het noorden van de stad.
De VVD heeft een opmerking gemaakt over dat we de aantallen bijstandsgerechtigden terug moeten brengen. Daar zal Arlette dadelijk nog wel even iets over zeggen. Alles wat wij nu beter kunnen doen dan het verleden, omdat de perspectieven veel beter zijn, helpt ons allemaal samen vooruit. Dat is zeker zo voor de mensen waarom het gaat en zeker ook de werkgevers. Dus ik zou willen dat ik het kon beloven, maar het hangt heel sterk af van de ontwikkeling die de Bovengrondse Vakschool op dit moment doormaakt. We hebben een gloednieuwe directeur. We hebben een gloednieuw bestuur met ook een aantal ondernemers die weten van de hoed en de rand. Dus het is misschien nog te vroeg om daar nu al heel vierkant over te kunnen zijn, maar wij hopen wel dat het mogelijk is om zo veel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt … Het kunnen trouwens ook WW'ers zijn, want dat wordt door het UWV daar ook opgevangen. Dan denk ik dat ik daarmee de VVD ook heb gehad.
Dan kom ik bij het laatste onderwerpje uit. Dat betreft de bijdrage van meneer Nefjodov over het sportpark. Ik dacht heel even aan een bananenschil. Toen ik net naar boven rende, dacht ik aan iets anders. Dat heb ik al verteld. Dat was vaak vroeger erg vermakelijk. Charlie Chaplin heeft daar hele leuke filmpjes over gemaakt, maar het past zeker niet bij de behendigheid van skaters die de kunst verstaan om overeind te blijven. Blijkbaar ligt er een bananenschil op mijn pad en ik spring er het liefst overheen. Dat zult u begrijpen, maar de vraag is of mij dat lukt.
Ik heb een tijdje geleden voor de tweede keer in 24 jaar een raadsvergadering gevolgd. Het ging toen over de zomernota. Toen was er een hele hoop gedoe over het Urban Sportpark. Ik heb toen vanaf de tribune dat gadegeslagen. Ik wist dat mij één ding te doen stond en dat was die klus zo snel mogelijk klaren. Dat gaan we doen, dacht ik bij mezelf. Maar op welke plek dan? Er is een terrein aangewezen bij ON. Daar zit ongeveer 15 hectare. Wat ik nodig heb, is een half hectare, dus 5.000 vierkante meter. De vraag is: was die er of is die er? Het verhaal over de pegels, hebben we dat goed met elkaar afgesproken? Om met dat laatste te beginnen, heb ik wel wat overgedeeld met degenen die hier vanavond een motie over hebben voorbereid. Maar ik wil dat ook wel delen met de raad, want er is, denk ik, wel een beantwoording gekomen op vraag 8f over investeringen in het Urban Sportpark, maar blijkbaar zijn daarmee de twijfels niet weggenomen over de hardheid daarvan. Daar heb ik op

zichzelf best begrip voor, want vind maar eens even precies in al die documenten en de stapels papier terug wat we eigenlijk bedoelen.
Het Urban Sportpark is via het amendement bij de behandeling van de begroting 2025 toegevoegd aan de investeringen. Dit betekent dat de gemeente heeft ingestemd met het boekwerk gemeentebegroting 2025 plus amendementen. Wat explicieter, amendementen maken integraal deel uit van het besluit. Dit betekent niet dat het boekwerk zoals dat boekwerk hier ook vandaag ligt, voor 2026 daarmee opnieuw wordt gedrukt. Het amendement mag als ingelast worden beschouwd. Dat een raadslid zich vervolgens afvraagt waar de financiële vertaling enzovoort van het amendement ergens terug te vinden is, snap ik helemaal. Het antwoord is gelijk aan de tekst in het amendement, namelijk in de zomernota van 2025. Ik citeer het amendement en met name het laatste deel. "Dien aangaande wordt een investeringskrediet van 1,5 miljoen beschikbaar gesteld voor het realiseren van het Heerlense Urban Sportpark en de uitwerking van dekking voor de kapitaallasten is te verwerken in de zomernota 2025. Dit, zodat, ondanks de bezuinigingen, hiermee tegemoet wordt gekomen aan de coalitieovereenkomst." Die verwerking heeft dus plaatsgevonden in de zomernota van 2025. Het krediet Urban Skatepark zit erin voor 1,5 miljoen waarbij is uitgegaan van de oplevering in 2026. Dan gelden kapitaallasten vanaf het moment van oplevering. Dat is vanaf het jaar nadat het is opgeleverd. Dat is dus 2027. In hoofdstuk 4 van de investeringsbegroting 2026 – 2029 – daar heeft u natuurlijk naar gezocht – worden alleen nieuwe investeringen en bijgestelde investeringen opgenomen. Het Urban Skatepark is niet nieuw en niet bijgesteld. Vandaar dat je deze niet ziet terugkomen in deze bijlage. Gezien de hoeveelheid aan investeringen, is het niet gebruikelijk om alle lopende investeringen op te nemen in het nieuwe begrotingsboekwerk. In een bijlage die ik heb rondgestuurd, is de financiële verwerking zichtbaar. Die heb ik overigens niet naar iedereen rondgestuurd, maar natuurlijk wel naar de griffie toe om u ervan te vergewissen dat die inderdaad met nummer en al in onze boekhouding is opgenomen. Ik hoop dat dit in ieder geval voor wat betreft de pegels meer duidelijkheid schept.
Dan de plek. Oranje Nassau. Ik maak het natuurlijk al heel erg lang mee. Ik keek er vroeger op uit toen ik nog bij het NCV, de koepel voor corporaties, werkte, waar Peter ooit heeft geprotesteerd. Daar hebben we laatst nog foto's van gezien. Maar dat terrein ligt er nog ongeveer bij zoals het er de afgelopen 50 jaar heeft bijgelegen. Als het niet elk jaar opnieuw was ontdaan van de flora, dan was dat nou een oerwoud waar je van ze lang zal ze leven nooit meer wat zou kunnen doen, dus er is wel heel goed naar gekeken. Maar er is natuurlijk van alles aan de hand waar je naar moet kijken voordat je daar je plannen kunt doorvoeren. Daar zal Jordy, denk ik, ook wel iets over vertellen. We hebben er inmiddels twee zeer uitgebreide raadsinformatiebrieven over geschreven waarin u ook ziet dat het gaat over een hele hoop voorzorgsmaatregelen die moeten worden genomen voordat je daar dat programma in verwerkt, wat ook voorziet in een nieuwe school waar we het liefst ook die sportaccommodatie bij zouden willen aanhaken.
Dus Urban Sportpark? Ja. Het geld is er, maar we zijn afhankelijk van de uitkomsten en de stedenbouwkundigen visie. Moet het sneller? Kan. Dit hebben we eerder aangegeven. Laten we wel wezen: een second best oplossing mag ook weer niet te veel afdwalen van het doel. Wij zijn er erg voor dat dat Urban Sportpark een plek vindt een plek vindt aan de rand van de stad of in de stad dicht bij het station, zodat we ook zorgen dat dit niet ergens veel ver te weg ligt van waar het zou moeten liggen en waardoor dit nooit de allure gaat krijgen die het zou moeten krijgen. Het zou uiteindelijk zelfs een Euregionaal centrum moeten worden. Daar tekenen wij in ieder geval als college graag voor. Dus we gaan zeker ook nadrukkelijk nog even kijken naar de mogelijkheden die er wellicht op andere plekken in de buurt zijn. Als dat echt helpt, dan kunnen we aan de slag. Er is inmiddels van alles en nog wat aan de gang. U heeft het in die brief kunnen lezen, dus daar ga ik verder niet op in. Het punt zit hem, denk ik, vooral bij u in de communicatie. Ik kan natuurlijk niet terugkijken naar wat er de afgelopen twee jaar is gebeurd aan allerlei toezeggingen, verwachtingen en ideeën en de hardheid daarvan, maar wat ik nadrukkelijk met u wil delen, is dat ik daarvoor zover het bij u slecht is

overgekomen, de excuses wil aanbieden. Tegelijkertijd beloof ik u ook dat wij zeker op dit punt wat u allen zeer ter harte gaat, u periodiek zullen meenemen in de voortgang en dan expliciet van het Urban Sportpark.

De voorzitter
Dank u wel. Wie wil er een vraag stellen? Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Ik heb toch een punt van orde, even los van wat is afgesproken, dat het verkeerd geïnterpreteerd is. Ik proef in ieder geval bij mijn coalitiegenoten toch wel veel behoefte om wat meer interactie en dat het geen betoog is. U gaat een hele lange lijst door met vragen. Dan wordt het hele zaakje weer opnieuw gedaan, dus ik zou toch willen voorstellen om interrupties bij de wethouders toe te staan, want dan kan je ook die blokjes op onderwerpen een beetje afronden in plaats van ze weer opnieuw beet te pakken en niet met een lange vraagronde.

De voorzitter
U heeft het zelf zo besloten.

De heer Reijnders, SP
Zoals wij het hebben geïnterpreteerd, zo staat het ook in de tekst. Daar staat: we interrumperen niet op het eerste betoog. Daar zit een stukje interpretatieruimte, dus ik zit vooral te zoeken naar hoe we dit effectief verder kunnen zetten.

De voorzitter
Er staat letterlijk: niet in de eerste termijn. De eerste termijn is een eerste termijn van zowel u, als van ons. Maar als u het anders wil, dan doen we het anders, want het is uw vergaderorde. Dat is geen punt, maar het feit dat het zo lang duurt, heeft ook wel te maken met de enorme hoeveelheid vragen die er gesteld worden tijdens de algemene beschouwingen. Laat ik dat dan ook nog even teruggeven, want daar heeft u wel echt mee te maken. Het zijn natuurlijk wel algemene beschouwingen. We gaan wel heel erg de details in met z'n allen, maar u kunt nu in ieder geval vragen stellen. Meneer Hoogers wil nog even een punt van orde.

De heer Hoogers, PVV
Nog even een kort punt van orde, want het staat volgens mij ook hier in de planning: tijdens de beschouwing van de eerste termijn, dus wij gingen ook uit van de complete beschouwing.

De voorzitter
Dat is dus inclusief de eerste termijn van het college.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Voorzitter, mag ik daar ook nog even op reageren?

De voorzitter
Ja, natuurlijk.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Hetzelfde punt van orde. Ik voel heel veel voor hetgeen wat de heer Reijnders zegt, maar aan de andere kant moet je natuurlijk niet continu interrumperen. Het zou een voorstel kunnen zijn om gewoon per blok te zeggen: dit blok ronden we dan af en dan even de mogelijkheid om …

De voorzitter

Als dat bij de volgende wethouder is, dan vind ik dat prima. Dan probeer ik het per blok als de wethouders de blokken kunnen aangeven. Volgens mij kunnen ze dat wel, toch? Dat weten ze nog niet, maar dat lukt nog wel. Het is natuurlijk heel veel.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, een suggestie. Maximaal twee interrupties per fractie per wethouder.

De voorzitter
Per blok dan. Laten we nou gewoon uitgaan van een soort gezonde terughoudendheid. Heb het nou over de belangrijke dingen. We hebben morgen ook nog een tweede termijn. Wie wil er een vraag stellen aan de heer Houben? Meneer De Groot, gaat uw gang. Dan pak ik straks iedereen die z'n hand opsteekt gewoon achter elkaar.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Nog even terug uiteraard. Ik merk aan de wethouder op het moment dat het over blokje economie gaat, dat ik dan heel veel reflectie zie en dan merk je ook dat hij heel erg goed in de materie zit. Dat is heel erg prettig. Ten aanzien van het stuk financiën en echte financiële vragen, daar merk ik op – dat zeg ik maar gewoon eerlijk – dat het met name de antwoorden van de ambtenaren zijn die worden voorgelezen. Dan snap ik dat als je daar misschien wat minder in thuis bent. Dat zou ik zelf, denk ik, ook doen. U heeft een vraag beantwoord die ik niet heb gesteld vanuit de OPH. Alleen dat ter zijde. Maar wat ik wel mis – ik heb die opmerking ook andere partijen horen maken en u bent er wel even op ingegaan – is die enorme hoge schuldenpositie die Heerlen kent. Want als wij uitgaan van bijna 5.800 euro per inwoner, dan is dat 500 miljoen schuld. Een half miljard. Misschien nog wel wat meer dan dat. Als je het huishoudboekje beheert van deze stad, net als andere huishoudens ook hun huishoudboekje moeten beheren, dan is dat natuurlijk een enorm bedrag, zeker in relatie tot wat gemiddeld aan schuld in Nederland uitstaat. Ik heb u wel horen zeggen: dat moeten we een beetje in de gaten houden, maar vindt u niet dat u vanuit uw positie als wethouder Financiën hier toch wel een veel duidelijkere waarschuwing zou moeten uitgeven richting het college en ook richting de raad? Zoiets als: jongens kijk uit, want we kunnen dit niet tot in lengte der dagen blijven permitteren. Dan moet ik er ook bij zeggen: we hebben uw voorganger al een keer horen zeggen dat de gemeente nooit failliet kan gaan. Ik vind dat een hele gevaarlijke uitspraak. Dat klopt natuurlijk, maar we moeten er wel voor zorgen – ik hoop dat u dat met me eens bent – dat we scherp blijven letten op onze financiële positie. Dat is vraag één, dus ik hoop dat u daar nog even op kan ingaan.
Een andere vraag – dat is meer concreet die ik min of meer gesteld heb in mijn betoog – is dat wij hebben aangegeven dat wij heel erg graag zouden zien dat ten aanzien van de gemeentelijke belastingen een enkele verhoging tot aan de inflatiecorrectie zou worden doorgevoerd. Ik weet niet of u die toezegging wil en kan doen, maar we hebben daaraan gekoppeld ook gevraagd: als dat niet gebeurt, dan zouden wij ook graag in de voorjaarsnota een voorbeeld willen zien van twee OZB-situaties waarbij duidelijk wordt wat dan dat stukje extra bovenop het inflatiedeel is. Dan kunnen ook inwoners daar duidelijk en transparant inzage in hebben. Zou u daar ook nog even op kunnen ingaan?

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder.

Wethouder Houben
De begroting heeft nu een overschot van uit m'n hoofd 326.000 euro. Daar maakt de totale opbrengst van de OZB - ongeveer 31 miljoen – deel van uit. Het is volstrekt gebruikelijk om de inflatiecorrectie meerjarig door te voeren. We hadden ook eerder een verhoging van 5 procent. Dat betaalt de burger dus meer dan uitsluitend de inflatiecorrectie, want die is namelijk 2,4 procent. Dan hebben we daar altijd heel veel ongerustheid over samen, maar reken eens uit

wat dat betekent in euro's. Het gaat over niet over zo veel geld. Het gaat vaak om een tientje, 20 of 30 euro over een heel jaar. Dat is, denk ik, voor de meeste huishoudens van Heerlen Noord ook weer niet het probleem, dus u mag daar wat van vinden. We hebben het nu in ieder geval ingerekend. Dat gaan we ook niet veranderen wat ons betreft. Het andere punt: ik heb wel degelijk in mijn beantwoording iets gezegd over de kapitaalslasten en over welke bedragen bruto dat uiteindelijk gaat. Dat kun je uitrekenen, maar 20 miljoen per jaar in je begroting moeten opnemen voor renteaflossing en afschrijving, dat is nogal een bedrag. Mijn opmerking is geweest dat je je samen moet realiseren dat wij, maar ook u, dat alles wat je meer moet lenen om nieuwe ambities mogelijk te maken, betekent dat dit bedrag verder zal gaan oplopen. Dat betekent dat uiteindelijk er minder bestedingsvrijheid, bestuurlijke keuzepolitiek en bestuurlijke keuzevrijheid is in de toekomst, dus ik heb daarmee, denk ik, wel iedereen in de zaal laten weten dat we wel heel goed op de kleintjes moeten passen.

De voorzitter
Ik zag een aanvullende vraag van meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Mijn punt was eigenlijk en dat zei ik net ook al: u heeft het daar inderdaad over gehad. Mijn punt is eigenlijk als verantwoordelijke voor de financiën van de gemeente Heerlen om een begroting van 530 miljoen met zo'n hoge schuldenpositie dat ik zou willen pleiten voor een meer expliciete waarschuwing. Daar ging het mij meer om. Dat is natuurlijk ook een kwestie van stijl. We moeten wat dat betreft echt wel voorzichtig varen. Laat ik het zo zeggen.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik naar meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Dank, voorzitter. Ik heb twee vragen. Ik had zelf een aantal vragen gesteld over straks de uitvoering van de Parkstadwet en hoe eventueel bespaarde kosten zullen vallen. Dat komt bij meneer Gelderblom.
Dan is mijn tweede vraag het volgende, want ik hoor ook bij de heer De Groot toch wat teleurstelling dat u niet meegaat in het financiële armageddon die hier voor de vierde keer dat ik hier zit, wordt aangekondigd. Die kan ik nooit echt rijmen met de begroting die op tafel ligt met zwarte cijfers. Beschouwt u het uiteindelijk als gezonde sluitende begroting of beschouwt u het als het financiële armageddon waar we nu in deze begroting naar zitten te kijken?

Wethouder Houben
Volgens de regels der kunst van de gemeentefinanciën is de begroting zoals we hem hiervoor hebben liggen, allemaal volgens de regels van de kunst. Wat dat betreft is dit niet iets wat afwijkt van wat gebruikelijk is, behalve waar ik het zo even over had. Daar mag je met elkaar politiek-bestuurlijk goed over nadenken. Alleen als het erover gaat dat onze financiële toezichthouder de provincie ook meekijkt en uiteindelijk een accountant er ook wat van vindt, dan kan ik niet anders concluderen nu kijkend naar de cijfers en begroting die voorligt dat hier een gedegen stuk werk ligt.

De voorzitter
Nog eentje van meneer Reijnders. Gaat uw gang.

De heer Reijnders, SP
Tot slot, voorzitter. Heel even kort nog. U zei net eventjes over dat skatepark dat het wel in de begroting stond of dat het wel in verdere detaillering van kapitaallasten stond en dat wij dat dan niet in de begroting kunnen zien. U zou dat nog kunnen aanleveren. Kunt u dat op korte termijn doen, zodat we dat ook kunnen meenemen in onze afwegingen voor morgen?

Wethouder Houben
Ja. Maar realiseer je: we hebben bijvoorbeeld nu in deze begroting 78 miljoen aan investeringen staan. Dat deel wat er dit jaar of volgend jaar in 2026 niet van wordt uitgevoerd, is dan geparkeerd, maar dat ziet u dan vervolgens niet meer terug in de cijfers. Dus wat er nu staat aan investeringsbudgetten, blijven staan en voor een deel zijn die niet onder de horizon verdwenen, maar worden niet steeds opnieuw genoemd.

De heer Reijnders, SP
Wij zoeken een stukje comfort voor onszelf om daarin ook een goede afweging te kunnen maken. Dat blijft een beetje vaag, eerlijk gezegd.

De voorzitter
De heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter, dank u wel. Via u aan de wethouder. Ik ben blij om te horen dat er goede voortgang zit in het Vebegodossier. Hartstikke mooi. Prima voor onze stad. Even terugkomend op het Ondernemersfonds Heerlen. De wethouder geeft aan: de uitslag van een enquête komt er nog aan, maar er zijn ook nog twee evaluaties gehouden, zowel dit jaar als in 2023. Ik neem aan dat die bij die resultaten van die enquête worden gevoegd als een apart stuk. Voor de duidelijkheid, op 31 december loopt deze tranche van het Ondernemersfonds af. Ik ga ervan uit dat als een enquête ons nog moet bereiken en twee evaluaties, dat er wellicht een tijdelijke voorziening wordt getroffen voor het Ondernemersfonds, maar niet op 31 december voordat in januari in de commissie hierover wordt gesproken al duidelijk is dat het met vijf jaar wordt verlengd. Dus zo zie ik het. Heb ik er gelijk in om dat zo te zien of gaat u het toch anders aanpakken?

Wethouder Houben
We zijn gehouden om in de belastingverordening omtrent de OZB deze opslag mee te nemen. Dat kan uiteraard pas geëffectueerd worden als alles er ligt. Er wordt onder andere een kwantitatieve evaluatie voorgelegd die er pas aan het begin van volgend jaar zal liggen. Het college zal niet eerder een nieuwe periode kunnen afsluiten dan dat die zaken er liggen die noodzakelijk zijn om die nieuwe besluiten te kunnen nemen. Eén dezer dagen zal u dat bereiken, want we hebben deze week de evaluatie kunnen afronden. We zullen in ieder geval zorgen dat de informatie die te maken heeft met het Ondernemersfonds zo snel mogelijk bij u terechtkomt. Nog voordat die geagendeerd wordt voor EBF heeft u al heel veel nieuwe informatie.

De voorzitter
Dank u wel. Nog een vraag van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter, dank u wel. Voor de verduidelijking: ik begrijp dus goed van de wethouder dat hij zegt dat we niks definitief gaan maken met een vijfjarige verlenging voordat de zaken met de raad zijn gecommuniceerd en voordat er duidelijkheid is.

Wethouder Houben
Alle noodzakelijke documenten die er moeten liggen, moeten er liggen voordat wij uiteindelijk als college van b en w een nieuwe periode ingaan nadat uw raad daar in de vergadering van december al over heeft kunnen spreken. Zowel in de commissie EBF als in de raad kunt u al beschikken over de meeste stukken die van belang zijn. Laat u even verassen over datgene wat u deze week al of misschien volgende week zal bereiken.

De voorzitter
Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, dan denk ik toch dat we een aantal dingen morgen niet kunnen vaststellen, want in de begroting en in de belastingverordening staan deze dagen natuurlijk opgenoemd. Die gaan weliswaar in per 1 januari 2026, maar dat betekent dat als er geen draagvlak gevonden zou worden over de financiering van het Ondernemersfonds, dat dat vervolgens dan nog een keer terugkomt.

Wethouder Houben
Gelukkig is dat niet zo in de belastingverordening die wij pas nadat de berekeningen verder zijn volbracht, kunnen agenderen bij uw raad in de vergadering van december. Dan is de 9 procent opslag die te maken heeft met de heffing voor het Ondernemersfonds daar een onderdeel van. Dus dat is daarmee expliciet onderdeel van de beraadslaging op dat moment.

De voorzitter
Ik zag meneer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u wel. Ik wilde nog even voortborduren op de vraag van de heer De Groot. U gaf aan: ik maak me toch wel wat zorgen om de kapitaalslasten. Als ik het dan goed heb gelezen in de begroting, dan zie ik dat in 2025 de vaste schuld 291 miljoen is en in 2029 gaan we naar 458 miljoen. Dan zie ik wel een verschuiving van kortlopende schulden naar langlopende schulden, maar als u zich op basis van de huidige situatie al zorgen maakt over onze kapitaalslasten, hoe moet dat dan niet gaan als ik dadelijk in 2029 zoals de begroting stelt, op 458 miljoen schuld zit? Dat wordt gigantisch. Ik hoor altijd – ik heb die discussie ook weleens met meneer De Beer gehad – dat je het eigenlijk hetzelfde moet zien als een hypotheekrente. Ik zie dat wat anders. Maar even die vraag: hoe ziet u dat? Als u zich nu al zorgen maakt over kapitaalslasten, hoe gaat dan worden als we dadelijk naar 458 miljoen schuld gaan?

De voorzitter
Dank u wel.

Wethouder Houben
Het gaat bij het aantrekken van leningen altijd om wat wil je ermee doen en dat het uiteindelijk leidt tot minder kapitaalslasten, dat is iets wat je nadrukkelijk met elkaar moet bespreken op het moment dat dit soort dingen spelen. Maar het is niet zo dat wij als gemeente … Weliswaar hebben we een algemene reserve, een bestemmingsreserve enzovoort die we ook uit kunnen putten. In de meeste gevallen op het moment dat zaken moeten worden uitgevoerd, trekken we daar leningen voor aan. Wat ik steeds blijf herhalen, is: let op uw zaak. Laten we samen letten op onze zaak dat die kapitaallasten niet te veel beleidsvrijheid voor de toekomst gaan opnemen. Dat is bijna een herhaling van wat ik zo even zei. Mijn zorgen daarover zijn de zorgen die ik gewoon in het algemeen generalistisch zou willen stellen dat het een zorg is van ieder huishouden om te zorgen dat de schulden die je aangaat, uiteindelijk keurig netjes kunnen worden afbetaald inclusief rente.

De voorzitter
Meneer Janssen en dan meneer Nefjodov.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen

Dank u wel, voorzitter. Volgens mij heeft de heer Houben toch wel heel duidelijk aangegeven dat het commitment van het college nog altijd gelijk is. Wat mij wel verbaast: hij gaf aan – dat was ons wel bekend – om zo'n skatepark of zo'n Urban Sportpark te realiseren met alles wat erbij komt. Dan heb je een halve hectare nodig. Wij weten ook dat u dat ging bekijken in samenhang met de integrale gebiedsvisie aldaar, waaronder de realisatie van het Herlecollege, waardoor die kinderen daar dan ook handig gebruik kunnen maken van al die faciliteiten. Nu geeft u ook aan ten opzichte van de heer Nefjodov: dan moeten we toch misschien nog maar kijken naar een secundaire locatie. Ik kan u vertellen: ik heb nog niet zo veel halve hectares in bezit van gemeentegrond op loopafstand van het centrum gezien naast een plek waar je een nieuwe school kunt realiseren waar een Urban Sportpark past. Ik vraag me af of u die wel zo snel op het netvlies heeft en kunt u zich dan niet dat andere locatieonderzoek maar besparen en gewoon moedig voorwaarts gaan met de plannen die er liggen?

Wethouder Houben
Er zijn artikel 33 vragen gesteld en de antwoorden daarvan zijn inmiddels gegeven. Die kunt u ook inzien. Daarbij is nadrukkelijk gepleit voor deze escape dat mocht het zo zijn dat we op het ON-park tegen onvoorziene problemen lopen die niet snel genoeg zicht bieden op het kunnen realiseren van, dat we ook naar andere locaties kijken. Dat is ook het antwoord waarvan we hebben gezegd: dat is ook een handreiking van degenen die zeggen: wij vinden het heel belangrijk dat het er snel komt. Als het niet kan zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan zoals een oud-burgemeester hier altijd zei in deze zaal. Wat dat betreft, is dat een escape om ook te kijken dat mocht het zo zijn dat zich ergens in de nabijheid een redelijk alternatief zou bevinden, dat we daar ook naar zullen kijken. Dat is zo vers, dat daar nog niet echt een zoektocht naar is verricht. Dus dat gaan we op korte termijn doen.

De voorzitter
Ik zag nog een aanvullende vraag van meneer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen
U zaait daarmee in ieder geval bij mij al heel veel verwarring. Even los van het gegeven dat een beantwoording van een artikel 33 vraag volgens mij nog helemaal geen richting geeft aan hoe de raad over dit soort secundaire onderzoeken denkt, vind ik het wel belangrijk om te benoemen dat de volgordelijkheid als volgt is: eerst uitputtend de richting onderzoeken die we gekozen hebben met z'n allen in het Oranje Nassaupark en pas als dat niet lukt, gaat u meer naar secundaire locaties kijken en niet andersom. Dus kunt u dat nog een keer bekrachtigen?

Wethouder Houben
Dat is een hele aardige vraag, want dan nodigt u de raad uit om daarover met elkaar te discussiëren. We hebben gemeend die uitgestoken hand te accepteren, omdat daarmee stoom van de ketel kwam. Wij zijn ook echt bereid om te kijken naar alternatieven. Maar als de raad net zoals het college overigens in ons hart van mening is dat de allerbeste plek om dat te realiseren is in dat gebied waar we het nu over hebben, dan impliceert dat ook dat we met elkaar helderheid moeten hebben over het feit dat het zomaar zou kunnen dat de uitvoering kan starten in het tweede kwartaal van 2027, want dat staat uitvoerig in die nota beschreven of in die rib die u inmiddels heeft ontvangen. Die discussie moet u vooral met elkaar voeren. Wij proberen in ieder geval zo duidelijk mogelijk te reageren op artikel 33 vragen.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Voorzitter, het technische verhaal is niet mijn kritiek. Het gaat om het structurele gebrek aan communicatietransparantie ter zake dit dossier. Het gaat erom dat het college vorig jaar

aankaartte dat er nog geen dekking was en dat er 1,5 miljoen begroot is zonder dat bekend was waar dit potje geld vandaan zou komen en het college in de zomernota de financiële onderbouwing nadrukkelijk zou geven. Dat was destijds bij de begroting aangegeven. Dit is nogmaals niet gebeurd. Het is doorgeschoven en in deze begroting weer niet gebeurd. De wijze waarop het college heeft gecommuniceerd met ons – wij zijn daarover geïnformeerd – is ons grootste struikelpunt. Ik hoop dat ik die verwarring in ieder geval kan wegnemen. Het gaat me nu niet meer om het technisch verhaal, maar om het procedurele aspect waarin ons niet de transparantie is geboden om die controlerende taak deugdelijk te kunnen uitoefenen naar ons welbevinden.

Wethouder Houben
Wij hadden het begrijpelijker moeten uitleggen. Dat ben ik het helemaal met u eens. Ik heb daarvoor zo even zeer uitgebreid schriftelijk naar u precies aangegeven hoe het zit. Zo werkt het in dit gebouw en in dit huis. We verwerken het namelijk boekhoudkundig op de wijze waar ik het zojuist even over heb gehad. U heeft nadrukkelijk behoefte gehad aan het wat explicieter maken van die stappen. Maar laat daar geen enkele twijfel over zijn, want het ging over de centen. Die zijn nadrukkelijk benoemd en weggezet in onze financiële huishouding, maar we zullen dit tere punt ter harte nemen en in vergelijkbare gevallen zullen we ons dit nog lange tijd heugen.

De voorzitter
Aanvullend nog? Nee. Nog iemand? Niet. Dan dank ik de wethouder. Dan ga ik als tweede namens het college, omdat ik ook veel vragen heb gekregen.
Dames en heren, ik zal het inderdaad in blokjes doen en na elk blokje even pauzeren en kijken wat er voor vragen zijn. Voordat ik aan de blokjes begin, toch iets van een beschouwing. Het zijn algemene beschouwingen en het is zo zonde als je dan alleen maar een lijst met antwoorden oplepelt richting u. Ik wil daarmee beginnen.
Ik had vorige week donderdag de directeur-generaal ruimtelijke ordening op bezoek. Deze dame is verantwoordelijk voor de nationale omgevingsvisie die recent is verschenen. Wat staat erin over ons gebied? Topprioriteit. Kanshebber voor economische ontwikkeling landelijk. Dat staat er wel even. Deze dame hebben we laten zien dat we dat ook waar kunnen maken. Ik heb haar even meegenomen over de grens en laten zien wat we samen met Aken en die RWTH kunnen. Als volgend jaar twee dingen vallen, namelijk die AI Gigafactory en de Einsteintelescoop, dan krijg je hier een ontwikkeling die enorm is. Ik zeg niet dat ze vallen, maar als ze vallen, is dat echt economisch gezien een enorme ontwikkeling. Te meer, daarbij de AI Gigafactory die in juli moet komen. Bedrijven als ASML, Siemens, NXP et cetera staan te trappelen. Die zeggen: dit is cruciaal voor ons in de doorontwikkeling van next level chipmachines en rekenkundige doorontwikkelingen. Voor de Einsteintelescoop geldt natuurlijk hetzelfde als je nadenkt over wat dat betekent voor kwantumcomputers en voor spiegels van het hoogste niveau. Wat betekent dit dus uiteindelijk ook voor personeel in deze regio en voor opleidingen? Als je dan ziet dat een Universiteit Maastricht wil komen en dat er wordt nagedacht over een grensoverschrijdende bachelor en master en dat de voorzitter van het betstuur van de UM dat ook even benadrukt op zo'n bezoek aan die directeur-generaal, dan hebben we laten zien wat er gebeurt met die ontwikkelingen in de stad en hebben we laten zien dat die campus zich aan het richten is op nadrukkelijk drie speerpunten: gezondheidszorg, cyberveiligheid en het MKB. Als je vervolgens kan laten zien dat je je stad aan het ontwikkelen bent, als je ziet wat voor woningbouw er neergezet wordt in plaats van wat er was en als kan laten zien wat een culturele voorzieningen je hebt en dat je het beste theater van Nederland hebt, dan zie ik een DG van: potverdikkie, hier kunnen we echt wat. Hier zullen we moeten kiezen, want wij kunnen niet alles tegelijk. Wij moeten nadenken over: hoe behoud je in Zuid-Limburg industrie, ook als je even doorkijkt naar Chemelot? Maar ik zie daar heel nadrukkelijk kansen. Dat zag ik echt bij deze dame in haar ogen. Dan kan je niet zeggen dat je het slecht doet. Dan kan je zien dat je gewoon razend interessant bent voor de ontwikkelingen.

Dat hebben we keihard nodig dames en heren, omdat we inderdaad op een allerlei lijstje het nog best moeilijk hebben en dat we nog heel veel moeten doen. Daarvoor zijn we ook een nationaal programma begonnen. Vijf thema's en 25 jaar volhouden. Want alleen dan kan je de voorsprong en de ontwikkelingskansen met de achterstanden in evenwicht brengen. Dat heb je nodig. Dat plaatje om te beseffen waar we in die praktijk van bijvoorbeeld openbare orde en veiligheid en integrale handhaving in mijn eerste blok mee bezig zijn, want ik heb dat totale verhaal nodig om ook op veiligheid te kunnen scoren.
Ik ga even dwars door de vragen heen. Soms zijn ze heel simpel te beantwoorden of hebben we ze al beantwoord. Dat geldt bijvoorbeeld voor de eerste. Die heb ik al een keer in artikel 33 vragen beantwoord. Simpelveld en de boa's. Daar hebben wij zelf tijdelijk voor opgeplust, dus het is niet één minder. We hebben dat gewoon verstevigd. Wij werken samen met Simpelveld en met Voerendaal, omdat die dat nodig hebben. Daar betalen ze netjes voor. Dat levert dus niet minder op, maar de sturing is er beter door.
De Fractie Damen begint ook over cijfers die er niet om liegen en dat er ook in andere wijken van alles moet plaatsvinden. Zeker, maar belangrijk is – ik zei dat net al – doorgaan op de ingeslagen weg. Voortbouwen op een veiligheidsaanpak zoals we die de afgelopen jaren met uw steun hebben ingezet, want we hebben de afgelopen jaren meer geïnvesteerd. Het is een volledig brede aanpak. Laat ik dat ook meteen zeggen voor alle vragen die over de boa's gaan. Het is niet één onderdeel dat veiligheid uitmaakt. We hebben een politie. Daar hebben we afspraken mee. Dat is te weinig. Dat ben ik helemaal met u eens. Ik ben er niet voor niks boos over geworden. Ik zou zeggen tegen alle landelijke partijen hier: blijf met mij lobbyen voor meer agenten. Dat zal moeilijk worden als je ziet dat de nationale politie met een tekort van 850 miljoen zit. Dus laten we er in ieder geval voor zorgen dat het niet nog erger wordt. Laten we ook blijven lobbyen voor boa's die meer bevoegdheden krijgen, want wat heb je aan boa's die niet alles mogen? Dan kan je ze wel rond laten lopen, maar dat is verdomd lastig. Dat geldt dus ook voor boa's met meer bescherming. We gaan weer een nieuwe aanvraag voor die korte wapenstok indienen. Daar zijn we al een paar keer mee op de kermis gekomen en waarschijnlijk gaat het nu lukken, maar als u mensen ziet in Den Haag, ga er dan achteraan. Die aanpak is dus volledig.
Politie en buurtregisseurs. Laat ik daar eens mee beginnen. Veiligheid begint gewoon bij buurtregisseurs die in die buurten actief zijn en die ook in veel gevallen het leefbaarheidsoverleg in die buurten voorzitten, waarbij al die partners aan tafel zitten die met ons kijken wat we in de buurt beter kunnen doen. Daar zit dus de politie. Daar zit de boa. Daar zit zorg. Daar zit de woningcorporatie. Daar zit welzijn en met z'n allen nemen we door wat er in die buurt zit. Het volgende wat we doen is persoonsgerichte aanpak voor die personen die het nodig hebben. Ik ben de laatste maanden bij twee van die leefbaarheidsoverleggen geweest. Het is ongelooflijk hoe goed daar afgestemd wordt wat ze oppakken en wat ze aanpakken, maar het is vaak niet zichtbaar.
Daarnaast – want dit is dus de aanpak Sociaal Veilig – zijn we zichtbaar met repressie en handhaving en ook weer niet alleen met de boa's, maar ook met een interventieteam dat controles doet op woonoverlast, op mensenhandel, op arbeidsmigranten, op garageboxen en ga zo maar door. Die halen echt behoorlijk wat delicten naar boven waar we dan weer de politie op in moeten zetten. Dat stemmen we af in een driehoek, want er was natuurlijk ook de vraag gesteld: hoe bepalen jullie dit nu? Wij bepalen in de driehoek met elkaar waar we politie op inzetten, maar ook waar we afspraken maken wanneer politie het niet kan en we andere inzet nodig hebben.
Als je kijkt naar Sociaal Veilig, dan noem ik maar een paar resultaten: 849 casussen opgestart en inzet op gepleegd en afgerond. Het interventieteam in 2025: 1215 controles uitgevoerd. Dat gaat dan over de sluiting van drugspanden, arbeidsmigranten, illegale prostitutie, heling, koffieshops, horeca, kamerverhuur, garageboxen en bedrijven met verhoogde risico's op ondermijning. 82 keer is er last onder dwangsom opgelegd dit jaar. Voor drugsdelicten zijn er 28 panden gesloten. We zetten daarnaast nog een doorbraakmethode in samen met het sociaal domein om gezinnen met hardnekkige multiproblematiek ook te helpen. Ook daar

hebben we al 23 doorbraken bereikt dit jaar met een enorme kostenbesparing. Datgeen hebben we al een keer toegelicht in een commissie. En ja, het merendeel van dit soort resultaten zit natuurlijk in Heerlen-Noord. Het is ook gewoon twee derde van onze gemeente. Maar we zijn Sociaal Veilig ook aan het uitrollen naar Heerlen Zuid en we doen ook gigantisch veel in het centrum. Denk bijvoorbeeld aan de structurele actiedagen op het Maanplein. Een toplocatie en een topstad. U leest het maandagochtend net zoals ik in de krant, maar ook op dat Maanplein moeten we natuurlijk wel wat doen. Afgelopen vrijdag hebben we daar weer inzet gepleegd met al onze partners met als gevolg 38 boetes en dan met name voor fietsen in het voetgangersgebied. Alcohol bezit: 18 waarschuwingen. Deze zijn nadrukkelijk aanwezig zichtbaar en onzichtbaar, dus ook met mensen in burgerkleding. Kortom, we passen een hele brede methodiek toe die we ook in andere wijken neerzetten.
Partij Hoensbroeks Belang: u vroeg terecht naar het Veiligheidshuis. Die snap ik ook echt heel goed. U weet van mij dat ik me enorm erger aan het feit dat het uitdijt en zo lang duurt. We hebben inderdaad heel veel last gehad van de habitatrichtlijn van de EU. We hebben die controles moeten doen voor de zomer en na de zomer. Daarbij zijn vleermuizen aangetroffen, maar we weten nu dat we geen hele bijzondere maatregelen hoeven te doen. We kunnen door het dak nu iets gaan organiseren en we schreven dus om het in de zomer klaar te hebben volgend jaar. In die tussentijd zijn we inderdaad op dat wat u ook verzocht, met al die partners aan het praten over hoe we die samenwerking daar nou gaan doen. Want we gaan er niet alleen met de boa zitten. We gaan er niet alleen met de politie zitten. We gaan er ook met corporaties zitten. We gaan er ook met zorg en welzijn zitten om ook daar weer integrale aanpak te hebben en zichtbaar in Hoensbroek te zijn.
De PVV vroeg naar ervaringscijfers over kleine criminaliteit en stelde een heleboel vragen over veiligheid waarvan ik ook wel een beetje dacht – dat zeg ik ook maar even heel eerlijk – dat het net socialbesitas is. Alles wat we ophalen op sociale media, wordt ook wel groot en dik gemaakt. Alles wat we hier horen, doet het net voorkomen alsof het hier Sodom en Gomorra en één grote puinhoop is. Daar neem ik echt heel erg grote afstand van. Ik vond dat die vraagstelling echt heel scherp was in een aantal punten. Als ik dan zie wat we wel allemaal doen en als ik de ervaringscijfers zie, dan zie ik dalende woninginbraken ten opzichte van 2023. Ik zie ook gewone inbraken dalen. Fietsendiefstallen zijn weliswaar ten opzichte van 300 wel toegenomen. Vernielingen zijn weer afgenomen. Winkeldiefstallen nemen toe als je goed naar de registratie kijkt. Kortom, het is heel wisselend, maar we zien wel dat doordat we zo veel inzetten, dat we ook meer naar boven halen. Het is dus niet alleen maar naar beneden. U moet zich hierbij blijven bedenken dat we te maken hebben met een stad waar we al generaties lang armoede kennen. We hebben te maken met een stad die een huisvestingsvoorraad heeft waar mensen door aangetrokken worden. Als je kijkt naar dit soort factoren: armoede, slechte huisvesting, éénoudergezinnen et cetera – u kent het ook uit de presentatie van onze huisprofessor Dennis Martens – dan weet je dat de oorzaken op een heel ander vlak zitten. Dan kan je niet alleen maar bestrijden. Dan moet je vooral ook aan preventie werken en ervoor zorgen dat je met huisvesting – ik ben dolblij met die Rotterdamwet – en met de aanpak Heerlen Noord en met al dat soort dingen, onze maatschappij beter weet te maken. Dan gaan de veiligheidsgetallen nog veel harder omlaag. Deze aanpak gebeurt niet zomaar.
Ik moet één ding nog even zeggen: u vertelde ook iets over Roermond en Kerkrade en dat die toch al zo bezig waren met preventie. Wij waren daar echt eerder mee. Wij hebben gewoon een totaal verhaal: preventie met gezag. We hebben daar middelen voor gekregen. Ze hebben zelfs in de andere gemeentes die later middelen hebben gekregen, naar ons gekeken om te kijken hoe jullie dat nou gedaan hebben met jullie integrale jeugdaanpak met de wijze waarop jullie preventie vormgeven. Kortom, volgens mij doen we het hartstikke goed. We werken informatie gestuurd, ook in de driehoek. En ja, de cijfers zijn ook mij nog te hoog. Dat ben ik helemaal met u eens. Dus we moeten vooral ook volhouden en goed nadenken waar je nou nog steviger kunt inzetten om de cijfers nog beter te krijgen.

De PVV vroeg ook: kunt u garanderen dat er meer handhavers of boa's worden aangenomen om dit onveiligheidsgevoel te verminderen? Wat ik probeer te zeggen en dat zeg ik ook tegen het CDA en de VVD: ik wil best onderzoeken wat er beter kan in veiligheid en wat beter helpt om de problematiek in onze stad te verbeteren, maar om blind te zeggen: meer boa's erbij en dan is de veiligheid groter, gaat mij te kort door het bochtje. Ik ben trots op m'n boa's. Laat dat gewoon boven tafel blijven staan. Die doen goed werk, maar ik vertel u net hoe het hele netwerk in elkaar zit van de wijze waarop wij met veiligheid omgaan. Dus wat ik wil, is met mijn mensen – daar ben ik al mee bezig – kijken naar wat er goed werkt, wat minder werkt en hoe we dingen kunnen aanzetten om te verbeteren. Waar moet je dan wel in investeren en waar moet je misschien wat minder in investeren? Ik zou eigenlijk op die manier ook op de moties willen reageren: geef nu even de tijd. U krijgt ook in januari die presentatie nog over wat we precies allemaal doen aan die veiligheid. Dat had te maken het rekenkameronderzoek. Als we daar nou de tijd voor mogen krijgen, dan hoop ik voor 1 april een integraal verhaal te kunnen laten zien wat we nu doen op veiligheid, wat we goed doen, wat beter kan en wat we anders moeten doen. Er zitten namelijk zo veel aspecten in. Alleen al het feit dat wij – dat doen niet heel veel gemeentes in Nederland – gewoon juristen uitlenen aan de politie om de beschikkingen beter te maken op grond van – dat vind ik – je huizen kan sluiten en last onder dwangsom kan verlenen. Dat zijn gewoon dingen die geweldig werken en die de politie ook met grote tevredenheid met ons ervaart.
Ik ben nog niet aan het einde van het blokje. Het blok is groot, sorry. Ik wilde dat het zo was. Dit gaat lekker. De service is niet beschikbaar. Het ding valt uit. Dat is echt geweldig. Dan ga ik het gewoon op de telefoon proberen te openen. Sorry daarvoor, mensen, want dit zijn technische problemen waar ik ook even niet op gerekend had. Ik pak het gewoon maar op de telefoon.
Dan ben ik bij het CDA. De groei naar 100 boa's. Ik heb dus gezegd dat ik bereid ben onderzoek te doen naar doorontwikkeling, maar dan in de volle breedte van veiligheid om te komen met een wat beter integraal verhaal en niet door alleen maar even naar boa's te gaan en zomaar 100 te zeggen, want dan moet daar ook het bedrag voor op tafel liggen. Ik wijs u er ook op dat een deel van veiligheid nog gefinancierd wordt vanuit regiodeals en SPUK en dergelijke. Dus moet je ook nadenken over de structurele financiering van veiligheid.
Dan ga ik naar meneer Leers die ook inging op de staatjes over veiligheid, met name ook over winkeldiefstallen en geweldsmisdrijven. Ik heb al grotendeels aangegeven – want u vergeleek het ook heel erg met landelijke cijfers – dat wij dat overigens ook altijd doen in die driehoek. Ik begin in mijn driehoek altijd met een integraal overzicht van hoe de cijfers ervoor staan. Dan vergelijken we ons ook gewoon met Maastricht en Sittard en het met het Nederlandse gemiddelde. We zitten inderdaad altijd hoger. Dat heeft echt met die verschillen te maken – dat gaf ik net al aan - met onze sociale situatie, met onze huisvestingssituatie en ook met onze aanpak. Bijvoorbeeld, waarom HALT hoog is, heeft dus alles te maken met bijvoorbeeld die aanpak die we onder preventie met gezag doen en waar we in de integrale jeugdaanpak extra afnemen van HALT, omdat we extra investeren in die preventie daar. Wat mij betreft gaan we dus door op deze ingeslagen weg met al deze onderdelen die ik net genoemd heb.
De VVD begon met een aantal verzoeken, te beginnen met goede afstemming tussen boa's en politie. Waar het beter kan, moet die absoluut beter. Dat ben ik altijd met u eens, maar ik wijs er wel op dat dat de afgelopen jaren echt wel heel goed is verlopen en beter is geworden. Ik wijs nog even op die aanpak Sociaal Veilig waar ook de wijkagenten en wijkboa's bij elkaar zitten. Maar ik wijs ook gewoon op de weekenddiensten die we met elkaar voeren. De politie en de boa's waarin we afspraken hebben over de Veilig Uitgaan-diensten. Wie let waarop? Welke taken neem je tot je hoede? Welke doe jij? Ik wijs erop dat we grote evenementen, maar ook kermissen gezamenlijk aanpakken in een goede afstemming. Ik wijs erop dat de politie dolblij is met onze camera's op de Voskuilenweg. We hebben ook bijvoorbeeld afspraken bij bijvoorbeeld oud- en nieuw. Wat doet de politie? Wat doet de boa vooral niet? Wanneer zet de boa een stap achteruit? Dus we hebben heel veel convenanten met de politie over hoe we dingen goed met elkaar regelen. Ook bijvoorbeeld zo'n aanvraag van een verkorte wapenstok,

kan ik alleen maar doen als er goed overleg is met de politie, want zij zullen daarin ook moeten adviseren. Dus wij moeten bij elkaar zitten. Ik weet dat er bijvoorbeeld deze week een wijkagentendag is van de politie. Daar zitten natuurlijk ook onze mensen van veiligheid en onze boa's bij om die afstemming zo goed mogelijk te houden.
Boa-pool op Parkstadniveau. Ook daar had u het over. Dat doe ik liever niet. Wij hebben een convenant op Parkstadniveau waarbij we elkaar ondersteunen als het nodig is. Dus we weten elkaar te vinden als het nodig is. Een prachtig voorbeeld – dat is eigenlijk niet een prachtig voorbeeld – is een bommelding een maand geleden. Toen hebben er boa's uit vier omliggende gemeentes ons bijgestaan om dat te doen. Dat wordt heel snel opgeschaald. Andersom, als er daar wat is, dan zijn wij er ook. Maar een vaste pool betekent dat wij het meeste inzetten en dat we misschien niet de eerste keuze hebben dat als het over onze eigen inzet gaat. Daar zou ik niet zo veel voor voelen. Daarnaast hebben we ook nog een act team dat met elkaar gezamenlijk in Parkstad een aantal interventies doet. Over de inzet van boa's en de hoeveelheid ervan heb ik voldoende gezegd.
Dan is er nog een verbetering voor het meldsysteem voor onder andere winkeldiefstal. Ik wil aan elke verbetering meewerken, maar hier ben ik afhankelijk van de politie. Winkeldiefstal is een misdrijf en moet bij de politie gemeld worden. Ik wil best overleg met de politie aangaan of ze dat nog iets kunnen versnellen, verbeteren of versimpelen. Dat doe ik met alle plezier, maar dat is niet mijn verantwoordelijkheid zeg ik maar even heel plat. Daarnaast doen we wel heel veel aanvullende dingen om het makkelijker te maken, bijvoorbeeld initiatieven met het Platform Veilig Ondernemen. Hoe ga je om met winkeldiefstal in één winkel? Kan je dan ook in andere winkels verbieden dat de dief daar ooit nog binnenkomt? Dat soort dingen spreken we wel met elkaar af. Dat is een soort collectief winkelverbod. Dat is allemaal heel erg lastig met de Autoriteit Persoonsgegevens, maar we doen het wel. Dan heb ik het blokje af. Ik zag dat meneer Reijnders er al tussen wil.

De heer Reijnders, SP
Ik zat me heel erg af te vragen hoe dit blokje is gecategoriseerd, maar ik ben blij dat het over de boa's ging. Daar hoopte ik op. Bij deze. Ik begrijp uw verhaal, maar laat ik in ieder geval namens de SP spreken dat onze steun voor het mee indienen van de motie op geen enkele manier betrekking heeft op dat we denken dat de prioriteiten niet goed worden gesteld of dat er niet heel goed wordt afgewogen, maar wel vanuit ook de letterlijk geconstateerde kwestie in de begroting en ook in eerdere begrotingen dat we een enorme capaciteit tekortkomen. Hoe kan de raad …? Want eigenlijk wil de raad u ondersteunen in die veiligheidsopdracht. Daar wil de raad de capaciteit zo veel mogelijk stutten, zodat we daar zo min mogelijk last van hebben. Hoe zouden we dat dan als raad het beste kunnen doen volgens u?

De voorzitter
Dat is een hele mooie vraag. Overigens, dank aan u allen, want ik heb lang nodig, omdat het gewoon een heel groot pakket is en u daarover heel veel vragen heeft gesteld. Daar kan je alleen maar blij mee zijn, want het betekent dat veiligheid zo cruciaal voor u is als dat het ook voor mij is. Dus laat ik daarmee beginnen.
Ik zou zeggen: heb heel even geduld en laat mij met die analyse komen en binnen drie maanden – dat is dus voor 1 april – komen met het verhaal, waarvan ik denk: dit is nodig in die stad om die veiligheid nog beter te laten gaan. Er zitten misschien een aantal boa's in. Dat zou kunnen, maar soms - ik bedoel, het is echt per onderdeel verschillend – ben ik even beter op pad met de sfeerkeeper om iets voor elkaar te krijgen dan met een boa. Het is elke keer weer maatwerk: waar zet je in en waar zet je niet in? Meneer De Groot, mevrouw Heine, meneer Van den Berg.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Reijnders in de zin van u en uw mensen. Zij doen allemaal fantastisch werk. Met de beperkte mogelijkheden die er zijn, ben ik

er echt van overtuigd dat jullie het maximale eruit halen. Dus complimenten daarvoor, maar – misschien heeft u zich ook vergist, want u zei net dat het aantal vernielingen omlaag is gegaan – uit dit boek blijkt dat het aantal vernielingen in ieder geval al is toegenomen de laatste jaren en dat ook het aantal geweldsmisdrijven is toegenomen. Dat heeft een oorzaak. Daar hebben we het ook over gehad. Waar komen we vandaan? Maar we willen ook groeien als stad. Op het moment dat wij kwantitatief … Wij staan er ook kwalitatief achter dat je er goed naar moet kijken om die organisatie zo efficiënt mogelijk in te richten. Het is heel goed dat u dat doet en ons daar dadelijk ook over gaat informeren, maar we kunnen toch nu al met zekerheid zeggen dat we op z'n minst 15 boa's nodig hebben om in ieder geval in die wijken – want daar heb ik u nog niet over gehoord – dat onveiligheidsgevoel bij mensen behoorlijk terug te dringen. Met alle respect voor de buurtregisseurs, want die doen ook heel erg goed werk, maar dat zijn niet de mensen die zichtbaar zijn op straat voor inwoners in onze wijken en buurten. Blauw zien en daar een korte weg naar vinden, omdat daar heel gemakkelijk een gesprek mee gevoerd kan worden. Dat is datgene wat wij willen bewerkstelligen met de inhoud van onze motie. Ik zou er dan ook voor willen pleiten – ik hoop dat u dat omarmt – om onze motie inderdaad ook positief te beoordelen en dat we nu, ook in afwachting van dat verder onderzoek dat u gaat doen, niet langer moeten wachten en nog een jaar tijd moeten verspillen om in ieder geval een start te maken met de uitbreiding van het aantal boa's. Vooral omdat Heerlen daarop wacht. We hebben het nodig. De behoefte is enorm groot.

De voorzitter
Ik snap wat u zegt en tegelijkertijd zeg ik: ik wil een meer integrale aanpak en ik wil niet alleen maar focussen op nog 15 boa's erbij zonder het verhaal eronder te hebben wat ik ze dan precies laat doen, behalve op straat zichtbaar zijn, want ik vind dat ze dan ook de bevoegdheden nodig hebben die ze kunnen toepassen. Want het is fijn dat je kan praten, maar als dat het alleen is, is het ook verdomd lastig af en toe. Ik heb natuurlijk meer aan die wijkagent dan aan de wijkboa. Dat is niet ten nadele van de wijkboa, maar die wijkagent heeft net wat meer aan z'n jas hangen, in z'n tas zitten en in z'n bagage mee om echt te kunnen ingrijpen in juist die wijken waar het nodig is. Dus het moet wat mij betreft het samenspel zijn.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dat ben ik volledig met u eens, burgemeester. Dat is ook zo. Absoluut. Dat moet ook goed bij elkaar komen: kwaliteit en kwantiteit, maar ondertussen weet bijna niemand in de wijken wie de wijkagent is. Die zien ze niet. Die kennen ze niet. U kunt nee schudden. Wij praten veel met mensen in de wijken en wij krijgen daar heel veel klachten over. Je ziet geen blauw meer op straat. Het is er gewoon niet. Mensen voelen zich daardoor onveilig. Dat is wat wij met die motie willen bewerkstelligen. Nogmaals, het gaat niet alleen maar om meer poppetjes aannemen. Je moet ze dan ook goed uitrusten, goede afspraken maken en goed in die samenwerking komen. Dat kan ook, denk ik.

De voorzitter
Daar zijn we het over eens. We moeten ze goed neerzetten. Ik blijf erbij dat wijkagenten die er zijn hun stinkende best doen. Die zie ik wel degelijk in de wijken, maar ik kan me voorstellen dat inwoners het heel lastig vinden om dat te zien. Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dank u, voorzitter. Dan ligt er nog die motie die vorig jaar is aangenomen over de aanpak van overlastpanden, vooral voor die panden die er al waren voordat de nieuwe regelgeving er was. Daar verwachten wij toch een uitvoering van.

De voorzitter

Ik neem aan dat één van de wethouders daar ook nog wel op terugkomt, maar we pakken natuurlijk de overlastpanden aan. Wat ik net zei over sluiting van panden, heeft natuurlijk wel degelijk met overlastpanden te maken. We pakken de arbeidsmigrantpanden aan. Dat doen we soms met openbare orde en veiligheid en soms vanuit b en w, maar daar wordt wel degelijk keihard aan gewerkt.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Wij hadden toch graag een aparte aanpak daarvan, want dat is vorig jaar besloten.

De voorzitter
Dan zullen we daar ook nog een plan op maken. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, de cijfers die u benoemt zijn heel mooi. Dat is ook heel goed, maar we etaleren ze veel te weinig naar buiten toe. We vertellen veel te weinig het verhaal wat de successen zijn als we rondom de handhaving gaan. Ik denk dat daar absoluut wel een tandje bij zou mogen. Maar de motie die is ingediend als het gaat over de boa's, komt in ieder geval aan de kant van de VVD niet uit de lucht vallen, want ik ben op werkbezoek geweest. Dat weet u daarin. Ik heb bij de ochtendbriefing gezeten. Ik heb een aantal boa's gesproken. Ik heb met management daar gesproken. Het is ook de werkdruk die dat met zich meebrengt daarin. Er is ook onderbezetting en complexiteit van de werkzaamheden daarin. Voor corona was er een uitstekende relatie met de politie. Nu is het een wat bekoelde relatie voor wat ik meekrijg. Ik vertel daar alleen maar wat ik hoor. Er is dus niks mis mee om deze raad misschien nog eens te vertellen in een rib bij wijze van spreken wat nou het convenant en de afspraken met de politie daarin zijn. Er is ook niks mee in het verzoek van de motie om nu al te starten met de onderzoeksvragen die ik daarin heb gesteld en die misschien mee te nemen daarin en dan misschien antwoord te geven in april om het maar zo te zeggen.
Voor uw antwoord met betrekking tot de boa-pool begrijp ik dat u dat zegt. Dus wat dat betreft zou ik bijna tegen u willen zeggen: kijk eens goed naar de motie, hoe we die hebben opgesteld en misschien zou u hem toch op de één of andere manier kunnen omarmen met misschien wel uitsluiting van de boa-pool.
Dan het tweede waarover ik toch wel een vraag aan u zou hebben: we hebben de motie ingediend als het gaat over de winkeldiefstallen. Als voorbeeld, de winkeldiefstallen kunnen natuurlijk ook anders zijn. We maken hier in deze raad beleid op basis van de cijfers, maar die cijfers zijn niet goed. We hebben ondernemers gesproken die het gewoon beu zijn om te melden daarin, omdat er geen opvolging komt en omdat het soms wel eens twee uur duurt voordat er überhaupt iemand van de politie komt. Dan snap ik dat er ook niemand meer mee komt. Maar willen we nu in die cijfers duidelijkheid krijgen. Willen we ook een vertrouwend signaal geven naar die ondernemers die te maken hebben met substantiële winkeldiefstallen? Dan moeten we het anders gaan organiseren. Dan doen we dat niet om de politie te pleasen, maar dan doen we dat om binnen dit huis de juiste cijfers te krijgen om daar ook de juiste maatregelen in te nemen. Ik zou ook daar het verzoek willen hebben om toch nog eens goed naar die motie te kijken om te kijken hoe we dat zouden kunnen uitvoeren.

De voorzitter
Volgens mij heb ik daar inhoudelijk heel duidelijk op gereageerd. Ik wil het gesprek aangaan met die politie om te kijken of ze dat beter, simpeler en handiger kunnen doen. Alleen ik kan hem niet aannemen, omdat ik er niet over ga. Ik moet dat met de politie overleggen. Zij zijn verantwoordelijk voor de winkeldiefstallen. Zij zullen dat moeten aanpakken. Dat ga ik dus doen.

De heer Van den Berg, VVD

Ik wil u toch nog even corrigeren. Die winkeldief kan zijn diefstal afkopen met 181 euro. Dan hoeft er geen politie en hoeft er ook geen boa te komen, maar het is wel het signaal wat we graag zouden willen weten, want 486 winkeldiefstallen in heel Heerlen is echt onzinnig.

De voorzitter
Met alle respect, dat signaal weten we alleen als we wel degelijk aangifte gaan doen, want anders gaat het niet lukken. Dat moet nou eenmaal. Dat is hetzelfde met het doen van meldingen. Als mensen het niet doen, dan kunnen ze niet zeggen: er gebeurt nooit wat. We zullen dit soort systemen moeten vullen, willen we ook de goede cijfers boven tafel krijgen, want ik ben het met u eens: de cijfers winkeldiefstal zijn niet de cijfers die ze in werkelijkheid zijn vanwege juist dit soort dingen. Ten aanzien van uw eerdere motie heb ik al gezegd: ik wil in de breedte onderzoeken wat we kunnen, wat we kunnen helpen en wat we kunnen gaan doen om dit beter op te pakken. Meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Allereerst ben ik het inderdaad helemaal eens met wat u aangeeft dat het goed is om dat mee te nemen in die bijeenkomst, want die integrale aanpak en dan met name ook rond Sociaal Veilig staat natuurlijk allemaal met elkaar in verhouding. Als we kijken, dan hebben we hier in Heerlen verhoudingsgewijs natuurlijk ook een heleboel – zeker als je naar andere Parkstadgemeentes kijkt – boa's. We hebben 35 boa's. In andere Parkstadgemeentes is dat veel minder. Ik zou ook nog wel graag aan u willen vragen: hoe zit die verhouding tussen politie en boa's? Zit daar ook een koppeling in aantallen? Want er zit natuurlijk ook voor een deel een samenwerking in. Als je daar meer boa's gaat aannemen zonder dat de politiecapaciteit verhoogd wordt, heeft dat dan ook wel zin?

De voorzitter
Ik snap uw vraag. Die zit er niet. Ik bedoel, we zijn in deze stad gewoon geconfronteerd met politiesterkte die achteruitging vanwege een onderzoek wat nog steeds niet klopt, maar daar hebben we mee te maken. Mede doordat we zagen dat de politiesterkte achteruitging, zagen we dat we meer prioriteiten moesten gaan stellen. We zijn dus heel nadrukkelijk gaan zitten op ondermijning en drugs aan de ene kant als eerste prioriteit en jeugdoverlast als tweede prioriteit. Alleen al het feit dat je vanuit je kernbeleid veiligheid vijf thema's benoemd en je eigenlijk maar op twee zegt: dat is prioriteit, zegt al genoeg over hoeveel je kan inzetten op de politie. En ja, ze doen af en toe ook wel eens controles op andere dingen, maar de dagelijkse praktijk is dat we daar het grootste deel van onze tijd mee bezig zijn. En dus hebben we gezegd: daar moeten we aan die andere kant als gemeente proberen datgene wat niet meer kan – dat is voor een deel de zichtbaarheid in de wijken, en daar heeft u allen of het nou meneer Van den Berg, meneer De Groot of mevrouw Heine is, gelijk in. Dat betekent iets voor je zichtbaarheid in de wijken. Dat ondervangen we dan met leefbaarheidsoverleggen, met persoonsgerichte aanpakken en dus met Sociaal Veilig, met een interventieteam, met boa's en met sfeerkeepers. Dat is de reden dat we dat zo uitgebreid hebben. En ja, ik ben niet tegen verdere uitbreiding, ook niet van de boa's, maar het moet een goed verhaal zijn, het moet integraal zijn, het moet kloppen en het moet ook afgestemd zijn met politie en justitie wat mij betreft, want ik vind dat ik dat ook met hun moet overleggen. En B: het moet gefinancierd kunnen worden. We zitten wel met een begroting die niet al te makkelijk is.
Nog iemand anders in dit blok? Nee?
Dan ga ik naar het blok Euregionale samenwerking met een vraag vanuit de Fractie Damen over Tripool en Mahal. Tripool is het overleg tussen de drie gemeenten Sittard-Geleen, Maastricht en Heerlen met als doelstelling om te kijken hoe we ook op die Zuid-Limburgse schaal beter met elkaar kunnen schakelen. We hebben daar de wethouders economie ook heel nadrukkelijk bij betrokken om te zeggen: jongens, als je het over economisch beleid hebt, dan heb je het minstens over die schaal van Zuid-Limburg en over die Eurogionale schaal en moeten we dus meer afstemmen. Dat is ook de reden dat we in de twee regiodeals, namelijk

in eentje van Parkstad en in eentje van de rest van Zuid-Limburg hebben gezegd: onderdeel 1 van de agenda Zuid-Limburg, namelijk dat we samen versterking van je kennis over grensoverschrijdende economie moeten oppakken. Daar hebben de drie colleges nog de dag voor Prinsjesdag voor bij elkaar gezeten in Den Haag om afspraken te maken over hoe we gezamenlijk bijvoorbeeld grote bedrijven gaan bezoeken. Hoe gaan we gezamenlijk acquisitie doen? Hoe gaan we gezamenlijk lobbyen? Dat gebeurt er onder andere op die Tripool. De Mahal is oorspronkelijk het overleg van de burgemeesters van Maastricht, Aken, Heerlen, Hasselt en Luik, maar later kwamen ook Genk en Sittard-Geleen erbij. Het is oorspronkelijk een informeel overleg waarin wij ervaringen uitwisselen over wat er over die grens heen gebeurt, waar we samen kunnen werken en waar we dingen kunnen versterken. In dat kader organiseer ik hier in Heerlen op 19 november voor die burgemeesters, maar ook voor de officieren van justitie uit die gebieden en voor de politie uit die gebieden met onder andere ook een directeur-generaal van justitie erbij, een veiligheidsconferentie op de Brightlandscampus. Een vraag van meneer Damen, want dit was het einde van dit blokje.

De heer Damen, Fractie Damen
Voorzitter, dank u wel voor de beantwoording. Wat ik zelf belangrijk vind en ook voor deze raad, is dat als je kijkt en luistert naar hetgeen wat u zegt met de betrekking tot de versterking van Zuid-Limburg, dat het goed is om te kijken op welke wijze we als raad nu daar ook ons steentje aan bij kunnen dragen. Ik begrijp de samenspraak met Maastricht en Sittard-Geleen die rondom toch wel, denk ik, een aantal belangrijke items plaatsvindt waar wij als raad misschien inderdaad ook duidelijk in mee kunnen denken en mee kunnen helpen om dat goed op de rails te zetten, want daar was ook mijn vraag in het kader van dat de raad geïnformeerd moet worden om te kijken waar onze positie dan is.

De voorzitter
Dat is altijd goed om ook weer een keer te agenderen voor één van de commissievergaderingen, lijkt mij. Dan heb ik een heel kleintje over strategie en lobbyen, omdat er gevraagd wordt bij monde van D66 over Heerlen kennisstad en ook de rol van de voorzitter, mijzelf dus. Wat doen jullie daar allemaal in die verbinding tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid? Wij zijn daar zeer actief in, maar dat doe ik niet alleen. Dat doe ik met wethouder Clemens en met wethouder Houben. Dan pakken we daar alle drie onze rol in wanneer wie met een bepaald bedrijf belt of met een bepaalde onderwijsinstelling. Soms zitten we gezamenlijk in overleggen. Ik denk dat in het kader van die kennisstad wethouder Clemens daar nog wel meer over zal zeggen, maar het is dus wel een actieve rol. We proberen ook nadrukkelijk te kijken of bedrijven zich nog thuis voelen in de stad. Ik heb twee weken geleden met APG aan tafel gezeten. Wat willen jullie in die stad? Zit je nog goed? Dat was zo, maar het is wel belangrijk dat je dit soort dingen ook als verbinder en als regisseur ook in de gaten probeert te houden.
Dan ga ik naar personeel en organisatie. De PVV zei: er zijn weer nieuwe bezuinigingen op personeel ingeboekt. Nee, dat is niet zo. De bezuinigingen zijn opgenomen in de begroting 2025. Er zijn in 2026 geen nieuwe bezuinigingen op de personeelskosten opgenomen. De taakstelling op die formatie is reeds in 2025 verwerkt. Er wordt in 2026 structureel gecontinueerd, zonder aanvullende korting. Hoeveel fte verdwijnt er concreet? We hebben de organisatie doorgelicht in 2025. We zijn begonnen met efficiencymaatregelen door te voeren. We zijn dus niet met een soort taakstelling begonnen dat er zo veel mensen uit moeten. Nee, we hebben heel nadrukkelijk gezegd – dat paste ook in die Ladder van Lodewijks – dat we efficiënter gaan werken in de bedrijfsvoering, want daar werd ook naar gevraagd. Waar doe je dat dan? In de projectondersteuning en in de administratieve processen. Dat doen we door digitalisering, door robotisering en door het toepassen van AI. Op die manier proberen we in die personeelskosten te minderen. We proberen de kennis die nodig is op al die andere onderdelen vast te houden in de organisatie en externe inhuur waar ook naar gevraagd is, zo

veel mogelijk af te bouwen. In die vastgestelde bezuinigingen zal dat ongeveer 40 fte zijn. Dat doen we door ook actief in te spelen op natuurlijk verloop in combinatie met strategische personeelsplanning, want er is niet gezegd: we gaan actief een ontslagronde in.
Externe inhuur is met 10 procent teruggebracht, vooral op die tijdelijke projectfuncties. We zijn continu - we volgen dat per kwartaal in het college – bezig met zo scherp mogelijk op de inhuur te zitten en een vaste formatie te gebruiken waar het kan om zo veel mogelijk kennis in de organisatie op te bouwen en alleen inhuur als het moet. Daarmee heb ik volgens mij die vraag beantwoord.
Toen stelde de Fractie Damen nog een vraag over de bezetting. Waarom in percentages? Conform het BBV doen we het in percentages en niet in absolute getallen. Ik snap dat dat duidelijker is, maar we hebben hier wel te maken met verplichte indicatoren volgens datzelfde BBV. De formatie is inderdaad in 2022 en 2023 gegroeid en in 2024 gestabiliseerd. Die moet dus de komende jaren eigenlijk licht afnemen met het getal wat ik net zeg. Dat is wel heel lastig om te zien, want we hebben voor een deel weer mensen aangenomen, bijvoorbeeld om in de woonopgave extra inzet te plegen. Voor een deel hebben we mensen overgedaan naar Solido. Dan zou je denken: dat is minder, maar dat zit dan op een andere plek. Dus je moet wel met dat soort verschillen rekening houden.
Partij Hoensbroeks Belang vroeg naar alle ambities en de Jongerenpartij ook. Hoe bewaak je dan de uitvoeringskracht? We kunnen niet anders dan vanuit dit college zeggen – dat is, denk ik, onze taak – onze ambities daarin inderdaad erg hoog is. We moeten ambities en uitvoeringskracht in balans houden. Daarom proberen we ook om steeds beter portfoliomanagement te organiseren. Als ik naar de wethouders Gelderblom en Peters kijk, dan zijn die heel nadrukkelijk bezig met die woonopgave in beeld te brengen: dit is het portfolio. Zo veel uur hebben we ter beschikking en daar kunnen we deze projecten voor doen. Dat gaan we ook bij projecten niet-woningbouw doen, dus we proberen op die manier ambities en uitvoeringskracht overeen te houden.
En ja, er is ook een benchmark gedaan via Berenschot. Die moeten wij als college nog krijgen. Zodra wij die hebben gehad, zullen we ook zorgen dat die bij u komt. Ik ga ervanuit dat dat ongeveer januari zal worden. Dat was P&O. Daar nog iemand over? Nee.
Dan heb ik nog een blokje communicatie. Mevrouw Heine gaf aan: te vaak schort het nog aan niet goede communicatie. En ja, ik ben het met u eens. Communicatie is alles en alles is communicatie. De vraag is natuurlijk: wat gaan we meten met een nulmeting naast de dingen die we al meten? Want we meten wel degelijk een aantal dingen. Als je het hebt over directe dienstverlening aan de balies, dan hebben we een tweetal onderzoeken gedaan waar we eigenlijk best goed in scoren. Daar krijgen we gewoon ruime voldoendes voor onze communicatie. We doen een burgeronderzoek, maar dat gaat veel meer over: wat doen we in de stad? Maar ik begrijp u ook heel goed: soms is de terugkoppeling en de communicatie niet zoals die moet zijn. Dat is best een lastige opgave, want hoe maak je daar een nulmeting van? We kunnen bijvoorbeeld vragen toevoegen aan een burgeronderzoek of aan de directe dienstverlening, maar het is volgens mij ook veel meer van belang dat je bij deze snel veranderende samenleving en beide wijzen waarop de samenleving communiceert, heel erg intern ook actief bent om ervoor te zorgen dat elk voorbeeld gebruikt wordt om te laten zien dat dit niet was hoe het moet en dat we dit beter moeten doen. Dus dat zou mijn eerste reactie zijn. Zijn daar nog vragen over?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Het gaat met name over dat als mensen een email naar info@heerlen, daar geen antwoord op krijgen.

De voorzitter
Dat ben ik helemaal met u eens. Het is echt iets van zorgvuldigheid en dat we veel beter moeten doen. Ik merk zelf ook dat het best lastig is. Ik had het net over socialbesitas of sociale media obesitas. Ik zat zelf ook wel eens denken dat ik een vraag krijg via Messenger,

dan via Facebook en dan via LinkedIn. Moet ik op al die dingen en al die privézaken ook gaan antwoorden? Als ik het niet doe, dan ben ik een slordige niet correcte bestuurder. Maar als ik het wel doe, dan ben ik ongeveer de ambtenaar van de gemeente die alles wegwerkt, wat niet mijn portefeuille is. Dat is mijn geval, maar ik kan me voorstellen dat dit best wel eens lastig is. Het neemt niet weg dat we te allen tijde de inwoner voorop moeten stellen en moeten proberen zo goed mogelijk te antwoorden.
Dan ga ik naar bijna het laatste blokje, volgens mij. Dat is de lokale democratie. De PvdA had een mooie vraag en meerdere over burgerbetrokkenheid in relatie tot burgerberaad en de culturele hoofdstad uiteindelijk als nieuw onderwerp. We durven echt te investeren in burgerparticipatie. Dat hebben we deze periode natuurlijk gedaan door met een burgerberaad te beginnen. Het heeft lang geduurd, maar we hebben hem gedaan. We hebben heel veel elan en geestdrift bij de inwoners gezien die mee hebben gedaan. Ik ben twee maanden geleden nog eens wezen lunchen met de deelnemers aan het burgerberaad. Mensen zijn enthousiast over wat we gedaan hebben. Ze zijn enthousiast over de terugkoppeling die ze op de inhoud hebben gekregen waar we mee bezig zijn, maar we hebben met u afgesproken dat we het nu gaan evalueren. We komen daar voor de verkiezingen bij u terug op die evaluatie, want die zouden we met u delen. Aan de hand van die evaluatie is het volgens mij aan u om te bepalen of we in die volgende periode door willen gaan met elkaar om nog meer te doen in burgerparticipatie en neem daarbij het advies van het burgerberaad in handen. Het hoeft niet altijd groot te zijn met grote onderwerpen. Het mogen ook kleine dingen in de wijken zijn.
Dat geldt, denk ik, ook voor de vraag van de Partij voor de Dieren. Die ging hier ook over. Dan hebben we nog de Fractie Damen en de PvdA die het hadden over de opkomst bij de verkiezingen. Met u ben ik niet heel erg enthousiast over de opkomst van de afgelopen verkiezingen. Ik ging vol enthousiasme ’s ochtendsvroeg langs acht stembureaus en daar was het druk. Ik denk: we gaan eindelijke en beetje in de buurt komen van dat landelijk gemiddelde. Uiteindelijk zitten we op precies dezelfde achterstand als dat we twee jaar geleden ook zaten. Dus landelijk is het niet gestegen. Wij zijn niet gestegen. Daar word je niet gelukkig van. Ligt dat aan ons? Doen wij niet genoeg? Doet u niet genoeg? Ik vind dat een lastige, want die cijfers zijn dus in onze regio. Die zijn landelijk ook zo. Volgens mij doen wij daar niks bijzonders in. Het viel mij in ieder geval op bij de landelijke verkiezingen dat er heel weinig beeldmateriaal is. Ik zag weinig in de straten hangen. Ik zag weinig drukte over de verkiezingen bij ons. Dat is natuurlijk straks naar de lokale verkiezingen anders, want daar werd ook naar gevraagd. Daar zetten we volgens mij ook altijd veel meer op in. Dat doen we tegenwoordig met onze eigen raadcommunicatieadviseur. Dat doen we met debatten. Dat doen we met ontbijten in de wijken. Dat doen we met leerlingendebatten. Dat doen we natuurlijk door met oproepen te komen. Dat doen we met stemwijzers. Dat zult u vooral ook zelf met uw eigen politieke partij moeten doen door in tegenstelling tot bij die landelijke verkiezingen op elke boom – nee, niet op de boom – elke lantaarnpaal zichtbaar te zijn waar u voor staat. Want dat is, denk ik, wat je moet laten zien. Dan hoop ik dat we er met een beter percentage uit komen. Dan heb ik dat blokje gehad. Meneer Damen.

De heer Damen, Fractie Damen
Ik heb toch nog een vraag, voorzitter, want als ik kijk, dan hebben we in 2022 ook heel duidelijk aangegeven dat er een plan zou komen richting de nieuwe verkiezingen in 2026. Daar is dus een budget voor, maar als ik kijk naar het budget en als we dat met die 10.000 euro allemaal moeten gaan doen, dan vraag ik mij af of dat niet te weinig is, want daar kom je niet ver mee. Staat dat budget nu vast of kunnen wij nog een keer een voorstel van verwachten dat in het kader van de afspraken die gemaakt zijn daar budgettair nog eens over van gedachten gewisseld wordt?

De voorzitter

Volgens mij staat het budget vast. We stellen hier een begroting vast waarin al dit soort budgetten zitten. Als u meer wilt en dit in het presidium met de raadscommunicatie wil, dan moeten we dat daar vooral bespreken. Is dat voldoende voor dit blok?
Dan heb ik volgens mij een laatste blokje. Dat heet Buurtgericht Werken. Daar hebben meerdere partijen wat over gezegd in de zin dat wij zouden ingrijpen en bezuinigen op het Buurtgericht Werken. Daar wil ik toch even een misverstand uit de weg helpen. Wij zijn als college groot voorstander van onze buurtinstelling en onze buurtstichtingen. We zijn een nog grotere voorstander van alle initiatieven die er in die buurten gebeuren. Die zijn de afgelopen twee jaar alleen maar opgelopen. We hebben dit jaar weer meer buurtinitiatieven dan het vorige jaar. We komen daarmee overigens aan het maximale budget. Wij bezuinigen dus niet op die buurtinitiatieven. We bezuinigen niet op die stichtingen. Ik herken dat er een aantal stoppen, maar dat heeft niks met ons beleid te maken. Dat heeft niks met regels en dergelijke te maken, want ik spreek ook met die buurtstichtingen. Dat heeft vooral ook te maken met soms vergrijzing in een stichting. Maar wat ik ook zie, is dat we meewerken aan weer nieuwe stichtingen proberen op te bouwen, bijvoorbeeld op de Molenberg. We moeten ook kijken of we wat grotere koepels zoals we die op een aantal plekken hebben, wat meer als buurtstichting voor een dan wat groter gebied kunnen opereren, waardoor mensen die meer geïnteresseerd zijn in de initiatieven zelf vooral de initiatieven kunnen gaan doen. Dus we willen niet komen aan dat uitvoerend geld voor die stichtingen en voor die initiatieven in onze buurten. We hebben gezegd dat we wel heel veel loketjes hebben. We hebben loketje ’t Heitje. We hebben een loketje voor de buurtinitiatieven. We hebben een loketje voor reuringregeling. Laten we nou eens in die volle breedte van ons gemeentehuis kijken of we dit niet efficiënter kunnen doen en efficiënter kunnen organiseren. Daar hebben we een taakstelling op gezet. Dat is die taakstelling van een ton. Die andere taakstelling van een ton die u ziet, heeft te maken met alles wat te maken heeft met burgerparticipatie. Dat heeft ook niet met uitvoerende budgetten te maken. Ook hier weer, we hadden een programma burgerbetrokkenheid. Wij hebben gezegd dat dit gewoon in de lijn moet. De afdelingen moeten op een goede manier al die participatievormen toepassen. We houden nog ergens een kennispunt in de organisatie om die afdelingen daarbij te organiseren. Ook daar gaan we van een efficiency voordeel van een ton uit. Dus dat zijn twee ton efficiency voordelen in de organisatie. Dat was dit blok. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Kijken naar efficiency is heel goed, maar ik hoor u zeggen dat er in ieder geval niet bezuinigd wordt op de bijdrage aan de buurtorganisaties zelf en ook niet gekort wordt op het budget voor het aantal buurtinitiatieven. Maar ik heb ook uit het veld vernomen dat die efficiency maatregelen een gevolg zouden moeten zijn van het onderzoek wat op dit moment nog niet afgerond is, maar er wordt nu wel al een korting toegepast. Is dat niet een beetje vreemd? Moet je niet eerst de onderzoeksresultaten afwachten voordat je dit soort maatregelen gaat treffen?

De voorzitter
Dat is één methode. De tweede methode is gewoon op een taakstelling in te zetten om zaken gewoon efficiënter te doen. Daar heeft het college voor gekozen. Iemand anders? Dan ben ik er doorheen. Dan mag ik het woord geven aan wethouder Clemens.

Wethouder Clemens
Dank u, voorzitter. Ik ga eens ergens beginnen. Dan gaan we dadelijk kijken hoe we precies goed de grenzen tussen de blokjes leggen, want ik ben niet zo goed in het scheiden van al die losse elementen. Maar we zullen zien en anders weet ik zeker dat de raad ons daarbij gaat helpen.
Om te beginnen bij een aantal vragen die zijn gesteld over het basis- en middelbaar onderwijs in onze stad. Niet voor niets, de basis van al dat andere onderwijs waarover we het dadelijk

ook nog gaan hebben. Daarvan hebben we in het IHP gezegd: wij vinden dat ieder kind in deze stad een school op loopafstand in de eigen buurt verdient. Het IAP heeft u vastgesteld om precies dat voor elkaar te krijgen. Ik kan ook berichten in reactie op de vragen die daarover gesteld zijn door de Jongerenpartij dat IHP in grote lijnen volgens plan verloopt. Er gaat hier en daar weleens een projectje sneller dan gedacht en een ander project wat langzamer dan gedacht, maar in grote lijnen volgen we de planning zoals we die hebben voorgesteld. Daar waar wij afwijken van het IHP, nemen we u daarin ook mee. Dat hebben we onder andere gedaan bij Taalschool de Werelddelen waar we een kleine aanpassing hebben doorgevoerd. Dat hebben we ook gedaan, dan gaat het over voortgezet onderwijs, rondom de internationale schakelklas die inmiddels gerealiseerd is. Dat was dan weer sneller dan dat we aanvankelijk van plan waren.
Waar het gaat over het voortgezet onderwijs, hebben we u ook eerder meegenomen in welke projecten daar lopen. Ook daar volgen wij in grote lijnen de afspraken zoals we die met u gemaakt hebben. Dat gaat over onder andere de uitbreiding van het Sintermeertencollege. Dat gaat ook over het Herlecollege dat natuurlijk een plek gaat krijgen in het Oranje Nassaupark. Dat gaat ook over het Grotiuscollege en de Vrije School die in het centrum van onze stad een plek gaan krijgen. Parallel daaraan loopt ook het traject met de groene schoolpleinen, want we hebben ook gezegd: je gunt al die kinderen op al die scholen ook dat ze kennis kunnen maken met natuur, met moestuinieren en dat ze ook een beetje spelen en vies mogen worden in plaats van de stenen woestijnen die we voorheen op heel veel schoolpleinen aantroffen. Ook dat gaat heel goed. We knappen momenteel nog steeds tien schoolpleinen per jaar op. Dat betekent dat er moestuinen, voedselbosjes, vijvertjes en van alles en nog wat verschijnt, allemaal samen met die scholieren en samen met die leraren.
Hart-Leers stelde nog de vraag: hoe zit het nu met die uitbreiding van El Wahda? Daarvan hebben we gezegd toen we het hadden over het IHP dat we twee dingen zouden doen. Het eerste is dat we de school zouden uitbreiden voor het aantal leerlingen afkomstig uit de regio Parkstad. Dus daar hebben we naar gekeken. Daar zijn we nu ook volop mee bezig. We hebben recent nog met de school daarover gesproken. Dat loopt allemaal voorspoedig. Daarnaast hebben we gezegd: willen we ook in overleg treden met gemeentes in de regio? Dat is omdat natuurlijk een deel van de leerlingen niet uit Parkstad komt. Ik moet u helaas zeggen dat die gesprekken tot nu toe nog niet tot gevolg hebben dat andere gemeentes zeggen: wij gaan ook Islamitisch onderwijs faciliteren, anders dan gemeente Maastricht die dat natuurlijk al doet. Maar dat is nog steeds wel onze ambitie. Wij gunnen ook die kinderen dat ze in de buurt naar school kunnen. Daarmee verlichten we ook de druk op onze stad, want dat is ook een factor waar we het over hebben gehad. Wij zullen dus ook blijven aandringen bij andere steden om ook hun verantwoordelijkheid daarin te nemen. Dat was het einde van een blokje.

De voorzitter
Vragen over dit blok? Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, dank u wel. Via u aan de wethouder, nu duidelijk is hoe het in elkaar zit met El Wahda – ik denk ook dat D66 dat erg op prijs stelt dat dat nu duidelijk is – zou ik graag willen weten om welke steden het eigenlijk gaat die hun verantwoordelijkheid niet nemen. Als zij dat weigeren te doen, hebben we dan mogelijk aan de provincie een partner om toch een voet tussen de deur te krijgen om tot een oplossing te komen? Want het kan niet zo zijn dat Heerlen alles voor iedereen oplost. Dat hebben we in andere dossiers besproken en mogelijk geldt dat ook in dit geval.

Wethouder Clemens
Voorzitter, de heer Leers en ik – dat hebben we volgens mij al eerder vastgesteld – zijn het eens op dit punt, dus wij vinden ook dat Heerlen niet voor heel Limburg welk probleem dan ook zou moeten oplossen. Er is wel – daar kun je van alles van vinden en daar vindt deze

wethouder ook van alles van – in onze grondwet is vastgelegd dat er vrijheid van onderwijs is. Dat betekent dat ook voor bijvoorbeeld deze doelgroep scholen mogen worden opgericht en dat gemeentes de plicht hebben om te zorgen voor goede huisvesting. Als we die plicht hebben, dan zeggen we: dan pakken we dat wel in samenwerking met die school op. Dan zorgen we dat we dat op een nette manier doen en dat we daar heldere afspraken met elkaar over maken. Daarnaast doen we een oproep aan andere gemeentes om ook hun verantwoordelijkheid daarin te nemen, maar heel veel meer dan dat kunnen wij niet doen. U noemt de provincie. De provincie heeft geen rol hierin, dus dat betekent dat de provincie ook niet hierop zal kunnen toezien of een gemeente hiertoe zou kunnen verplichten. Sterker nog, ik denk dat het bewaren van de balans tussen wat we moeten en wat onze stad kan dragen, al een balanceer act op zich is. Ik denk dat de gemeente Heerlen dat op dit moment op een verantwoorde manier doet.

De voorzitter
Nog een aanvullende vraag, meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Dank u, voorzitter. Ik zou graag de wethouder willen vragen – dat vroeg ik ook in eerste instantie – om welke gemeentes het in dit geval gaat. Ik wil geen naming en shaming, maar ik zou dat graag wat duidelijker willen hebben. Weet u dat zo of zegt u: daar kom ik op terug?

Wethouder Clemens
In Zuid- en Midden-Limburg zijn er twee Islamitische basisscholen. Eentje ligt in Maastricht en de ander ligt in Heerlen.

De voorzitter
Gaat u verder met uw volgende blok. Nog één van de heer Verreck. Sorry.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Heel even een aanvulling op de vraag van de heer Leers. Als we het hebben over Zuid-Limburg, hebben we het dan over tot aan Echt? Gaan we dan tot Susteren of tot aan Venlo? Waar legt u de grens tussen Zuid- en Midden-Limburg?

Wethouder Clemens
Laat ik zeggen: binnen een uur reisafstand vindt u geen andere Islamitische school, dus ik zou het niet met zekerheid durven te zeggen voor Venlo.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Behalve die twee van Heerlen en Maastricht? In Sittard is er geen?

Wethouder Clemens
Nee.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Oké.

De voorzitter
Dank u wel. Het volgend blok.

Wethouder Clemens
We hebben het eerder gehad over de ontwikkelingen in Heerlen Centrum. Ik denk dat het heel belangrijk is als we het met elkaar hebben over prioriteiten, wat we belangrijk vinden en hoe we de stad voor de toekomst bouwen. Dat we in Heerlen Centrum hebben laten zien dat we

keuzes maken voor wat echt impact op onze stad heeft, waar we voor kiezen samen met onze partners en hoe we zorgen dat we in die projecten volop kwaliteit brengen. Dat we die projecten met de stad verbinden en dat we een vleugje Heerlen erin brengen, waardoor het ook echt typische Heerlense initiatieven zijn. We hebben dat op een hele boeiende en effectieve wijze gedaan de afgelopen jaren. Je ziet steeds vaker dat er vanuit andere plekken wordt gekeken hoe dat nou gaat in Heerlen. Hoe doe je in het hier en het nu op grote schaal aan de toekomst van je stad bouwen? Ik denk dat de manier waarop we dat bijvoorbeeld bij het Romeins Museum en de Royal doen, niet alleen getuigt van het maken van een scherpe keuze in wat van betekenis is voor de stad, maar ook in volhouden dat je kwaliteit wil blijven neerzetten. Dus niet halverwege zeggen dat het moeilijk wordt en dan maar een stapje terugzetten in de kwaliteit of betekenis van die projecten. En dus, op het moment dat het nu bijvoorbeeld moeilijker wordt, omdat de kosten stijgen, zegt dit college: dan moeten we op zoek naar de middelen om ervoor te zorgen dat je dat kwaliteitsniveau in stand kunt houden. Dat hebben we deels gedaan conform de afspraak die we met u hebben door opzoek te gaan naar gelden van derden. Dat is in hoge mate gelukt, want we hebben miljoenen externe gelden weten te vinden. Voor de rest betekent dit dat we ook moeten prioriteren binnen de gelden die we voor Heerlen Centrum beschikbaar hebben. Ook dat is gelukt. Dat maakt dat we bij het vaststellen van de begroting ook in hetzelfde tempo en met dezelfde kwaliteit kunnen doorbouwen aan de stad. U kunt ervan op aan dat als we volgende stappen gaan zetten, of dat nou is in de openbare ruimte ergens in de stad of met het Centrumbad, dat we dezelfde afwegingen gaan maken. Alleen specifiek voor het zwembad in de kerk waar een aantal fracties naar vroeg en dan onder andere de Jongerenpartij, de PvdA en Fractie Damen. Daar zijn we nu nog niet op het punt dat we u een planning kunnen voorleggen wat betreft uitvoering en ook niet wat betreft financiën. Dat gaan we wel op zo kort mogelijke termijn doen. Dus daar kan ik op dit moment nog niet meer over zeggen, maar dat gaan we wel binnenkort doen. Dan praten we u helemaal bij over dat proces.
Blokjes. Ik ben blij dat de blokjes weer in de mode zijn, voorzitter. Ik herinner me nog uit Den Haag dat dat zo was. De heer Leers vroeg ook nadrukkelijk: als we met de Royal aan de slag gaan, dan moet je op zoek naar een tijdelijke huisvesting voor het Filmhuis, want je wil dat dat Filmhuis films kan blijven vertonen. Dat is toch primair een keuze die het Filmhuis zelf moet maken. Wij verwachten dat ze daar op korte termijn ook een definitieve keuze in maken. Daar spelen verschillende factoren in mee. Dus ze moeten natuurlijk kijken naar waar je al films kunt vertonen, maar ook waar je een eigen smoel kunt houden als Filmhuis. Ze zullen kijken naar met welke partners in de stad we al samenwerken op het vlak van bijvoorbeeld marketing en ticketing. Is er misschien overlap in inzet van personeel te vinden? Dat zal hen brengen tot een definitieve keuze daarin. We hebben altijd gezegd over de Quatro dat het Filmhuis sterker is met de Quatro in de stad en we ook heel graag willen dat Quatro sterker is dankzij het Filmhuis in de stad, omdat het toch een heel ander type filmervaring is die je bij beide beleeft. Je gunt deze stad beide.
Tot slot, voorzitter, ben ik blij dat de plaatselijke Rob Jetten hier zojuist stond en dat hij het had over hoe het wel kan in onder andere het Maankwartier. Dat is me uit het hart gegrepen.

De voorzitter
Dank u wel. Zijn er nog hier vragen over? Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, dank u wel. Via u aan de wethouder, ik heb mijn zorgen aangaande de Quatro niet onder stoelen of banken gestoken. Ik heb een suggestie gedaan. De wethouder was duidelijk over hoe de vork in de steel zit. Ik ga ervan uit dat mijn signaal aangaande de Quatro bij de wethouder is aangekomen. Ik vraag mij af hoe in deze de stand van zaken is. Worden er nog gesprekken aangegaan? Want ik vrees echt ervoor dat we in een zwart scenario de gewone bioscoop in onze stad gaan kwijtraken. Ik weet niet of dat een goede ontwikkeling is. Dat vraag ik me af. Dan kunt u mogelijk daaruit de mening van mij …

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Clemens
Voorzitter, volgens mij geldt voor zowel de heer Leers als voor mij als voor heel veel andere raadsleden hier dat de Quatro, de voormalige A5, ook een speciaal plekje in ons hart heeft, omdat we er allemaal talloze keren zijn geweest en dat de familie die de zaak runt natuurlijk een familie is die al heel lang met deze stad verbonden is. Dus het minste wat we als college kunnen doen, denk ik, is ook met hen het gesprek aangaan over de toekomst. Dus dat zeg ik bij deze graag toe. Dat gaan we doen.

De voorzitter
Meneer Verreck nog over dit blokje.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Ik moet die blokjes in de gaten houden, dus ga ik morgen ook een blokjestrui zoeken. Dan hebben we de blokjes bij ons. De wethouder had het over dat het een zwembad is. Ik noem het maar even het wijwaterbad. Dat gaat op korte termijn weer terugkeren. Betekent dat nog deze collegeperiode of praten we dan over Q3 of Q4 2026?

Wethouder Clemens
We hebben eerder al toegezegd dat we dit jaar nog bij u terugkomen daarover. Dit jaar nog.

De voorzitter
Dan mag u naar het volgende blok.

Wethouder Clemens
Het volgende blokje gaat over cultuur. Ik begin het gaandeweg te leren, voorzitter. Dan kan ik niet anders dan te beginnen met het warme hart voor Hoensbroek dat velen in deze zaal hebben. Dat is vandaag nog eens onderstreept. Dank voor deze herinnering voor zover die nodig was. U gaf daarbij aan dat er een aantal projecten zijn die gaan over het erfgoed in Hoensbroek en waarvan u het belangrijk vindt dat ze er gaan komen. We zien ze hier staan. Geen van die projecten verrast het college. Volgens mij geldt voor ze allemaal dat we ook heel graag willen dat dat zo snel mogelijk gaat gebeuren, al hebben we niet op allemaal evenveel invloed, tenzij iemand in deze zaal weet waar het glas-in-loodraam van Charles Eyck gebleven is. Dan zal ik diegene willen vragen om nu op te staan en dat te melden, want dan gaan er meteen ambtenaren naartoe om dat werk te bekijken, maar verder delen we de overtuiging dat het erfgoed van Hoensbroek de moeite waard is om door te geven.
De Partij voor de Dieren vroeg eigenlijk naar wat we nou eigenlijk met groenerfgoed in het Erfgoedjaar doen. Dat vond ik een hele leuke vraag, dus in de gauwigheid hebben we heel even gekeken naar die lange lijst van projecten. Er zaten er wel een aantal tussen die u zeker zullen aanspreken, onder andere De Loorenhof hoogstamboomgaard waar een activiteit heeft plaatsgevonden, de geocaching activiteiten en ook de Land Van Kalk-activiteiten met onder andere een tentoonstelling en een film die in het kader van Dutch Mountain Film Festival plaatsvinden. Laten we daaraan toevoegen, voorzitter, dat we ook onze monumentale bomen nog een keer in zonnetje zetten dit jaar. Dat wil ik graag toezeggen, dus dat gaan we doen.
Dan de heer Damen en die doet iets wat me totaal niet verrast van hem, namelijk dat hij aandacht vraagt voor het Heerlens dialect. Hij doet wel iets anders dat me wel verrast en dat is dat hij zegt: in Kerkrade doen ze dat beter dan in Heerlen, als ik dat vrij mag vertalen. Dat doet wel een beetje pijn, moet ik eerlijk zeggen. Dus met hem zou ik graag de afspraak maken dat we zijn voorstel om het dialect ook in beleid te vatten, een plek geven in de nieuwe culturele agenda. Die is op dit moment in voorbereiding. Die komt in 2026 ter besluitvorming

naar de raad. Dan hoop ik van harte dat ik u hier of op de tribune mag zien om dat enthousiast aan te moedigen.
Dan de Jongerenpartij. Die heeft nog een motie ingediend. Die ging over het maken van meerjarige afspraken met Heerlense evenementen. Dat is in hoge mate een motie die aansluit bij wat we al heel graag willen in deze stad en waar het college ook al voorbereidingen voor aan het treffen is. Ik zou daarom ook heel graag tot een motie willen komen die de steun van de raad krijgt, want dan kan de raad ons extra aanmoedigen om dit te gaan doen. Het voorstel dat ik de Jongerenpartij daarom zou willen doen, is dat we in het dictum zeggen dat we niet alleen zeggen op welke wijze, maar ook of jaarlijks terugkerende evenementen et cetera, dus dat je eigenlijk gaat kijken bij welke evenementen het passend is en bij welke niet. Dan kan ik me voorstellen dat wat er hier tussenstaat bijvoorbeeld passend is en niet passend is, maar dat er ook andere evenementen zijn waarvoor we het misschien ook wel zouden willen. Dan gaan we het op die manier verder uitwerken. Dan lijkt mij diezelfde culturele agenda waarnaar ik net verwees, ook een uitstekend moment om dat definitief vast te leggen voor de komende jaren. Dus met die aanpassing toevoegen of … Begrijpen we elkaar dan? Dan kan het college deze motie warm aanbevelen.
Dan er is nog een motie van de Partij Hoensbroeks Belang over de intrekking van de Rijksmonumentenstatus van het LOMA-huis in Hoensbroek. Voorzitter, hoewel het college begrijpt wat PHB hierbij wil bereiken, is de intrekking Rijksmonumentenstatus niet iets is waarin de gemeente een rol kan spelen. Dan zou de eigenaar dat verzoek moeten doen bij de Rijksdienst Cultureel Erfgoed. Om die reden zullen we deze motie moeten ontraden, maar daarbij voelen we op geen enkele manier ontslag van de verplichting om ons in te zetten voor een goede toekomst voor dit pand. Daar zullen we dus geen enkel stapje op terugnemen.
Dan voorzitter, kom ik nog bij de motie van de OPH. De kern daarvan is de bezuiniging van 4,5 miljoen op cultuur. Ik moest een beetje denken aan een uitspraak van Dick Cheney die zei: Ronald Reagan proofed deficits don’t matter. Die uitspraak had een betrekking op een soort nachtwakersstaat die vanuit een deel van de Republikeinse partij in Amerika werd voorgesteld, waarin je dus eigenlijk zegt: de overheid gaat over veiligheid en niets anders. Ik kan niet anders dan het verhaal van de OPH te lezen als: de overheid gaat over veiligheid, ouderenbeleid en niks anders. Ik kan toelichten waarom ik dat zo ervaar, want voorzitter, deze stad heeft zichzelf in de afgelopen twee decennia op heel veel manieren opnieuw uitgevonden. Cultuur is daarbij ontzettend belangrijk geweest. Dat is een steunpilaar geworden voor deze stad. Het is een bron van zelfvertrouwen voor deze stad. Het is een bron van verbinding tussen alle mensen in alle buurten van onze stad. Het speelt een rol bij de ontwikkeling van talenten voor onze kinderen. Het brengt ontzettend veel plezier op zo veel plekken en heeft ook – de heer Houben heeft het daar net ook wat over gehad – economische waarde voor deze stad gekregen.
Als je daarvan zegt: we gaan daar 4,5 miljoen vanaf halen, dan is dat niet alleen inhoudelijk een ontzettend onverstandige keuze, maar dan zou ik ook nog willen voorhouden dat de impact daarvan misschien wel groter is dan u zelf verwacht, want in dat cultuurbudget van de gemeente Heerlen waar u naar verwijst, zitten ook een aantal zaken in waar we simpelweg niet in kunnen grijpen op dit moment. Het gaat over de begroting van 2026. In dat budget zit onder andere ook het personeel dat op Kasteel Hoensbroek werkt, zit het behoudt van onze eigen monumenten, zit het onderhoud van onze eigen musea en zitten allerhande kosten die we op dit moment niet zouden kunnen schrappen uit onze begroting, al zouden we het willen, omdat het gewoon tegen de wet ingaat.
Als we dan zouden kijken naar wat er overblijft, dan heb ik u horen zeggen, voorzitter, dat u 4,5 miljoen wil bezuinigen, maar dat u wel trots bent op carnaval, dat u de IBE waardevol vindt, dat u verenigingen belangrijk vindt, dat u niet aan het theater wil komen en dat u lezen en schrijven belangrijk vindt. Voorzitter, ik dacht: als we nog even doorgaan met dit rijtje, dan gaat de OPH voorstellen dat we meer geld in cultuur gaan steken, maar toen brak u in. Dat vond ik wel een beetje jammer. Maar voorzitter, als we dit aanhouden, we zouden gaan tellen en dan nog die 4,5 miljoen willen vinden, dan zouden we het volledig beleid kunst openbare

ruimte moeten schrappen. We zouden de Nieuwe Nor moeten sluiten. We zouden voor educatie en amateurkunsten alle subsidies moeten schrappen. We zouden alle evenementensubsidies moeten schrappen. We zouden al het beleid op letteren, film en media moeten schrappen. Dan nog waren we niet aan 4,5 miljoen. Dan zouden we dus nog de Muziekschool moeten sluiten. Dan zouden we nog bibliotheken in onze buurten moeten sluiten. Dan zouden we musea moeten sluiten. Met andere woorden voorzitter, misschien wel de droom van Dick Cheney, maar ik kan me niet voorstellen dat het de droom van de heer De Groot en de Ouderenpartij is. Dus ik zou u met klem willen vragen om deze motie in te trekken en het college ontraadt hem, zeg ik dan ten overvloede. Laten we daar een blokje van maken.

De voorzitter
We maken er een blokje van, dus u mag reageren. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Lijkt me heel verstandig. Ik vind het een beetje beschamend om de OPH te framen als zijnde een partij die alleen maar staat voor veiligheid en wat zei u?

Wethouder Clemens
U zei: veiligheid en ouderen.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Veiligheid en ouderen. We hebben een heleboel andere dingen genoemd. Als u goed naar ons partijprogramma had gekeken, dan had u dat ook gezien. Maar we hebben ook heel duidelijk aangegeven dat wij cultuur zeer belangrijk vinden en dat we trots mogen zijn op datgeen wat deze stad heeft opgebouwd. We hebben een aantal voorbeelden genoemd daarin, maar we hebben ook aangegeven wethouder dat wij qua uitgaven in het domein cultuur absolute koploper zijn in Nederland. Wij geven nog veel meer uit aan cultuur dan de grote steden in Nederland waar Amsterdam, denk ik, zoals gezegd de culturele hoofdstad van is. Ik snap dat het pijn doet als je moet inleveren. We hebben ook duidelijk aangegeven dat wij geen keuzes gaan maken wat je dan per definitie zou moeten schrappen, of je de Nieuwe Nor zou moeten sluiten of een bepaalde culturele onderwijsinstelling. Dat laten wij aan het college, maar wij vinden wel dat per saldo het best wel een beetje minder mag. Waar je dat dan ook weghaalt … Je mag best wel eens een keer kritisch kijken naar Cultura Nova, het Parkstadtheater, IBE en ook naar het carnaval. Dat mag best, maar er zijn een heleboel andere culturele zaken waar je ook goed naar zou kunnen kijken. Waar je dan uitkomt … Natuurlijk moet je dan met partijen in gesprek gaan, maar ik vind het wel een beetje flauw en een beetje kinderachtig om dan zo'n voorbeeld van Cheney en Reagan erbij te gaan halen. U kunt dat zo doen. Ik vind dat persoonlijk een beetje flauw. Waar het omgaat, is dat wij keuzes maken in deze stad en dat wij keuzes moeten maken, omdat we gewoon krap bij kas komen te zitten. Dan kan de heer Reijnders zeggen: armageddon. Dat is onzin natuurlijk, maar we moeten er wel voor waken dat we niet zoals in 2020 of 2021 uiteindelijk een herstelplan moeten schrijven in opdracht van de provincie, omdat we een te laag eigen vermogen hebben. Dat is waar we het over hebben. Dat betekent keuzes maken. Wat de OPH betreft, zou één van die keuzes moeten zijn dat je ook eens een keer kritisch kan kijken naar het domein cultuur. U zegt nu heel gemakkelijk: inderdaad, op verzoek van de heer Damen gaan we daar even een programmaatje van maken. Zo gemakkelijk geeft u geld uit in het cultuurdomein. Daar vinden wij iets heel anders van, voorzitter.

De voorzitter
Ik zag dat de heer Reijnders wil reageren.

De heer Reijnders, SP

Laat ik dan een vraag stellen aan de heer De Groot, want ik ben direct bereid om zijn intentie en de achterliggende gedachte die hij zojuist formuleert waarom dit OPH voorstelt, wel te geloven. Maar als we dan toch nu even stilstaan bij welke organisatie of in dit geval cultuur, dan moet je vandaag zeggen: volgend jaar gaan we één zesde van uw budget wegtrekken. Ik denk toch dat u meer dan genoeg organisatorische kennis in uw fractie heeft om dan te weten dat dit echt een groteske opgave is die eigenlijk totaal onrealistisch is. Dus wellicht als u langjarig zegt: minder cultuur, dan is dat een keuze. Maar dit zo doen in een motie en dat dan binnen een jaar willen realiseren, moet u toch met mij eens zijn dat dit leidt tot een slagveld wat niemand graag wil.

De voorzitter
Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Nee, het is zeker niet de bedoeling om een slagveld aan te richten. Dat is wel het laatste wat we willen. We begrijpen ook heel goed wat de wethouder aangeeft. Er zijn bepaalde afspraken. Er liggen bepaalde contracten. Daar heb je rekening mee te houden, maar je zou ook kunnen redeneren vanuit een taakstelling zoals de burgemeester net ook zegt, zo van dat is datgene waar we naartoe willen werken. We gaan ons best doen om daar zo dicht mogelijk bij te komen.

De voorzitter
Dank u wel. Ik zie nog wat vragen. Meneer Daamen en meneer Oulad.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Dank u wel, voorzitter. Wat betreft de motie voor het LOMA-huis: ik hoor het betoog van de wethouder en toch proef ik daar ruimte voor. Ik wil het volgende voorstellen. We gaan de motie iets herschrijven. Ik zal hem dan voorleggen aan de wethouder en contact zoeken of hij daarmee kan leven. Dan wil ik de motie toch opnieuw gaan indienen. Dus we zoeken in ieder geval contact met elkaar na de vergadering en kijken of we tot een vergelijk kunnen komen.

De voorzitter
Dit zijn allemaal opmerkingen. Meneer Oulad nog een vraag.

De heer Oulad Lmaroudia, D66
Bedankt, meneer de voorzitter. Ik heb inderdaad een vraag over hetgeen wat de wethouder een aantal minuten of wellicht 10 tot 20 minuten geleden heeft gezegd, wat natuurlijk over de Islamitische basisschool ging die we op de Molenberg hebben. Moet ik wat dichter in de microfoon praten?

De voorzitter
Ja.

De heer Oulad Lmaroudia, D66
Excuses. Het ging over de opmerking of het argument wat de wethouder heeft gegeven met betrekking tot het wel of niet uitbreiden of in ieder geval wat er wel gaat gebeuren met de Islamitische basisschool op de Molenberg die we daar hebben. De wethouder heeft gezegd dat hij in principe niet wil uitbreiden voor kinderen die niet uit de regio komen en dat dit één van de hoofdargumenten is. Mijn eerste vraag is of dat dat klopt. Twee, gaan we dit argument ook op andere basisscholen toepassen, waarbij er ook andere kinderen komen die niet uit de regio komen? De derde vraag is dan: wat is dan een percentage wat acceptabel voor u is? Gaan we dat op alle basisscholen toepassen? Sowieso ben ik het niet eens met deze argumentatie, maar

als u dat doet, dan wel graag voor alle basisscholen en niet enkel en alleen voor één basisschool.

De voorzitter
Dank u wel. Gaat uw gang, wethouder.

Wethouder Clemens
Laat ik met dat laatste beginnen, want ik denk dat het goed is om te markeren dat wij in goed overleg met de Islamitische school de afspraak hebben gemaakt om te koersen op een uitbreiding die in ieder geval past bij de leerlingen uit Parkstad. Met andere woorden, daarin faciliteren wij de groei van de school op dit moment. Dat kan ook niet anders, want we hebben de plicht om voor goede onderwijshuisvesting te zorgen. Op het moment dat er zo'n verzoek binnenkomt voor uitbreiding, moeten wij een aantal dingen wegen. Dat doen we bij alle scholen. Dus niet alleen bij deze, maar bij alle scholen. Dan gaan we kijken: is het fysiek mogelijk om uit te breiden op zo'n plek? Wat is de belasting van het verkeer in de omgeving bijvoorbeeld? Wat is de belasting van voorzieningen? Kunnen we ook zorgen voor passende kinderopvang en peuteropvang in een omgeving? Al die dingen wegen we mee in het gesprek dat we voeren over een mogelijke uitbreiding van de school. Dan komt er nog eens bij dat we ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid voelen. Niet alleen de gemeente, maar zowel het schoolbestuur als de gemeente, om ervoor te zorgen dat als er een school groeit, dat dit op een verantwoorde manier is. Dus dat je niet enorme groeischokken maakt, want die kun je vooruit maken. Die kun je ook achteruit maken. Dat is nooit goed voor zo'n school. Met andere woorden, wij voeren over die volle breedte het gesprek met het schoolbestuur. We hebben een afspraak gemaakt met het schoolbestuur over een uitbreiding. Alle voorbereidingen voor die uitbreiding lopen op dit moment.

De voorzitter
Een aanvullende vraag van meneer Oulad.

De heer Oulad Lmaroudia, D66
Wat u allemaal zegt klinkt heel logisch. Duidelijk. Maar het is niet wat ik vraag. Dus ik kijk u nogmaals aan. U zegt dat u niet wil uitbreiden voor kinderen die niet uit de regio komen. Dat heeft u gezegd. Ik ben even aan het vragen. Dus heel even wachten. Laat de vragen even zinken. Dan kunt u antwoord geven. Dit is letterlijk wat u heeft gezegd. Ik heb het net beluisterd. Ik heb het verbatim overgetypt. Dus is dit is niet voor discussie. U heeft dit gezegd. Nu is de vraag: gaat u dit ook toepassen op andere scholen? Dat was mijn specifieke vraag. Vraag twee was: wat is dan het percentage wat voor u acceptabel is? Gaat het om 20 procent buiten de regio? Gaat het om 10 procent buiten de regio? Daar wil ik graag antwoord op hebben. Wat u net heeft gezegd, heb ik gehoord. Dat klinkt allemaal goed. Daar ben ik het ook mee eens, maar ik wil op deze twee vragen specifiek antwoord.

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Clemens
De gemeente schrijft niet voor hoe een school eruit moet zien. Dat kan niet eens. Maar wat ik zeg, is: we hebben een afspraak gemaakt met de school, dus dat is geen dictaat van de gemeente. We hebben een afspraak gemaakt met de school dat we een uitbreiding faciliteren die gebaseerd is op het aantal leerlingen uit Parkstad. Dat is wat ik gezegd heb.

De voorzitter
Laatste keer.

De heer Oulad Lmaroudia, D66
Ik vraag hen specifiek of het gaat om niet uitbreiden voor kinderen die niet uit de regio komen. Ik heb het letterlijk opgeschreven. Dat was mijn specifieke vraag. Daaruit komt de vervolgvraag: wat is dan het percentage wat acceptabel is? U geeft mij daar geen antwoord op. Ik vind dat een beetje teleurstellend, meneer. Ik weet dat hier de discussie ophoudt. Het is de tweede interruptie. Ik probeer ook de ordelijkheid te volgen, maar ik vind het heel teleurstellend.

Wethouder Clemens
Voorzitter, mij is het niet duidelijk op welk percentage de heer Oulad precies doelt, want wat ik heb gezegd, is wat we wel met de school hebben afgesproken, namelijk uitbreiding op basis van het aantal leerlingen uit Parkstad. Dat is de afspraak. We hebben verder geen percentages afgesproken van hoeveel leerlingen er dan van buiten Parkstad op school mogen zitten. Dus daar is geen afspraak over.

De voorzitter
Naar het volgende blok.

Wethouder Clemens
Misschien nog de Ouderenpartij, want die heeft nog gereageerd. Voorzitter, ik hoopte nog steeds dat de heer De Groot zou zeggen: ik heb niet bedoeld 4,5 miljoen te bezuinigen op cultuur in Heerlen. Maar hij zegt dat hij dat wel bedoeld. Voorzitter, dat kan ik niet anders constateren dan dat de Ouderenpartij met de sloopkogel door cultureel Heerlen wil, want als je daar 4,5 miljoen vanaf haalt – ik heb net het lijstje genoemd van waar je dan allemaal aan moet gaan komen - dan kun je niet zeggen dat dit nog een volwaardige cultuurstad is. Dan ga je namelijk zowel in de basis bij de verenigingen als op het vlak van educatie de musea, de faciliteiten in de buurten en de bibliotheken allemaal raken. Dat kan niet anders. Dus ontraden we deze motie met klem.

De voorzitter
Er is nog een vraag bij de heer De Groot. Gaat uw gang.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Complete onzin, voorzitter. Echt complete onzin. Ik heb in m’n betoog aangegeven dat met die bezuiniging we nog altijd in de top 10 staan van 242 gemeentes in Nederland qua investeerders in het culturele domein. Waar heeft u het over? Wat is dat voor een rare conclusie die u trekt? U lacht er een beetje bij.

Wethouder Clemens
Ik ben begonnen te zeggen dat er een groot aantal uitgaven zijn in deze gemeente die we niet eens kunnen stoppen. Dan heb ik het onder andere over de mensen die werken op het Kasteel Hoensbroek. Dan heb ik het over de mensen die werken in het Romeins Museum. Dan heb ik het over de musea die wij zelf in beheer hebben en die we moeten onderhouden. Dan heb ik het allemaal over dat soort dingen. Die neemt u niet mee in uw berekening, dus dat zijn allemaal dingen waar je niet op kunt bezuinigen. Dat betekent dat de bezuinigingen die we wel doorvoeren op de rest moeten plaatsvinden. Daarvan heb ik net genoemd wat die rest is. Als je daar 4,5 miljoen van afhaalt, dan blijft daar hopelijk nog een zes over, maar ik betwijfel het.

De voorzitter
Nog een laatste interruptie.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Je kunt wel een heleboel zaken zeggen waar je in dit geval niet op kan bezuinigen. Dat snap ik. Dat heb ik net ook aangegeven, maar je kunt ook op een aantal posten wel bezuinigen. Alleen dat moet je ook wel willen. Alleen u wil dat helemaal niet. U wil gewoon het huidige budget. U wil het het liefste nog groter maken en dat kan niet, meneer de wethouder. Dat kan niet met al die uitdagingen en ambities die deze stad heeft. We gaan dadelijk financieel voor de ratten. Dat kan ik u vertellen.

Wethouder Clemens
Voorzitter, ik heb wel naar de wethouder Financiën geluisterd. Hij heeft ook aangegeven dat deze gemeente financieel gezond is. We hebben een gezonde reservepositie. We hebben een weerstandsvermogen groter dan wat deze raad het college heeft opgedragen. Sterker nog, die is volgens mij dubbel zo groot. Deze gemeente is financieel gezond, dus iedereen hier die vandaag doet alsof we aan de rand de afgrond staan, is stemming aan het maken. Dat is gewoon onjuist. Dat is niet waar. Dit college legt u een sluitende begroting voor en die begroting is ambitieus. Die is ambitieus, maar dat moet ook in een stad als Heerlen. Die is ambitieus op het sociaal domein. Die is ambitieus in ons centrum. Die is ambitieus op onderwijs en ambitieus in het beter maken van onze buurten. Op al die fronten zijn wij ambitieus en dus maken we scherpe keuzes. Voorzitter, wat ik de Ouderenpartij hier hoor doen, is zeggen: we bezuinigen 4,5 miljoen, wat ontzettend veel geld is. We zeggen niet waar het precies vanaf moet. Dat moet het college dan uitzoeken. Vervolgens hangt u er een beetje een toon omheen dat dat toch makkelijk kan en dat je daar toch niks van merkt. Dat is gewoon niet zo. Wat ik hier aangeef, is dat wanneer je 4,5 miljoen jaarlijks – want dat zegt u – afhaalt van het cultuurbudget, dat dit grote impact heeft die in alle buurten van onze stad gevoeld wordt. Dat betekent het sluiten van bibliotheken, het sluiten van musea en het minder goed onderhouden van ons erfgoed. Dat betekent dat al die mooie dingen die onze hele stad plaatsvinden, geraakt gaan worden. Dat kan niet anders met zo'n grote bezuiniging. Dit college stelt voor dat we ambitieus zijn op cultuur en op al die andere terreinen en zorgt voor een begroting waardoor deze gemeente op de lange termijn gezond blijft. Ik snap dus ook niet waarom de Ouderenpartij zo graag wil bezuinigen. Ik begrijp het gewoon niet.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Ook dit is weer klinkklare onzin. Dit gaat er helemaal niet om dat de Ouderenpartij zo graag wil bezuinigen. De Ouderenpartij kijkt verder dan alleen maar de begroting van 2026. Als wij zien dat we het continu moeten bijpassen en continu weer nieuwe investeringen moeten doen – dat weten we – en we willen nog meer zoals bijvoorbeeld Culturele Hoofdstad van Europa worden, dan gaat daar wat ons betreft geen euro naartoe, ook niet in het vooronderzoek, want dat is onzin. Dan kunt u zeggen: er zijn onderzoeken waarbij je ziet dat steden dat allemaal terugverdienen. Er zijn veel meer onderzoeken en rapportages die het tegenovergestelde laten zien, voorzitter. Over de toon gesproken, als iemand een toon aanslaat, dan bent u het wel. Kom op, bezuinigen doet altijd pijn, maar u moet zich ook realiseren dat ook u eens door de zure appel zult moeten.

De voorzitter
Dank u wel. We merken dat hoe later het op de avond is, hoe gezelliger het wordt, geloof ik. Gaat u verder met het volgende blok.

Wethouder Clemens
Voorzitter, ondanks dat dat laatste me een beetje teleurstelt, heb ik vandaag toch één van de mooiste dagen in deze periode, moet ik zeggen. Want vandaag hebben we natuurlijk met elkaar kunnen vaststellen dat de Universiteit Maastricht definitief naar Heerlen toe wil komen en dat er ook een voorkeurslocatie is aangewezen. Het mooie daaraan, is – dat leest u ook in de reacties van de UM zelf daarop – dat zij dat doen, omdat zij zich willen verbinden aan de bijzondere opgave van deze stad, variërend van Heerlen Noord tot aan de stadsontwikkeling

die er plaatsvindt. Zij voelen zich aangetrokken tot het onderwijsklimaat in deze stad. Ze geven ook aan dat het rijke culturele aanbod in deze stad voor hen iets is dat hen aanspreekt. Voorzitter, dat maakt volgens mij dat de manier waarop wij de afgelopen jaren aan deze stad hebben gebouwd, dat wij voor onderwijspartijen een zeer interessante plek zijn. Dat blijkt uit de komst van het UM. Dat blijkt uit de RWTH die niet alleen wil blijven, maar ook wil gaan uitbreiden. Dat blijkt uit de manier waarop ook Zuyd Hoogeschool zich nadrukkelijker aan de stad wil verbinden, ook met nieuwe opleidingen die zij in onze binnenstad willen gaan aanbieden. Voorzitter, dat hele samenspel maakt dat deze stad alleen maar aantrekkelijker gaat worden de komende jaren. Zeker als we dat samen gaan zien met de manier waarop we aan kwalitatieve woningbouw werken, de manier waarop we samen aan de uitstraling van deze stad bouwen en de manier waarop we het bedrijfsleven daaraan weten te verbinden, dan denk ik dat dit heel veel goeds belooft voor de komende tijd.
Wij gaan de komende week de raad nader informeren over wat daar precies moet gebeuren om die vestiging van het UM ook in onze stad mogelijk te maken. Om u het tempo aan te geven, dat doen wij volgende week nog informerend, maar wij zijn voornemens om te koersen op besluitvorming voor een aantal zaken die echt noodzakelijk zijn in januari. Dan begrijpt u dat er twee partijen zijn die elkaar gevonden hebben, die met elkaar in deze stad willen bouwen en die u graag ook als bondgenoot daarin zien. Iedereen die laatst bijvoorbeeld bij de Brightlands Smart Services Campus was, heeft die energie volgens mij al kunnen voelen. Die willen we graag gaan versterken. Daar willen we nog meer van in deze stad.
Dan werd er nog een vraag gesteld door de PvdA. Die vraag is eerder ook al eens vanuit het liberale blok geuit: kunnen we vooruitlopend op die ontwikkelingen aan de Promenade, al nadenken over een doorsteek door het blok Promenade? Daarvan zou ik toch willen zeggen: we gaan nu samen met een aantal partijen nadenken over de toekomst van dit gebied. Dat gaat op hele korte termijn al gebeuren. Ik zou u willen vragen om nog heel even geduld te hebben totdat we daar met elkaar uit zijn, zodat we weten hoe dat eruit gaat zien. Vervolgens kunnen we dan met deze partijen samen ervoor zorgen dat we de kwaliteit van dit gebied een duw in de rug geven. Daar zal een dergelijke doorsteek vrijwel zeker onderdeel vanuit gaat maken.

De voorzitter
Dat was het laatste blokje. Daar nog iemand over? Dat is niet het geval. Meneer Reijnders, sorry.

De heer Reijnders, SP
Laat ik misschien niet eens een vraag stellen, maar laat ik heel kort zijn namens de SP-fractie dat het best wel een spannend traject is geweest. Het lijkt nu bijna allemaal in de plooi te vallen. Laten we nog heel even afwachten voordat we dat definitief zeggen, maar we zijn enorm trots op dit echt historische succes. Ik denk dat dit onze binnenstad langjarig een enorme impuls geeft die je op geen enkele andere manier op deze manier had kunnen bewerkstelligen, dus een groot compliment naar deze wethouder, maar ik denk ook aan het hele college, want volgens mij hebben hier veel meer mensen ook vaak geholpen. Dus echt heel goed nieuws.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter, even een punt naar de heer Reijnders. Laten we niet te veel vooruitlopen op de troepen. Ik zag nog een hoop mitsen en maren in de stukken. Laten we het feest vieren als er wat te vieren valt. Vooralsnog moeten er wat zaken op hun plaats vallen. Tenminste, zo heb ik het begrepen voor wat ik las op heerlen.nl. Misschien staat er wat anders in die mail, maar die heb ik dan nog niet gezien.

De voorzitter
Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Ik beloof u dat ik vanavond geen alcohol zal nuttigen en het nog niet zal vieren. Dat zal ik pas doen als het voorbij is.

De voorzitter
Wat een belofte. Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Ik wil eigenlijk onderstrepen wat de heer Reijnders zegt. Natuurlijk zijn er in dit soort trajecten nog altijd een aantal drempels waar we overheen moeten. Alleen al de kans die we nu krijgen, moeten we, denk ik, met 37 armen hier omarmen om dat voor elkaar te krijgen. *(Applaus in de zaal)*.

De voorzitter
Dank u wel. Conform afspraak met u allen – het lijkt wel een gezellig kampvuur overigens – even pauze tot 21.25 uur. Ik schors de vergadering voor tien minuten.

Schorsing

De voorzitter
Dames en heren, ik heropen de vergadering. Het woord is aan wethouder Peters. Nog even, mensen. Het is een lange dag, maar we gaan nog even door.

Wethouder Peters
Dames en heren, we zijn weer van start, dus ik ga het kort houden meneer de voorzitter of ik ga in ieder geval een poging doen om het kort te houden.

De voorzitter
Super.

Wethouder Peters
Het aantal onderwerpen waar in ieder geval ook vragen richting de portefeuille van mijn gedeelte gesteld zijn. Allereerst groen. Fractie Damen. Waarom wordt de post groenonderhoud voor slechts één jaar in de begroting opgenomen? Ik zou u eigenlijk willen verwijzen naar pagina 215. Onderdaan in de tabel staat die inderdaad doorgetrokken, dus het is gewoon structureel. Op dat punt is er ook een vraag van de SP-fractie. Kan de oplevering van het Handboek Openbare Ruimte naar het eerste kwartaal in plaats van naar het tweede kwartaal? Dit kan helaas niet. Ik zal ook uitleggen waarom. We brengen de ruimtelijke structuur in beeld. Op basis van die ruimtelijke structuur kijken we natuurlijk ook echt op wijkniveau van welke inrichtingsprincipes je daarvoor benut en ook in dat kader, de materiaalkeuzes. Vanwege de expertise die ervoor nodig is om dat op een goede manier te doen, heeft dat wel tijd nodig. We hebben ook duidelijk vanuit de markt – want dit is een opdracht die we ook uit moeten zetten – gehoord dat het eerste kwartaal komend jaar daarin helaas niet realistisch is. Dat was het blokje groen.

De voorzitter
Blokje groen. Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Dank u, voorzitter. Ik snap het antwoord. Ik kan me daar iets bij voorstellen, maar – misschien ben ik nog wat te onervaren – is dan straks het nieuwe college in de nieuwe context gewoon gehouden aan deze afspraken en het opleveren van dat handboek? Dat is mijn vraag.

Wethouder Peters
Voorzitter, volgens mij is het college eeuwig. Wij als individu niet, maar het college wel. Het bestuur is eeuwig. Op het moment dat er nu dus een toezegging wordt gedaan dat we in het tweede kwartaal terugkomen, dan gebeurt dat ook. Of in ieder geval, dan staat die toezegging er ook nog na 18 maart.
Dan het blokje mobiliteit en parkeren. Daar zijn nog een aantal moties over ingediend. Dat heb ik ook inderdaad gezien. Allereerst een tweetal vragen van de Fractie Damen. U pleit voor een autovrij centrum vanaf 12.00 uur. Meneer de voorzitter, ik denk dat ik weet wat de Fractie Damen vraagt. Dat is in ieder geval dat die voetgangerszone daar gewoon op een fatsoenlijke manier een voetgangerszone kan zijn. Dan heb je dus in het centrum een veilige voetgangerszone. Dat is natuurlijk ook in relatie tot de motie die is ingediend. We hebben een tijdje geleden al gezegd … Allereerst zijn we toen begonnen met het fietsvrij maken van de Saroleastraat. Toen hebben we daar voor de zomer onder andere de Dautzenbergstraat aan toegevoegd. Na de zomer heeft het college u ook tot twee keer toegezegd dat we aan de slag gaan met het aan banden leggen van fatbikes en maaltijdbezorgers. Er zijn een aantal variabelen. Het gaat natuurlijk aan de ene kant over het precieze gebied dat we fietsvrij willen maken. Aan de andere kant gaat het ook over de tijden. Waar we ook rekening mee moeten houden, is … Op dit moment is het mogelijk om met elk voertuig om welke reden dan ook – niet alleen laden en lossen, maar om welke reden dan ook tot 12.00 uur het voetgangersgebied van het centrum binnen te rijden. Dus op het moment dat wij iets gaan doen aan het aan banden leggen van fietsers in het centrum, zullen we daar ook iets aan moeten doen. Want het kan natuurlijk niet zo zijn dat als het ergens een keertje ’s ochtends tijdens winkeltijd druk is, dat je daar vervolgens eigenlijk geen manier op hebt om daarop te kunnen handhaven. Dus wat ik wil voorstellen, is het volgende: voor het eind van het jaar komen we terug met een voorstel. De kern daarvan is een veilig voetgangersgebied in Heerlen Centrum. We hebben het dan over twee dingen. Enerzijds fietsen in het centrum en anderzijds hebben we het ook over die venstertijden en waarvoor die eigenlijk kunnen worden gebruikt, want volgens mij is het nodig en hoog tijd dat we die venstertijden ook echt gaan terugbrengen tot alleen laden en lossen in het centrum. Dat kan niet zonder elkaar, dus zoals ik het net heb uitgelegd. Ik wil eigenlijk voorstellen, want zoals gezegd: we waren er al mee bezig, dat we voor het eind van het jaar met een voorstel komen richting u. Dat is in ieder geval hetgeen dat ik nu wil zeggen.

De voorzitter
U mag het blokje afmaken.

Wethouder Peters
Ik maak het blokje nog even af.
Een vraag van de PvdA, namelijk dat parkeren voor mensen met een beperking steeds moeilijker is. Voor het binnenstedelijk gebied is 3 à 4 procent van de parkeerplaatsen de norm. Heerlen zit daarboven en heeft dus meer parkeerplaatsen dan de landelijke norm als het gaat over invalideparkeerplaatsen. Maar als er een specifieke locatie is waarbij mensen gewoon aangeven dat iets wel een lastige locatie is, dan zijn we uiteraard bereid om ernaar te kijken of we daar iets zouden moeten kunnen toevoegen.
Dan ook met betrekking tot mobiliteit en parkeren, de moties. Er zijn – ik pak ze er even bij – met betrekking daartoe, drie moties ingediend. Allereerst de motie met betrekking tot de bollards. Dat zijn dus de zakpalen. We hebben natuurlijk de afgelopen commissievergadering, denk ik, een goede discussie met elkaar gehad waarbij ook heel duidelijk werd wat het beste alternatief was. Daarin heb ik ook heel veel bijval gehoord. Dan komt de motie een beetje onverwachts om daar alsnog pas op de plaats mee te maken en eigenlijk precies hetzelfde te doen als wij voor de zomer hebben afgesproken en ook hebben geëffectueerd. Al is het maar omdat er een aantal zaken in staan die gewoon niet kloppen, want er staat bijvoorbeeld in dat

het oude systeem dat in 2020 is ingevoerd nog lang niet helemaal is afgeschreven. Dat is dus wel zo, aangezien het systeem helemaal niet van ons is. We hebben die camera's geleased. Op het einde van de leasetermijn gaat die gewoon weer terug naar de rechtmatige eigenaar. Die kan die vervolgens weer ergens anders inzetten. Het is dus ook niet mogelijk om dat mee te nemen in de kostenvergelijking. Die wil ik dus ontraden.
Dan de motie met het betrekking tot het beperken van het fietsverkeer lijkt me overbodig, aangezien ik zojuist ook heb gezegd dat we voor het eind van jaar met een compleet voorstel komen waarbij we voor de verschillende variabelen bij zowel het fietsen, als ook die venstertijden en het gebruik daarvan, bij u terugkomen.
Ten derde, de motie 30 kilometerzone Heerlen Centrum. Ook voor die, meneer de voorzitter, het grootste gedeelte van al die straten met uitzondering van de Stationsstraat, Klompstraat en het zuidelijk stukje van de Willemstraat, is op dit moment al 30 kilometerzone. We hebben ons al voorgenomen – dat kunt u ook teruglezen in onze verkeersveiligheidsplannen – dat op het moment dat wij bij die drie straten aan de slag gaan, dat die op een bepaald moment een herinrichting krijgen en dan willen we die ook gaan afschalen naar 30 kilometer per uur. Dus wij willen die motie evengoed ontraden. Volgens mij heb ik dan het blokje mobiliteit en parkeren gehad.

De voorzitter
Meneer Damen was er als eerst en daarna meneer De Groot en meneer Bertholet.

De heer Damen, Fractie Damen
Voorzitter, de wethouder geeft aan dat hij voor het eind van het jaar met nieuwe planvorming komt met betrekking tot het centrum. Ik zou hem willen vragen of hij dan ook bereid is om bijvoorbeeld ook handhaving daarin mee te nemen, want je kunt in ieder geval nu ook kijken naar de bordjes die er hangen en die aangeven dat je na 12.00 niet mag fietsen en weet ik wat, maar ze rijden je ondersteboven. Dus ik denk ook dat een stukje handhaving daarin meegenomen moet worden om te kijken dat het wel daadwerkelijk uitgevoerd moet kunnen worden zoals we het hebben afgesproken.

Wethouder Peters
Daar kan ik heel kort een antwoord op geven. Dat doen we. Ja dus.

De voorzitter
Dan ga ik naar meneer De Groot, meneer Bertholet of samen. Dat is trouwens een keer ook wel leuk.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dat sluit een beetje aan bij de opmerkingen van de heer Damen. U zegt net zelf al dat het best wel complex is welke straten wel en welke niet. Hoe zit dat dan met de tijden? Wanneer wel en wanneer niet? Het is goed om daar nog eens even goed naar te kijken. Maar ik geef in ieder geval in overweging: die centrumstraten en die winkelstraten moeten uiteraard bevoorraad worden. Dat je daarbij zegt tot 12.00 uur, lijkt me helemaal niet verkeerd en daarna niet meer. Maar als je dan ook nog eens keer fietsers in die ochtend dat die straten volstaan met allemaal die busjes en die vrachtwagens toelaat en je hebt de winkels open, dan is het gevaar voor ongelukken natuurlijk extra groot. Dus ik zou toch in overweging willen geven om in ieder geval die fietsers tijdens de uren dat de winkels open zijn niet meer te laten fietsen in die drukke winkelstraten. Daarna wel. Ik geef dat gewoon even mee richting datgene wat u net heeft toegezegd.

Wethouder Peters
Even een hele korte reactie. U heeft helemaal gelijk. Waar het natuurlijk om gaat, is dat op dit moment de afspraak dermate is dat je tot 12.00 uur met elk voertuig – een voertuig is een

vrachtwagen en een fiets – gewoon dat centrumgebied in kunt rijden. Dus je zult ook iets moeten doen aan het gebruik waarvoor die venstertijden bedoeld zijn. Op het moment dat je dat afschaalt naar alleen laden en lossen, wat volgens mij heel gebruikelijk is in menig binnenstad, dan heb je, denk ik, ook een goede reden om te kunnen zeggen dat we die fietser kunnen weren. Dus daarom dat ik ook zeg: het is een totaal voorstel. Enerzijds voetgangersgebied en fietsen, anderzijds venstertijden en het gebruik.

De voorzitter
Meneer Bertholet was.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen
Even twee opmerkingen met betrekking tot de motie bollards. Op de eerste plaats zegt de wethouder: het huidige systeem hoeft niet meer afgeschreven te worden, want het is een licentie. Waarom wordt er dan afgeschreven? Er staan afschrijvingslasten. Er staan kapitaallasten. Dat doe je niet als je iets in licentie neemt. Dan neem je gewoon de post licentiekosten per jaar mee en niet de kapitaallasten, dus dat klopt niet. Het staat ook helemaal niet in de raadsinformatiebrief met betrekking tot de vervanging van de bollards, dus ik vind het een beetje gek wat de wethouder nu zegt. Het tweede punt is dat in die motie ook nog een nieuw element zit, namelijk het overwegen om mensen uit de kaartenbakken in te zetten als verkeersregelaar in plaats van weer de aanschaf van 1,1 miljoen enzovoorts. Dus er zitten twee elementen in mijn motie die ik graag mee zou willen nemen. Daarom wil ik deze motie toch ter instemming brengen, want ik vraag eigenlijk alleen om het opnieuw te agenderen en opnieuw erover te spreken met in overweging neming van die extra optie.

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Peters
Dank u wel, meneer de voorzitter. Allereerst de eerste opmerking van de heer Bertholet. Het klopt inderdaad dat er kapitaallasten in staan. Dat komt doordat het systeem in twee delen is opgedeeld. Het grootste gedeelte van het systeem zijn de camera's die daar met een licentie gehangen zijn.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen
Daar wordt 68.000 euro op afgeschreven ieder jaar.

De voorzitter
Zullen we iemand uit laten praten?

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen
Sorry.

Wethouder Peters
Nee, daar wordt niets op afgeschreven. Waarop wordt afgeschreven – dat heeft u ook in de bijlage kunnen lezen – is het gedeelte van het systeem dat op en rondom het Pancratiusplein is aangelegd, want daar zijn eigenlijk de oplossingen zoals we nu ook voor de rest centrumgebied voorstaan. Daar zijn die zakpalen al actief op de manier zoals we ze nou ook graag in het andere gedeelte van het centrum willen.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen
Zo staat het niet in de raadsinformatiebrief. Dat weet ik heel zeker.

De voorzitter

Dan ga ik naar de heer Verreck. Dan moet u uw microfoon uit doen, meneer Bertholet. Dank u wel.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Dank u wel, meneer de voorzitter. De wethouder zegt dat we over de norm zitten. Ik heb geen idee hoe hoog wij dan zitten in Heerlen. Zitten we op 10 procent, 50 procent of misschien wel 80 procent? Ik heb geen idee. Die indruk heb ik niet, dus ik zou graag wat helderheid willen hebben van de wethouder wat die norm dan is. Dat vind ik wel heel belangrijk. We hebben natuurlijk een probleem dat een aantal van die parkeerplaatsen vanaf 12.00 uur niet meer bereikbaar zijn, behalve als je een pasje hebt. Niemand met een gehandicaptenparkeerkaart, heeft zo'n pasje. Want een aantal van die parkeerplaatsen ligt namelijk op de Pancratiusstraat en na 12.00 uur gaan die bollards of hoe die dingen ook heten, omhoog. Dan kom je niet meer binnen. Dus die norm is maar zeer beperkt, omdat je niet overal bij die parkeerplaatsen kan. Daarbij moet je ook nog bedenken: hebben wij een goede verhouding tussen het GPK's dat we hebben uitgegeven in Heerlen en parkeerplaatsen in het centrum? Ik weet niet of er een verhouding tussen behoort te zijn. Hebben we die dan?

Wethouder Peters
Het is goed om even wat licht in de duisternis te brengen. 3 à 4 procent is de binnenstedelijke norm. Heerlen zit op 5 procent, maar als het gaat om individuele gevallen, voorzitter, bijvoorbeeld binnen het in ieder geval na 12.00 uur gesloten gebied, zijn er helemaal niet zo veel gehandicaptenparkeerplaatsen. Dus op het moment dat er een individuele casus is waarbij door het verplaatsen van zo'n parkeerplaats juist ook mensen kunnen helpen, zodat ze er wel op een fatsoenlijke manier kunnen parkeren, dan heel graag, maar dan zou ik wel willen voorstellen om met ons te bespreken de individuele plekken. Dan kunnen we kijken of daar een alternatief voor mogelijk is.

De voorzitter
Een aanvullende vraag.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Ik ben wel verbaasd over het antwoord van de wethouder in deze, want volgens mij hebben we het de afgelopen jaren vaker over de gehandicaptenparkeerplaatsen in de Pancratiusstraat gehad die niet bereikbaar zijn na 12.00 uur. Daar hebben we het vaker over gehad met elkaar en als u nu met een aanbod komt, waarom bent u dan niet drie jaar geleden met dit aanbod gekomen? Want dan hadden we al lang actie kunnen ondernemen. Dan hadden we al lang iets kunnen organiseren voor die parkeerplaatsen. Eigenlijk is die parkeerplaats volstrekt overbodig, omdat je daar gewoon niet kan parkeren, behalve als je voor 12.00 uur de straat inrijdt, maar dan zijn ook alle andere parkeerplaatsen gewoon bereikbaar. Dus je hebt eigenlijk niks aan die parkeerplaats daar. Dus ik ben echt verbaasd over het feit dat we het wel kunnen regelen. Dus ik denk: wat is dat nou?

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Peters
Voorzitter, het wordt een beetje in het belachelijke getrokken en dat mag, maar als je verderop op de Pancratiusstraat kijkt, zijn er net zo goed gehandicaptenparkeerplaatsen. Het is niet een soort oase in een woestijn als het gaat om dat soort parkeerplaatsen. 50 meter verderop is er ook eentje. Daarom dat ik zeg dat als er individuele casussen zijn die echt nijpend zijn, prima. Dan kijken we ernaar. Ik kan niet garanderen dat er altijd een alternatieve locatie voor handen zal zijn, maar als dit nog iets is waarvan u zegt: die 50 meter is te ver, dan moeten we misschien wel kijken of we hem 20 meter verderop kunnen plaatsen. In

principe, als het gaat over de norm zoals die is, dan voldoen wij daaraan en we presteren zelfs beter. Er is altijd plek voor maatwerk.

De voorzitter
Dank u wel. Het volgende blokje? Nog één vraag van de heer De Groot. Excuus. Nog eentje op dit blokje, meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. Nog heel even ten aanzien van dat ik een toezegging hoorde van de wethouder met betrekking tot de 30 kilometerzone in de aanloopstraten richting het centrum. U geeft aan dat er al een aantal zijn waar dat van toepassing is. De toezegging die ik hoorde, is dat u ook aan de slag gaat om die andere aanloopstraten ook aan te pakken. Ik zeg het maar even zo. Toch? Mijn vraag is dan – dan wordt ook automatisch de 30 kilometer daaraan gekoppeld – dat het een beetje afhangt van de planning wanneer wat wordt opgepakt, maar wat is het probleem om in die straten nu al een bordje op te hangen met 30 kilometer? Want ik kan me voorstellen dat die straten dadelijk aangepakt worden op een dusdanige manier dat het ook snelheidsvertragend gaat werken. Maar bij de straten waar we het nu over hebben, wordt nou net geracet. Dus wat is het probleem om daar gewoon nu een bordje van 30 kilometer op te hangen?

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, ik stel voor net zoals gelijke monniken en gelijke kappen en dat doen we in de hele stad, dat op het moment dat we iets aanpakken – we schalen natuurlijk veel vaker af van 50 naar 30 tegenwoordig – dan pakken we dat in één keer goed aan. We hebben natuurlijk als het bijvoorbeeld gaat over de Klompstraat en de Stationsstraat, u eerder dit jaar ook bericht dat wij om en nabij de 200 extra parkeerplaatsen willen realiseren in het centrum. Dat wordt dan betaald parkeren. Dat zijn twee straten waar ook nog best wel wat ruimte is om dat te kunnen doen. Bij meer parkeerplaatsen hoort natuurlijk ook meer veiligheid en een lagere snelheid. Wat ik u wel kan toezeggen, is dat we hebben gezegd dat we dat gaan doen. Ik kan wel even laten uitzoeken wanneer dat precies het geval zal zijn. Dan is er in ieder geval ook perspectief.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Voorzitter, toch nog heel even: dat was mijn vraag niet. De wethouder geeft hetzelfde antwoord als zojuist. Mijn vraag is gewoon … Het prima is dat u die planning overlegt, maar we weten allemaal dat dit niet allemaal tegelijkertijd op stel en sprong gaat gebeuren. Daar gaat tijd overheen en ondertussen gaat het wel om de veiligheid van onze bewoners die bang zijn om straten waar geracet wordt, over te steken. Daar wordt ’s nachts geracet. De vraag is heel simpel. Gewoon een bordje ophangen en dan zijn we toch klaar? Wat is het probleem om dat niet te doen?

Wethouder Peters
Het gaat erom welke verwachting je ermee schept. Als het ophangen van een bordje 30 overal de oplossing zou zijn, dan hadden we dat op 300 straten al gedaan, maar op het moment dat je het ophangt en bewoners de verwachting hebben dat er 30 gereden wordt, dan is die straat eigenlijk onveranderd. Het is nog altijd eigenlijk gewoon een 50 kilometer weg. Je wordt ook eigenlijk niet gestimuleerd om langzamer te rijden. Dan gaan mensen ook niet langzamer rijden. Dat is gewoon de ervaring die er tot nu toe is. Ik wil met alle liefde een bordje 30 kilometer per uur ophangen, maar op voorhand kunnen we zeggen dat dit niet het gewenste effect gaat hebben. Waarom doe je het dan?

De voorzitter
We gaan naar het volgende blok.

Wethouder Peters
Hoensbroek Centrum. Allereerst dank aan heel veel van u voor alle steun en ook voor alle bemoedigende woorden. U heeft natuurlijk twee dagen geleden – dat was zelfs gisteren – een raadsinformatiebrief ontvangen waarin in ieder geval heel duidelijk opgesomd staat wat er na de vaststelling van de visie gebeurd is op de verschillende mijlpalen. Al het gaat over woningbouw en de deelgebieden, dan zijn we aan de slag met stedenbouwkundige perspectieven. We hebben dinsdag in het college bekrachtigd dat we panden op de hoek van de Mgr. Lebouillestraat gekocht hebben als eerste stap om uiteindelijk die zorgpartijen ook naar een andere locatie te kunnen bewegen. De reuringregeling … Natuurlijk ook en dat is wel leuk om te melden: we hebben nu ook een gevelfonds in Hoensbroek Centrum. Er zijn ook al ondernemers of pandeigenaren die zich al hebben gemeld om daar gebruik van te kunnen maken, dus dat is in ieder geval wel bemoedigend.
Die 5 miljoen geeft ons in ieder geval de mogelijkheid om daar een vliegende start in te maken. De volledige opgave, meer dan 30 miljoen, over een periode van 9 jaar, zal de komende periode en de periode daarna echt wel veel van ons gaan vergen. Daarom waren wij ook zo blij met in ieder geval ook de motie van uw raad waarin u zich in meerderheid of unaniem – ik weet het al niet meer – uitsprak om de komende jaren in ieder geval qua financiën te doen wat gedaan moest worden of wat gedaan moet worden om Hoensbroek Centrum op de juiste manier te ontwikkelen. Als het om die 5 miljoen gaat, dan heeft u in de raadsinformatiebrief ook kunnen lezen dat er nu een ontwikkelstrategie voor u ter inzage ligt tot en met 2034. Op dit moment zijn we bezig met een verdere verdieping om nou ook in die eerste jaren duidelijkheid te kunnen geven over wat we wanneer kunnen gaan doen.
Natuurlijk, ik snap de vraag: waarom nu pas geld voor Hoensbroek Centrum en waarom niet meer? Op het moment dat ik geen visie heb en op het moment dat ik geen plan heb, wat kan ik dan met geld doen als ik niet weet waar ik het aan uit moet geven? Dus de eerste stap is altijd – ik denk dat dit in Hoensbroek ook goed gelukt is – om een gedragen visie op te kunnen stellen. We kunnen door die ontwikkelstrategie voor de komende jaren duidelijk maken wat we per jaar nodig gaan hebben. Dat gaat hopelijk een volgende gemeenteraad of een volgende coalitie ook heel erg helpen om daarin de juiste keuzes te gaan maken.
Dat was volgens mij Hoensbroek.

De voorzitter
Blokje Hoensbroek. Ik zie meneer Reijnders en meneer Leers.

De heer Reijnders, SP
Dank u, voorzitter. Die 5 miljoen extra is goed, denk ik, maar – dat konden we ook lezen – er moet nog heel veel privékapitaal en investeerders worden gevonden voor flinke bedragen. Dat is ook niet heel gek, maar dat is ook een flinke opgave. Kan de wethouder toelichten hoever hij daar nu mee staat of wat de plannen daarvoor zijn? Hoe gaan we die private investeerders enthousiasmeren voor Hoensbroek Centrum?

De voorzitter
Dank u wel.

Wethouder Peters
Op het moment dat u gebruik maakt om te gaan naar de ontwikkelstrategie, dan ziet u dat er ook grote verschillen zijn in rendabiliteit per deelgebied. Er zijn bepaalde deelgebieden waar in ieder geval de onrendabele top een stuk kleiner is en veel makkelijk overbrugbaar. Wij willen dus heel graag aan de ene kant juist ook dat resultaat zo snel mogelijk kunnen laten zien in de

grote gedeeltes van de ontwikkeling, dus bijvoorbeeld ook woningbouw. Er zijn nu twee concrete locaties met initiatiefnemers die graag willen. Dat kan ook als een soort vliegwiel fungeren voor de ontwikkeling van het gebied. Aan de andere kant zullen we natuurlijk ook wel heel erg moeten inzetten op de werving van externe middelen, want we hebben al het kandidaat Tweede Kamerlid – dat is nu een Kamerlid – over de vloer gehad om daar over te spreken. Ik zou het eigenlijk ook wel mooi vinden als we het komende jaar verder kunnen opnemen in de lobbystrategie die wij hier als gemeente hebben, aangezien de onrendabele top en het geld wat erin geïnvesteerd moet worden echt wel een ding is. We kunnen natuurlijk als gemeente – dat gaan we ook zeker niet doen – alles zelf bijpassen. Het moet echt gemeenschappelijk gedragen zijn.

De voorzitter
Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter, dank u wel. De wethouder zegt dat hij nog geen plan heeft, maar hij weet wel dat hij 33,7 miljoen tekortkomt. Waar zijn die 33,7 miljoen dan op gebaseerd?

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, ik zou meneer Leers vooral willen aanmoedigen om die ontwikkelstrategie tot en met 2034 eens even te gaan bekijken, aangezien daar een eerste financiële doorrekening in staat in de verschillende deelgebieden wat waar nodig is. Daar is onderzoek naar gedaan. Dat hebben we u ook beloofd. Dat is ook mede ter afdoening van de motie die u vorig jaar tijdens de algemene beschouwingen heeft aangenomen. Maar het staat gewoon klip en klaar op papier waar het voor nodig is. Een aanvullende vraag van meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter, waarom zegt de wethouder dan: er is nog geen plan, om vervolgens naar het stuk te verwijzen? Dat begrijp ik dan niet. Of ligt dat aan mij?

Wethouder Peters
Ik denk dat in dit geval – ik wil u niets tekortdoen - maar ik denk dat het wel aan u ligt.

De voorzitter
U vroeg erom.

Wethouder Peters
Dat was volgens mij wel een inkoppertje.

De voorzitter
U mag naar het volgende blok van meneer Leers. Dan doen we dat.

Wethouder Peters
Dat is fijn. Als dit precedentwerking is ... Dan gaan we naar het ouderenbeleid. Laat ik anders beginnen. Ik was heel erg blij dat op 25 juni in deze gemeenteraad het nieuwe ouderenbeleid unaniem aangenomen is. Daarbij hebben we een afspraak gemaakt. Daarbij hebben we de afspraak gemaakt dat we elk jaar bij u terug zullen komen met de vorderingen en het liefst ook nog op een fatsoenlijke en meetbare manier. Nu is dat document dat vanuit het ouderenbeleid zal worden opgeleverd niet het enige document zijn dat meetbare gegevens bevat, want we hebben in onze stad en in onze regio natuurlijk net zo goed een Parkstadmonitor en ook een gezondheidsmonitor van de GGD als het gaat over volwassenen en senioren. Daarin zit een heel scala van verschillende elementen waar ook op wordt getoetst

van participatie, eenzaamheid en ook het aantal mantelzorgers, druk, gezondheid, zorg et cetera. Dat noopt ons ook om de motie zoals die voorligt – we snappen de goede bedoelingen – wel te ontraden, aangezien we denken dat een additionele ouderenmonitor op wijkniveau - want we meten nota bene op wijkniveau, middels die gezondheidsmonitor van de GGD – in ieder geval niet noodzakelijk is om het ouderenbeleid meetbaar te maken. Ik ben nog even in het blok. Sorry.

De voorzitter
U zit nog in het blok.

Wethouder Peters
Ik zit nog in het blok. Op het gedeelte over eenzaamheid zal mijn collega Arlette Vrusch dadelijk nog terugkomen. Het onderdeel waar u het over heeft over de doorstromingsmonitor in de woningmarkt … We hebben heel duidelijk gezegd – dat is een verbinding tussen RO, wonen en ouderenbeleid – dat wij van de vier pijlers van het nieuwe ouderenbeleid, waarvan de vierde pijler bewonen was, extra aandacht hebben voor de realisatie van seniorenwoningen in onze stad. Daar hebben we een aantal concrete projecten voor, waaronder ook bijvoorbeeld wat daaraan gaat bijdragen, zoals het Masterplan Ruimte voor Woningbouw. Hopelijk zult u dat nog voor de verkiezingen, dus in januari, in commissie en raad hebben. Nu heeft u drie concrete locaties waar u het over heeft. De Marechausseekazerne, de voormalige Tarcisiusschool en het LOMA-huis. Ik kan in ieder geval vermelden dat bij alle drie van de locaties wij die nota bene ook op de prioriteringslijst hebben staan. Ik kom dadelijk ook nog wel even terug op het verhaal waar de burgemeester ook al over begonnen was en dat is over het verhaal van capaciteit voor de woningbouw, maar dat raakt hier zijdelings aan. U heeft op 9 juni dit jaar een raadsinformatiebrief gekregen waarin een prioriteitstelling stond. Deze drie locaties staan daar net zo goed in. Locaties hebben natuurlijk wel allemaal hun eigen uitdagingen, want de marechausseekazerne is natuurlijk niet van ons. Over de Tarcisiuslocatie hebben we wel afspraken. Het lijkt nu op een goede manier dat we daar snel stappen mee kunnen zetten. Het LOMA-huis is natuurlijk een verhaal op zich. Maar in ieder geval, wat ik u daar wel in toe kan zeggen, is dat we bij de planvorming echt in het achterhoofd houden dat we gaan voor die doorstroom en dat we ook gaan voor seniorenwoningen. Gelukkig zijn het niet de enige drie locaties waar op dit moment hard gewerkt wordt om woningbouw vlot te trekken. Ik kijk eventjes naar mijn collega. Hoeveel staan er in de prioriteitenlijst? Zijn dat er 50? 5.166 woningen, dus er zijn volgens mij nog veel meer kansen om ook die doorstroom als het gaat om verschillende soorten seniorenwoningen, te effectueren. Uw suggestie nemen we uiteraard mee. Daarmee is dit blok ook afgerond.

De voorzitter
Het blok is afgerond. Meneer Daamen.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Even om zaken helder te krijgen, voorzitter. Kan de wethouder bevestigen dat dat eerste onderzoek van het LOMA-huis voor die herbestemming waar ik het net over had, ertoe leidt dat het een moeilijk verhaal wordt als het financieel niet haalbaar was?

Wethouder Peters
Ja, dat kan ik bevestigen.

De voorzitter
Dat kan bevestigd worden. Meneer De Groot. Dat was het antwoord. Er werd gevraagd om bevestiging en die werd gegeven.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen

Excuseer.

De voorzitter
Met een gesloten vraag is een antwoord altijd heel makkelijk.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Voorzitter, wij weten natuurlijk dat een heleboel onderdelen rondom ouderenzorg en ouderenparticipatie ook in andere portefeuilles zitten, maar u bent verantwoordelijk voor het ouderenbeleid. We hebben het hier over integraal ouderenbeleid. Zou het dan ook niet goed zijn om met name datgene wat je doet voor deze doelgroep zo inzichtelijk mogelijk te brengen en ook bij elkaar te brengen? Al die data die dan in die andere portefeuilles of in die andere monitoren zit moet je bij elkaar brengen. Dat moet je één keer per halfjaar – of dat nou over zorg, eenzaamheid of wonen gaat – bij elkaar brengen met een aantal andere indicatoren en een aantal andere doelstellingen en KPI's, zodat we inzicht krijgen in wat dat integrale ouderenbeleid voor een effecten heeft. We moeten het niet overal een beetje weg zien te plukken. Dat is één.
Ten aanzien van die locaties waar we het over hebben, hoor ik u toch een beetje zeggen: daar zijn we mee bezig, het staat op de lijst en we hebben daar oog voor. In het achterhoofd hebben we dan ook passende ouderenwoningen. Dat is wat ons betreft veel te mager. Wij geven dit als voorbeeld. Het zijn een paar voorbeelden. Er zullen nog wel meerdere locaties zijn die om te bouwen zijn, maar wij vragen dan ook naar locaties waar oudere mensen ook kunnen wonen die misschien niet naar zo'n zorgbuurthuis willen. Die willen dan onderling een passende woning hebben in de eigen wijk daar waar ze zich thuis voelen en daar waar ze ook niet als enige alternatief een flatje met een balkonnetje van 1 bij 1,5 hebben. Daar zijn mensen naar op zoek. Daar hebben mensen behoefte aan. Daarom hebben we ook in ons betoog aangegeven dat we ervoor moeten zorgen dat die ouderenconsulenten er komen, zodat ze die behoefte kunnen gaan opvragen. Het zou ook zomaar eens een keer kunnen zijn dat als ouderen ernaar bevraagd worden en zeggen dat ze hier in dit grote huis zitten, de hypotheek al hebben afbetaald, de kinderen weg zijn en de man is overleden, dat ze best wel eens naar een kleinere woning willen. Maar wel in de eigen wijk. Dan zou bijvoorbeeld het splitsen van een woning ook nog eens een keer een optie kunnen zijn, maar dat moet je wel ophalen. Daar moet je wel je best voor doen. Daar moet je wel gericht op inzetten. Hoe kijkt u daartegenaan?

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Peters
Voorzitter, als ik meneer De Groot zo hoor praten, dan hoor ik eigenlijk ook mezelf, want ik zeg dit ook vaker. Ik kan hem alleen maar bijvallen hierin. *(Gelach in de zaal)*. Ik bedoel dit goed. Nee, ik hoor mezelf niet graag. Mag ik weer verder, meneer de voorzitter?

De voorzitter
U mag van mij verder. U heeft goede bedoelingen, dus dan mag je altijd verder in dit huis.

Wethouder Peters
Dat vind ik heel aardig van u. Ik snap heel goed wat meneer De Groot zegt. Ik zeg niet voor niks: die drie locaties die hij zojuist noemt, staan ook bij ons in die prioriteitenlijst. Dus daar hebben we op dit moment … We hebben natuurlijk in het begin van dit jaar de intaketafel. De initiatieventafel is drie maanden op slot gegaan. Toen hebben we eigenlijk de capaciteit met de projecten in balans gebracht. We hadden er dus ook voor gezorgd dat voor al die projecten die in die prioriteringslijst staan, capaciteit is. Voor deze drie projecten is dus voldoende capaciteit. We hebben het ouderenbeleid. We hebben het Heerlens Woonfundament vanuit wonen. Dat

versterkt elkaar. Dus op de plekken in de gebieden in de stad – dat is namelijk op locatie gebonden – waar seniorenwoningen nodig zijn, sturen we er ook op om die daar te realiseren. Of dat dan uiteindelijk in – ik noem maar wat – in Welten in de Marechausseekazerne is of wellicht een ander gebied dat ook bebouwbaar en waar we kunnen bouwen. Dat is natuurlijk wel onderdeel van de planvorming. Wat ons betreft – dat hebben van meet af aan gezegd – komen er meer seniorenwoningen en dan ook het liefste niet alleen maar een flatje driehoog achter. Die willen wij realiseren voor onze ouderen. Volgens mij, de realisatie van de woningen zoals die tot nu toe gegaan is – zeker ook in het centrum – hebben ook laten zien dat er heel veel woningen gerealiseerd zijn die aansluiten bij de behoefte van ouderen. Ik ben het wel met u eens dat als u zegt dat er in de wijken – daartoe biedt bijvoorbeeld weer dat Masterplan Ruimte voor Woningbouw kansen – best nog wel een flink tandje bij mag als het gaat om het realiseren van meer seniorenwoningen.

De voorzitter
Nog een aanvullende vraag, meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Misschien als laatste, want we spreken toch dezelfde taal, ga ik ervan uit dat als ik vraag dat er een overkoepelende ouderenmonitor moet komen integraal, dat die twee keer per jaar gewoon inzichtelijk geëvalueerd wordt en dat de wethouder dit met me eens is. Toch?

De voorzitter
We spreken dezelfde taal, maar we kunnen het toch oneens zijn.

Wethouder Peters
We hebben met elkaar afgesproken op 25 juni dat wij één keer per jaar bij u terugkomen. Ik wil er echt alles aan doen om dat zo integraal mogelijk te doen om te laten zien wat we met het integraal ouderenbeleid presteren. Ik geloof aan de andere kant niet dat we daar een aparte ouderenmonitor elk halfjaar met allemaal indicatoren voor moeten optuigen om dat te moeten doen.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Dank, voorzitter. We konden in de begroting lezen over twee jaar leuke initiatieven en volgens mij ook wat concrete en tamelijk haalbare initiatieven, namelijk de seniorentelefoon en de Seniorenacademie. Kunt u even vertellen hoe de stand van zaken daar is? Want ik zag het, denk ik, niet in de cijfers terug staan. Er zijn allerlei cijfers die we niet kunnen terugvinden, maar die er wel degelijk zijn. Dus dat zou bij dit geval ook van toepassing kunnen zijn.

De voorzitter
Gaat u gang.

Wethouder Peters
Dat wordt dan wel gewoon een beschrijving, want we zijn na het vaststellen van het ouderenbeleid en zelfs ook nog wat ervoor, begonnen met dat te definiëren. Dus hoe zouden we dat graag voor ons zien? Als het gaat over de Heerlense seniorenacademie, dan hopen we die dit jaar nog te kunnen lanceren. Er zijn in ieder geval een aantal verschillende activiteiten die onder die vlag zouden kunnen opereren. We willen daar wel een heel belangrijk element aan toevoegen, namelijk dat we er met name van senioren voor senioren, maar ook voor andere doelgroepen willen zijn. We voeren dit op moment gesprekken met onze partners

hierover om te kijken hoe we dit op een fatsoenlijke manier kunnen wegzetten. Maar er is alom enthousiasme daarover. Het vordert dus ook goed.

De voorzitter
Een aanvullende vraag hierover.

De heer Reijnders, SP
Komt dat dan nog richting de raad? Moet de raad daar nog een besluit over nemen of valt dat binnen de uitvoering?

Wethouder Peters
Daar hoeft de raad naar ons weten geen besluit meer over te nemen.

De voorzitter
Dit is dagelijks bestuur. Meneer Verreck, u had ook nog een vraag.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Ik ben wel verbaasd over de snelheid van dit programma. Ligt het nu aan ouderen dat het wat langzamer gaat? Dus ik had wel verwacht dat er iets meer snelheid zou zijn. Met welke zorgpartner heeft u hier overleg over? Daar ben ik wel even benieuwd naar. Wat is de rol van die zorgpartner dan in dit verhaal?

De voorzitter
Dank u wel.

Wethouder Peters
Zorgpartner met Buurtteams Heerlen spreken we dan over.

De voorzitter
Met Buurtteams Heerlen. En de snelheid?

Wethouder Peters
Wij hopen dat we het voor het eind van het jaar kunnen lanceren. Daarmee hebben we dus alles bij elkaar opgeteld binnen een halfjaar de Seniorenacademie in ieder geval kunnen starten. Daarna zal het nog moeten uitgroeien. De basis ligt er bijna.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Die Seniorenacademie is volgens mij drie jaar geleden voor het eerst geopperd. U heeft volgens mij drie jaar geleden gezegd dat het zo geopperd is. Dan denk ik: waarom is er niet meer snelheid gegeven? Voor mijn gevoel moest er wat vertragend gewerkt worden in deze. Ik heb het gevoel dat het niet zo heel snel is gegaan.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, gevoel van tijd en gevoel voor tijd. Volgens mij heb ik er wel genoeg over gezegd.

De voorzitter
Voor u allen, het is 22.06 uur.

Wethouder Peters
Dit voorjaar is het idee ontsprongen. Dat is ontsprongen tijdens onze participatiebijeenkomsten, dus vanuit de mensen zelf. Dat maakt het ook wel erg mooi.

De voorzitter
De heer Reijnders nog.

De heer Reijnders, SP
Heel kort, voorzitter. Ik moest het even laten bezinken. Het is al laat. Ik besefte ook dat het 5 november is, dus ik waardeer uw ambities en enthousiasme. Maar als er nog niks is en er nog met allerlei partijen gesproken moet worden en u de Seniorenacademie voor het einde van het jaar wil realiseren of dat hoopt u – het is even de vraag hoe ik dat moet wegen – dan is dat wel ambitieus. Hoe schat u zelf de haalbaarheid daarvan in?

Wethouder Peters
Voorzitter, ik schat het haalbaar. We hebben niet voor niks gezegd dat we dat voor het eind van het jaar willen doen. We hebben concrete stappen gezet. Er is al een hele lijst concrete activiteiten die onder die vlag kunnen vallen. Naar onze mening is het de laatste touwtjes aan elkaar knopen om te kunnen starten, dus we snappen heel goed dat het eigenlijk nog maar een maand is tot aan het eind van het jaar. We hebben er alle goede hoop voor dat dit ook gaat lukken.

De voorzitter
Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Wethouder, u heeft al vaker beloofd voor het einde van het jaar bepaalde zaken op te leveren. Dan blijkt toch … Dat vraag ik me ook echt in alle oprechtheid af. In juni komt u met zo'n visiedocument. Daar staan dan twee heel duidelijke concrete voorstellen in. Eén is die seniorentelefoon en de andere is die academie. Over die seniorentelefoon hebben we het nog niet gehad. Maar wat is er dan gebeurd in die afgelopen maanden? Dat had toch al lang opgetuigd kunnen worden? Er hadden al lang mensen of capaciteit aan gekoppeld kunnen worden. Er kon gewoon worden gestart. Wat ik me ook afvraag, is dat ik u net de Seniorenacademie hoor zeggen en dat we dan ook gaan kijken voor andere doelgroepen. Dat snap ik helemaal niet. Hoe zit dat dan?

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, als de heer De Groot het in twee maanden had gekund, dan had ik hem graag hier bij het ouderenbeleid gehad.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Nee, voorzitter. We zijn al bijna een halfjaar verder.

Wethouder Peters
Even los daarvan, meneer de voorzitter. We hebben natuurlijk ook altijd gezegd dat die seniorenacademie van ouderen en voor ouderen is, maar ook voor senioren is die bijvoorbeeld iets leren aan een andere leeftijdscategorie. Het gaat erom dat je de ervaring en dat je kennis van senioren overbrengt op anderen. Wie die anderen zijn … Ik denk dat het best wel eens zo zou kunnen zijn dat het andere senioren zijn. Maar het zou natuurlijk ook kunnen … Er zijn natuurlijk ook al initiatieven waarbij oud en jong gekoppeld worden.

De voorzitter
We gaan naar een volgend blok.

Wethouder Peters
Het allerlaatste blok. Volgens mij zit ik dan nog net in de tien minuten, meneer de voorzitter.

De voorzitter
Bijna.

Wethouder Peters
Dat is vergunningverlening. We komen in dit huis natuurlijk van een idee af dat we zouden moeten krimpen als regio en dat we daar natuurlijk ook de organisatie destijds hebben ingesteld, naar juist een perspectief van groei. We hebben het dan met elkaar daar vaak over gehad. U heeft op 9 april van dit jaar al de eerste stappen kunnen lezen als het gaat over het versterken van de organisatie van de woningbouwversnelling. Op 9 juni heeft u de prioritering kunnen lezen. U heeft onlangs ook wederom een update gekregen van de woningbouwprogrammering. De vraag die allesomvattend is, is de vraag van de Jongerenpartij: kan het college ons verzekeren dat dit voor nu en de toekomst goed is geborgd? Er ligt nu een stevige basis. Die stevige basis lag er eerst niet zoals die er nu ligt. We hebben echt bewust die balans opgezocht tussen capaciteit en projecten. We hebben daar keuzes in gemaakt die het best aansluiten op onze ambities als het gaat over de projecten, maar we kunnen natuurlijk niet – aangezien we daar extern nog meer fte's voor hebben moeten werven - zeggen dat in de toekomst de situatie altijd gaat zijn dat we altijd genoeg mensen gaan hebben voor de projecten die wij als gemeente samen met onze partners runnen. Maar we hebben er in ieder geval wel voor gezorgd dat de basis op orde is. Daarmee kunnen we wel gewoon zeggen dat het systeem richting de toekomst op een goede manier geborgd is.
Als meneer – ik wilde al meneer Jetten zeggen – Dragstra van D66 spreekt over de snelheid van vergunningen verlenen, dan kunnen we dit sneller doen. Het vergunning verlenen zelf, denk ik niet, in het kader van de wettelijke termijnen. Maar waar de echte winst zit, is in het voortraject. De echte winst zit hem eigenlijk in vanaf het moment dat een initiatief voor de eerste keer op de tafel komt hier in dit huis tot het moment dat er een vergunningaanvraag ligt. Dus eigenlijk in dat proces en daar sturen we op dit moment op. U wordt als raad ook op de hoogte gehouden van de verdere stappen die we daarin zetten, dus ik schat in dat ergens in het eerste kwartaal van volgend jaar we ook weer een update hebben over de stappen die we hebben gezet die bijdragen aan juist die versnelling van dat proces.

De voorzitter
Dank u wel. Hier nog vragen over? Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, ik had in mijn betoog gevraagd of het college bereid was om zeker nu zij denken dat de basis op orde is, of zij een zogenaamd prestatie- en ambitiedocument naar de markt zouden toe willen uitspreken. Met andere woorden: ja, we hebben het aan de voorkant geregeld, want daar hebben we de juiste stappen gemaakt op die initiatievenkamer en initiatieventafel en dus aangegeven aan de partijen dat we dan gaan zorgen dat we die omgevingsvergunning gaan aanvragen. Maar daar is het vaak zo dat op de dag na de aanvraag vervolgens meteen wordt verteld dat het uitgesteld wordt. Dus daarom zeg ik: u zegt aan de voorkant dat de basis op orde is, durft u dan ook naar de markt toe te zeggen dat als u een complete aanvraag bij ons indient, dat wij dan ook zorgen dat u binnen de gesteld termijnen een reactie krijgt?

Wethouder Peters
Die uitdaging willen we zeker aangaan. Desondanks denk ik wel dat het belangrijk is dat we juist in dat voortraject nog tijd nemen om in ieder geval daar meer kwaliteit en meer snelheid in te kunnen bouwen, al is het maar om initiatiefnemers ook gewoon sneller duidelijkheid te geven over de al dan niet haalbaarheid van hun initiatief, want ik denk dat dit ook heel belangrijk is voor juist die marktpartij om dan te kunnen bepalen wat dan hun afweging erin gaat zijn en wat ze wel gaan doen.

De voorzitter
Dank u wel, meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66
Dank u wel, voorzitter. Het is een helder verhaal van de wethouder dat in het voortraject de meeste winst te behalen is. Zo u daar dan ook een appreciatie van onze motie in kunnen geven -ik weet niet of meneer Gelderblom dat dadelijk gaat doen - om nog meer uitvoeringscapaciteit te krijgen, want we horen nog steeds dat er ook wel te weinig uitvoeringscapaciteit is. Is dat zo en kan dat daarin ook helpen?

Wethouder Peters
Volgens mij zitten we hier met elkaar niet in een mentale tirannie dat we allemaal maar denken dat het het beetje is dat we met elkaar hebben en dat we niet daarbuiten kijken. Volgens mij, op het moment dat we meer capaciteit nodig hebben – dat hebben we de afgelopen maanden ook met elkaar laten zien – maken we ook de stap om ervoor te zorgen dat we navenant genoeg capaciteit hebben, dus dat reflex om op het moment dat het nodig is, bij te kunnen schalen, daar hebben we nu de afgelopen driekwart jaar van laten zien dat we dit ook doen. Volgens mij zal een verdere appreciatie van de motie de heer Gelderblom voor z'n rekening nemen.

De voorzitter
Dank u wel, wethouder Peters. Toch nog een vraag.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Ik heb een heldere vraag gesteld in mijn bijdrage waar de wethouder nu denkt: we gaan langs dat paaltje fietsen. Ik vind het wel interessant om daar de mening van de wethouder over te horen.

De voorzitter
Wilt u de vraag herhalen?

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
We begonnen met een discussie over Meezenbroek over het feit dat wij als gemeente een stap hebben gezet. Als raad hebben we een stap gezet. Erfgoedorganisaties hebben een stap gezet. Vervolgens komt erachteraan dat ik eigenlijk van de wethouder zou willen horen hoe hij de verhouding ziet tussen de aan de ene kant rechtenvrije foto's en kopjes koffie bij Bracke drinken en aan de andere kant een tastbaar resultaat voor de stad, want dat is wat ik mis in het geheel. Daar zie ik de wethouder nu zo omheen fietsen. Ik denk: dat gaat me niet gebeuren. Het gaat me niet gebeuren dat hij daar in de tweede termijn nog een keer aan herinnerd moet worden, dus ik zou graag een helder antwoord van de wethouder willen horen op dit ding, want het was volgens mij een heldere vraag.

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Peters
Volgens mij heeft de heer Verreck een hele andere vraag gesteld en dat was in relatie tot de status van beschermde stadsgezichten in Meezenbroek. We hebben u daar ook op 1 oktober afgelopen jaar al over bericht. Toezegging 3375 als ik het goed heb waarin heel duidelijk staat dat de termijn van afhandeling van dat verzoek gelijkloopt met het traject tot planvorming van de herstructurering van dat gedeelte van Meezenbroek. Als de heer Verreck met mij een kop

koffie bij Bracke zou willen drinken, dan zou ik hem dat ten zeerste aanbevelen, want dan kunnen we daarmee ook de Heerlense ondernemers stimuleren.

De voorzitter
De heer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Dit is natuurlijk te zot voor woorden, want die hele planvorming kan misschien nog wel 10 of 15 jaar duren als ik kijk naar het tempo waarin Vincio daarin handelt, dus dat betekent ook dat u die aanvraag van die erfgoedorganisaties ook 10 tot 15 jaar laat liggen. Dat is natuurlijk van de zotte wat hier gebeurt. Daarbij, ik heb helemaal geen behoefte om met de wethouder koffie te drinken bij Bracke. Ik heb er behoefte aan dat de wethouder zijn werk goed doet. Daar heb ik behoefte aan. Ik hoop dat de wethouder dat wel gehoord heeft.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, volgens mij komt volgende week woensdag de bestuurder van Vincio hier naar deze zaal, samen met de bewonerscommissie. Volgens mij ligt daar in ieder geval een basis om te kunnen versnellen op het dossier Meezenbroek. Dan hoeft dat hele verzoek zoals de heer Verreck zelf zegt niet tien of vijftien jaar te liggen, maar kan dat gewoon in alle redelijkheid daarin met gezwinde spoed worden meegenomen.

De voorzitter
Dank u wel. We rekken wel steeds weer op, mensen. Maar gaat uw gang. Ik kan u niet tegenhouden. Meneer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
U dacht dat u het kort kon houden. Ik wil toch even aanhaken bij de vraag die de heer Verreck stelt. We hebben in het recente verleden toch een aantal keren wat dingen meegemaakt, bijvoorbeeld rondom het Willemskwartier. Een raadsvoorstel dat behoorlijk rammelt aan alle kanten, dat uiteindelijk ook is aangehouden. We hebben recent meegemaakt dat er iets in de communicatie tussen de wethouder en de ambtenaren niet goed ging rondom de plannen van de Lichtstudio. De wethouder was nog op zoek naar het adres van de eigenaar, terwijl de ambtenaren al afspraken aan het maken waren en al in gesprek waren. Zo zijn er natuurlijk nog wel een aantal dingen waarvan je je moet afvragen … Ik bedoel, de bereikbaarheid van de wethouder zal best goed zijn als een inwoner belt, maar ik hoor ook om me heen – ikzelf heb die ervaring, maar ook anderen en andere stakeholders hier in Heerlen – dat hij zeer slecht bereikbaar is en zeer moeilijk de mails beantwoordt of helemaal de mails niet beantwoordt. Dan moet je er diverse keren achteraangaan. Waar het om gaat, is natuurlijk toch een beetje de zorg die ik heb dat de kwaliteit van het werk wel voorop moet staan. Ik bedoel, we zijn allemaal bezig met onze campagnes. We willen natuurlijk allemaal ons goed laten zien, maar het zal toch niet zo zijn … Ik kan natuurlijk niet in de agenda van de wethouder kijken. Ik hoop dat de wethouder het dat met mij eens is dat dat natuurlijk prioriteit nummer één het werk moet zijn.

De voorzitter
Bent u het daarmee eens, wethouder?

Wethouder Peters
Daar spreken wij ook dezelfde taal en daar hebben we ook nog eens dezelfde mening over.

De voorzitter
Dank u wel. Ik ga naar wethouder Vrusch.

Wethouder Vrusch
Meneer de voorzitter, het is al laat op de avond, maar toch hoop ik dat ik jullie nog heel even mee mag nemen naar een speciaal plekje in onze stad, want we hebben het toen straks al veel over Heerlen Noord gehad en daarbij het Corneliushuis. Als we daarlangs het straatje afgaan en de hoek om naar links langs het hek door het kleine deurtje, dan kom je uit bij de Sjpruut Sjop. Dat is een plek waar we elke dag werken aan een kansrijke start voor ieder kind. Ik denk dat we daar allemaal voor staan in onze raad. Daar wordt hard gewerkt om de achterstanden niet alleen in te halen, maar om te voorkomen. Dat doen we niet alleen met het ophalen van babyspullen die keihard nodig zijn. We werken er ook met SCHUNCK en het lezen met Jens en het netwerken van die moeders en de ouders. Met In de Box gaan we ook nog eens iedereen in de wijken langs, want je kan in Heerlen oprecht heerlijk opgroeien. Scholen zijn dichtbij. Er is veel natuur om ons heen. Er is een rijk cultuuraanbod, maar het leukst vond ik eigenlijk afgelopen zomer toen de kinderen hier naar het gemeentehuis kwamen. Toen vroegen we: wat zou je later willen worden? Ze hadden genoeg fantasie. Politie, juf, brandweerman, dierenarts, semiconductor en er was zelfs een jongetje die dinosaurus wilde worden. Hartsikke mooi, maar ik hoop dat een heel aantal kinderen opgroeien tot nieuwe zorgmedewerker bij Zuyderland of tot ambtenaar bij onze gemeente.
Alleen waar kinderen uiteindelijk mee te maken krijgen, zijn toch de problemen in onze volwassenwereld. Niet alleen wanneer zij opgroeien, maar ook wanneer ze zelf volwassen worden, want niemand verwacht dat wanneer je zo'n klein jongetje ziet lopen, dat die in de opvang zou kunnen belanden, omdat die een baan is kwijtgeraakt. Niemand verwacht dat als je de toekomst bedenkt voor zo'n klein meisje, dat er ooit misschien beschermd wonen nodig gaat zijn na een slechte scheiding. We staan ervoor dat we dan ook goede zorg bieden aan iedereen die dat nodig heeft. Alleen dat moet wel in de juiste balans. We hebben de voorzieningen hard nodig. Daarbij zetten we in op kwaliteit, maar tegelijkertijd moet de balans ook terug in de kwetsbare buurten zoals op de Hoofdstraat West. Soms hebben we ook zorg. Dat moet juist midden in onze wijk plaatsvinden. Denk daarbij bijvoorbeeld ook aan het aanstaande zorgbuurthuis. Midden in de wijk, voor, door en met buurtgenoten, zodat iedereen weer fijn oud kan worden in hun eigen buurt. Daar hebben we de afgelopen jaren echt heel hard aan gewerkt. Zoals eerder aangegeven, herhaal ik mijn boodschap in deze nogmaals graag. Ik gun iedere wijk een zorgbuurthuis. Juist in Heerlen kunnen we zoiets mogelijk maken, omdat we met die vaste partners werken en omdat we dan gezamenlijk volgende stappen kunnen zetten. Dat doen we ook voor nieuwe locaties in gezamenlijkheid.
Een ander voorbeeld van midden in de wijk zijn, zijn die buurtsteunpunten waarbij je iets ogenschijnlijk kleins zoals de koffie gratis maken voor onze inwoners buiten een groot verschil kan zijn. Daarmee verlagen we de drempels, willen we meer inwoners bereiken en stopt het hierbij natuurlijk niet. We gaan nog veel meer inzetten op het bestrijden van eenzaamheid en we gaan de komende tijd ook nog veel meer doen om vrijwilligerswerk te vergroten. Dames en heren, we hebben niet alleen die buurtsteunpunten midden in de wijk, maar ook nog eens – let op - buurtkamers, gemeenschapshuizen, BMV's, informele plekken en buurthuizen. Houdt u het nog bij? Het is een puzzel, maar die puzzel zijn we wel aan het leggen, want we willen investeren in goede buurtvoorzieningen, maar dan moeten we het ook op orde en op een rijtje krijgen wat we allemaal hebben en of we dingen niet dubbelop aan het doen zijn. Want daarbij denken we uiteraard aan de gemeenschapshuizen zoals het Leijehoes en het gemeenschapshuis in Welten, maar ook een plek zoals 't Heitje waarin we echt moeten kijken wat er nodig is. We hebben misschien nog een lange weg te gaan, maar een heleboel dingen gaan gelukkig ook goed in onze stad. Zo staan er elke dag opnieuw honderden zorgverleners klaar, zijn er ontzettend veel activiteiten die we bij kunnen wonen in de buurtsteunpunten en staat de WMO inmiddels stevig, denken inmiddels meer dan 40 partijen mee bij de vorming van het aankomend inkomensbeleid en vanmiddag waren we nog samen, omdat prinses Laurentien hier in Zuid-Limburg de aftrap komt doen voor taalrijke schatten. Dat is niet omdat wij stilzitten. Waar ik m'n verhaal mee begon: uiteraard denken we ook nog na over de

uitbreiding van het Sjpruutcafé en een aanbod voor die jonge moeders in onze stad. Hierbij mijn eerste blokje, dan maar?

De voorzitter
Eerste blokje. Volledig helder. U mag naar het tweede blokje.

Wethouder Vrusch
Want anders ga ik meteen door naar de antwoorden van de vragen. Gelukkig. Uit die goede zorg komen natuurlijk ook wel een aantal vragen voor zoals van Partij Hoensbroeks Belang. U vraagt het college voor de structurele grip op zowel kosten als kwaliteit op ons sociaal domein. Dat raakt ook aan de vraag die Fractie Damen stelde over de lumpsum in verhouding tot de openeindfinanciering. Dat begint er in de kern mee dat we voor al onze inwoners moeten zorgen. Of ze nou jeugd zijn en daarmee in de jeugdzorg belanden of achttien plus zijn en daarmee bij de Wmo horen, beschermd wonen of hulp bij het huishouden nodig hebben, maken we afspraken met onze partners daarin. Het is één visie, één contract en in sommige gevallen dus ook één budgetlumpsum en één opdracht. Maar dat betekent niet dat wij – dan raak ik de open eind rekening van Fractie Damen – onze inwoners in november zeggen: sorry, maar we hebben de hulp bij het huishoudenplafond bereikt voor dit jaar. We komen bij u niet meer poetsen. Dat gaan wij natuurlijk niet doen. Wij staan hier voor het sociaal beleid.
Wat wel beter maakt met die lumpsum – dat raakt dan ook weer dat stukje van die grip – is dat wij samen vooruitkijken wat we kunnen verwachten en hoe we daarop inspelen. Omdat we dan die administratieve druk verlagen, geven we veel meer vrijheid buiten aan die zorgmedewerkers. Opvallend daarin ook is dat we gewoon bijna geen vacatures meer hebben bij ons Wmo en bij Buurtteams Heerlen, waar dat op andere plekken wel is. Hetzelfde zien we ook bij de jeugdzorg, omdat ze bij onze partijen niet elk uurtje hoeven te verantwoorden. Dat maakt daadwerkelijk een verschil.
Om dit blokje wel nog even af te ronden. De PVV stelde nog de vragen aan de hand van het RIEC. In dat onderzoek komt ook terug dat het grootste risico zit bij de PGB's en bij alle losse zorgbedrijven waar wij als gemeente geen afspraken mee hebben en niet kunnen controleren. Het goede nieuws daarin is wel op het risico van de zorgindicator – u gelooft het of niet en we hebben het hier wel eens eerder over gehad – dat wij op plek 280 staan van de 342. Het is een lijst die wij bij deze ook absoluut niet aanvoeren. U vroeg nog naar de Bibob-toetsen. Dat is waardevol, maar heel arbeidsintensief. Dus we hebben in 2024 één aanbieder getoetst. Dan moet ik heel even spieken. We zijn met een tweede aanbieder bezig. Verder hebben we nog potentiële contractpartners die de aanvraag doorlopen, waaronder ook de straatcoaches en specialistische jongerenwerkers, maar dat zetten wij echt in bij vergunningsaanvragen en nieuwe opdrachten. Het is niet iets wat we regulier gebruiken, omdat het zo'n zwaar instrument is. Ik stop heel even voor het volgende blokje, meneer de voorzitter.

De voorzitter
Gaat uw gang, meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Excuus. Ik loop een beetje achter, want mijn vraag gaat over het blokje voor het blokje dat net is afgerond. Het ging namelijk wat snel voor me. Dat ging onder andere over gemeenschapshuizen. Ik was even nieuwsgierig, want er lag ook een motie. Wordt die aan het einde geappreciëerd door de wethouder of in het blokje zelf? Want het is voor ons ook wel handig om gewoon die appreciaties te hebben om daar ons huiswerk mee te doen. Waarom vraag ik dat? Dat is omdat ik ineens werd getriggerd door het Leijehoes. Er ligt een motie om dat te renoveren. Ik hoor u eigenlijk zeggen: we doen dat al. Ik zag net toevallig toen ik aan het kijken was, het in de rib staan. Dus misschien ben ik voorbarig, maar dat we in ieder geval niet die appreciatie vergeten.

Wethouder Vrusch
Ik geloof dat wij twee dingen door elkaar halen of ik heb het verkeerd. Ik ben blond, dus dat gebeurt regelmatig. We hebben inderdaad een motie voor het zorgbuurthuis. Daar wil ik op het einde op terugkomen, maar we zijn ook al met die locaties bezig. Een motie voor gemeenschapshuizen ligt er niet. Er ligt wel een memo aan de commissie MW waarin het één en ander wordt gezegd dat we met die puzzel bezig zijn, dat we het echt op de juiste manier willen doen en dat voor de eerste keer onderhoud daarin ook de overweging wordt. Absoluut.

De voorzitter
Dank u wel. Wil er nog iemand anders in dit blokje? Nee. Dan kunt u weer verder.

Wethouder Vrusch
Ik probeer het meteen zo volledig mogelijk te doen. De vragen van de heer Verreck. U heeft vragen gesteld over een stukje van de nieuwe pijler, maar dat we eerst moeten kijken hoe het zit met de reguliere schuldhulpverlening en of we als gemeente ons incassobureau op orde hebben. De gemeente Heerlen – dat is wel interessant – kent ook een actief kwijtscheldingsbeleid. Het is in een hele lastige beleidsregel weer terug te vinden. Het houdt gewoon in dat wij niet tot in de lengte van dagen mensen laten aflossen. Als het goed is, is het goed, zodat mensen ook hun leven opnieuw terug kunnen opbouwen. We hebben ons ook aangesloten bij het NVVK-convenant minnelijke schuldhulpverlening, juist zodat die debiteurenadministratie ook altijd positief wordt beantwoord, tenzij. Dus we kijken altijd vanuit het oogpunt van de inwoners, maar die tenzij is natuurlijk wanneer we echt iets zien wat niet rechtvaardig is. Dan moeten we als gemeente handvatten hebben.
Die jongeren. Op scholen komen ook budgetconsulenten binnen de lessen financiële educatie, zeg ik even heel netjes, en is er aandacht voor dat afterpay effect. Maar we weten dat er landelijk wel of niet op wordt ingegrepen. We willen wel nog uitbreiden voor jongeren. Dat zit niet alleen op het gebied van financiën, maar op meer rechten en plichten die jongeren hebben en niet altijd kennen. Neem bijvoorbeeld dat als jij 16 wordt of 18, dan komen er een heleboel rechten of plichten bij. Neem bijvoorbeeld dat als je achttien wordt, dat je dan een zorgverzekering moet afsluiten. Maar het wordt wel lastig als een achttienjarige nooit is verteld door ouders die wel of niet in beeld zijn, dat je een zorgverzekering moet afsluiten. Dan beginnen ze op hun negentiende met een schuld bij ons. Dat kan natuurlijk niet, dus ook daar willen we meer aan doen. We zijn nu jongeren aan het betrekken om te kijken hoe we die informatie tot bij hen krijgen. Ik hoop dat dit op korte termijn komt.
U heeft nog een hele scherpe vraag gesteld over inderdaad ook Buurtteams Heerlen en de 4 procent waar het hier al vaak over is gegaan. Juist omdat de raad zo'n sterk signaal heeft afgegeven, is met Buurtteams Heerlen afgesloten in de overeenkomst dat alleen daadwerkelijke kosten in rekening mogen worden gebracht en niet het verplicht afdragen van vier procent. Die zijn er niet. Het budget wat overblijft in die subsidie mag ook alleen enkel ingezet worden voor activiteiten in Buurtteams Heerlen en dat gebeurt altijd in afstemming met de gemeente. Als aan het eind van het jaar een klein restbedrag overbleef, dan zouden we daarvan zeggen: geef dat uit aan Heerlen. Zet daarmee extra in op eenzaamheid, op vrijwilligerswerk en op juist die zaken die nodig zijn bij onze buurtsteunpunten.
Dan heb ik nog een vraag van de heer Verreck. Die rond ik dan ook het liefst meteen even samen af. U heeft het over de vijf stichtingen. Ik wil graag een afspraak met u maken om de hele lijst nog eens door te lopen. Dat vind ik echt geen probleem. Dan hebben we meer tijd, rust en ruimte. U had het specifiek over Wijkpresentatie Parkstad. Voor zover ik weet, zijn die momenteel overgenomen door Buurtteams Heerlen, omdat het een verdubbeling in de opdracht betreft waardoor die werkzaamheden daar nu gezamenlijk worden voortgezet. Dan moet ik even in mijn aantekeningen kijken. Bij de Heksenketel bleek de overdracht minder vanzelfsprekend. Hen is ook opgeroepen dat ze een nieuwe aanvraag kunnen indienen voor 2026. Dus daar lopen de gesprekken al mee, maar ik begrijp uw zorgen wel. Maar dat houden we in de gaten.

Ik rond dit blokje af, want dan kan de heer Verreck wellicht reageren. Anders ga ik meteen door, want ik heb meer op de stapel staan.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Ik heb heel even een korte vraag. Als ik de wethouder goed begrepen heb, dan is Incluzio Heerlen het enige onderdeel van Facilicom dat geen afdracht doet aan de moedermaatschappij. Heb ik dat zo goed begrepen?

Wethouder Vrusch
Dan stel ik hem nog wat scherper. Er worden een aantal diensten afgenomen bij moederorganisatie Incluzio. Denk aan het uitbetalen van de lonen. Crediteurenadministratie. ICT. Echt zoiets. Daarvan is ook de afspraak: alleen tegen kostprijs.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Dat begrijp ik. Dat ze diensten afnemen die ze betalen, dat vind ik ook logisch, maar er is altijd sprake geweest van dat Incluzio Heerlen een opslag moest betalen van 4 procent, omdat ze onderdeel zijn van Facilicom. Ik heb dus uit uw woorden begrepen dat die niet betaald worden.

Wethouder Vrusch
Ik ga mijzelf nog een keer herhalen zodat we dat allemaal duidelijk hebben. Ik doe het graag. Er is een overeenkomst afgesloten waarin alleen die daadwerkelijke kosten in rekening mogen worden gebracht. Er is geen winst, omdat het budget in de stichting van Buurtteams Heerlen blijft. Die mag alleen in Heerlen worden ingezet voor activiteiten.

De voorzitter
Nog iemand in dit blokje? Dat is niet het geval. Dan kunt u door.

Wethouder Vrusch
Dan ben ik wel even heel stiekem dat ik zeg: we hebben in januari een werkbezoek gepland aan Buurtteams Heerlen. Kom allen, zal ik ook zeggen. Dat geldt voor alle raadsleden en niet alleen voor de commissie MW. Iedereen is welkom.
Dan ga ik door naar de volgende vragen. Dat zijn die van de SP met de hartenkreet voor de volksbuurten voor het niet opstapelen, maar afstapelen in de Hoofdstraat West in Hoensbroek. Maar datzelfde is natuurlijk ook toepasbaar op de andere wijken die u al aanhaalde. Ik sta wel even stil bij de Hoofdstraat in Hoensbroek of Gebrook. Gelukkig. Met die banner is het toch wel indrukwekkend. Er gebeuren een aantal zaken tegelijkertijd. Het is een meerkoppig probleem – laten we het zo even formuleren – dat vanuit veiligheid wordt ingezet door de burgemeester. Dan hebben we het over Sociaal Veilig, de Buurt Kamer, extra controles, extra camera's en inzet van boa's en van politie. Vanuit wonen wordt er ook opgepakt. Daar kan de wethouder zo meteen ook nog meer over toelichten, maar het gaat over het daadwerkelijk aankopen van panden waarmee we de overlast ook willen beteugelen en dat we meer grip en regie krijgen. Vervolgens gebeuren er ook meerdere zaken bij mezelf op het gebied van zorg. We willen inderdaad concreet toe naar het verminderen van het aantal beschermd wonen locaties. Dat gaat helaas niet van vandaag op morgen. Ik snap de urgentie in die wijk, want als het sneller kon, dan zouden we echt op het gaspedaal drukken. Maar we bewaken natuurlijk ook een stuk kwaliteit in deze. Er zijn verkennende gesprekken gevoerd en er worden nu scenario's uitgewerkt om te kijken hoe we daarmee omgaan. Het betekent natuurlijk wel … Ik kom zo meteen nog terug op de vraag van de heer Leers of het dan gaat naar meerdere locaties. Als

wij daar een bepaald aantal plekken weghalen en je verspreidt dat naar een andere plek toe, dan heb je twee keuzes. Dat worden wel de scenario's of je gaat op een andere plek – ik noem maar iets – 60 cliënten huisvesten, maar dat is voor die plek dan weer niet goed. Of je zegt: we gaan daar ook minderen en je doet 30/30, maar dan krijg je vanzelfsprekend meer locaties. Dat staat nu allemaal niet vast, maar weet: dat zijn we wel streng in overweging aan het nemen. Dat even tot dusver, denk ik voor mij nu op dit thema.
Dan wil ik wel meteen voordat ik het blokje afrond de vraag van Hart-Leers nog beantwoorden, want u had een sterk toegenomen vraag aangehaald of het gaat over de uitbreiding. Klopt. Sterker nog, we hebben afgelopen februari ook in Landgraaf uitgebreid. Juist daar hebben we ook geïnvesteerd in het stuk van opvang en beschermd wonen. We investeren ook op het stuk van kwaliteit. Ik vind dat sanitair overal separaat zijn toegevoegd. Dat zorgt er ook voor dat het rustiger in de opvangplekken en daarmee ook daarbuiten minder overlast veroorzaakt op straat. Dus dat heel even in een notendop. Dan rond ik mijn blokje af.

De voorzitter
Ik zie meneer Leers en meneer Reijnders. Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Dank, voorzitter en dan ook wethouder voor de toelichting, want ik kan me voorstellen dat afstapelen misschien wel tamelijk onorthodox is. Dus dat vraagt wat langere adem, maar daarom ook dat we er wat meer gevoel bij willen krijgen. Neem ons mee hoe we dat aanpakken. Welke criteria nemen we mee? Wellicht is het goed om daar nog eens wat langer bij stil te staan op een ander moment. Maar mijn vraag gaat eigenlijk veel meer over dat ik de wethouder terecht hoor zeggen dat op het moment dat je zegt dat we daar gaan afstapelen, waar moeten die dan naartoe? Daar heb ik eigenlijk een vraag over, want ik denk dat veel van begeleid wonen … Ik weet dat Op Mezelf ook heel actief cliënten werft en ook van een heel eind buiten Heerlen, dus volgens mij hoeft het niet zo te zijn dat elke begeleid wonen plek die we afstapelen, in Heerlen ergens moet terugkomen, omdat ik denk dat wij begeleid wonen hebben voor heel veel meer mensen dan alleen de Heerlenaren die begeleid wonen nodig hebben. Zit ik daar een beetje in de goede richting qua denken of klopt dat beeld eigenlijk niet?

Wethouder Vrusch
Ik heb het nu even over het Wmo-gedeelte wat aan des gemeentes is. Daar hebben we een toets gedaan. 98 procent van degenen die nu in een opvang beschermd wonen zitten, woonden daarvoor in Parkstad. Ik heb alleen het laatste adres en niet waar ze oorspronkelijk vandaan kwamen. Dat is wel een tweesplitsing daarin. 98 procent uit Parkstad is natuurlijk al hartstikke goed. Die 2 procent is voor een reden. Af en toe hebben we bijvoorbeeld vanuit veiligheidsoverwegingen, uitwisselingen met andere plekken in des lands, omdat we dan mensen vanuit veiligheidsperspectief ook ergens anders willen huisvesten.
Als het gaat – dan kom ik op de tweede pijler – over WLZ, dan is dat het zorgkantoor en dat is voor mij ook echt nog een grote duidelijkheid. Het bleek ook op die avond van Hoofdstraat West. Ik heb niet de gegevens om te kunnen inzien of dat mensen uit Parkstad zijn die zij huisvesten. Dat is natuurlijk ook wel iets waar wij voor moeten waken als gemeente. Stel, wij stapelen af in Hoofdstraat West. Het kan natuurlijk niet zo zijn dat als wij daar de Wmo weghalen, dat dit dan vervolgens WLZ volledig overneemt of dat het particuliere verhuur wordt met types die wij ook niet willen. Ik denk dat de Woonwet op dat gedeelte echt als geroepen komt. Dat durf ik ook wel te zeggen, maar dat betekent niet dat we voor het WLZ-gedeelte nu alles im griff hebben. Ik trek daar wel samen met Roel heel erg aan. We hebben binnenkort

met de directeur ervan. We zijn met medewerkers aan de slag om daar wel een omturning in te krijgen. Helaas kan ik u niet meer bevredigen met de antwoorden dan dit, behalve dat we er heel hard aan duwen en trekken en dat wij ook liever wilden dat het sneller ging.

De voorzitter
Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, dank u wel. Uit het stuk begrijp ik dat vanwege de sterke toename van de vraag, die uitbreiding nodig is. Ik hoor de wethouder nu vertellen: we willen zaken gaan verplaatsen en gaan verspreiden, maar dat is er dus al. Dat heeft dus niks te maken met de toename van de vraag. Dat aanbod was er al. Dat capaciteitstekort komt dus kennelijk ergens anders vandaan. We hebben een tijdje geleden het hier over die Rotterdamwet gehad om allerlei instroom van buiten in te dammen. Het is nog allemaal erg pril, maar het blijkt dus kennelijk zo te zijn dat daarvoor al die vraag enorm gestegen is en een probleem dat al groot was, alleen nog maar groter geworden is en daarmee de druk op de wijken alleen nog maar toeneemt. Trek ik dan de juiste conclusie of zit het toch anders in elkaar? Als dat anders in elkaar zit, dan hoor ik dat graag van u.

Wethouder Vrusch
Ik trek hierin twee conclusies. Ik denk en hoop dat de wet voor Wbmgb gaat helpen op een heel aantal fronten. Zoals we net al constateerden, van de mensen die nu in opvang en beschermd wonen zitten, komt 98 procent gewoon uit Parkstad. Mensen uit Parkstad blijven we natuurlijk steeds in onze voorzieningen opvangen. Ik hoop wel dat de Wbmgb in het algeheel minder druk op de voorzieningen uitbrengt. Dan heeft u het over het andere. Er is ook gewoon een toenemende toestroom en vraag. We hebben een woningmarkt die op dit moment een ontzettende uitdaging is. Mensen komen financieel lastiger rond. Dat heeft ook betrekking op het huren en het uit kunnen vallen van een dak boven je hoofd. Als ik nu kijk naar de toestroom die we hebben, van ieder die zich inschrijft is nog steeds 40 procent onder de 27 jaar. Het zijn grotendeels jongeren die zich op dit moment aan het melden zijn. Daar hebben we een heleboel gesprekken over. Daar is Heerlen niet uniek in. Dat speelt in heel des lands, van Groningen tot Zeeland en Heerlen. Daar moeten we ook heel specifiek op inspelen door ook voorzieningen voor specifiek jongeren te organiseren. Maar dat maakt het wel nog wat complexer.

De voorzitter
Een aanvullende vraag, meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter, dank u wel. Die toestroom zijn allemaal specifiek jongeren afkomstig uit onze stad die zorgen voor die capaciteitstekorten?

Wethouder Vrusch
Op dit moment zijn het nog altijd jongeren voor 40 procent die zich inschrijven in nieuwe aanvragen en nog 60 procent ook anderen. Die zijn altijd uit Parkstad. Als je niet uit Parkstad komt, dan kun je hier niet voor opvang beschermd wonen in aanmerking komen.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter, als ik mag.

De voorzitter
Als laatste.

De heer Leers, Hart-Leers
Voor de duidelijkheid, die toestroom komt niet allen uit Heerlen, maar ook uit de omringende steden en dat maakt het probleem in dit geval alleen nog maar groter in plaats van kleiner.

Wethouder Vrusch
Ik heb het hier over een Parkstadvoorziening, dus daar horen de Parkstadgemeenten bij. Als men bijvoorbeeld uit Sittard-Geleen komt of Maastricht, dan moet men daar voor de opvang ingeschreven worden.

De voorzitter
Dank u wel. Ik zag de heer Reijnders nog met een vraag.

De heer Reijnders, SP
De wethouder heeft het nu over beschermd wonen, maar volgens mij zijn er allerlei begeleid wonen voorzieningen. Is dat dan allemaal beschermd wonen? Er zijn toch veel meer varianten in of vergis ik mij nou?

Wethouder Vrusch
We hebben opvang. We hebben beschermd wonen. We hebben ook nog eens wonen met begeleiding. Dat is niet een beschermde constructie, maar dan leren we bijvoorbeeld jongeren hoe je kamertraining krijgt en daarmee wel zelfstandig kan wonen. Dan zijn er ook nog eens allemaal verschillende zorgspecificaties. Zo hebben we bijvoorbeeld de vrouwenopvang, speciaal voor vrouwen in een veiligheidssituatie. We hebben locaties voor mensen met of zonder een verslaving. We hebben kleiner. We hebben groter. We hebben daar gewoon een breed palet in, juist om dat maatwerk te kunnen bieden.

De voorzitter
Dank u wel. U mag door met het volgende blok, volgens mij.

Wethouder Vrusch
Ja, want er staat nog wat moois op en dat is de vraag vanuit de Ouderenpartij die nog terug zou komen. Het stukje eenzaamheid en om dat te bestrijden. Daar zijn we uiteraard op in aan het zetten. Dat doen wij op meerdere fronten zoals ik net al zei: het weghalen van drempels, zorgen dat mensen weten welke activiteiten er plaatsvinden, zorgen dat mensen op locatie kunnen komen. Dat is ook altijd heel belangrijk. Dat draagt allemaal bij aan de eenzaamheid, maar daar komt binnenkort ook nog een stukje activatiecampagne. Dat is een heel duur woord natuurlijk, maar we gaan er wel aandacht aan besteden, waarbij het uitgangspunt van de campagne is om niet alleen die aandacht te besteden, maar het daadwerkelijk bereiken van mensen of zorgen dat mensen bij de buurtsteunpunten komen. Ik vind het altijd heel goed dat er af een toe aandacht voor thema's wordt gevraagd, zodat het bijvoorbeeld beter bespreekbaar wordt. Ik denk dat eenzaamheid inmiddels wel vrij bekend is als probleem, juist omdat er al heel veel campagnes voor zijn geweest. Of het nou de campagnes vanuit de gemeente zijn die de afgelopen jaren vanuit de GGD kwamen of vanuit andere hoeken kwamen, betekent dit dat er een combinatie moet zijn. Alleen maar aandacht besteden aan het thema is niet goed genoeg. We moeten er daadwerkelijk op inzetten.

Ik wil de vraag nog wel even beantwoorden, want daarna ga ik naar een ander thema door.

De voorzitter
Dan is dit een blokje. Meneer De Groot, gaat uw gang.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Het blokje is afgerond. Ik ben het volledig eens met de wethouder dat het hem in alle faciliteiten zit en natuurlijk ook de logistiek. Dat moet ook allemaal op orde zijn, maar het zit hem natuurlijk met name in het activeren. Ik ben ook wel heel erg benieuwd naar die activatiecampagne met betrekking tot de inrichting. Maar bent u het wel met me eens, wethouder, dat met name het persoonlijke contact van essentieel belang is om inderdaad ook mensen zo ver te krijgen dat ze ook dat stapje gaan zetten om te participeren?

Wethouder Vrusch
Persoonlijk contact kan op heel veel verschillende manieren, maar persoonlijk contact helpt het beste. Je gaat eerder naar een buurtsteunpunt toe als de buurvrouw zegt: kom je een keer mee of wanneer je een keer wordt opgehaald? Daar ben ik het absoluut mee eens. Als ik meteen door mag gaan, want ik heb nog twee vragen over en een aantal moties.
De vraag van GroenLinks of het college een toezegging kan doen voor een soortgelijke voorziening voor studenten en sporten. Nu ga ik een tipje van een sluier oplichten, maar die doe ik gezamenlijk namens mijn collega's sport ook bij deze. Wij zijn met het Rijk aan het kijken om de Sportpas in Heerlen te laten landen. Dat zou een pilot zijn, wat betekent dat we jongvolwassenen een sportregeling voor bij verenigingen of organisaties kunnen aanbieden. Dat zou ontzettend mooi zijn. Ik hoop op korte termijn concreter te worden om u wat meer informatie te kunnen laten toekomen. Voor nu kan ik alleen maar globaal blijven, behalve met de oproep dat ik heel hoopvol ben dat dit tot een goed einde gaat komen. Daarmee zouden ze beter bediend worden dan zeg de Fit & Funregeling.
Dan was er toen straks nog de vraag van de VVD waar de collega op terug vroeg vanuit de blik van het sociaal domein. U doet duidelijk de oproep om het terug te laten komen in het aantal bijstandsgerechtigden. Wij hebben af en toe natuurlijk wel de Ken je inwoner-gesprekken, maar zullen binnenkort daar nog veel meer van gaan volgen, want uiteraard, voor mensen die kunnen werken, moeten we zorgen dat die naar werk toegeleid worden. Maar af en toe is er misschien een andere blokkade. Als de schuldenproblematiek over de schoenen loopt. Als er een zorgvraag aan onder ligt. Als mensen bijvoorbeeld zo druk met mantelzorg zijn dat ze niet goed aan arbeid toekomen. Dan moeten we kijken of er andere zaken zijn die we eerst moeten tackelen voordat we mensen op arbeid krijgen, want we willen natuurlijk wel duurzaam doorgeleiden en niet: je hebt een baan en over een aantal maanden zal iemand misschien weer uitvallen, omdat problemen niet zijn opgelost. Dus daarin gaan we meer de samenwerking opzoeken of we dat gezamenlijk integraal kunnen bekijken en daarmee juist duurzamere uitstroom of anderszins als dat niet lukt, een andere goede daginvulling voor mensen kunnen organiseren.
Dan wil ik ook graag meteen de moties aanhalen, te beginnen met de Fit & Fun-regeling. Inhoudelijk heeft u helemaal gelijk. De Fit & Fun-regeling is al een aantal maanden niet geïndexeerd, dus het zou hoog tijd worden dat dit gebeurt. Alleen er zit nu een dekking in die alleen voor volgend jaar geldt. Dan zouden we mensen wellicht eenmalig blij maken met een geïndexeerd bedrag en daarna niet. Dus daar zal eerst wat in moeten veranderen, want op deze manier kan ik natuurlijk niet accorderen. Dan hebben we het zorgbuurthuis. Ik ben fan van zorgbuurthuizen. Zoals ik zojuist al aangaf, ook dat gaan wij al doen. Er zitten al nieuwe locaties in de pijpleiding waar met organisaties over gesproken wordt. Dan heb ik de derde.

Die is voor de inclusie op de website met het A label te bereiken. Dat klinkt uiteraard makkelijker dan het is, maar het streven is hartstikke goed. Zoals de motie daar voorligt, kan ik hem ook alleen maar omarmen, juist omdat we dit ook willen bereiken als gemeente.

De voorzitter
Dank u wel. Hier nog vragen over? Ik zie mevrouw Butink. Gaat uw gang.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen
Dank u wel, voorzitter. Ik heb geprobeerd om op dit late tijdstip alles goed te volgen wat u gezegd heeft. Het kan zijn dat ik dat gemist heb, maar we hebben nog een tweetal vragen open staan, denk ik. Waarom stijgen de jeugdzorgkosten binnen het kernthema van 59 naar 74 miljoen euro in één jaar? Waarom worden budgetten uit de sociale basisvoorziening verschoven richting jeugdzorg? Misschien dat u dit eerst kan beantwoorden, want ik heb nog een opmerking ten aanzien van de motie.

Wethouder Vrusch
Het spijt me. Dan heb ik niet goed opgelet, want ik had de vraag volgens mij niet gehoord. Dan is dat mijn fout.

De voorzitter
Morgen op terugkomen?

Wethouder Vrusch
Mag ik daar morgen op terugkomen? Dan gaan we daar morgen op terugkomen.

De voorzitter
Dat wordt in de beantwoording van de tweede termijn meegenomen.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen
Helemaal prima.

Wethouder Vrusch
Dank u wel.

Mevrouw Butink, Jongerenpartij Heerlen
Dan had ik wel nog een vraag ten aanzien van de motie van het CDA. Een hele mooie motie waarin ook gezegd wordt dat in elke wijk of meerdere een zorgbuurthuis zou moeten komen. Dat is een beetje muggenziften misschien, maar ter verduidelijking: ik neem aan dat we gewoon gaan kijken naar de demografie en dat we dit dan bijvoorbeeld niet op De Beitel gaan doen, even ter verduidelijking.

Wethouder Vrusch
Mijn opa komt van De Beitel en dat is een hartstikke mooi gebied, jongens. Nee, maar even zonder flauwekul, we willen dat juist in wijken en buurten gaan huisvesten. Dat doen we samen met woningcorporaties, dus zij weten ook goed waar dingen nog mogelijk zijn. Dan moeten we juist op die plekken uitkomen waar dat het beste terechtkomt. Met spijt voor mijn opa zal het helaas niet De Beitel zijn, vrees ik.

De voorzitter

Meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Twee dingen. Enerzijds, kan het in kaart brengen over de mogelijkheden van de sportpas in 2026 worden genoteerd als toezegging? Als tweede, bent u bereid om uw stemadvies ten aan zien van het amendement te heroverwegen als we morgen het amendement conform uw wensen zouden bijschaven?

Wethouder Vrusch
Ik doe die toezegging uiteraard. Zodra er meer bekend is, komen we heel graag bij u terug. Dat zal even in het college besproken moeten worden, maar dit was natuurlijk wel het struikelblok. Dus inderdaad.

De voorzitter
Heeft u enig idee wanneer de Sportpas in dit theater verschijnt?

Wethouder Vrusch
Ik hoop begin volgend jaar, maar zodra er iets te melden is, dan kom ik bij u terug.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Omarmt u nou de motie van de zorgbuurthuizen?

Wethouder Vrusch
We hebben hier wel de regel dat als we dingen al doen, dat we dan de moties daarvoor niet omarmen. Ik heb al meermaals aangegeven, ook vanuit de gemeente, dat we toe willen naar meer zorgbuurthuizen en dat we daar al aan het werken zijn. Dus ik ben het eens met het thema, maar dan kan ik het niet omarmen.

De voorzitter
Dank u wel. Dan gaan we naar wethouder Gelderblom. Met een beetje geluk redden we het vandaag nog om dit af te ronden, anders kunnen we net zo goed doorgaan en meteen gaan stemmen. Nee? U wilt wel slapen. Oké. Dan gaan we nog even door naar de geduldigste wethouder – hij heeft het langst moet wachten – en dat is wethouder Gelderblom met heel veel enthousiasme.

Wethouder Gelderblom
Voorzitter, de concentratie is afgenomen bij onze vrienden van de raad, maar het is mijn nederige lot om als vijfde locoburgemeester nu aan bod te komen, maar je kunt ook denken: in een videospelletje zou ik dan de eindbaas zijn. Dus ik troost me met die gedachte. Ik ga de blokjes wat anders aanpakken. Ik vind dit trouwens een beetje een vervelende term, merk ik, maar ik ga het gewoon per partij doen.
Dan beginnen we met een dieprood blokje, namelijk de SP. Die vroeg naar aanleiding van de Wbmgp als eerste: met hoeveel niet toegewezen huishoudens houden we rekening bij de implementatie van de Wbmgp en waar vinden we die financiële effecten terug? In de begroting staat dat we rekening houden met 200 huishoudens in afname in die eerste vier jaar en mogelijk de enige vier jaar als de problemen daarna zijn opgelost zoals we weten. Waar vinden

we dan die financiële effecten terug? Die zijn ook inderdaad inzichtelijk gemaakt onder de vlag van de buiggelden. We hebben daar ook in de technische beantwoording van gezegd dat dit niet is, omdat we alleen maar verwachten dat we via de buig een besparing kunnen realiseren, maar omdat de weerslag van de besparingen die je gaat zien op zo veel plekken in potentie zou kunnen neerdalen, dat je dit bijna niet in beeld kunt brengen en dat je ook ergens een beetje moet kiezen waar je dat laat landen. Alternatieve plekken waar dat weerslag zou kunnen krijgen is de jeugdzorg, de Wmo, de preventieve hulp veiligheidskosten et cetera, maar als je daar allemaal stelposten van moet maken per terrein, dan wordt dit ingewikkeld. Dus we hebben daarvan gezegd: we parkeren dat even bij die buiggelden.
De tweede vraag is: hoe voorkomen we dat de Parkstadwet als bezuiniging wordt gebruikt? Daar kan ik heel duidelijk over zijn. Wat ons betreft is het geenszins een bezuiniging. Dat is absoluut niet de bedoeling. Het is in de eerste plaats natuurlijk ook een besparing. De vraag is vervolgens: wat doe je met die besparing? Wat we daarmee doen in de eerste plaats … Ik denk dat we daar met z'n allen … Het is ook een compliment aan de raad waard, want die hebben ons daarin unaniem gesteund op 24 september. Wat we hebben gezegd, is: we gaan die besparing aanwenden in de eerste plaats om ook een kleine revolutie binnen de organisatie te realiseren waar het gewoon gaat over capaciteiten om dit uit te voeren. Dus dat zijn die 10 fte waarvan we hebben gezegd dat we dat gaan doen. Het geld dat daarvoor nodig is, is 950.000 euro. Dat komt uit die besparing, dus we wenden dat op die manier aan.
U heeft ook kunnen zien dat er ook nog een bedrag bovenop komt van enkele tonnen waarvan we zeggen: als er bovenop die formatieve ruimte die erbij komt alsnog ruimte ontstaat – dat willen we en daar zal ik zo meteen ook wat over zeggen – dan moet je daar natuurlijk behoudend in zijn, want je weet niet in welke vaart het loopt et cetera. Daar heeft de Jongerenpartij ook vragen over gesteld waar ik in hun blokje op terug zou komen. Dat we in ieder geval voor die andere post en dat andere bedrag zeggen: die besparing die je daarin realiseert, moet terugvloeien naar de buurten om die sterk en stabiel te maken. Daarbij hebben we heel specifiek gezegd in de technische beantwoording. Een eerste gedachtegang is dan een verknoping met dat Woonfonds wat we ook hebben opgericht, omdat je op die manier kunt laten terugvloeien dat een buurt ook daadwerkelijk niet alleen in sociale zin erop vooruitgaat – dat is ook belangrijk – maar ook in fysieke zin een samenstelling die voor de langere termijn wenselijk is.
Ik ga meteen even een uitstapje naar een onderliggend vraagstuk, want dan kan ik bij de Jongerenpartij daar iets korter bij stiltaan. De onderliggende vraag van de SP hier is: wat voor een besparing kunnen we tegemoet zien? Hoe groot is die besparing nou eigenlijk? Is dat bij wijze van spreken het begrotingstechnische equivalent van een prachtig door marmerd dooraderde wagyu steak of is dat misschien een heel droog stukje kalkoenfilet? Dat maakt nogal uit. Want hoewel die kalkoenfilet appetijtelijk kan zijn, kan dat alsnog betekenen dat als je had gerekend op die wagyu steak, dat je dan toch bedrogen uitkomt. Daarom is het natuurlijk goed om in te zetten op zo'n kalkoenfilet. Daar komt nog wat bij, namelijk dat voor de fijnproevers letterlijk en figuurlijk de wagyu steak geleidelijk aan zijn rijkdom heeft gewonnen in de loop der vijftien eeuwen. Zoals jullie ongetwijfeld helemaal weten, is het wagyu vee met het Toraijin volk uit Korea naar Japan overgestoken in de vijfde eeuw. Dat heeft geleidelijk aan door de eeuwen heen aan rijkdom gewonnen. Excuses aan de Partij voor de Dieren.

De voorzitter
Ik krijg er wel trek van.

Wethouder Gelderblom

Excuses aan de Partij voor de Dieren voor de carnivorenmetafoor, maar dat is geleidelijk aan gegroeid. Dat zou natuurlijk ook voor onze besparing kunnen gelden. Dat is nog een element dat het compliceert. Het kan zijn dat je relatief laag begint en dat er met de jaren meer besparing bijkomt of juist andersom. Dus dat moeten we ook binnen de monitoring – daar hebben we het vaak over gehad – gestalte gaan geven. Uiteraard nemen we de raad daarin mee.
Vraag drie. De SP wil de toezegging dat alle financiële voordelen van het beperken van de kwetsbare instroom ingezet wordt om de aangewezen buurten sterker en stabieler – daar is die – te maken. Kan het college dat garanderen of moet de raad daarover een uitspraak doen? Die twee opties vallen mooi samen vanavond, want we hebben daar natuurlijk op voorgesorteerd. In de technische beantwoording heeft u dat ook gezien. Als u instemt met de begroting, dan doen we beide tegelijkertijd. Dan heeft het college daar een voorzet voor gegeven en dan doet de raad daar ook een uitspraak over. Als dat vragen oproept, dan is nu wel het moment.

De heer Reijnders, SP
Heel kort. Dat was de kernvraag. Dat van die besparingen was eigenlijk de brugvraag om de eerste met de derde te verbinden. Ik had die technische vragen niet gezien, dus ik ging daar niet zomaar vanuit, maar ik ben wel bij om dat te horen, want volgens mij is dat ook de manier. Het doel is niet besparen, maar als je dan bespaart, laat die gelden dan terugvloeien om de boel daar nog sterker en beter te maken. Dat is volgens mij heel goed.

Wethouder Gelderblom
We zijn het roerend eens. Dan ga ik naar een grijs blokje als ik dat mag zeggen, namelijk de Ouderenpartij. Zijn er voldoende passende woningen in de wijk? Dat was een wat generieke vraag. Niet allemaal. Sorry. Je moet niet mensen over één kwam scheren.
Zijn er voldoende passende woningen in de wijken? Die was heel breed, maar er werd net al gezegd: misschien kan ik nog wat zeggen over die vraag. Ik heb niet zo heel erg veel toe te voegen aan de uitwisseling die er is geweest op dit onderwerp, maar wat wel relevant is, is dat we eerder dit jaar – met we bedoel ik niet alleen deze raad, maar alle raden in Parkstad – de Toekomstvisie Wonen, Welzijn en Zorg hebben vastgesteld waarin we op een best wel genuanceerde manier naar het vraagstuk van ouderenhuisvesting hebben gekeken. Eren aantal dingen kwamen daarin terug. Ouderenhuisvesting. Als een paal boven water staat dat we daar een enorme opgave hebben. Laat dat duidelijk zijn. Een woning is zelden alleen geschikt voor ouderen. Dat is wel belangrijk, want de piek van de vergrijzing is op een gegeven moment voorbij. Je wil ook woningen bouwen of althans formeren, die ook na de piek van de vergrijzing weer voor andere doelgroepen beschikbaar zijn. Dus we moeten op een slimme manier kijken naar die programmering.
Iets anders wat we in die toekomstvisie ook hebben gezegd, is dat als je niet uitkijkt en als je kijkt naar de vraag de komende 10 tot 25 jaar, dan ga je alleen maar ouderenwoningen bouwen. Ik zie de heer De Groot ook schudden. Dat moeten we natuurlijk niet willen, dus dat zijn we ook via die visie met elkaar eens. Dus is voor een gedeelte de oplossing voor die vraag ook gewoon aanpassing van de bestaande voorraad. Voor een gedeelte ook niet, want je wil juist doorstroom. Maar we moeten met elkaar tot een slimme combinatie van die twee mogelijkheden komen. Dat wil ik maar even gemarkeerd hebben. Als de vraag is of er nu voldoende passende woningen zijn, dan weten we dat dit op dit moment nog niet het geval is om de hele vraag voor de komende decennia op te vangen. Dus moet je zowel in de woningbouwprogrammering er wat bij doen als in de aanpassingen van de woningen intensiveren met elkaar en ook in samenwerking met onze partners. Die visie was daarvoor de basis. In Q1 verwachten we een uitvoeringsagenda bij de visie, dus dan zullen we daar ook nader op ingaan.

Dan naar een mosgroen blokje, namelijk het CDA. Die hebben mij een vraag gesteld over de zaterdagopenstelling. De zaterdagopenstelling is ook een beetje een symbool voor een betrouwbare overheid. Daarbij kwam een reeks vragen achter elkaar, maar de kern was toch wel een beetje als het ik zo mag samenvatten: hoe gaan we ervoor zorgen dat we onze afspraken nakomen op het gebied van de zaterdagopenstelling? Ik zie instemmend geknik, dus dat is een goede samenvatting. Dat is natuurlijk een vraag met twee kanten. We hebben het daar vaker over, zowel binnen als buiten de zaal, van gedachten gewisseld. Enerzijds, laat dat heel duidelijk zijn, gaan we gewoon voor wat er in het coalitieakkoord staat, namelijk dat we dat experiment willen uitvoeren. Aan de andere kant, als je het hebt over afspraken, dan hebben we vorig jaar een begroting vastgesteld waarin het budget dat was vastgeklikt voor die zaterdagopenstelling en voor dat experiment, wegbezuinigd is in het licht – dat klinkt wat grof, maar ik denk niet dat dit zodanig per se onverstandig was – van onze bezuinigingsopgave, ook door dat ravijnjaar. Dus dat maakt het natuurlijk lastig – als het budget er niet meer is – om dan alsnog dat experiment in te vullen. Laat onverlet dat we dat heel graag willen. Daar hebben we een update over gestuurd, want daar zijn we dus al geruime tijd flink mee bezig. Je kunt namelijk niet zomaar een blik mensen opentrekken. Dat hebben we ook in die memo inzichtelijk gemaakt. Die moeten gewoon vanuit wet- en regelgeving die we niet zelf bedenken, aan allerlei eisen voldoen, zowel qua samenstelling van het team dat op een willekeurige zaterdag dan aan de slag is, als qua competenties die ze hebben en ook nog eens een keer de combinatie en hoeveelheid van die mensen en de competenties die daar dan bij horen. Dus dat is geen eenvoudige opgave en desondanks blijven we binnen wat de arbeidsvoorwaarden van onze medewerkers toestaat, want daar moeten we ook rekening mee houden en blijven we pogingen doen om te enthousiasmeren, zodat we niet alleen – daar hebben we het namelijk ook eerder over gehad – twee of drie zaterdagen doen, maar echt een experiment van enig volume neerzetten. Die laatste wens betekent wel dat het eenvoudigweg niet makkelijk is, maar desondanks blijven we ons best daarvoor doen en – dat wil ik ook wel even gezegd hebben – het schort op geen enkele manier aan de wil bij de ambtenaren of bij ons, maar we kunnen geen ijzer met handen breken. Dat is het eerlijke verhaal. Dat moeten we hier willen vertellen.

De voorzitter
Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Met alle respect, heeft u daar dan bijna vier jaar voor nodig? Het is in het coalitieakkoord afgesproken. We zijn nou drie en een half jaar verder. Ik bedoel, hoe lang gaan we dan nog wachten?

Wethouder Gelderblom
Ik vind het in die zin een opmerkelijke vraag, omdat in het meerjarig bestuurlijk programma met elkaar is afgesproken dat we het in 2025 zouden doen.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Maar 2025 is bijna voorbij.

Wethouder Gelderblom
Voor 2025 is vorig jaar besloten om de twee ton weg te bezuinigen. Als we het hebben over afspraken, dan zijn dat afspraken die ook met elkaar gemaakt zijn. Daarom zeg ik: we kunnen geen ijzer met handen breken. We hebben vervolgens aangegeven in het voorjaar dat het kan dit jaar, maar dan hebben we er maar twee. Daarvan is in goed overleg gezegd: dat willen we niet. Dat is te weinig. Dan spreiden we het over 2025 en 2026 uit. Zoals gezegd, daar zijn we hard mee aan de slag. Wat ik al zei, afspraken werken twee kanten op. Op het moment dat we in het meerjarig bestuurlijk programma met elkaar afspreken hier dat het in 2025 gebeurt en

dat vervolgens voor 2025 met elkaar wordt besloten om het budget weg te bezuinigen, dan kunnen we niet toveren. Dat is het eerlijke verhaal. Dan moeten we ook niet naar buiten willen doen voorkomen dat we kunnen toveren. Dus dat is de uitleg. Nogmaals, het allerbelangrijkste is dat het niet aan de ambities schort. We blijven ons inzetten. We blijven enthousiasmeren. Hopelijk leidt dat tot een voldoende aantal zaterdagen om een experiment van enige body vorm te geven.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Hoelang denkt u dat dit nog gaat duren?

Wethouder Gelderblom
De tijd die ons nog gegeven is, die slinkt, maar de volle inzet is inderdaad om ervoor te zorgen dat dit voor het einde van deze bestuursperiode lukt.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
In het voorjaar?

Wethouder Gelderblom
Ja, per definitie. Nogmaals, dat is de ambitie. Ik geef er ook heel duidelijk bij aan – lees vooral de memo erop na – wat de beperkende voorwaarden zijn. Daar kunnen we de jure – dus gewoon bij wet – ons daar niet aan onttrekken. Ik bedoel, nogmaals, daar wil ik heel eerlijk in zijn, want het zou gewoon huichelachtig zijn om daar nu iets anders over te zeggen. Dan ga ik wel naar de Jongerenpartij die inderdaad ook vragen heeft gesteld over …

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Valt het blokje dienstverlening ook hieronder? Daar had ik nog een vraag over. Valt dat niet onder uw onderzoek dienstverlening over de stadsdeelwinkels?

Wethouder Gelderblom
We hadden eigenlijk gezegd dat dit allemaal bij de burgemeester zou liggen, maar ik was toen helaas even weg, dus ik weet niet precies wat er wel en niet over is gezegd. U bedoelt, denk ik, het onderzoek.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Het onderzoek, ja.

Wethouder Gelderblom
Dan ben ik even gedesoriënteerd, omdat ik dacht … Maar daar geldt het volgende voor: we hebben twee onderzoeken gedaan. We hebben in 2023 namelijk een dienstverleningsonderzoek gedaan waar ook over gerapporteerd en gedebatteerd is hier. De tweede is dienstverlening in actie. Dat is een lopend onderzoek, waarbij we meer kwalitatief kijken naar onze dienstverlening. De reden dat het de bedoeling was om het even samen te pakken, is dat de vragen die we regelmatig hier krijgen over dienstverlening, verdergaan dan de droge dienstverlening aan de balies et cetera. Dat gaat bijvoorbeeld ook over ondernemers. Dat gaat bijna over de houding of over de communicatie bij projecten. Dat is ook weleens aan de orde gekomen. Dus daarmee vat je dienstverlening zoals die in mijn portefeuille is gegoten in dit geval. Het is echt meer de droge dienstverlening die we vanuit het gebouw verrichten of producten die we leveren zoals paspoorten, rijbewijzen et cetera. Soms is dat ook aan de deur als mensen dat willen. Dat wordt daar niet mee samengevat, maar het onderzoek is dus op twee manieren vormgegeven. We hebben daar nog een quick scan aan toegevoegd om te kijken of er nog gaten zitten die vallen na het kwantitatieve onderzoek uit 2023 en het kwalitatieve onderzoek dat nu gebeurt. Daar willen we een nietje door doen en vervolgens met de raad delen, omdat we dan een hele 360 graden binnen het droge

dienstverleningsonderzoek hebben verricht. Maar twee derde zit er dus al op en het totaalpakket. Het eerst hebben we al uitgebreid met elkaar besproken. Een totaalpakket komt vervolgens naar de raad. Dan kunnen we daar nader over van gedachten veranderen.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Anders gaat dat onderzoek ook voornamelijk naar de personen en de burgers toe.

Wethouder Gelderblom
Dan ga ik inderdaad door naar de Jongerenpartij. Zoals gezegd, de Parkstadwet. Hoe realistisch is de verwachting van 200 minder bijstandsgerechtigden per jaar vanaf 1 januari waar we het al even over hadden zojuist? Voor die 200 heeft u gezien dat het een stuk lager is dan de 340 die we in de aanvraag hebben opgeschreven en die we hier unaniem met elkaar hebben vastgesteld. Dus dat betekent dat die 200 een hele conservatieve schatting is van wat we op basis van de afgelopen jaren aan data hebben verzameld en wat de basis is geworden van de aanvraag die we met z'n allen hier in dit gezelschap naar Den Haag hebben gestuurd. Dus ja, het realiteitsgehalte lijkt me aanzienlijk op het moment dat je uitgaat van die 340 op basis van de afgelopen jaren en dan inzet op 200.
Als ik dan doorga naar de vraag die daaruit voortvloeit, dan is als we dan kijken naar die doelgroep van mensen die onder artikel 8 en 10 van Wbmgp vallen en derhalve niet meer in die Wbmgp-buurten zullen komen wonen naar verwachting, hoe zit het dan met specifieke aandachtsgroepen daarbinnen? Daarbij is genoemd in de vragen van de Jongerenpartij: statushouders, nareizigers en mensen in zorginstellingen. Daarvoor geldt natuurlijk dat we daar conform afspraak met de raad op terug zullen komen bij de huisvestingsverordening, waarbij we gaan kijken of we inderdaad uitzonderingscategorieën opnemen of niet, waarmee ik bedoel: komen er groepen die niet onder de Wbmgp-toepassing vallen categorisch? Ik denk dat dit het geëigende moment om daarover nader van gedachte te wisselen.
Vraag drie, hoe voorkomt het college dat problemen slechts worden verschoven binnen de stad? Dat geeft me ook de gelegenheid om nog iets nader in te kleuren waar collega Vrusch net al naar verwees, namelijk wat we bijvoorbeeld in de Hoofdstraat doen, maar wat we dus ook buiten de Hoofdstraat gedeeltelijk doen. Dat is het eigenlijk het bestaande instrumentarium Grip op Wonen, wat ook hier is vastgesteld natuurlijk. Toch even een kleine opsomming en het laat ook wel de vrucht van onze collectieve arbeid zien de afgelopen jaren: we hebben de leegstandsverordening, de verhuurverordening, beleidsregelhuisvesting en aandachtsgroepen. We hebben de beleidsregel kamerbewoning Heerlen. We hebben de beleidsregel minimale eisen woonkwaliteit. We hebben het bestemmingsplan woningsplitsing en kamerbewoning. We hebben de keurmerken. We hebben – dat is nog wel het allerbelangrijkste – een instrument dat je kunt gebruiken om ervoor te zorgen dat die groepen niet zomaar verschoven worden, nog even los van het feit dat de samenstelling van de woningen in andere buurten zich er minder makkelijk voor leent om hele grote concentraties van armoede en kwetsbaarheid te krijgen dan in Wbmgp. Het belangrijkste instrument is, denk ik, toch wel de huisvestingsverordening en de huisvestingsvergunning die daarin zit, ook voor non-Wbmgp-gebied, want ook in die verordening kun je binding als voorwaarde stellen in een gedeelte van de woningvoorraad. Dus daarmee kunnen we die andere buurten ook beschermen zoals we dat eerder ook met elkaar hier hebben besproken.
Dan vraag vier: waarom is er nog onvoldoende zicht op de soort instromers van buiten Parkstad? "Het betreft", staat hier. Dat zal verkeerd geschreven zijn. Hoe gaat het college dit verbeteren? Ik herken de vraagstelling eerlijk gezegd niet, voorzitter. Volgens mij hebben we juist, als de aanvraag hier ook heeft voorgelegen en unaniem is vastgesteld, heel uitgebreid inzicht en uitzonderlijk ook wel in de samenstelling van de instroom van de afgelopen jaren van buiten Parkstad. Sterker nog, binnen dat inzicht hebben we ook een vrij duidelijk inzicht in of mensen van buiten Limburg of van binnen Limburg komen et cetera. Zelfs van binnen Limburg kunnen we dan nog makkelijk onderscheid maken en dat hebben we ook gedaan zoals u heeft gezien tussen Parkstad en niet-Parkstad, dus volgens mij hebben we een vrij aardig

inzicht en hebben we daar op 24 september met elkaar dermate van succesvol van gedachte gewisseld dat we een aanvraag hebben gestuurd naar Den Haag.
Vraag vijf, hoe wordt gemonitord van instroom daadwerkelijk wordt gerealiseerd en kunt u een update voor maart 2026 toezeggen? De basale formule voor de monitoring is natuurlijk dezelfde basale formule als de probleemstelling, waarbij ik bedoel: waarom zou je de Wbmgp willen toepassen? Omdat de concentratie van kwetsbare inwoners in bepaalde buurten en de overlast en onveiligheid in die buurten nu super intens is. Wat je wil om te monitoren wat dat effect is, is geleidelijk aan die twee indicatoren naar groen zien verkleuren of minimaal naar een neutralere kleur. Maar er zijn een hele hoop secundaire bronnen die we ook in de gaten houden. Dat zijn dan bijvoorbeeld puur de bijstandsuitkeringen die we zien. Dat zijn zaken als jeugdzorg die we ook in de aanvraag hebben opgenomen. Afijn, een hele lijst met secundaire informatiebronnen die we gaan monitoren. Met we bedoel ik in eerste instantie natuurlijk de uitvoerende partijen en ook onder de vlag van het Nationaal Programma. Maar uiteraard delen we dat ook met de raad, waarbij dan de vraag over frequentie er eentje is van voor of na maart 2026. Ik denk dat voor maart 2026 eerlijk gezegd er echt niks nog te melden is. Dat is echt te snel. Sterker nog, dat is te snel. Sterker nog, we hebben hier met elkaar afgesproken dat we de evaluatie mee laten gaan met de rapportages van team BMB van Heerlen en dat we dat doen vanaf het kalenderjaar van invoering, dus dan zit je per definitie na maart 2026.
De zesde vraag, is het niet te optimistisch om deze besparing al volledig mee te nemen in de begroting van 2026 en noopt u dat niet om terughoudend te zijn voor de korte termijn? Eigenlijk is dat dezelfde vraag over die aantallen, maar ik wil daar nog wel wat aan toevoegen. Met die aantallen gaan we uit van 200, ook voor de komende vier jaar, daar waar we op basis van patronen van de afgelopen jaren 340 zouden kunnen inboeken, maar belangrijker: je zou natuurlijk in theorie zelfs kunnen zeggen dat we jaar na jaar die aantallen cumulatief gaan inzetten. Dan krijg je een nog veel radicalere besparing. Ook dat doen we, dus dat tekent onze voorzichtigheid en prudentie in deze. Dus kortgezegd is het antwoord op deze vraag: nee.
Vraag zeven, u geeft aan dat alle ter verkopen gronden en panden in het uitvoeringsprogramma gemeentelijk vastgoed meegenomen worden. Wanneer krijgen we inzage in het uitvoeringsprogramma? Het antwoord is Q1. Zijn er vragen vanuit de Jongerenpartij? Niet direct.
Dan ga ik naar een rood-wit gestreept blokje, denk ik. Dat is dan PHB. Welke afdelingen worden geraakt door robotisering en wat betekent dit voor de dienstverlening aan onze inwoners? Robotisering voelt al bijna verouderd in tijden van AI. Ik denk dat allebei misschien wel interessant zijn om even bij stil te staan. Uiteindelijk raken dit soort ontwikkelingen aan alles. Ze staan bij mij ingeschaald onder PHB, dus dan heb ik lof voor de verkeerde. Sorry. Nu ga ik mijn blik licht afwenden. Dus uiteindelijk raakt het natuurlijk aan een hele organisatie en kun je het ook aanwenden ten faveure van een hele organisatie. We hebben volgens mij in de begroting een eerste update gegeven met ook wat cijfers van de eerste experimenten die we hebben gedaan met standaardisering, automatisering, robotisering en AI. Dat zijn eigenlijk een soort van kleine pilots, ook vaak met kleine producten en kleine processen. Maar uiteraard willen we – daar hebben we ook een investering voor vrij gemaakt – dat de komende jaren dat veel meer inzetten, zodat je die voordelen aan alle kanten kunt gaan inzetten. Zodra we iets meer beeld en geluid hebben bij waar dat toe leidt in welke afdelingen in het bijzonder en wat we daar aan voordelen aan verwachten, dan komen we ook uiteraard bij de raad terug.
Dan ga ik naar de PVV. Ik houd even op met de kleuren, want ik word er een beetje misselijk van. Een hardwerkende PVV-fractie. Dan slaan we ze inderdaad over. Dan gaat het heel snel, voorzitter.

De voorzitter
Lekker. Ik vind het trouwens goede antwoorden.

Wethouder Gelderblom

Bedankt. Dan kom ik bij de vraag van de VVD. Dat ging namelijk over woningbouw. De context tot slot over dit onderwerp: woningbouw is niet alleen belangrijk voor onze inwoners. Dat was een vraag over het Woonfonds en hoe het daarmee gesteld is. Buiten de algemene gesteldheid van het Woonfonds, welke private partijen zijn al aangehaakt? We hebben bij de lancering van de Woonpijlers inclusief dus pijler 1 en het Woonfonds, een steunbetuiging mogen ophalen van de volledige Medlands, van Meander en van Zuyderland. Dus dat zijn de partijen die nu al zijn aangehaakt, waarbij natuurlijk Medlands de meest evidente private partijen zijn. Het is Zuyderland die al op de meest concrete manier daadwerkelijk een bijdrage heeft geleverd, namelijk met een wervingscampagne die ze parallel aan de lancering van de Woonpijlers zijn gestart om de personeelstekorten in te kunnen lopen, hopelijk of in ieder geval gedeeltelijk door wonen en werken aan elkaar te koppelen. Ik kan u zeggen dat zo'n wervingscampagne niet goedkoop is. Dus dat vind ik al een mooie eerste investering. We gaan de komende tijd ook in samenspraak met de partijen die onmiddellijk een steunbetuiging hebben afgegeven, maar ook in samenwerking met andere Parkstadgemeenten, aan de slag met zogenaamde woon-werkarrengementen - dat kan allerlei kanten op – om te kijken hoe ze nog meer investeringen kunnen doen ten bate van de uitdaging van de heer Van den Berg terecht en accuraat heeft omschreven.
Dan ga ik naar D66 die een hele set vragen had over het ambtelijk apparaat en de bouwambitie, maar daar heeft de heer Peters goed antwoord op gegeven, dus ik ga dan naar de huisvesting van arbeidsmigranten. Hoe staat het daarmee? Dat wordt er gevraagd. Vooral was de vraag: hoe borgen we nou de menswaardige huisvesting van arbeidsmigranten in onze stad? Dat is een heel rijtje aan vijf zaken die ik in ieder geval even wil uitlichten, maar dat is niet limitatief, dus ik ga daar even snel doorheen. We houden uiteraard toezicht. U krijgt één keer per halfjaar of kwartaal – dat weet ik even niet meer – een hele mooie update van team BMB, waar ook heel van die controles worden gedaan in panden waar vaak arbeidsmigranten wonen. De controles die er plaatsvinden en waar ook vaak de corrigerende tikjes worden uitgedeeld, hangen op basis van de Omgevingswet in het BBL, dus het Besluit bouwwerken leefomgeving, vaak ook samen – dan kijk ik naar de burgemeester – met de Sociaal Veilig-aanpak, dus dat is één.
Twee. Wat ik zojuist beschreef, is eigenlijk dweilen. Maar we hebben ook natuurlijk de kraan dichtgedraaid voor nieuwe initiatieven in het hoekje waar we het eigenlijk niet meer willen zien, dus dan gaat het over de gewone kwaliteit van arbeidsmigranthuisvestingsinitiatieven. Dus dat gaat over kwaliteitseisen en over de beleidsregels die ik zojuist al even aanhaalde en huisvestingsaandachtsgroepen. Dan moet je denken aan hygiëne, daglichttoetreding et cetera. Zo'n soort eisen moet je stellen.
Het derde is het Meldpunt Goed Verhuurderschap dat we in 2024 hebben gelanceerd en waar mensen ook naar verwijzen. Dat hangt samen met puntje vier, want als wij controles uitvoeren op arbeidsmigranten, maar ook als we ze inschrijven, geven we ze flyers mee over hun rechten, onder andere onder de Wet goed verhuurderschap, zodat we ook gewag maken van onder andere dat meldpunt, maar überhaupt dat het voor hen duidelijk is dat ze het niet zouden moeten pikken in dit land.
Het vijfde puntje is dat we een algemene verhuurdersvergunningsplicht hebben in de hele gemeente voor arbeidsmigranthuisvesting, even naast de wat specifiekere verhuurdersvergunningsplicht die er nu in een aantal buurten geldt. Deze geldt in de hele stad.
Dan ga ik naar de fractie Hart-Leers, maar die had in ieder geval voor mij volgens mij dezelfde vragen als de Fractie Damen, namelijk: als we kijken naar het landelijk aantal nieuwgebouwde woningen, dan zou het verschil met Heerlen 70 procent zijn. Ik had even de herkomst van de statistiek gemist, maar we hebben het opgezocht: volgens mij gaat het dan gewoon over de woningbouwproductie in 2024. Dan deel je die twee door elkaar en dan heeft Heerlen 30 procent van het landelijk gemiddelde, dus dat is de afwijking van 70 procent. Ik zie de heer Leers knikken. Hoe kan dat? Ik denk dat de vraag daarachter weer is: gaat het dan wel goed met al onze groeiambities? Begrijpelijk. Ik denk dat wat ons heel anders maakt dan de rest van Nederland, is dat we uit die befaamde krimpperiode kwamen. Dat geldt natuurlijk bepaald

niet voor een Amsterdam of voor een Utrecht die gemiddeld enorm omhoog krikken, dus wij komen gewoon uit een periode waarin de pijplijn ook niet gevuld is. Zoals we allemaal weten, is de aard van vastgoedontwikkeling, langgerekt. Dat duurt in de regel vijf, zes en soms wel zeven jaar als je pech hebt, zeker in tijden van stikstof, voordat je tot realisatie overgaat. Als je vijf, zes of zeven jaar geleden in een krimpperiode zat en de pijplijn niet gevuld hebt, dan heb je nu een hele beperkte productie. Dat kunnen we niet van vandaag op morgen veranderen, met uitzondering van creatieve oplossingen zoals fabriekswoningen die steeds mooier worden die ook voor een gedeelte al in onze stad zijn geland. Maar in de regel is conventionele bouw gewoon wat trager.
Dat betekent dus ook dat eerlijkheid gebiedt dat we pas echt goed de balans op kunnen maken van het succes van de stappen die we de afgelopen jaren hebben gezet, over enkele jaren, waarbij je moet gaan zien – we kunnen met elkaar kijken of we dan succesvol zijn geweest – dat dit gat van 70 procent wat de heer Leers en de heer Damen hebben aangehaald, geleidelijk aan gaat slinken.
Als je kijkt naar de prioritering en wat de afgelopen jaren in die programmering is gekomen en vervolgens ook richting de ruimtelijke procedure is gegaan, dan is dat op zich bemoedigend. Wat ik dan echt wil aanstippen, want dat is best wel bijzonder, is dat we sinds het begin van deze bestuursperiode de woningbouwprogrammering is verdubbeld. Dat is toch wel een hoopvolle ontwikkeling. We zijn er nog lang niet, maar dat betekent wel dat die pijplijn steeds beter gevuld is. Zoals ik al zei: dat heeft wel enig voorspellende waarde. Dan ga ik …

De voorzitter
Meneer Leers, gaat uw gang.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter, ik deed tijdens mijn betoog in de eerste termijn een beetje een onconventioneel voorstel. Ik hoef natuurlijk niet te verwachten dat het college daarop reageert, maar het zou op zich wel leuk zijn. Er loopt een zaak aangaande het voormalig CBS-gebouw. Er zijn plannen in stationsgebieden, waaronder het stationsgebied van de gemeente Heerlen, om daar grootschalige woningbouw aan toe te voegen. Nu was het idee: als dat gebeurt wat ik daar zie gebeuren, om mogelijk dat hele voormalige CBS-gebouw – dan laten we even het monument erbuiten houden, maar meer de betonkolos – te laten verkleuren naar een nieuwe woonwijk. Dit is makkelijker gezegd dan gedaan natuurlijk, maar zo'n gedachtegang. U hoeft daar nu niet op te reageren, als u zegt: het is al laat genoeg. Maar ik zou daar toch op enige termijn graag eens iets over willen horen. Zou dat mogelijk een optie zijn? Want dat is natuurlijk wel een enorme slok op een borrel.

Wethouder Gelderblom
Ja, er zijn inmiddels zo veel slagen onder de arm ingebracht, dat ik hier natuurlijk wel in mee kan gaan. Dus als we op enig moment terug moeten komen op de mogelijkheid dat et cetera, dan zeg ik dit van harte toe. Een mooie gelegenheid daartoe is misschien wel de business case voor Limburg Centraal waaraan wordt gewerkt in heel Limburg met al die intercitystations waar allerlei locaties in beeld worden gebracht. Dat zal ongetwijfeld in het nieuwe jaar ook een keer onderwerp van gesprek hier zijn. Dan is dat misschien een gelegenheid om ook over zo'n locatie eens een keer van gedachte te wisselen. Daar komen ook meerdere locaties op zoekgebieden daarin terug.

De voorzitter
Nog een aanvullende vraag.

De heer Leers, Hart-Leers
Ik begrijp in ieder geval hieruit van de wethouder dat het op een mogelijk lijstje terechtkomt en dat als er kansen zijn om iets te realiseren, dit in ieder geval niet uitgesloten is.

Wethouder Gelderblom
Zo vaak mogelijk en niet uitgesloten dat ik daar wel een goed gevoel bij heb. Alles is natuurlijk het overwegen waard. Dan ga ik door.
De Partij voor de Dieren vroeg naar de warmtetransitie en dan in het bijzonder het feit dat we aan de ene kant het Mijnwaterproject hebben en aan de andere kant ook warmtenet Zuid-Limburg. Hoe verhouden die twee zich tot elkaar? Dat is vraag twee. De eerste vraag was: dat hele warmtenet Zuid-Limburg drijft een beetje op het idee van Chemelot. Maar Chemelot loopt leeg, dus is er wel brongarantie als Chemelot wegvalt? Wat zijn we nou eigenlijk aan het doen? Nogmaals, dat zijn mijn woorden.
Laat ik met dat tweede beginnen. Onderdeel van het WZL, dus het warmtenet Zuid-Limburgtraject, is ook meteen kijken naar brongarantie. Dat zit ook ingebakken in het traject. Het heeft inderdaad geen zin heeft om over te gaan tot het ontsluiten, ook infrastructureel, want het is een enorm complexe uitdaging met pijplijnen et cetera. Daar gaan we niet aan beginnen als er geen brongarantie in beeld is, dus daar wordt gedegen onderzoek naar gedaan of die alternatieve warmterestbronnen er zijn. Dus dat is onderdeel van een bredere businesscase van warmtenet Zuid-Limburg.
De tweede vraag: hoe verhoudt het Mijnwaterproject zich tot WZL? Dat is voor Heerlen een hele actuele en belangrijke vraag, want als wij qua collectieve warmtevoorziening voldoende zouden hebben aan Mijnwater, dan is de vraag: waarom zouden we dan nog deelnemen aan WZL? Dus dat is een vraag – dat mag u gerust weten – die wij ook meenemen naar de stuurgroep WZL. Wat we het liefst zouden zien, ook in het licht van de Wet collectieve warmte – ik merk dat ik dan ga uitweiden, dus ik ga mezelf een beetje stoppen – waarbij ook de gemeente geacht wordt om verschillende kavels voor warmte aan te wijzen, is dat het ons zou helpen als er één koepel is waarin die verschillende warmtebedrijven zitten. Te meer, omdat zowel Mijnwater als WZL uiteindelijk minimaal deels in handen van de provincie is. Dus het zou ons helpen – dat zeggen we ook tegen de provincie – als we daar niet aan allerlei verschillende tafels zitten, maar dat we gewoon één gesprek hebben over de warmtetransitie in Limburg. Dus ik snap de vraag helemaal. Die sluit helemaal aan bij het perspectief van dit college.
De tweede vraag gaat over hoe we van Heerlen – althans, zo is die bij mij binnengekomen – een stad maken die niet alleen economisch, maar ook ecologisch en sociaal duurzaam is. Ecologisch doen we natuurlijk door in te zetten op klimaatadaptatie, natuurinclusiviteit, vergroening in de hele stad waar collega-wethouder Peters, maar ook Clemens natuurlijk mee bezig zijn op hele zichtbare plekken en waar we op beleidsniveau ook hele belangrijke stappen hebben gezet. Dan is dat één cluster.
Het andere cluster is het sociale duurzaamheidsbeleid. We hebben van onze 46.000 adressen de afgelopen jaren 43.000 adressen bezocht om te helpen in de strijd tegen die hoge energierekeningen. Dat toont, denk ik, wel aan dat het energiebeleid in Heerlen niet gaat over een subsidie die ergens op een plank ligt die je moet komen ophalen, maar wij komen dat naar de mensen brengen. Dat is omdat in onze stad solidariteit en duurzaamheid hand in hand gaan.
Dan een vraag om een toezegging over de honingbij en de hoeveelheid honingbijkasten of in ieder geval bijenkasten waar dan vaak de honingbij in gaat zitten als ik het goed begrijp, per natuurgebied. Het zou niet prudent zijn om nu meteen te zeggen dat we dat zeker gaan doen, maar we gaan wel kijken of we dat kunnen doen en hoe we dat dan kunnen doen. Ik stel voor dat we daar in Q1 op terugkomen.
Dan, hebben wij een stadsecoloog? En zo nee, moeten we niet binnen afzienbare tijd een vacature openen? We hebben een uitstekende beleidsmedewerker groen, natuur en landschap die zich ook met biodiversiteit en dierenwelzijn bezighoudt. Die neemt wat mij betreft ook de rol van stadsecoloog op zich. Wanneer het nodig is, zorgen wij dat hij bijstand – in dit geval is het een hij – krijgt van ecologen die we natuurlijk op projectbasis inhuren. Dus ik denk niet dat we direct een vacature moeten openen. We zijn zeer content met de genoemde

medewerkers, maar juist om die reden, denk ik, zijn we het wel met elkaar eens dat het van enorm belang is dat je mensen die begrip hebben van ecologie tot je beschikking hebt. GroenLinks en Partij voor de Arbeid hadden geen vragen, dan ga ik door naar de moties, voorzitter. Een motie van de Partij voor de Dieren over hittestress. Sympathiek. Dat herkennen we. Tegelijkertijd ligt het zeer dicht bij … Sorry, dit heb ik ook verkeerd opgeschreven, bij GroenLinks. Sympathiek, herkennen we, maar het ligt te dicht bij wat we al doen om te omarmen en we zijn daar een beetje streng in, omdat als we dingen die we al doen gaan omarmen, dan blijven we bezig met elkaar. Maar we zijn dus wel in de geest van de motie aan het handelen. Ik zou zeggen: dank voor de bemoediging.
De motie lichtvervuiling aan de andere kant kunnen we wel omarmen. Dan gaat het specifiek over het derde puntje uit het dictum, dus een aantal dingen doen we ook al. Dus dat zou betekenen dat die toch langs de teleurstellende kant van die strenge scheidslijn valt. Maar er is één aspect dat we nog niet doen en dat is in het kader van de Omgevingswet onderzoeken hoe we vergunningenbeleid kunnen koppelen aan biodiversiteitsbeleid. Dat kunnen we, denk ik, beter doen en dus gaan we conform de leidraad van het informatiepunt leefomgeving kijken hoe we dat beter kunnen doen. Daarmee kunnen we de motie omarmen.
Dan de motie van D66 over leegstand. Dat is ook een sympathieke motie. We omarmen de geest zonder meer, maar ook hiervoor geldt dat dit veel te dicht ligt tegen wat we in feite al aan het doen zijn, ook met de leegstandsverordening en met de invulling voormalige retail of wat weer retail zou moeten worden. Dus het ligt te dicht bij wat we al doen om hem te omarmen, maar nogmaals: de geest van de motie kunnen we zeker wel omarmen. Dan ga ik naar de motie, eveneens van D66, over uitvoeringskracht. Ik moet de heer Dragstra teleurstellen. Daar geldt hetzelfde voor. Dat is eigenlijk goed nieuws, want dat betekent dat we juist flink bezig zijn op de punten die aangereikt worden. Als je kijkt naar duurzaamheid, dan zit er een enorm levendig team waarvan sommigen vandaag aanwezig zijn en ook nog steeds op dit late uur, die daaraan werken. Als het gaat over vergunningen en woningen en vooral die combinatie, dan hebben we juist een enorm been bijgezet, ook dankzij de woontopmiddelen et cetera. Dus dat gaat gewoon goed.
Dan kom ik tot slot tot de laatste motie en dat is de motie van de SP over Heerlen Noord. Ook daarvoor geldt dat we het natuurlijk sympathiek vinden, maar dat we ook het gevoel hebben dat we enerzijds die focus wel degelijk aanbrengen. Dat kan altijd beter. Daar is geen discussie over, maar belangrijker dan dat: de aanleiding voor de motie was de brief van de voorzitter van de alliantie. Die hebben we in ons gezelschap. We hebben dat nog eventjes in ons beraad afgestemd. Het klopt dat wat er bedoeld werd met die brief, dat het belangrijk is dat er een investeringssystematiek komt op alliantieniveau, waarbij je inderdaad zorgt dat de investeringen van al die verschillende partners bij elkaar aansluiten. Dat zouden we ook vooral daar willen beleggen. Dus als we dan worden opgeroepen om dat als gemeente te doen, dan werken we eigenlijk helemaal tegen de alliantiegedachte in en ook in de verkeerde richting. Dus wat we willen voortestellen, is – want we begrijpen dat dit beter kan en beter moet in alliantieverband – dat het laatste wat we willen, is de alliantie zelf en zeker ook het programmabureau uit positie brengen. Dus we zouden eigenlijk willen vragen: houd de motie even aan. Dan doen we een toezegging dat we medio 2026 uitgebreid gaan laten zien hoe we die investeringssystematiek goed op elkaar hebben afgestemd en hebben toegelegd op de focuswijken. Volgens mij hebben we elkaar dan mooi kunnen vinden. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter
Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Heel kort. We nemen deze toezegging mee. We zullen daarover discussiëren, maar ik zou wel heel even nog willen benadrukken dat het hier ook over de investeringen gaat die we als gemeente doen. Dus stel dat er geen Nationaal Programma was, wat zouden wij dan de afgelopen vier jaar gedaan hebben specifiek in deze wijken? Dat is dan niet met regiodeals en

SPUK-gelden, maar met onze eigen middelen, omdat dit natuurlijk de wijken zijn waar de problemen zich in de hoogste concentratie manifesteren. Daar kunnen we volgens mij wel duidelijk over zijn. We hebben het net gehad over afstapelen. Dat geldt ook nadrukkelijk in deze wijken. Dus ik wilde dat nog wel even meegeven. Het gaat mij er niet om dat ik denk dat al die alliantiegelden en al die Rijksmiddelen dadelijk wel goed verspreid worden. Ik heb het hier ook over de gemeentelijke bijdragen, die extra bijdragen die we volgens mij moeten doen. Dus dat wil ik nog wel even meegegeven hebben. Misschien ook nog even om over na te denken, maar dat zullen wij aan onze kant uiteraard ook doen.

Wethouder Gelderblom
Mag ik dat doen?

De voorzitter
Dan gaan we eerst de antwoorden doen.

Wethouder Gelderblom
Zeker. We nemen het mee. We gaan erover nadenken. Dit is wel de positie van het college die ik net weergaf, maar in reactie daarop en ook ter overweging twee dingen: wat ik zojuist zei over die alliantie, gaat me inderdaad niet zo zeer over de middelen die we als alliantie binnenhalen. Daar mag je van hopen … Sterker nog, de aanvragen worden vaak toegeschreven op de focuswijken. Het ging me eigenlijk meer om de alliantiepartners zelf. Dat is dus niet alleen de gemeente, maar ook echt gewoon grote instituties met veel geld. Ik noem een CZ. Kunnen we daar gezamenlijk tot een investeringssystematiek komen? Daar hebben we het programmabureau voor nodig. Nogmaals, die willen we niet uit positie brengen.
Het tweede wat ik zou willen zeggen, is: onderschat niet hoe ongelofelijk veel we dat beeld ook echt als dat leeft, corrigeren en hoeveel er ook inderdaad in die focuswijken gebeurt. Kan dat beter qua coördinatie en integraliteit? Ja, maar dat doe je met name via de alliantie. Daar hoort dus ook echt die vraag thuis. Te meer overigens ook in de tijd, omdat daar de programmaplannen worden gemaakt voor de jaren, meerjarig en voor 2026, waaruit je moet afleiden of terug moet vertalen wat dit betekent voor bijvoorbeeld je gemeentelijke inzet, maar ook voor de andere alliantiepartners.

De voorzitter
Dank u wel. Ik zag meneer Nefjodov nog met een vraag.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Eigenlijk een opmerking en eigenlijk ook naar de griffie toe. Allereerst, ten aanzien van de motie hittestress. Die wens ik bij ontrading dan in te trekken, want de toezegging om het mee te nemen volstaat dan. Als tweede, ten aanzien van de motie, lichtvervuiling, top. Daarvoor dank.

De voorzitter
Dank u wel. Dan zijn we voor vandaag volgens mij erdoorheen. Ik dank u enorm voor uw geduld, uw inzet, uw inbreng en ook voor alle steun van alle mensen hier vandaag en dank ook voor het aanwezig zijn op de publieke tribune en voor het kijkscherm. Ik schors de vergadering tot morgenmiddag 16.00 uur.

Schorsing

Tweede termijn

De voorzitter

Dames en heren, ik heropen de vergadering. We gaan door met waar we gisteren gebleven waren en ik hoop in een tempo dat minimaal twee keer zo hoog ligt als gisteren. Daar roep ik u ook toe op mensen. Ik vind echt dat we dit in minimaal de helft van de tijd van gisteren moeten kunnen, want het was een hele lange zit. We hebben heel veel vragen gesteld. U heeft heel veel antwoorden gekregen, dus laten we de hoeveelheid vragen enorm beperken, behalve als u echt ergens meezit voor het vaststellen van de begroting. Dan kunnen we het aantal antwoorden ook beperken. Dat noopt ook het college om kortere antwoorden te geven. Dat scheelt ook een boel, want dat kost allemaal wel heel veel tijd. Uiteindelijk gaat het om het vaststellen van een begroting, wat heel erg belangrijk is, maar de technische vragenronde is nu wel achter ons gebleven, geloof ik. Tweede termijn. Ik begin bij de heer Reijnders van de SP.

De heer Reijnders, SP
Voorzitter, ik heb ook ongeveer de helft van de energie die ik gisteren had, dus ik ben van harte van plan om te voldoen aan uw wens.
De tweede termijn. Doen wat je zegt.
Het college zegde vier jaar geleden toe een sluitende begroting te presenteren en dat telkens jaar weer. Dat deden ze dan ook vier keer. Er ligt een gezonde begroting van deze nieuwe wethouder Financiën. Net als voorgaande jaren, blijven partijen in deze raad volharden in de stelling dat de begroting een ramp is en dat de financiële malaise om de hoek ligt. Je kunt dat misschien ook wat milder formuleren, maar dat is volgens mij de kern van veel oppositiepartijen. Dat gaat zelfs zo ver, dat er voorstellen worden gedaan om heel ingrijpend te bezuinigen op cultuur in dit geval om een financieel gat te vullen dat helemaal niet bestaat. Het doet me na vier jaar twijfelen of we allemaal wel dezelfde begroting voorgeschoteld krijgen en daarbij tot dezelfde conclusies kunnen komen.
Bouwen aan stabiele en sterke buurten. Het is voor de SP een rode draad in deze raadsperiode. We staan al jaren schouder aan schouder met buurtbewoners die opkomen voor hun belangen richting woningcorporaties, of dat nu in Versiliënbosch, Meezenbroek of De Dem is, vragen al jaren aandacht voor goed groenonderhoud en maakten ons, samen met vele anderen in deze raad, hard voor het ontzien van onze kwetsbaarste wijken voor wat betreft de vestiging van maatschappelijke voorzieningen, beschermd wonen en de toestroom van mensen zonder werk, elders uit het land.
Kortom, werken aan de basisvoorwaarden om aan die sterke en leefbare buurt te kunnen gaan bouwen. Voor onze inwoners! Daar is nog veel meer voor nodig om uiteindelijk die sterke en stabiele buurt te krijgen. Veiligheid is voor heel veel inwoners een enorm belangrijk vraagstuk. Wie zich niet veilig voelt trekt zich terug. Wie zich wel veilig voelt, stelt zich open. Dit college doet wat ze zegt op het gebied van veiligheid. Ze is eerlijk over de uitdagingen, verschuilt zich niet achter capaciteitstekorten, past de strategie erop aan en probeert met creatieve concepten optimaal resultaat te boeken. We zien de inspanningen van de burgemeester en begrijpen zijn verzoek om even pas op de plaats te maken met het toevoegen van extra boa’s. Daarmee zullen wij onze motie die we onder andere met de VVD hebben ingediend, niet indienen.
De kwaliteit van de openbare ruimte – nog zo’n belangrijk aspect van een sterk en leefbare buurt - laat in te veel plekken in onze stad te wensen over volgens de SP. Groenonderhoud, stoepen en straten, verkeersoplossingen. Onderlinge samenhang lijkt te ontbreken en nieuwe oplossingen, zoals verkeersdrempels, versterken het rommelige en verloederde beeld. Met het actieplan fijne buurten zegt het college wat ze gaat doen en de SP gaat ervanuit dat we dat ook gaan doen. In het tweede kwartaal van 2026 ontvangen we het handboek openbare ruimte, maar we willen graag weten van het college wat ze dan in de tussentijd doen om die buurten fijn te maken.
Dan de focuswijken. In de routekaart Heerlen Noord uit 2021 kunnen we daarover lezen, toen nog opgesteld door de heer Asscher als kwartiermaker: “Aangezien het gebied zo groot en uitgestrekt is, wijzen we drie postcodegebieden met daarin de focuswijken aan: Vrieheide,

GMS en Kasteelbuurt-Slakhorst-Hoofdstraat. In de eerste periode van uitvoering van het programma kunnen we daar afgebakend aan de slag. Vervolgens kunnen we onze aanpak ook in andere delen van Heerlen Noord uitvoeren."
In het coalitieakkoord en opeenvolgende begrotingen noemen we Heerlen-noord terecht de grootste opgave voor deze gemeente in de komende 20 jaar. Het zou in dat licht volgens de SP dan ook volstrekt logisch zijn dat we juist in de focuswijken, samen met bewoners, aan de slag waren gegaan met vergroening, dat we het Willemskwartier als uitkomst van een uitgebreid traject van burgerparticipatie waar we evenzoveel hebben geparticipeerd als verwachtingen hebben gewekt, hadden aangegrepen om dit belangrijke deel van GMS – het is ook nog eens de poort naar Heerlen-Noord - echt kwalitatief op te waarderen. We doen hier onvoldoende wat we zeggen. Daarom hebben we een motie ingediend. We vragen niet om een grote zak met geld voor de focuswijken, al mag dit college die zeker vrijmaken als ze dat wil. Dat geld kan ongetwijfeld heel goed worden besteed, maar daar vragen we niet om. We vragen wel om gemeentelijke investeringen in Heerlen Noord zo doelmatig en effectief mogelijk in te zetten, op basis van een systematiek van prioritering. We vragen het college om daartoe een voorstel te doen. De wethouder doet weliswaar een toezegging, maar tilt die over de verkiezingen. Hoe kunnen we erop vertrouwen dat dit niet vervliegt in een nieuwe realiteit van een nieuwe raad na die verkiezingen? Waarom wordt dan eigenlijk die motie niet gewoon omarmd die in hoge mate overeenkomt met de toezegging die is gedaan?
We hadden ten aanzien van deze focuswijken al een extra gemeentelijke opgave en die is er na de komst van het Nationaal Programma nog steeds. Investeren daar waar de nood het hoogst is, als gemeentelijke opgave en als opgave voor het Nationaal Programma.
Laten we de luide hartenkreet van de Hoofdstraat, evenals de stille hartenkreet uit GMS, goed horen. De nood bij bewoners is heel hoog, evenals de druk op de buurt. We hebben daar gezegd wat we gaan doen en we hebben gelukkig nog alle gelegenheid om te gaan doen wat we daar recent beloofden.
Voorzitter, tot slot, we hebben het amendement van de fit en funregeling omgezet naar een motie vanuit de appreciatie door het college en vragen inflatiecorrectie toe te passen op het bedrag van 75 euro. Die motie zullen we straks alsnog indienen. Tot zover.

De voorzitter
Dank u wel. Dit is de tweede termijn. Jullie mogen gewoon interrumperen. Dat is niet gebeurd, dus ik ga naar meneer De Groot. Houden zo, wordt er gezegd. Dus blijft u vooral rustig. Meneer De Groot, gaat uw gang.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dank u, voorzitter. We hebben gisteren een aantal goede dingen gehoord. We hebben ook een aantal dingen gehoord waar we niet zo blij mee zijn. Ik wil toch even met de positieve zaken beginnen. Wij hebben in ieder geval een toezegging gekregen om op korte termijn serieus te kijken naar het fietsverbod en met name naar het voetgangersdomein en om dat in samenhang te bezien. We zijn er heel blij mee dat de wethouder daarvoor openstaat. We hebben ook van de burgemeester gehoord dat er in ieder geval geen korting gaat plaatsvinden op het aantal buurtinitiatieven en de bijdrage aan de buurtorganisaties. Dat heeft in ieder geval geleid tot een aantal opgeluchte reacties van verschillende buurtorganisaties die mij daar nog over gebeld hebben, maar toch willen wij het amendement overeind houden en wij gaan daar ook een stukje aan toevoegen en met name omdat wij denken dat die dikke ton die nu bezuinigd zou worden, heel goed gebruikt kan worden voor burgerparticipatie vanuit de wijken. Tegelijkertijd blijven we ook de kwaliteit natuurlijk volgen. Het één loket, zoals de burgemeester dat aangeeft. Het is een goed initiatief, maar de kwaliteit tussen de samenwerking van de buurtorganisaties en de ambtelijke organisatie blijft natuurlijk aandacht houden. We hebben ook een toezegging gehoord van wethouder Vrusch.

De heer Dragstra, D66

Voorzitter, ik heb een interruptie.

De voorzitter
Interruptie van de heer Dragstra.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)
Ik heb een vraag aan meneer De Groot via u, voorzitter en dan met name wat meneer De Groot precies bedoelt met het inzetten voor burgerparticipatie. Op welke manier wil je dat vormgeven? Bedoelt u dat het vanuit de wijkorganisaties of meer ook vanuit de gemeente zoals bijvoorbeeld in een participatietour, zoals het burgerberaad? Hoe ziet meneer De Groot dat voor zich? Dat is voor ons heel relevant voor de appreciatie van de motie.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Hoe ik dat voor me zie, is het volgende: we hebben dadelijk een evaluatie van het burgerberaad. We moeten afwachten wat daar dan vervolgens uitkomt, maar wat we in ieder geval willen borgen – dat is op dit moment onvoldoende ingebed – is dat we met name de initiatieven en de ideeën van de burgers in de wijken dusdanig belangrijk vinden om dit op te pakken in samenwerking tussen de buurtorganisaties, de ambtenaren en ook alle spelers die in die samenhang actief zijn. Dat willen wij graag borgen en daarvoor zeggen we: pak dan dat verschil tussen budget 2025 en 2026, waarvan de burgemeester heeft gezegd: ik bezuinig daar met name op, omdat we efficiënter gaan werken. Prima. Hartstikke goed, maar wij pleiten ervoor om dat verschil tussen de lopende jaren en de komende jaren te gebruiken voor die burgerparticipatie vanuit de wijken.

De voorzitter
Nog een interruptie.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)
Inderdaad een aanvullende vraag, voorzitter. Ik denk dat wat daarin ook nog wel heel relevant is, is wat meneer De Groot ook vooral met initiatieven bedoelt. Ik bedoel, bedoelt meneer De Groot daarbij bijvoorbeeld een buurtbarbecue of een andere activiteit in de wijk of bedoelt meneer De Groot of de OPH daar vooral ook mee dat bepaalde ideeën vanuit wijken vormgegeven gaan worden?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Heel duidelijk dat laatste. De barbecues en dergelijke vind je natuurlijk ook heel dikwijls terug in de buurtinitiatieven. Dat blijft, maar het gaat inderdaad met name niet alleen om het ophalen van die ideeën, maar ook vervolgens om de uitvoering daarvan. Ook daar moeten we over nadenken. Hoe kunnen we dat uitvoeren? Zo ja, hoe gaan we dat dan ook doen? Ja?

De voorzitter
Nog een interruptie.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Dank, voorzitter. Ik denk dat we in algemene zin kunnen stellen dat buurtorganisaties niet het doel op zich zijn. Ze zijn een heel belangrijk middel als soort toegangspoort naar een buurt. Ik denk dat je dat zo mag zeggen. We vinden de kwaliteit van de gemeente heel belangrijk en dat is terecht, maar we vinden eigenlijk de kwaliteit van de buurtorganisaties ook belangrijk. Wellicht kunt u die niet beantwoorden. Dan is die misschien straks voor het college, maar toetsen wij nu ook en monitoren wij nu ook de kwaliteit van die buurtorganisaties? Want ik veronderstel dat dit ook heel wisselend kan zijn. Voordat we allerlei participatiedoelstellingen gaan kanaliseren via die buurtorganisaties, hadden we daar, denk ik, ook wel een beeld van

willen hebben. Dus we kijken naar de kwaliteit van die buurtorganisaties en sturen we daarop bij als daar aanleiding toe is?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Misschien mag ik daar toch even op reageren, want het is inderdaad, denk ik, een vraag voor het college. Wat wij natuurlijk wel weten en wat we ook zien, is dat er inderdaad best wel een kwaliteitsverschil is. Sommige buurten hebben ook zelfs helemaal geen bestuur meer in de buurt. Daar is dan met name zaak dat daar de inspanningen van de kant van de gemeente net een stapje meer zouden moeten zijn om ook daar die kwaliteit in die buurten op niveau te brengen. Hoe je dat monitort, is dan inderdaad aan het college.

De voorzitter
Gaat u verder.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Wat wij ook positief vinden, is de toezegging van wethouder Vrusch dat in ieder geval vanuit de gemeente er goed gekeken wordt naar datgene wat nodig is om samen met de mensen in Welten de broodnodige renovatie van het gemeenschapshuis in Welten uit te voeren. Dat wordt ook zeer positief ontvangen vanuit de OPH, maar ook vanuit de wijk. Een ander belangrijk punt waarvan we zeggen dat we dit echt een positief element vinden, is ook het betoog van de burgmeester gisteren met betrekking tot het onderwerp veiligheid. Het is geen verassing dat de burgemeester en ook de mensen die daar allemaal mee bezig zijn in deze organisatie daar echt uitstekend werk verrichten met de beperkte middelen die er zijn. Die update die we medio 2026 gaan krijgen is ook heel goed, maar ondanks dat, is voor de OPH nu al duidelijk dat we kwantitatief duidelijk tekortschieten met het zichtbaar blauw op straat. Daar gaat dadelijk ook die sessie in 2026 niks aan veranderen. Dan zeggen wij en die behoefte is groot onder de bevolking: zet nu al in op die vijftien extra boa’s. Die passen uiteraard ook goed in de bestaande samenwerkingsorganisaties binnen dat hele domein. Dus die kwalitatieve eisen moeten daar natuurlijk ook aan gekoppeld worden. Voor de financiële middelen daarvoor en hoe wij daar dekking voor zoeken, hebben we al eerder aangegeven: dat kan bijvoorbeeld uit het overschot gemeentefonds of uit een bezuiniging vanuit het budget cultuur. Een aantal zaken waar we minder gelukkig mee zijn, voorzitter, is …

De voorzitter
Interruptie van mevrouw Heine. Gaat uw gang.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Dank u, voorzitter. Ik heb een vraag aan meneer De Groot. Hij heeft het weer over dat die boa’s dan gaan betalen vanuit cultuur, maar vindt u niet dat we …? We hebben best veel negativiteit. We komen vaak negatief in het nieuws, maar één ding waar we altijd heel positief mee in het nieuws komen, is Heerlen cultuurstad. Ik bedoel, daar profiteren de ondernemers en de horeca van. Als je nou daarop zou bezuinigen, bezuinig je ook op die ondernemers en op die horeca. Wat vindt u daarvan?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Natuurlijk. We moeten die cultuurpositie – dit heb ik al eerder aangegeven – om het zo maar eens even te noemen, absoluut borgen. Onze oproep zit hem er veel meer in om eens even goed kritisch te kijken naar ook de efficiency binnen dat hele budget cultuur. Nogmaals, ik heb dat al gisteren gezegd, waar we dat dan vervolgens gaan halen, aan het college is. Maar wij

willen natuurlijk niet die positie ondermijnen. We blijven ook met die korting nog altijd in de top staan van Nederland van grootste investeerders in cultuur.

De voorzitter
Nog een interruptie van mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Maar die 4,4 miljoen. Ik bedoel, dat is dan toch veel te veel? U kunt wel zeggen: we blijven dan in de top staan, maar daarvoor worden wij ook als Heerlen cultuurstad genoemd. Het is dus ook belangrijk dat we dit blijven.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Ik ga zo meteen nog iets zeggen over dat bedrag. Dan denk ik dat ik tegemoetkom aan uw vraag. Even kijken, waar waren we? Waar wij minder gelukkig mee zijn, voorzitter, is toch – we noemen het maar even, we pleiten daarvoor en die motie houden we overeind – om per direct of zo snel als dat mogelijk is met alle ambtelijke beperkingen, voor die aanloopstraten in Heerlen richting het centrum gelijk zo snel mogelijk die 30 kilometerzone in te voeren en niet te wachten op de ontwikkeling per straat om dan pas die beperking daarop te leggen. Waar we niet blij mee zijn, is ook het feit dat we toch niet het gevoel krijgen dat de wethouder ook echt die integrale ouderenmonitor wil instellen. Hij blijft erbij: je kan het overal binnen de verschillende domeinen weghalen. Wij zeggen: prima, breng het bij elkaar. Het hoeft geen zoekplaatje te zijn.
Dan het cultuurbudget. Dan kom ik daar nou nog even op. Wij hebben het standpunt van de wethouder daarover gehoord. Ons voorstel is om eens kritisch te kijken naar dat cultuurbudget. Wij hebben ook goed geluisterd. Wij hebben ook onder andere de heer Reijnders horen zeggen: het wordt een slagveld als je dat allemaal moet gaan doorvoeren in 2026. Ik heb ook de wethouder gehoord. Hij zegt: je kunt niet zomaar overal op inbreken. Dat snap ik en daarom willen we de motie in ieder geval aanpassen, zodat we niet die 4,4 miljoen bezuinigen, maar dat we zeggen: houdt het dan op 10 procent. Omgerekend is dat 3 miljoen. Dat is dan de uitdaging waar we het college nog eens vragen om kritisch naar te kijken, zodat je in ieder geval ook niet per direct die grote afbraak binnen het cultuurdomein wil doen.

De voorzitter
Interrupties. Eerst mevrouw Heine en daar meneer Reijnders.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Maar over 3 miljoen? Ik bedoel 4,4 miljoen en dan naar 3 miljoen is nog veel te veel. Ik kan best begrijpen dat bijvoorbeeld bij Cultura Nova er een paar dingen zijn die je gratis moet maken, omdat daar zo veel subsidie naartoe gaat. Dan kan ik snappen, maar als je daar geld zou overhouden dan … Ik bedoel, het is veel belangrijker dat we muziekgezelschappen hebben. Dat geld moet dan daarin gaan en binnen cultuur blijven, maar 3 miljoen is ook veel te veel.

De voorzitter
Meneer Reijnders, maar dan aanvullend doen, want het is hetzelfde thema.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Los van het slagveld, denken wij dat de investeringen die we doen in cultuur buitengewoon belangrijk zijn. Wij moeten die niet alleen maar als cultuur met een grote C inzetten, maar wij

moeten die ook nadrukkelijk inzetten om een economisch profiel te krijgen, ook om in de buurten mensen te betrekken. Dat is niet altijd een chic theater en dure schilderijen. Maar de kernvraag is ook een beetje – want u koppelde de vorige keer dat heel erg aan dat de begroting een ramp is en dus dat we fors moeten bezuinigen op cultuur – welk probleem u eigenlijk aan het oplossen bent. Dat vraag ik mij af, want we hebben volgens mij een sluitende begroting. Dus waarom dan deze hartvochtige bezuinigingsvoorstellen?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Om meteen even in te gaan op de vraag van de heer Reijnders: een begroting sluitend krijgen is niet zo moeilijk. Waar het om gaat, is waar je de prioriteiten legt en waar je het beschikbare bedrag wat je in je portemonnee hebt aan besteed. Dat is de keuze die je maakt. Dat is datgene wat wij nu ook aangeven. Wij vinden naast cultuur ook nog een aantal andere zaken meer dan belangrijk. Heel concreet, vooral die investeringen in de wijken, maar zeer zeker ook het veiligheidsgevoel van de mensen in de wijken. Het is voor ons heel erg belangrijk om daar nu ook middelen voor vrij te maken om daarop in te zetten.
Wat was de vraag van u ook alweer?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Dat wij ook vinden dat er binnen Cultura Nova wat geschoven mag worden, omdat er best voorstellingen zijn waarvan wij vinden dat er zo veel subsidie in gaat en dus ook gratis moet zijn, zodat iedereen ervan kan genieten. Maar als je dan geld over zou hebben, doe dat dan in muziekgezelschappen in onze stad. Die hebben ook allemaal hard geld nodig.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Nogmaals, ik wil niet een keuze maken of een voorschot geven op waar dan precies die bezuiniging moet plaatsvinden, maar als u zegt dat 3 miljoen nog te veel is, dan zou mijn vraag zijn: waar baseert u dan op dat dit te veel is?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Omdat wij vinden dat er helemaal niet bezuinigd moet worden op cultuur, dus elke bezuiniging is te veel.

De voorzitter
Los van deze discussie, we gaan uw betoog afmaken, want dat zit al over de vijf minuten heen. Los van de interrupties. Dat houden we bij.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Nog even op dat cultuurbudget, ik proef echt wel bij meerdere partijen toch wel ruimte om iets te doen met dat cultuurbudget. Dat merk ik toch wel heel erg in de discussie die we gisteren hebben gevoerd, maar ik maak me natuurlijk wel zorgen voor wat betreft de reactie van het college. Ik heb het gevoel dat u er nog niet eens naar wil kijken en sterker nog, nog niet eens over wil nadenken. Het doel is niet het bezuinigen an sich, maar het herverdelen van het beschikbare geld daar waar wij zeggen: daar zou meer aandacht naar moeten en daar horen ook de middelen bij. We kunnen geen geld toveren. We zullen het moeten doen met datgene wat we ter beschikking hebben. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Heine.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Voorzitter, ik bij zo netjes geweest. Ik wilde even het betoog afwachten en een vraag stellen.

De voorzitter
Dat mag altijd.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Dat is voor mijn beeldvorming belangrijk. Is het gemeenschapshuis in Welten een gemeentelijke voorziening of is dat een voorziening in eigendom van iemand anders?

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Voor zover ik weet, is het gemeenschapshuis in Welten een aantal jaren geleden voor een symbolisch bedrag overgenomen door een stichting van mensen uit Welten van het bisdom. De bedoeling en functie van dat huis, is ook de voorwaarde die het bisdom heeft gesteld. Het moet wel ook voor de gemeenschap gebruikt worden, alleen dat pand – u bent er waarschijnlijk ook nog wel eens een keer geweest – is echt niet meer van deze tijd. Als het regent, moeten daar de potten en de pannen worden uitgezet.

De voorzitter
Ik ziet dat meneer Damen daar nog een aanvulling op heeft.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Mag ik het antwoord even afmaken, meneer?

De heer Damen, Fractie Damen (interruptie)
U mag van mij het antwoord afmaken.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen
Dus het eigendom is in handen van die stichting, maar de gemeente heeft overal jarenlang investeringen gedaan om ook die gemeenschapshuizen, daar waar het nog ontbreekt in brede maatschappelijke voorzieningen op bijvoorbeeld Heerlerbaan of in de Passart daar ook wezenlijk een bijdrage aan heeft geleverd. Die mensen zijn bezig om dat financieel goed op de rit te krijgen met een eigen business case, maar daar zal toch nog wel een financieel gat zijn en daar moet naar gekeken worden. Ik hoor in ieder geval een positief geluid van de kant van wethouder Vrusch dat daar serieus naar gekeken wordt.

De voorzitter
Ik zie dat meneer Damen afziet van de inbreng, dus ga ik nu wel naar mevrouw Heine. Gaat uw gang.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Voorzitter, te beginnen bij de antwoorden van gisteren. Onduidelijk, voorzitter er ligt een motie om een plan van aanpak voor de overlastpanden. Die is vorig jaar aangenomen. Die moet uitgevoerd worden. Hier is hij nog een keertje, alstublieft.

De voorzitter
Dank u wel.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA

Verder staat in het coalitieakkoord dat het belangrijk is dat de dienstverlening zo dicht mogelijk bij de mensen in de stadsdelen moet plaatsvinden en ook persoonlijk moet zijn. We gaan onderzoeken hoe we dat het beste gaan doen. Een concrete afspraak. De zaterdagopenstelling staat ook in het coalitieakkoord. Allerlei redenen waarom niet, maar we verwachten dat het gewoon uitgevoerd wordt. De motie zorgbuurthuizen, de wethouder zegt ermee bezig te zijn. We dienen de motie toch in en verwachten een plan van aanpak om in elke wijk een zorgbuurthuis te krijgen. Dit ter ondersteuning voor de wethouder.

De voorzitter
Interruptie van de heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Via de voorzitter. Mevrouw Heine, dat is toch ook wel een beetje voor de bühne? We hebben toch onlangs een rib gezien waarbij er al heel veel ambitie wordt getoond met het opschalen naar tien? Ik heb een beetje het gevoel dat Sinterklaas het cadeautje in huis één pikt, om het dan in huis twee nog eens aan iemand anders te geven. Dus gegeven de ambities die dit college tentoonspreidt over die zorgbuurthuizen, is het toch heel gek om deze motie alsnog in te dienen? Want het gebeurt toch al?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dat bepalen wij.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ik snap dat u dit bepaalt, want ik kan niet over uw moties bepalen, maar ik vraag u wel naar een motivering.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Omdat onze fractie al heel lang met de zorgbuurthuizen bezig is. Vandaar.
Verder voorzitter, gaat er in het centrum wat veranderen als er dadelijk geen fietsen en auto's meer tijdens de winkeltijden meer het centrum in mogen? Wij ondersteunen dat, maar realiseren ons ook dat zeker natuurlijk de fatbikes dat toch blijven doen. Daar is handhaving voor nodig. Dat hebben wij al veel te weinig. Als we de handhavers hiervoor inzetten, zijn ze niet in onze wijken. Daarom hebben wij een oplossing middels een motie voor stadsreservisten die hierbij en ook andere zaken kunnen ondersteunen. Het laat natuurlijk onverlet dat wij voorstander zijn voor de uitbreiding van de boa-organisaties. Dat is de manier waarop wij als gemeente grip kunnen hebben op veiligheid. Dan zal ik even de motie oplezen.
De gemeenteraad van Heerlen, in vergadering bijeen, constaterende dat:
Er momenteel een tekort is aan toezichthouders en handhavers in de stad om alle problemen adequaat aan te pakken.
Het belang van effectief toezicht en handhaving van groot belang is voor de leefbaarheid en veiligheid van de gemeente.
Inzet van vrijwilligers met een gedifferentieerd takenpakket als aanvulling op de boa extra capaciteit biedt om op een slimme manier het bereik en de kwaliteit van toezicht en handhaving te verbeteren.
Overwegende dat:
Een duidelijke gedifferentieerde scheiding tussen de taken van toezichthouders en de handhavers de effectiviteit en efficiëntie van handhaving kan verhogen, door handhavers te ontlasten van minder urgente doch essentiële taken en deze toe te wijzen aan stadsreservisten.

Na een uitdagende en praktijkgerichte opleiding kunnen vrijwilligers de handhavers ondersteunen en zodoende de capaciteit vergroten.
Stadsreservisten richten zich op lichte toezichthoudende taken, het aanspreken en voorkomen van kleine overtredingen, levensreddend werk bij noodsituaties en het versterken van sociale controle, terwijl de daadwerkelijke handhaving en sanctionering bij gekwalificeerde boa's blijft.
Een vrijwilligersfunctie als toezichthouder of de stadsreservist niet alleen bijdraagt aan de capaciteit, maar ook aan de betrokkenheid van inwoners bij hun eigen leefomgeving, wat kan leiden tot meer sociale cohesie, verantwoordelijkheidsgevoel en een verhoogde veiligheid in Heerlen.
Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
Een proef te starten waarbij tien vrijwilligers een opleiding krijgen tot 'stadsreservist' en deze in te zetten als 'vrijwillige toezichthouder'.
In deze proef in ieder geval uit te werken:
Op welke manier de stadsreservisten de juiste opleiding krijgen (omgaan met agressief gedrag, verkeer regelen en levensreddend handelen).
Wat een minimale jaarlijkse inzet per reservist moet zijn om zinvol een bijdrage te leveren.
Welke (vrijwilligers)vergoedingsstructuur er georganiseerd moet worden.
Hoe kleding, materialen en materieel beschikbaar gesteld kunnen worden en hoe een (aanvullende) verzekering geregeld moet worden.
Aan welke (overige) criteria een stadsreservist moet voldoen.
Bij succes van deze proef (door te kijken naar de effectiviteit, kosten, tevredenheid van vrijwilligers en samenwerking met professionele handhavers) deze uit te breiden, zodat Heerlen binnen enkele jaren een enthousiaste brigade van stadsreservisten krijgt, waarbij enthousiaste vrijwilligers de mogelijkheid krijgen om door te stromen naar een rol als boa.
Dat was het, voorzitter.

De voorzitter
Interruptie van de heer De Groot en ik zie ook de heer Verreck en de heer Leers.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik heb een vraag aan mevrouw Heine. Ik deel met haar natuurlijk de zorg voor wat betreft het toezicht en de handhaving, maar mevrouw Heine, u zegt in uw motie om dat bij wijze van proef te doen. Kunt u zich voorstellen dat ook als je dat bij wijze van proef doet … U zegt het zelf al: je moet die mensen dan ook goed opleiden, goed begeleiden enzovoort. Dat vergt nogal wat capaciteit. Hoe kijkt u daartegenaan? Dan zeker in relatie tot de slagingskans van de proef. Een andere vraag heeft betrekking op … Het is nu al lastig genoeg om voor die samenwerking politie, boa's, straatcoaches en misschien dat er nog wel wat meer bij komt kijken hoe je dat allemaal goed op elkaar kan afstemmen. Dan gaan we nog een categorie toevoegen. Het idee vind ik heel erg prijzenswaardig, maar hoe ziet u dat voor zich in de praktijk?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Het is net zoiets als de vrijwillige politie. Ik denk dat als je dat goed scheidt en gaat kijken in Maastricht waar ze ermee bezig zijn – er is een pilot – dan zie je dat daar werkt. Dus dat zou je als voorbeeld kunnen nemen. Ik denk dat dit prima werkt. Het gaat ook veel minder geld kosten en ik dat zeker in zo'n stad als Heerlen zulke stadsreservisten best goed werk kunnen doen. Zeker in het centrum, maar ook in de wijken.

De voorzitter

Interruptie van de heer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Dank u wel, meneer de voorzitter. Zou mevrouw Heine een toelichting kunnen geven op …? Ik begrijp uit het verhaal dat er in Maastricht een pilot draait. Daar hebben ze, denk ik, ook een beeld van wat het zou moeten kosten, want ik zie en hoor van u op geen enkele manier een financiële onderbouwing van dit voorstel. Gaat het nu over 10.000 euro? Gaat het over 50.000 euro? Gaat het over 1 ton? Gaat het over 2 ton? Ik heb geen idee over welk geld het gaat. We hebben wel hier in huis een goede afspraak gemaakt dat als je met een voorstel komt wat nieuw beleid is, je ook onderbouwt hoe je het gaat betalen en dit erbij zet. Dit is namelijk van belang, want u kunt niet verwachten dat we het uit potje cultuur doen bijvoorbeeld. Er moet natuurlijk wel een onderbouwing onder zitten hoe we het gaan betalen. Ik ben ook heel benieuwd om welk bedrag het gaat.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Maar dat zeggen wij net in het dictum. Dat moet je gaan uitwerken. Je moet gaan kijken wat die kleding kost. Wat kosten die cursussen voor de agressie? Dat moet net uitgewerkt gaan worden.

De voorzitter
Het vervolg van meneer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Maar als ik u goed beluisterd heb, is volgens mij het eerste bullet in uw dictum: start een proef met tien mensen. Dus er is geen onderzoeksvraag. Nee, u gaat starten met tien mensen. Als je met tien mensen gaat starten, dan betekent dit dat je voor tien mensen kleding moet hebben, dat tien mensen een opleiding moeten hebben en dat je allemaal voorzieningen moet hebben voor tien mensen. Die voorzieningen kosten geld. Ik benieuwd naar op welke wijze u - die tien mensen zijn vrijwillig – die andere kant faciliteert en hoe u dat gaat betalen, want als u zegt: ik doe nu een onderzoek naar of dat mogelijk is wat het zou moeten kosten, dan zou ik misschien kunnen overwegen om ermee in te stemmen, maar ik kan nu niet instemmen met deze motie. Ik heb hem niet eens gelezen, maar als ik hem zo hoor, omdat ik denk dat het op geen enkele manier is onderbouwd, omdat u om een proef vraagt met tien mensen en niet 'doe onderzoek'.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dus als wij zeggen: doe onderzoek, dan steunt u de motie? Dan gaan wij er ook over nadenken of we het gaan veranderen.

De voorzitter
Meneer Leers. Het zijn er een heleboel. Ik probeer het op volgorde te doen. Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Meneer de voorzitter, dank u wel. Nu is er met grote regelmaat, en dat volgens mij ook al voor langere tijd, samenwerking met het VISTA college en dan met name de opleiding die jongeren opleidt voor een baan in de beveiliging of de veiligheidsbranche. Dat werkt al. Volgens mij gaat het hartstikke goed. Mogelijk zijn er ook jongeren die kunnen doorstromen. Denk u niet dat dit een veel betere aanpak is en die wellicht moet worden uitgewerkt en uitgebreid in plaats van op zoek te gaan naar stadsreservisten en lokale sheriffs op de buurten los te laten?

De voorzitter
Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Misschien zouden die jongeren ook stadsreservist kunnen worden. Ik bedoel, het is niet gezegd waar ze vandaan moeten komen.

De voorzitter
Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Dank u, voorzitter. De SP gaat ervan uit dat CDA Heerlen ook in de afgelopen heeft gezien en heeft geconstateerd dat onze burgemeester met volle focus en op een goede manier bezig is met veiligheid. Daar kunnen we het over eens zijn. Die veiligheid gaat ons aan het hart. Er zijn gisteren twee moties ingediend voor het uitbreiden van het aantal boa's. Toen heeft de heer Wever een uitgebreide toelichting gegeven. Maak even pas op de plaats. Geeft mij nu even ruimte om die analyse goed te maken die in het voorjaar van 2026 komt. Van daaruit kunnen we dan ook veel specifieker zien waar noden liggen. Vond u dat verhaal niet bevredigend? Als u dat niet zo vond, dan snap ik dat u die motie indient, maar als u wel begrip heeft voor die toelichting, dan snap ik niet zo goed waarom u deze motie indient. Dan is het toch ook voor deze vorm van handhaving verstandig even pas op de plaats te maken en even de ruimte te geven aan de burgemeester?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dit gaat niet om de boa's en de veiligheid. Dit gaat net over dat soort dingen in de stad. Als die fietsers dadelijk niet meer in de stad zijn, zullen die fietsers nog steeds blijven fietsen. Er zullen toch mensen moeten zijn die dat handhaven? Als je daar de boa's en handhavers voor moet inzetten, dan heb je niemand meer in de wijken.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Maar u weet ook dat als u daar stadsreservisten zet en er daar zo'n scheur op wordt gezet of er misschien wel gescholden of gedreigd wordt, dan is het direct een handhavingsvraagstuk voor zowel politie als boa, dus u kunt dit niet los snijden. Handhaven is handhaven en lichte handhaving zou je misschien met een lichter profiel kunnen doen, maar die hele keten zou dan toch altijd gereed moeten staan?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Dat begrijp ik, maar misschien zouden we dan eens contact kunnen opnemen met Maastricht in de pilot hoe dat dit jaar is gegaan. Dan kunnen we aan de hand daarvan verder beoordelen of we dat gaan doen.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Mijn conclusie is dat u eigenlijk zegt: burgemeester, u praat maar wat, dat vinden wij allemaal onzin en u dient dit toch te doen. Want anders kan ik het toch moeilijk begrijpen waarom het niet mogelijk is om even die rust en die pas op de plaats te maken en daarmee uit te stellen, maar wel straks te komen tot een goede analyse.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA

Dat zullen we nog even bekijken.

De voorzitter
Dank u wel. Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Ik sluit me helemaal aan bij meneer Reijnders. Wij kunnen leren van de proef in Maastricht, terwijl we nog wachten op het stuk van de burgemeester.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp eigenlijk wel de ambitie van mevrouw Heine, alleen het leek ons ook wel verstandig om eerst even Maastricht – volgens mij heeft u een directe lijn met Maastricht – en onze voorzitter … Tegenwoordig werken we steeds beter met Maastricht. Dat hebben we vooral gisteren ook gehoord. Dus misschien dat het even goed is om te kijken wat daar gebeurt en of dat mogelijkheden geeft om hier ook op de één of andere manier dat soort dingen in de praktijk te brengen. Dan zou ik zeggen: kijk vooral naar het onderzoek in Maastricht en als dat het uitgangspunt biedt, dan kijken we dan wat we doen. Maar in de huidige vorm zoals u de motie geformuleerd heeft, wordt het, denk ik, wat ingewikkeld.

De voorzitter
Dat is een constatering. Meneer Damen en dan meneer Van den Berg.

De heer Damen, Fractie Damen (interruptie)
Voorzitter, naar mevrouw Heine: is mevrouw Heine het met me eens dat gisteren door de wethouder een toezegging is gedaan met betrekking tot het handhaven van het probleem in het centrum dat hij dit mee zou nemen - want ik heb daar extra naar gevraagd in de eerste termijn – in zijn onderzoek en ons daar op het eind van het jaar over zal informeren? Dus wat dat betreft is het ook niet extra nodig.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Misschien is dit een begin van het onderzoek.

De voorzitter
Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Voorzitter, ik zal er toch voor willen pleiten dat er toch wel een groot verschil is tussen vrijwillig en vrijwillig. De vrijwilliger bij met alle respect, de bibliotheek is een andere vrijwilliger dan die door de openbare ruimte loopt en mensen aanspreekt op hun gedrag. Daar zou ik in ieder geval willen meegeven dat dit niet zonder meer door vrijwilligers zal kunnen. Er zit een zekere sympathie in om zichtbaar te zijn in de openbare ruimte: een assistent van de stad om ook mensen te wijzen waar de wijk Welten of waar Heerlen Noord ligt. Als dat het uitgangspunt is om door de stad te lopen, dan snap ik dat daarin, maar ik denk niet dat je vrijwilligers echt wel met het echte takenpakket van boa’s of politie zou moeten vragen. Maar ik zou eigenlijk willen oproepen aan de burgemeester: kijk er ook goed naar of dit een

mogelijkheid zou zijn en of dit dan ook echt een reservist zou moeten zijn of een andersoortige benaming.

De voorzitter
Dank u wel. Volgens mij was dat geen vraag.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Nee, een constatering.

De voorzitter
Heeft u nog wat in uw eerste termijn?

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA
Nee, dat was het.

De voorzitter
Dan was dit de termijn. Dan gaan we door naar meneer Hendriks van de Jongerenpartij.

De heer Hendriks, Jongerenpartij Heerlen
Voorzitter, bij de Jongerenpartij Heerlen is het glas niet halfleeg, maar halfvol. We schenken de komende jaren met plezier bij, want niemand kan er meer omheen: Heerlen is aan het bouwen. Wij bouwen graag mee.
Aan een stad die vooruitkijkt, die durft te kiezen voor de toekomst en die stap voor stap sterker wordt. Wij hopen dat na het debat van gisteren de hele raad inziet dat er echt goede dingen gebeuren in Heerlen Noord. Want resultaten en initiatieven zijn wat ons betreft inmiddels wel echt zichtbaar.
Want nogmaals, mede dankzij het Nationaal Programma krijgen meer kinderen steeds gelijkere kansen, gaan meer inwoners aan het werk bijvoorbeeld via de Bovengrondse vakschool, worden woningen vernieuwd of opgeknapt en scholen in een toekomstbestendige jas gestoken.
Heerlen Noord is dus wat ons betreft geen zorgenkind, maar een groeiparel. Een plek waar verandering voelbaar is en waar de komende jaren vooruitgang mogelijk gemaakt wordt. Onze oproep is: houd vast aan wat werkt. Vermijd versnippering of losse initiatieven, maar focus, continuïteit en samenwerking met bewoners, verenigingen en ondernemers. De beweging die daar op gang is gekomen, verdient een lange adem, ons vertrouwen en een compliment.
Aan het einde van de vergadering van gisteravond gaf collega Reijnders van de SP al als reactie op wethouder Gelderblom aan: het gaat niet alleen om de landelijke programma's of de middelen die via de allianties binnenkomen, maar ook juist wat wij als gemeente zelf doen en daarbij durven te investeren.
Juist in de wijken, waar de uitdagingen het grootst zijn, moet onze eigen inzet ook voelbaar zijn, naast en in samenwerking met de alliantiepartners. Wij kijken dan ook enorm uit naar het meerjarig programmaplan van medio 2026 waarin die gezamenlijke inzet van de alliantiepartners, maar zeker ook de gemeentelijke bijdrage verder geconcretiseerd wordt. We blijven de toezegging van het college dan ook volgen.
Voorzitter, de komende jaren worden cruciaal voor onze stad. Niet alleen door de grote investeringen die eraan komen, maar ook door de keuzes die we nu maken. Met projecten zoals het Urban Sportpark in het Nassaupark met het Herlecollege en de ontwikkeling van al die nieuwe basisscholen geven we Heerlen letterlijk en figuurlijk meer ruimte om met elkaar te leven, te leren en te bewegen.

We zijn blij met de toezegging van wethouder Clemens dat groene schoolpleinen voortaan standaard onderdeel worden van de nieuwe plannen. Dat is investeren in de toekomst, in kinderen, hun gezondheid en leefbaarheid. Daarnaast willen we dat iedereen in Heerlen kan meedoen. We hoorden wethouder Gelderblom voorzichtig iets zeggen over de naderende Sportpas: een instrument waarmee ook jongvolwassenen met een smalle beurs kunnen sporten. Voor Jongerenpartij Heerlen is zoals u weet sport belangrijk. Sport verbindt, versterkt en voorkomt gezondheidsproblemen. Wij zijn dan ook heel benieuwd naar de plannen hieromtrent. Zou de wethouder al een tipje van de sluier kunnen geven en kunnen toelichten hoe deze Sportpas straks wordt ingezet, zodat juist deze groep optimaal bereikt wordt?
Wie goed kijkt, ziet dat Heerlen in beweging is. In Hoensbroek waar mooie dingen staan te gebeuren en ondernemersinitiatief nemen. In het centrum waar kennisinstellingen en studenten meer levendigheid gaan brengen en in onze wijken waar bewoners zelf initiatief tonen.
Dat is de kracht van Heerlen: mensen die niet wachten, maar aanpakken.
Voorzitter, via onze motie over meerjarige afspraken voor evenementen, voor vertrouwen en zekerheid voor de verenigingen en organisatoren die Heerlen laten bruisen. Zij vormen het cement tussen de stenen van onze stad. Daarom is het belangrijk dat we deze initiatieven ondersteunen en toekomstvisie geven, zodat we samen kunnen blijven zorgen voor een bruisend Heerlen. Wij zijn dan ook verheugd dat wethouder Clemens de motie omarmt (met de suggestie die de wethouder deed) en zelfs aanraadt om de motie te steunen en doen dan ook een oproep aan u als raad dit te doen.
We blijven ook nu en in de komende periode alert op de ontwikkelingen in de jeugdzorg, want ook daar zijn nog stappen te maken. Het is immers niet alleen een kostenpost, maar ook een belangrijk programma om onze jeugd duurzaam vooruit te helpen.
Tot slot, voorzitter, veiligheid blijft een belangrijk thema. Het leeft bij ons allemaal. We waarderen de toezegging van het college om goed te kijken naar wat wel en niet werkt, om hier samen in op te trekken. Wij geven het college het vertrouwen om dit verder vorm te geven, zonder dat daarvoor nu extra middelen vrijgemaakt te hoeven worden. Wij rekenen erop dat ook met al het beleid dat we al aangenomen hebben dit jaar koersvast wordt ingezet op de verbetering van veiligheid en leefbaarheid in al onze wijken geborgd blijft.
Dan, voorzitter, onze slotboodschap. We hebben een sluitende begroting en deze zullen we dan ook omarmen. Niet alleen omdat de cijfers kloppen volgens en wij citeren wethouder Houben: “de kunst der gemeentefinanciën”, maar ook omdat het een begroting is die ruimte laat voor groei, kansen en lef. Een begroting waarin we verantwoorde risico’s durven nemen, omdat we weten wat er nodig is om door te pakken.
Heerlen en de regio weten als geen ander hoe je ook de Rijksoverheid meekrijgt in onze ambities. Dat hebben we de afgelopen jaren laten zien. We zijn ervan overtuigd dat we die lijn kunnen vasthouden: dat we onze boodschap over de bühne blijven brengen, dat Den Haag en de woningcorporaties zullen blijven investeren en dat we samen blijven bouwen aan deze stad. Het potentieel is er. Het lef is er. Heerlen is niet af, maar wel op stoom.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik naar meneer Daamen van Partij Hoensbroeks Belang.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Voorzitter, laat ik beginnen met een woord van dank uit te spreken naar onze collega van de VVD Marc van den Berg. Ik mag zijn bril lenen. Die van mij is gesneuveld. De kans zit er nu in dat ik te veel door een VVD-bril kijk natuurlijk. Dat gaan we vast proberen te doen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter, een interruptie.

De voorzitter
Een interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Via u aan de heer Daamen, is het de bedoeling om met die banner de vlag van Heerlen te blokkeren? Wat was het idee daarachter? Mag die ook een meter opzij bij wijze van spreken?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Hij mag van mij ook een meter opzij als het u zo stoort.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Zou ik dat mogen doen nu?

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Natuurlijk.

De voorzitter
Gaat u ondertussen verder, want anders wordt het weer 22.00 uur.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Voorzitter, we willen graag nogmaals enkele punten krachtig onderstrepen. Veiligheid. Voor ons is veiligheid geen bijzaak, maar de basis van een leefbare gemeenschap. In Hoensbroek – met name in de Hoofdstraat – staat het veiligheidsgevoel van inwoners al veel te lang onder druk. We horen nog dagelijks dat mensen zich niet prettig voelen in hun eigen buurt. Dat kunnen en mogen we niet accepteren. Wij willen dat de Hoofdstraat weer de trotse ruggengraat van Hoensbroek wordt: een straat waar mensen graag wonen, waar ondernemers durven te investeren, waar ouders hun kinderen met een gerust hart kunnen laten spelen. Dat betekent: geen nieuwe zorginstellingen meer en ook: stap voor stap afbouwen waar dat evenwicht al is verstoord. Daarnaast moeten we hard blijven optreden tegen huisjesmelkers die de panden laten verloederen en daarmee overlast veroorzaken. Want verloedering werkt als een magneet op ellende en dat is precies wat we níet willen. De Hoofdstraat moet weer symbool staan voor trots, veiligheid en levendigheid.
Voorzitter, wij willen niet dat inwoners telkens pas op het einde van een proces worden geïnformeerd of uitgenodigd voor een ‘meedenksessie’. Nee, inwoners moeten vanaf het begin kunnen meedoen, meebeslissen en meewerken aan de toekomst van hun eigen buurt.
Een concreet voorbeeld: de buurtkamer. Het is al vaker door ons, andere partijen, maar ook bewoners gevraagd om deze niet alleen tijdens kantooruren open te stellen, maar juist ook in de avonduren en in het weekend. Want de mensen die we willen behouden – werkenden, jonge gezinnen en betrokken bewoners – zijn dan pas beschikbaar. Als we echt willen luisteren, moeten we er ook zijn op de momenten dat zij tijd hebben. Wat is de status hiervan?
Hoensbroek heeft geen behoefte aan nog meer rapporten, plannen en vergaderingen. Onze inwoners willen actie. Zij willen daadkracht, zichtbare resultaten, en vooral: minder bureaucratie. Wij sluiten ons aan bij de oproep van meerdere partijen: verminder regels, versnel procedures en geef ruimte aan initiatieven die bijdragen aan leefbaarheid. Of het nu gaat om bouwen, ondernemen, verenigingsleven of buurtprojecten, mooie woorden zijn niet

meer genoeg. Wij vragen het college om het tempo fors te verhogen. Laat inwoners voelen dat er echt iets verandert.
Dan een stukje lokale democratie. Hoensbroek heeft al jaren een lagere opkomst bij verkiezingen. Dit is dan veel lager dan het Heerlens gemiddelde. Dat is niet zomaar een cijfer. Dat is een signaal. Een signaal dat mensen zich niet gehoord voelen of het gevoel hebben dat hun stem toch niets verandert.
Wij vragen de portefeuillehouder: is men zich hiervan bewust en welke concrete acties worden ondernomen om dat vertrouwen te herstellen? Daarnaast speelt de praktische kant een rol: sinds het verdwijnen van het MFC in Nieuw Lotbroek is het voor veel inwoners lastiger geworden om te stemmen. Daarom stellen wij voor om bij de volgende verkiezingen een mobiel stembureau in te zetten in Lotbroek. Zo maken we stemmen weer laagdrempelig en brengen we de democratie terug naar de mensen. Graag een toezegging dat hiernaar gekeken kan worden.
Hondenbelasting. Het is al eerder toegezegd dat deze omlaag zouden gaan. We begonnen hoopvol, maar daarna is er niets meer van terechtgekomen. Bewoners betalen nog steeds hetzelfde bedrag. Wat is de status en hoe gaan we deze impasse doorbreken? Wat zou het bijvoorbeeld kosten om dat tarief van de eerste hond vrij te stellen? Kunt u dat in beeld brengen?
Binnensportaccommodaties. Wij pleiten al geruime tijd voor eerlijkere criteria bij de zaalindeling. De woonpostcode van leden moet daarin worden meegewogen. Het kan niet zo zijn dat kleine verenigingen uit wijken en bijvoorbeeld uit Hoensbroek de dupe worden en kilometers verderop moeten sporten, omdat grotere clubs als het ware worden voorgetrokken. Ook vragen we om betere en tijdige communicatie met betrekking tot planning van de zaalindelingen en ruim voor de zomervakantie, niet erna, zodat sportseizoenen soepel kunnen starten. Laten we vooral het oplossend vermogen van verenigingen niet ontmoedigen. Als zij onderling afspraken maken, moet de reactie van de gemeente niet zijn: "dat kan en mag niet, want de planning is al klaar". Stimuleer, waardeer en denk mee in het oplossen in plaats van in beperkingen.
Dan het favoriete hoofdstuk van de heer Leers: Cultureel Erfgoed Gebrook. Voorzitter, ik heb van de voorzitter van de heemkundevereniging van Gebrook begrepen dat hij gisteren de plaatsen heeft moeten markeren waar vijf vlaggenmasten mogen komen te staan. Over de plaatsing van de mast bij het kasteel kan schijnbaar pas in maart/april gesproken worden. We hebben in december weer het kerstevenement bij het kasteel opstaan en het zou mooi zijn als hij dan aldaar al kan staan. Kunt u hier achteraangaan?
U mag overigens het hokje pas afvinken als ze alle vijf geplaatst zijn. Dat moest ik speciaal van de voorzitter doorgeven. De besproken locaties zijn: het voormalig gemeentehuis, Gebrookerplein, kasteel Hoensbroek en twee stuks bij de kleine Sint Janskerk.

De voorzitter
U zit op vijf minuten.

De heer Daamen, Partij Hoensbroeks Belang
Wat betreft de motie over het LOMA-huis: deze hebben we afgestemd met de wethouder en begrepen dat hij hem kan omarmen.
Voorzitter, ik ga eindigen. Partij Hoensbroeks Belang wil vooruitgang die onze inwoners kunnen zien, voelen en ervaren in hun dagelijks leven. Een veilige, schone, levendige Hoofdstraat. Een gemeente die inwoners nog meer betrekt. Minder regels, meer actie. Dat is waar wij voor staan en daar zullen wij het college scherp op blijven aanspreken. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik naar meneer Hoogers van de PVV.

De heer Hoogers, PVV
Ik ga het kort proberen te houden.
Voorzitter, na het antwoord van de wethouder Financiën kunnen we één ding gerust zeggen: de cijfers klinken een stuk rooskleuriger dan de werkelijkheid voelt. Het weerstandsvermogen krijgt ineens een 7,5, maar laten we eerlijk zijn: dat cijfer hoort meer thuis in de categorie 1,5 tot 2 en niet in de 0,8 tot 1 categorie, want wie goed kijkt, ziet nog steeds een stad die financieel wankelt en een gemeente die in de gevarenzone zit.
Maar voorzitter, laten we ons niet verliezen in categorieën. De inwoners van Heerlen ervaren geen 7,5 als ze naar hun portemonnee, hun wijk of toekomst kijken. De wethouder zegt dat de stijging van 2,6 procent slechts inflatie en indexatie is, maar voor de huishoudens die moeite hebben om rond te komen, maakt dat niet uit. Laten we eerlijk zijn: of het inflatie of indexatie heet, het is en blijft een rekening die onze inwoners moeten betalen. Maar voorzitter, er is meer. De lokale lasten zijn ook gestegen door het zogenoemde ravijnjaar, maar dat ravijnjaar is uitgesteld. De pijn blijft voorlopig uit, dus vragen wij: waar gaat dat geld nu naartoe? Waar betalen onze inwoners op dit moment eigenlijk meer voor nu dat ravijn nog niet eens zichtbaar is? Want als dat meevalt, laat dat dan ook meevallen voor de Heerlenaren zelf.
De wethouder zegt dat de schuld geen doel op zich is. Dit klopt, maar het wordt wel een risico op zich als de grens van 90 procent structureel wordt overschreden. Met een schuldquote van 94,4 procent en een stad die financieel leunt op het gemeentefonds, is voorzichtigheid geen luxe, maar een noodzaak. De PVV werd beticht van social obesitas, maar hoe meer je inzet, hoe zichtbaarder het wordt en hoe meer problemen je boven water haalt. Wat we niet moeten vergeten: die problemen waren er al. In de eerste termijn gaf het college terecht aan: Heerlen kampt al generaties met armoede, schulden en achterstand. Dat vraagt niet om relativering, maar om een gerichte en zichtbare aanpak. Over de uitspraak dat meer boa’s niet automatisch tot meer veiligheid leidt, zegt de PVV: dat klopt, maar zonder zichtbare handhaving, zakt elk beleid in. Veiligheid vraagt niet om slogans als social obesitas, maar om aanwezigheid, toezicht en gezag op straat.

De voorzitter
Interruptie van de heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ik schrik er een beetje van, want ik hoor ook de heer Hoogers hier nu echt zeggen dat al het werk en al die inspanningen die getroost worden door het college om de openbare orde en de veiligheid te waarborgen holle slogans zijn. Ik schrik daar een beetje van.

De heer Hoogers, PVV
Dat hoort u mij totaal niet zeggen, maar gisteren werd wel gezegd dat de PVV aan social obesitas zou lijden, maar daar zeg ik heel terecht over: hoe meer problemen je boven tafel haalt, hoe meer het ook zichtbaar gaat worden. Natuurlijk stapelen de problemen zich dan op.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Dan zou ik u willen vragen om u niet van dit soort holle slogans te bedienen, maar gewoon datgene te zeggen wat u nu zei, want we moeten dus kennelijk interrumperen om wat meer nuance van u te krijgen, maar de zin is toch echt: holle slogans gaan de veiligheid niet oplossen.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, om daar op te antwoorden richting de SP toe: die slogan heb ik helaas niet verzonnen. Die heb ik gisteren te horen gekregen. Daarop reageren wij.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Vanuit thuis, want we hebben uw collega en u de helft van de avond niet gezien. De stoeltjes waren leeg.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, mag ik daarop reageren?

De voorzitter
Ja.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, we hebben gisteren een vergadering gehad die om 14.00 uur begon en tot laat in het midden van de nacht ongeveer heeft geduurd. We raakten verzand in hele kleine dingetjes die ook in commissies en in raadsvergaderingen thuishoorden. Het is iets waarbij wij de burgers niet helpen, het ambtelijke apparaat niet helpen en ik kan me ook voorstellen dat de raadsleden als ik zo om me heen kijk, het ook ervaren hebben als een ware uitputtingsslag. Op een gegeven moment moeten we ook zeggen: we zijn hier om de algemene begroting te bespreken en op het moment dat we gaan verzaken in dat soort kleine details, dan moeten we onze conclusie trekken.

De voorzitter
Interruptie van de heer Dragstra en de heer Kockelkorn. Meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)
Meneer Hoogers via de voorzitter, ik ben het eens met u dat we gisteren behoorlijk lang vergaderd hebben, maar bent u ook niet met me eens dat het natuurlijk ook een vorm van respect is om ook hier te zijn als bijvoorbeeld wethouder Gelderblom zijn beantwoording doet? Dat is natuurlijk hoe men tegenover elkaar staat: dat we ook luisteren als je vragen stelt en dat u ook luistert naar de antwoorden van de wethouder daarin.

De voorzitter
Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, via u. Natuurlijk is dat een vorm van respect, maar aan de andere kant: het is ook respect om te zorgen dat als we al zulke lange stukken bespreken en ook al zware stukken bespreken, we in ieder geval op de inhoud blijven en niet dat we op de zijpaden terechtkomen en daarin ook gaan verzaken.

De voorzitter
Meneer Kockelkorn.

De heer Kockelkorn, VVD (interruptie)

Dank u, voorzitter. Maar is het niet gewoon goed landelijk gebruik dat wanneer er verantwoordelijkheid voor een begroting genomen moet worden, we dan weglopen als PVV zijnde?

De voorzitter
Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Kunt u dat één keer herhalen?

De heer Kockelkorn, VVD (interruptie)
Ik vroeg of het niet gewoon goed landelijk gebruik is wanneer er verantwoordelijkheid gepakt moet worden, dat de PVV dan wegloopt.

De voorzitter
Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, daar ga ik niet eens op in. Sorry.

De voorzitter
Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ik bedoel, u bent niet mals in uw betoog. U maakt flinke statements op basis van feiten die wij niet kunnen achterhalen en op basis van de begroting anders lezen. Vervolgens wenst u niet alle details tot u te nemen en wenst u ook niet af te wachten wat het college tegenover die bedenkingen zet. Ik vind het echt uiterst mager. U kunt hierin een vrij statement maken, maar als u vervolgens niet geïnteresseerd bent in de rest, wat heeft het dan voor waarde? Volgens mij generlei waarde.

De voorzitter
Meneer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV
Voorzitter, volgens mij richt ik mij in mijn teksten in zowel de eerste als tweede termijn, puur op de algemene begroting zoals die voor ons ligt, dus alles wat ik benoem, is ook herleidbaar naar die stukken toe.

De voorzitter
Maakt u uw betoog af.

De heer Hoogers, PVV
Daar was ik ook bijna naartoe, voorzitter, want ik wilde eigenlijk gaan afsluiten met een slot. De wethouder Financiën zei in de eerste termijn: was het maar beter. Voorzitter, om toch maar positief te blijven na gisteren: dat is misschien wel de eerlijkste zin van deze begroting. Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. Meneer Van den Berg van de VVD. Het is een gegoochel met brillen en gisteren al gehoorapparaten. Vandaag de brillen. Jongen is ook een mooie zaak. Dan is het reclameblokje ook weer geweest. Gaat uw gang.

De heer Van den Berg, VVD
Voorzitter, leden van de gemeenteraad, beste Heerlenaren, sluiten we onze ogen en lopen we weg, zoals we dat van sommige politieke partijen in dit huis gewend zijn? Of openen we onze ogen en pakken we de kansen die voorbijkomen om onze stad nog beter te maken? De VVD kiest nadrukkelijk voor het laatste. Onlangs konden we in het VNG-magazine van oktober kennisnemen van een overzichtskaart van Nederland met de SES-WOA score. Ik zal dit laten zien. *(Applaus in de zaal)*.
Mensen, dit is al de tweede keer. Deze kaart toont de sociaaleconomische status van Nederland op basis van financiële welvaart, opleidingsniveau en arbeidsverleden van huishoudens.
Voor wie meeleest met het betoog de link naar de kaart treft u in de bijdrage aan. https://vng-magazine.paperturn-view.com/vng-magazine-oktober-2025?pid=ODk8911419&p=43
Als we de kaart in zijn geheel bekijken, zien we eigenlijk dat Nederland een welvarend land is. Maar zoom je in op Heerlen, dan zien we dat wij ver onder het gemiddelde scoren. Als dat een gegeven is, moeten wij dan de ogen sluiten en berusten in ons lot? Moeten we accepteren dat we decennialang op deze achterstand staan? Nee, voorzitter, dat moeten we niet doen. De ogen staan wijd open en de adrenaline giert door mijn lijf, want met ten minste 35 man in deze raad en met dit college pakken we de uitdagingen aan en gaan we voor verbetering. Wij willen opschuiven naar het gemiddelde of zelfs meer.
En ik zeg het eerlijk, voorzitter: dit is niet eenvoudig, maar ik ben ervan overtuigd dat we aan de goede knoppen draaien en met een beetje geluk ook aan onze zijde. Het feit dat de Universiteit Maastricht besluit zich in onze stad te vestigen, is daar een mooi voorbeeld van. We hebben de afgelopen jaren een omgeving gecreëerd waarin de Universiteit Maastricht kan landen. We hebben lef getoond door, onder andere, vastgoed in onze binnenstad aan te kopen. Ja, we hebben oorspronkelijke plannen moeten ombuigen, maar uiteindelijk heeft dit geleid tot een geweldige kans voor Heerlen. Dit is een boost voor de stad, voor onze inwoners en voor het lokale bedrijfsleven. Een dergelijk adrenalineshot is ook essentieel voor de thema's die gisteren aan bod kwamen. Thema's die ook voor de VVD van groot belang zijn, zoals veiligheid, wonen, werken, de economie en de financiën.
Wat betreft de veiligheid, voorzitter: de VVD kan zich vinden in de reactie van de burgemeester ten aanzien van de boa's, maar toch willen we deze motie even in de achterzak houden, gegeven de toezegging van de burgemeester om de zaken zoals opgesomd bij het verzoek mee te nemen in de komende veiligheidsbijeenkomsten.
Ook met betrekking tot de motie voor het verbeteren van het meldsysteem van bijvoorbeeld winkeldiefstallen, willen wij voorstellen om het gesprek aan te gaan met ondernemers over het belang van aangifte, niet alleen voor winkeldiefstallen en wellicht ook voor andere zaken. Ook deze motie willen we uitstellen tot het komende voorjaar in afwachting van het verslag van de burgemeester.
Wat betreft de woningbouw, ben ik tevreden over de antwoorden van de wethouders. De snelheid waarmee het college woningen wil realiseren is bemoedigend, evenals de diversiteit van het aanbod. Ze hebben oog voor zowel de vergrijzing als voor doorstroming. De wethouder heeft bovendien toegezegd om aanvragen in de pre-vergunningsfase en het vergunningstraject sneller op te pakken, wat ik een zeer positieve ontwikkeling vind.
Voorzitter, ik wil ook even stil staan bij het thema werkgelegenheid. Van bijstand naar werk. Dit is een opgave die niemand in dit huis licht opvat. Het oplossen van de

bijstandsproblematiek vanuit het perspectief van de gemeente is een enorme uitdaging. Het is een strijd tegen een veelkoppig monster dat ‘problemen’ heet. Wij steken als gemeente veel tijd en energie in het ondersteunen van bijstandsgerechtigden en dat is goed, maar wij vinden het belangrijk om meer resultaatgericht te werken. Mijn vraag aan het college is dan ook: welke ambitie heeft het college nu om het bijstandsbestand drastisch naar beneden te brengen?
Voorzitter, ik rond af. Hoewel het werk in onze stad nooit af is, ronden we met deze vierde algemene beschouwingen wel een politieke bestuursperiode af. Met het vaststellen van deze begroting geven we als raad een nalatenschap mee voor de komende periode. De VVD is van mening dat dit een mooie erfenis is, met mooie jaren in het vooruitzicht. Een persoonlijke noot, voorzitter: ik sta hier met veel plezier in het belang van mijn stad. Dat doe ik samen met al mijn collega’s in de raad en het college. Dank daarvoor! Ook in de komende periode zal ik me weer vol enthousiasme inzetten voor onze stad en zoals het bekend is, altijd met een liberale bril.
Ik wens mijn collega’s die zich voorbereiden op de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen alvast veel plezier. Op naar een nieuwe periode! Dank u wel voor de aandacht.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik naar meneer Jacobs van Forum voor Democratie.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Dank u wel, voorzitter. We horen het hier vaak: we willen het beste voor onze jeugd. We juichen burgerinitiatieven toe. We staan voor veiligheid en we willen meer burgerinspraak. Allemaal mooie woorden en ik geloof dat ze oprecht bedoeld zijn, maar na bijna na vier jaar in deze raad moet ik eerlijk zeggen: ik word er soms een beetje moe van, want de praktijk laat iets anders zien.
Voelen mensen zich daadwerkelijk veiliger? Werkt ons jeugdbeleid echt? Bijvoorbeeld geen kritisch woord over JENS, want samenwerking gaat boven marktwerking, maar klopt dat wel? Ieder jaar pompen we weer miljoenen extra in onze jeugd, terwijl de basis blijkbaar nog steeds niet op orde is. Kritiek op JENS is in het verleden wel eens weggewuifd met de uitspraak dat FVD niks om onze jeugd zou geven. Niets is minder waar, voorzitter. Ondertussen zien we de ene na de andere grootse ambitie voorbijkomen. Projecten die vooral klinken als een droom, maar weinig met de dagelijkse realiteit te maken hebben. Een zwembad in een kerk, is dat nu echt waar onze stad op zit te wachten? Steeds weer grootse plannen, visies en regie waaruit uiteindelijk door autonome oorzaken er steeds meer geld bij moet. Kritiek over de eigen rol in deze is not done. Maar wie goed kijkt, ziet dat de gewone dingen blijven liggen. FVD diende samen met de PVV een motie in om geld vrij te maken voor kinderspeelplekken. Afgewezen. Dit, terwijl in de begroting letterlijk staat: ook maken we werk van fijne speelplekken in de buurten. Kinderen moeten immers een speelplek hebben waar ze kunnen ravotten en met andere kinderen buiten kunnen spelen. FVD alsmede PVV en Hart-Leers vroegen om de kosten op bouwborden bij grote projecten te vermelden. Blijkbaar te ingewikkeld of wellicht ietwat te transparant. Een burgerinitiatief voor een muziekschool dat vanuit de gemeenschap zelf komt. Dit is met liefde en inzet opgebouwd, maar wordt na jaren afgewezen, omdat het niet past in de visie van het college of omdat het pand niet aan de eisen voldoet. Wie zal het zeggen? We willen dat meer kinderen gaan sporten.

De voorzitter
Interruptie van de heer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Meneer de voorzitter, hoor ik de heer Jacobs nu vertellen dat we maar toestemming moeten geven aan het burgerinitiatief in een pand wat niet aan de eisen voldoet en daarmee de verantwoordelijkheid, dus als het dak slecht is of als de verwarming het niet doet, ze dan maar gebruik moeten maken van dat pand? Als je een pand in gebruiksleen geeft, moet het wel aan een aantal voorwaarden voldoen. Dat kunt u met mij eens zijn of niet?

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Meneer Verreck, ik weet niet of u mij dat heeft horen zeggen. Mij bevreemdt het in ieder geval dat volgens mij het burgerinitiatief omarmd is door de volledige raad in juni 2022 als ik het niet verkeerd begrepen heb. We zitten nu in november 2025 en de mensen krijgen een afwijzing vanwege het feit dat het gebouw blijkbaar niet voldoet. Hebben we daar drie jaar voor nodig? Het is helemaal stil geweest in deze raad. Ik vind dat een beetje vreemd.

De voorzitter
Gaat u verder.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
We willen dat meer kinderen gaan sporten, maar een extra veld voor een voetbalvereniging die uit haar voegen barst, duurt wel heel erg lang. Voorzitter, dat is precies wat wij bedoelen met de kloof tussen theorie en praktijk, tussen wonen werkelijkheid, tussen sprookjes en het echte leven.
Dan voorzitter, gisteren bleek maar weer eens dat dit college het schrikbarend hoge schuldensaldo van onze gemeente niet zo'n probleem vindt. Wij echter wel. Waar overheidsschuld toeneemt, gebeurt dat niet zelden dankzij monetaire expansie. De partijen die pleiten voor steeds meer overheidsingrijpen, meer beleid, meer uitgaven en meer herverdeling beseffen blijkbaar niet wat dit in werkelijkheid doet, want dit geld komt ergens vandaan. De prijs daarvan is inflatie. Laat inflatie nu precies dat zijn wat de meest kwetsbare inwoners van onze stad het hardst raakt. Het zijn niet de miljonairs die de ongelijkheid vergroten, maar het beleid dat telkens denkt problemen op te kunnen lossen met nog meer geld. Kort gezegd, we geven meer uit dan we hebben en de rekening daarvan komt bij de burger te liggen via duurdere boodschappen, een hogere energierekening, hogere huren en minder koopkracht.

De voorzitter
Interruptie van de heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ik snap het niet meer. Kan de heer Jacobs mij uitleggen wat het verband is tussen de kosten van de boodschappen en de energierekening en de investeringen van de gemeente Heerlen? Want volgens mij is daar helemaal geen link, maar misschien ben ik daar te simpel.

De voorzitter
Meneer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Volgens mij leg ik de link met de steeds hogere uitgaven, waardoor we steeds meer geld nodig hebben, wat in principe inflatie tot gevolg heeft. Inflatie treft de meest arme mensen. Dat treft de mensen in uw buurt.

De voorzitter
Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
De heer Jacobs maakt wel een hele korte bocht. Nogmaals, volgens mij worden de prijzen in de supermarkt door allerlei zaken beïnvloed, zoals onder andere de producenten, de btw enzovoort. Het zijn allemaal zaken waar de gemeente Heerlen nul invloed op heeft, dus ik kan me haast niet voorstellen dat als de gemeente Heerlen 10 miljoen leent om een filmhuis neer te zetten, daar de effecten van op de energierekening van mensen worden gevoeld door mensen. Dat lijkt mij een totaal niet kloppende voorstelling van zaken.

De voorzitter
Meneer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Prijsstijgingen ontstaan niet door producenten, meneer Reijnders. Prijsstijgingen ontstaan maar door één ding en dat is wat ik net heb aangegeven, namelijk inflatie. Daar kunt u heel wat anders van vinden. Dan zijn we nog een uur verder.

De voorzitter
Laatste interruptie.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Tot slot, ik constateer dat het maar door één ding kan komen volgens de heer Jacobs en dat is namelijk de gemeente Heerlen die te veel investeert in zijn mensen. Daardoor stijgen de energierekeningen en de boodschappen, waarvan akte.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Dat heb ik ook niet gezegd. Ik heb gezegd dat het overheidsbeleid is. Wij zijn wel een onderdeel van de overheid.

De voorzitter
Gaat u verder.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie
Voorzitter, na bijna vier jaar begin ik mij af te vragen wat mijn plek nog is in deze raad. Een wereld waarin alles wordt gereduceerd tot visies, plannen en programma’s en waarin het echte leven van gewone mensen steeds minder ruimte krijgt. Ik zeg dit niet uit frustratie, maar uit zorg, want als je om deze stad geeft, doet het pijn om te zien hoe de menselijke verbondenheid plaatsmaakt voor systemen en regels.
Afsluitend, voorzitter. Het lijkt wel we alsof we top 3 Eredivisie willen spelen, terwijl we eerst nog maar eens moeten proberen om het niveau van de Keuken Kampioen Divisie te ontstijgen. Laten we dus wat bescheidener zijn. Eerst zorgen dat de basis klopt, dat kinderen kunnen spelen, dat inwoners gehoord worden en dat de stad schoon, veilig en leefbaar is en dat onze financiën op orde zijn. Dank u, voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik nu naar de heer Dragstra van D66.

De heer Dragstra, D66
Voorzitter, we hebben het niet afgesproken, maar ook ik wil met hetzelfde boekje als meneer van den Berg had, beginnen, namelijk het stukje favoriete literatuur. Dat was het VNG-boekje van meneer Van den Berg en dan een aantal pagina's eerder dan meneer Van den Berg, want daar staat dat het voor de VVD lokaal wel kan om met linkse progressieve partijen succesvol in de coalitie te zitten. We lezen ook dat Heerlen samen met Apeldoorn het schoolvoorbeeld is. In Apeldoorn werkt de VVD met de SP en GroenLinks samen en hier natuurlijk met ook een heleboel progressieve partijen. Daarom wil ik de VVD Heerlen uitnodigen om mevrouw Yeşilgöz naar Heerlen uit te nodigen om te laten zien dat het wel kan om met linkse progressieve partijen in een coalitie of in een kabinet te gaan zitten.
Dan weer terug naar Heerlen. Een kritische noot over de dagen voorafgaand aan de algemene beschouwingen, want we hebben daar nog een aantal omvangrijke ribs gekregen. Zelfs op de dag zelf kwamen er nog een aantal ribs naar ons toe. Collega Leers refereerde daar ook aan, maar ik denk dat wel meer raadsleden dit hebben gezien, onder andere over de toekomst van het Maankwartier en de ontwikkelingen van Hoensbroek Centrum. Zo waren er ook een aantal ribs. Het is eigenlijk een terugkerend probleem. Het gebeurt vaak, ook richting raadsvergaderingen en ook richting algemene beschouwingen. We zouden daar toch aandacht voor willen vragen en het college willen oproepen om dat soort zaken gewoon tijdiger te sturen, zodat we dat soort dingen die ook natuurlijk heel veel met de algemene beschouwingen te maken hebben, ook eerder tot ons kunnen nemen. Voor de komst van Maastricht University geldt dit overigens niet. Die kwam ook op de dag zelf, maar dat is pas heel laat rondgekomen, dus dat is een uitzondering daarin. Verder zijn we als D66 Heerlen heel blij met de steun voor onze beschouwing en voorruitblik van gisteren. Dat is in ieder geval onze interpretatie dat we geen interrupties hebben gekregen. Daarom zijn we blij dat iedereen overtuigd is dat het in Heerlen ook wel kan, dus dat stemt ons heel positief.
Daarnaast zijn we ook blij met de beantwoording van onze vragen, ook mede door de interrupties van gisteren en hebben we daar verder geen vragen over. Daarnaast hebben we ook een drietal moties ingediend. Voor wat betreft de motie uitvoeringskracht bij woningbouw en duurzaamheidsprojecten heeft wethouder Gelderblom aangegeven dat deze binnenkort op peil is, dus deze trekken we in en dat geldt ook voor onze andere twee moties en ook voor het transformeren van leegstaande panden, waarbij ook is aangegeven dat er steeds meer inzet op wordt gepleegd. Dus we wachten nu die resultaten af.
Tot slot ook de motie Buurgericht Werken. Daar heeft de burgemeester natuurlijk een toelichting op gegeven. Het is heel fijn dat er niet op wijkorganisaties bezuinigd wordt, dus ook deze motie trekken we in. Dan is er natuurlijk wel het aangepaste amendement waar de heer De Groot net naar verwees. Daar staan we positief tegenover, ook met de interpretatie en de toelichting die de heer De Groot daar zojuist aan gaf, maar we wachten ook eerst even de reactie van de burgemeester af voor wij onze definitieve keuze daarin maken.
Gisteren hebben we het natuurlijk ook opnieuw over het Urban Sportpark gehad. De nadrukkelijke excuses over de gebrekkige communicatie van de wethouder nemen we ter harte. We zijn ook blij dat die 1,5 miljoen in ieder geval geborgd is. We willen wel oproepen om naast het Oranje Nassaupark ook onderzoek te doen naar andere locaties, want mocht het in het Oranje Nassaupark niet lukken – dit hopen we natuurlijk niet – dan hebben we in ieder geval onderzoek naar het alternatief gedaan om meer vertraging te voorkomen.

De heer Leers, Hart-Leers
Voorzitter?

De voorzitter
Interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Wat betreft het Urban Sportpark, heb ik in het verleden vaker de suggestie meegegeven om de leegstaande tennisbanen achter de indoor skatehal erbij te betrekken. Dichterbij is de klimhal en noem maar op. Zou dat dan ook één van de mogelijke alternatieven kunnen zijn of zegt u: dat valt in ieder geval af?

De heer Dragstra, D66
Meneer Leers, ik denk dat het inderdaad vooral belangrijk is dat het skatepark ook dichtbij het centrum van onze stad komt. Dus ik denk dat dit niet per se een geschikte locatie is, maar we wachten ook het onderzoek naar de locaties – als dat er komt – van het college af. Maar wat ons betreft is het Oranje Nassaupark nog steeds de voorkeurslocatie. Maar mocht dat veel vertragen, dan zien wij liever dat het snel komt dan dat we wachten op het Oranje Nassaupark. Dus dat is hoe wij daarin staan, maar wel in het centrum in ieder geval.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter, heel kort nog als het mag.

De voorzitter
Een interruptie.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Dank u wel. Het skatepark op de Molenberg in de voormalige tennishal zelfs, trekt bezoekers tot ver buiten onze stad en in het begin zelfs tot aan Frankrijk aan toe. Als je iets neerzet met een dergelijke aantrekkingskracht, denkt u dan niet dat het potentieel dat daar zit, beter verder benut kan worden in plaats van iets toe te voegen? Denkt u niet dat het belangrijker is om eerst wat meer in de diepte te gaan en te kijken wat daar voor parel ligt en dat voor de toekomst te zekeren in plaats van nog iets toe te gaan voegen? Dat vraag ik me af.

De heer Dragstra, D66
Nee, dat denk ik niet. Ik denk dat het juist ook goed is om inderdaad een extra sportpark in de open lucht in het centrum van onze stad toe te voegen, namelijk het Urban Sportpark.
Dat was ons betoog. Nog hartelijk dank aan de griffie, maar ook aan de ambtelijke organisatie die ons als gemeente en inwoners van de stad telkens ondersteunen. Dus daar wil ik graag mee afsluiten in de tweede termijn.

De voorzitter
Dank u wel. Dan ga ik naar meneer Leers van de fractie Hart-Leers.

De heer Leers, Hart-Leers
Laat ik ook vandaag eens met informatie uit dagblad De Limburger starten. "Universiteit Maastricht onderzoekt" – er valt kennelijk nog heel veel uit te zoeken – "of de voorkeurslocatie aan de Promenade I haalbaar is." Men verkent het samen met gemeente Heerlen. Laten we zeggen dat er een pril begin is met hopelijk een voorspoedig resultaat. Volgend schooljaar start men met waarschijnlijk 25 tot 50 studenten. Bevestigen dat er nog steeds meters gemaakt worden vanwege de komst van de Vebego campus, stemt mij vrolijk. Een grote meerwaarde voor onze stad die het vertrouwen uitstraalt middels een investering voor vele

jaren. Ik onderstreep dit graag nogmaals bij deze, maar mogelijk veel belangrijker nog doe ik wederom de oproep over hoe wij, de raad van Heerlen, dit signaal bij hen, Vebego, kunnen overbrengen. Hoe laten wij ook vanuit de raad weten dat wij deze keuze en bijgaande grote investeringen zeer op prijs stellen? Met een bloemetje naar Voerendaal, want daar huist Vebego het hoofdkantoor immers en met een stukje vlaai voor bij de koffie, kan en mag dat wat mij betreft nog steeds, want wie goed doet, goed ontmoet. Wethouder Houben. Beste Wil, mag ik zeggen. Dat heb ik gisteren begrepen. Ik heet Roel trouwens, maar dit wist u al.

De voorzitter
U heeft twee interrupties. Meneer Verreck, gaat uw gang.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Ik was mij even aan het afvragen wie de collega nu naar Voerendaal wil sturen. Is dat een raadslid of iemand van het college? Dus mijn vraag was: wie moet er nu naar Voerendaal gaan?

De heer Leers, Hart-Leers
Mijn idee – dat heb ik hier vaak al geuit en toen was wethouder De Beer nog hier – om dat vanuit de raad te doen en het liefst met zo veel mogelijk mensen. Als het college mee wil, doe dat zeker, want het is een bedrijf dat de roots kent in Heerlen. Midden in de oorlog in 1943 is het opgericht en uitgegroeid tot een zo belangrijk groot bedrijf voor onze regio, waarin heel veel mensen uit onze stad en uit de regio een mooie toekomst vinden. Ik denk dat we – ik wil bijna zeggen, maar dat is iets voor het CDA – God op onze knieën mogen danken en dat best op een hele leuke manier mogen uiten en daarmee ook het signaal afgeven naar andere ondernemingen die actief willen worden in onze stad dat ondernemen in Heerlen mogelijk is, dat het loont en dat wij daar vierkant achter staan en helemaal voor openstaan.

De voorzitter
Meneer Van den Berg. Eerst meneer Verreck. Hij had een nog een aanvullende vraag.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Ik heb nog begrepen – ook even een aanvulling op de heer Leers – dat je niet gelovig hoeft te zijn om God te mogen danken. Je mag ook zo op uw knieën gaan zitten. Daar hoeft u niet per se voor bij het CDA te zijn.

De voorzitter
Altijd fijn dat dit soort Bijbeltekstenuitleg. Dank u.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Voorzitter, via u aan de heer Leers: meneer Leers, heeft u nu de indruk dat dit college of die ambtenaren hier in dit huis een beetje lauw zijn als het gaat over de behandelwijze bij Vebego?

De heer Leers, Hart-Leers
Ik denk dat je niet onder stoelen of banken moet steken dat je blij bent met een dergelijke ontwikkeling en je dat wat mij betreft ook wat vaker publiek mag maken. Als wij dat vanuit de raad uit kunnen ondersteunen, dan moeten we dat zeker niet nalaten. U kunt zich vast herinneren dat in een recent verleden ik deze discussie of dit voorstel ook aan wethouder De Beer heb gedaan. Hij was daar enthousiast over en hij zei ook: dat moeten we op de één of

andere manier ook in de praktijk gaan brengen. Ik denk dat het goed is om dat te doen. Nu ik gisteren hoorde dat er nog steeds vaart in het dossier zit en er voortgang wordt geboekt, is het nooit te laat om iets wat nog in de pijplijn zit, definitief te maken. Dus ik zeg: laten we dat doen en daarmee ook het signaal uitzenden naar andere partijen dat het in Heerlen wel kan, het in Heerlen mogelijk is en dat in ieder geval de gemeenteraad achter u staat en u zal helpen en ondersteunen.

De voorzitter
Nog een vraag, meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Voorzitter, ik zou naar u en naar meneer Leers, maar ook indirect naar de wethouder willen vragen: wethouder, vertel dadelijk eens welke inspanningen deze gemeente heeft gedaan om Vebego in dit geval zo te faciliteren zoals het op dit moment gefaciliteerd wordt. Dan staat u er versteld van wat daar allemaal voor werk verzet is. Ik vind het belangrijk dat de raad dit ook weet, want ik heb de indruk dat er hier een suggestie wordt gewekt: we moeten eens even kijken of we dat überhaupt wel voor elkaar kunnen krijgen. Maar dat is mijn idee.

De heer Leers, Hart-Leers
Het positieve signaal van mij komt op u ietwat zuur over. Dat kan natuurlijk gebeuren. Dat was zeker niet de bedoeling. Ik ben blij dat ik hier aan de orde heb gesteld dat het een hele mooie zaak is dat Vebego voor Heerlen heeft gekozen en dat er kennelijk ook heel veel werk aan besteed is. Althans, dat begreep ik gisteren van de wethouder. Ik heb vooralsnog geen reden om daaraan te twijfelen. Ik denk dat je ook zaken moet vieren. U zei gisteren: maak zaken openbaar en vertel meer als je een succes hebt geboekt. Dit zou één van die successen kunnen zijn. Die gaan dan bijvoorbeeld niet over veiligheid of het sluiten van een overlastpand, maar over een langjarig commitment van een groot bedrijf met heel veel mensen die daar een goede toekomst vinden. Ik denk dat zeker uw partij de VVD daarin een partner zou moeten zijn en iemand die zou moeten zeggen: beste Roel, het is alleen nog aan het kiezen van de vla en in het uitzoeken van de bos bloemen en morgen gaan we daarnaartoe. Dus zo zie ik dat. Dat lijkt me allerminst negatief.

De voorzitter
Gaat u verder.

De heer Leers, Hart-Leers
Wethouder Houben – daar was ik net bij gestopt- heeft duidelijk gemaakt wat er nog te doen staat aangaande het ondernemersfonds Heerlen. Ook dat krijgt tijdig en volledig in deze zaal een vervolg. Dat is prima. Het verhogen van belastingen van OZB tot afvalstoffenheffing, noopt mij ertoe tegen de belastingverordeningen te zullen stemmen. Eerder deed ik dat enkel aangaande de parkeerbelasting en de grafrechten. Dit jaar doe ik dat integraal. Kosten besparen is ook een optie in plaats van onze inwoners meer te belasten. Met een netto schuld per inwoner van 5.716 euro, worden zij, onze burgers, nu al zeer fors belast.
Ik wil het college bij deze vriendelijk, maar nadrukkelijk vragen, om de nog openstaande vragen van mijn betoog in de eerste termijn alsnog op te pakken en wat mij betreft, mag u die in de loop van volgende week schriftelijk afdoen. Afsluitend benieuwt het mij hoe ver we – dan bedoel ik de gemeente Heerlen – gevorderd zijn om de kwestie Eurohandelsonderneming op te lossen. Om de gedane moeite zeker niet voor niets te laten zijn geweest, hoor ik graag van de

wethouders Peters en Clemens hoe de komst van supermarkt Jumbo naar winkelcentrum ’t Loon vorm krijgt.
Dan echt afsluitend, ondanks dat onze Teun er niet is, levert het team van de griffie zelfs inwisselende bezetting als griffier, weer puik werk. Eerlijk is eerlijk, dat had ik ook niet anders verwacht. Goed gedaan, beste griffie en ga vooral zo door. *(Applaus in de zaal)*.

De voorzitter
Dank u wel. Meneer Jacobs met een interruptie.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Ik heb een vraag aan de heer Leers. Ik had het zo begrepen dat bij de UM gisteren de champagneflessen bijna van stal gehaald werden, maar als ik dat stuk vanmorgen lees, dan is dit nog hoogst onzeker, want de champagneflessen hadden we bij de Zuyd Hogeschool ook al klaargezet. Hoe ziet u dat?

De heer Leers, Hart-Leers
Ik heb begrepen dat menige slijterij in onze stad er wel bij varen, dus wat dat betreft is dit dan positief, maar van de andere kant, denk ik, dat er inderdaad nog een slag om de arm is. Ik zei gisteren ook tegen meneer Reijnders: loop niet te ver voor de troepen uit.

De voorzitter
Dat valt dan wel weer tegen met dat water en die jus d’orange hier allemaal op die tafels, toch? Vooruit.

De heer Leers, Hart-Leers
Meneer de voorzitter, wie weet komt daar binnenkort verandering in. Dat zou zomaar kunnen. Mevrouw Géron van de Partij voor de Dieren, aan u het woord.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Goedemiddag allemaal. Het laatste stukje van deze algemene beschouwingen. Ik ga gauw door, want dit gaat van mijn tijd af. Voorzitter. “Geen dag gaat voorbij zonder dat wij invloed hebben op de wereld, het is aan ons om te bepalen hoe groot en wat die invloed is.” Dat geldt gisteren, maar dus ook vandaag. Wij hebben een onderwerp van stal gehaald. Dat lag nog bij ons op de plank en dat zat me niet lekker.
Een gemeente die haar duurzaamheidsambities serieus neemt, hoort ook te bankieren bij een partner die die ambities deelt. Duurzaamheid houdt niet op bij zonnepanelen op het stadhuis of groene beleidsnota’s. Het begint bij de vraag: hoe handelen wij al bankierend?
Voorzitter, de gemeente Heerlen bankiert nog grotendeels bij de commerciële bank, ING. Uit onderzoek blijkt dat vervuilende bedrijven de portefeuille van ING domineren. De bank zet slechts babystapjes richting verduurzaming. Wij adresseerden dit thema in de algemene beschouwingen in 2022. In juni 2024 ontvingen wij het standpunt van het college hierop. Met een aantal bezwaren staafde het college haar argumenten om niet over te gaan op volledig duurzaam bankieren. Die argumenten legden wij voor aan de Bank Nederlandse Gemeenten. Zij weerlegden die moeiteloos. Wij vragen het college daarom ook om in gesprek te gaan met Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) om de overtuiging te krijgen dat BNG-bankieren veilig is en past bij de duurzame wijze van handelen in onze gemeente, want een bank die mensenrechten schendt, bekend is met kinderarbeid en bijdraagt aan ontbossing, past niet bij de opvattingen van dit college over Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen.
Een volgend punt. Medeburgers die ondersteuning nodig hebben of die we vergeten.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter?

De voorzitter
Interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik heb het idee dat mevrouw Géron de hele wereld erbij betrekt. Dat is haar goed recht, maar ik vroeg mij eigenlijk af: nog niet zo lang geleden stond hier voor het gemeentehuis een enorm bos. Ik heb begrepen dat dit bos met een knijper en vrachtwagens gewoon afgevoerd is. Wat vindt u daar eigenlijk van?

De voorzitter
Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Ik heb begrepen dat al die bomen gewoon gebruikt en geplant zijn. Ik ga even door met mijn betoog en dan kunnen we daar misschien bij de koffie nog even over praten.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter, bij de koffie is het leuk om na te praten, maar ik had ook begrepen dat dit de bedoeling was met al dat groen hier voor de deur. Ik geloof dat daar iets van 2,5 ton aan is besteed, maar ik heb niet het idee dat die ergens in onze stad terechtgekomen zijn. Vindt u niet ook dat het het college zou sieren om met een lijstje te komen waar die bomen naartoe zijn gegaan? Ik hoop niet dat ze in de shredder terechtgekomen zijn. Maar dat tot daaraan toe. Dan kunnen we het daar dan bij de koffie nog eens over hebben.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Luister, meneer Leers, ik denk niet dat die bomen hier weer terugkomen, want dit wordt een Romeins plein. Daar komen waarschijnlijk bomen op uit de Romeinse tijd. Soorten die ook toen geplant werden. Ik ga door met mijn betoog.

De voorzitter
Dat lijkt mij ook, want we zijn wel aan het afdrijven van de algemene beschouwingen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Dan hebben wij elkaar verkeerd begrepen, want die bomen zouden ergens in de stad terechtkomen. Volgens mij was dat niet op de stort.

De voorzitter
Gaat u verder, mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren
Wij vragen vandaag aandacht voor twee punten: opvang van de dakloze mens met een huisdier waar hij in z’n benarde positie absoluut niet van gescheiden wil worden. Daarvoor is geen voorziening. Ziet de wethouder mogelijkheden om dat in te passen, zoals ze dat in Rotterdam gedaan hebben verleden jaar met een proefopstelling in samenwerking met het Leger des Heils?

Het tweede punt. Voor kwetsbare, alleenstaande vrouwen, zoals onder andere slachtoffers van mensenhandel is een tekort aan individuele opvang. Die opvang is uitermate belangrijk om ze te ondersteunen in hun kwetsbaarheid en ze niet in aanraking te laten komen met ongewenste verleidingen. Wij vragen het college dringend te zoeken naar mogelijkheden om voor deze mensen een passende oplossing te vinden.
De Participtieverordening. We hebben het gisteren gevraagd en ik wil nog even vragen om een evaluatie zoals die staat in hoofdstuk 5 ”Evaluatie en monitoring” van de participatieverordening om nog vóór het einde van deze raadsperiode die gegevens te kunnen ontvangen. Die kunnen dan dienen als nulmeting voor een, wat ons betreft, actief en ambitieus participatiebeleid en om dit verder te zetten. We kregen gisteren ook bevestiging van de portefeuillehouder dat er een evaluatie burgerberaad volgt nog voor het einde van deze raadsperiode. Onze aanvullende vraag is om alle partijen inbreng te laten leveren en tenslotte te bespreken in de commissie voor de laatste raad op z’n laatst. Tot zover. Dank u.

De voorzitter
Dank u wel. Dan gaan we door met de heer Nefjodov van GroenLinks.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Voorzitter, ons amendement over de Fit en Fun-regeling is in goed overleg met de wethouder, omgebouwd tot een motie en nu gereed gemaakt voor stemming. Eindelijk zullen we hierbij bijna tien jaar aan verwaarloosd inflatie-effect compenseren, waarbij de regeling weer het bedoelde nut krijgt die het ooit had. Nut, zodat iedereen, de minimuminkomens en ook de werkende armen op z’n minst nog enigszins mee kunnen doen en mee kunnen komen in onze samenleving. Verder is de toezegging over 2026 om met een enige variant voor een studentensportvoorziening te komen inmiddels gegeven, waarvoor dank.
Voorzitter, ten aanzien van de lichtvervuiling en ook ten aanzien van die motie: dank voor het omarmen van de motie. Donker waar het kan, licht waar het moet, zou ik zeggen. We ontvangen graag een dienaangaande terugkoppeling te zijner tijd.

De voorzitter
Interruptie van de heer Van den Berg.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Zeker.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Voorzitter, ik was nog in de Fit en Fun-regeling. Ik zou graag van meneer Nefjodov willen weten: heeft u enig idee waar die mensen dat voor gebruiken? Want de regeling zegt Fit en Fun. Gebruiken ze het daar dan ook voor? Want het is ook ter stimulans van sportactiviteiten of culturele activiteiten. Heeft u daar enig zicht op of heeft u cijfers daarvan?

De heer Nefjodov, GroenLinks
Cijfers niet. Zicht wel. Dat ik ben gekomen tot deze motie/amendement - eerst maar die motie – heeft te maken met het feit dat ik deze signalen had vernomen van diverse bijstandsgerechtigden. Van daaruit de inspiratie om hiertoe te komen. Als u specifieke cijfers of statistieken wil, dan staan we er altijd voor open, maar dan moet u, denk ik, eerder bij het college zijn dan bij mij.

De voorzitter

Nog een interruptie van de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Zou het dan niet handig zijn om aan het college te vragen dat ze een onderzoek zouden doen naar het feit: beste mensen, waar geven jullie dat aan uit? Dan hebben we daar een goed beeld van of dat ook wel de regeling is waar het ook voor is bedoeld.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Voorzitter, vanuit GroenLinks persoonlijk komt eerder het uitgangspunt van vertrouwen. Tegelijkertijd, als het u als zodanig noopt, dan is het, denk ik, altijd bespreekbaar. Maar nogmaals, dan kunt u beter bij het college zijn dan bij ons als u een dergelijk onderzoek zou willen bepleiten.

De voorzitter
Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Dank u, voorzitter. Volgens mij is de Fit en Fun-regeling een welkome aanvulling voor mensen met een heel klein inkomen. 75 euro nu. Hopelijk straks 100 euro per jaar. Volgens mij hoeven we dat niet kapot te controleren. Als we dat toch willen, dan zou ik ook willen vragen dat de heer Van den Berg maandelijks toelicht of de kinderbijslag wel echt aan de kinderen is besteed.

De voorzitter
Meneer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Meneer de voorzitter, dat deden wij altijd. Altijd deden we dat. Het kwam binnen op de rekening en ik zeg: kinderen, de auto in en wij gaan geld aan jullie uitgeven.

De voorzitter
Dat is weer goed voor de lokale economie.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Want voorzitter, daar was dat geld ook voor bedoeld.

De voorzitter
Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Ik zeg het ook met een knipoog, maar volgens mij is de kern: het is best goed om mensen te vertrouwen. Er is een overheid die ook heel veel ons vertrouwt soms in de bijdrage die ze doet, of dat nou gaat om die 11 miljard hypotheekrenteaftrek voor huizenbezitters of dat het gaat om kinderbijslag. Volgens mij is vertrouwen een goede basis en hoeven we niet alles kapot te controleren, zeker niet gezien de bedragen waar we het hier over hebben.

De voorzitter
Meneer Dragstra. U wilde nog reageren op meneer Reijnders?

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Meneer de voorzitter, ik wil daar toch wel op reageren. Vertrouwen is altijd goed. Controleren is beter. Dat is een tv-programma. Maar alle gekheid op een stukje: we zitten natuurlijk niet hier of in Den Haag om dingen te verzinnen die we zomaar op basis van de blauwe ogen doen. We verzinnen zaken waarvan we zeggen: ze zijn verstandig om daar geld aan uit te geven. We verzinnen niet dat het zomaar zonder meer douceurtjes zijn. Met alle respect daarin: ik denk dat mensen er ook absoluut gebruik van maken, maar er maken ook heel veel mensen niet gebruik van waar we eigenlijk dat geld ook voor hebben uitgegeven.

De voorzitter
Meneer Dragstra.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)
Voorzitter, ik zou daar ook nog wel iets aan willen toevoegen, want wat ons betreft zijn wij ook niet voor de Fit en Fun-regeling op de manier waarop deze is ingevuld. Dat ligt niet aan de controle, maar dat zit hem er met name in dat we in Heerlen zien dat er relatief weinig als je ook naar landelijke cijfers kijkt, wordt deelgenomen aan sport en cultuur. Wat ons betreft zou je juist mensen meer moeten stimuleren om daaraan deel te nemen: om aan sport en cultuur deel te nemen. Daar zijn bijvoorbeeld andere opties voor. Bijvoorbeeld een volwassenenfonds cultuur en sport. Daar kun je aan deelnemen. Dan wordt het ook daadwerkelijk ingezet om deel te nemen aan sport en cultuur. Dan kunnen mensen ook meer participeren in de samenleving. Ik zou graag willen weten hoe meneer Nefjodov dat ziet.

De voorzitter
Meneer Nefjodov, want die was aan u gericht.

De heer Nefjodov, GroenLinks
De correlatie is tussen enerzijds de Fit en Fun-regeling en anderzijds in hoeverre dat mensen stimuleert. Ik denk de Fit en Fun-regeling alle mensen stimuleert. Het laatste wat we moeten doen is wat mij betreft, verder bekuipen op die stimuleringen die ze al noopt tot sport. We hebben het in Heerlen al moeilijk met die sociale cohesie en met die participatie op onder andere sport. Dus ik zou zeggen: laten we daar niet nog meer op beknibbelen in dit geval.

De voorzitter
Een reactie van de heer Dragstra.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)
Heel kort voorzitter. Mijn punt is juist dat de manier waarop het nu is ingericht, juist niet participatie bevordert, want het is niet doelgericht. Juist om die participatie te bevorderen en het doelgerichter te maken, zouden wij de regeling anders willen invullen.

De voorzitter
Een reactie. Volgens mij is die toch nog steeds aan meneer Nefjodov gericht, dus dan mag meneer Nefjodov ook antwoorden. Mevrouw Heine wil ook al lang reageren, dus we moeten even geduld houden.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Ik sta er altijd voor open en dan is het ook aan het college om te bezien in hoeverre of op welke manier we de Fit en Fun-regeling kunnen inrichten. Tegelijkertijd, als je het wil gaan

kaderen waar u naar hint, dan krijg je te maken met uitvoeringskosten en dan ga je een beetje voorbij aan het doel van de Fit en Fun-regeling, namelijk mensen vertrouwen met een bepaald bedrag zonder dat het jou als gemeente ontzettend op de ambtenarij en dergelijke moet kosten.

De voorzitter
Het is echt de laatste, want het verhaal duurt wel heel lang nu.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)
Heel kort voorzitter. Inderdaad, ik ben het met u eens. Dat zorgt voor meer uitvoeringskosten, maar wat ons betreft is dat op zich goed om dan juist daarin meer te investeren als dat ook doelgerichter is, want dat zorgt ook voor meer preventie. Dus op dat gebied zou je dan ook wel weer kosten kunnen besparen.

De voorzitter
Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Dank u, voorzitter. In de motie staat dat de lasten van het kernthema inkomstenondersteuning dan verhoogd worden, maar wij willen eigenlijk dat het duidelijk geoormerkt wordt voor Fit & Fun, want daar gaat het om. Verder is het alleen maar voor 2026. Wij willen eigenlijk dat het geïndexeerd wordt voor meerdere jaren, want dan gaat het volgend jaar en de jaren daarna niet meer.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Dat was niet echt een vraag, maar we staan er natuurlijk voor open.

De voorzitter
Precies. Meneer Reijnders nog even.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Dank u, voorzitter. Voordat er echt een volstrekte karikatuur ontstaat – want dat vind ik eerlijk gezegd – kunt u volgens mij allemaal nalezen dat de Fit en Fun-regeling een tegemoetkoming is voor in dit geval mensen met een kleine beurs om te besteden aan sociale, culturele of sportieve activiteiten. We kunnen ons wel allemaal voorstellen dat elk gezin, zelfs als je heel weinig geld in de beurs hebt, per jaar er toch wel 100 euro zal opgaan om een keer te ontspannen met de kinderen. Bijvoorbeeld door een keer naar de Valkenier te gaan of iets anders leuks te doen. Het is dicht. Het sprookjesbos gaat over enkele maanden open. Ik bedoel, waar hebben we het hier over? U wilt hier een controlemechanisme gaan oprichten voor 100 euro per jaar, omdat deze mensen moeten kunnen aantonen dat het specifiek die 100 euro was die ze een keer hebben uitgegeven aan een sociale of culturele activiteit. Ik vind het een bizarre vorm van controledrift. Als u dat echt vindt, dan zou ik u toch willen adviseren: dien dan een motie in. Volgens mij bestaat die Fit en Fun-regeling gewoon. We vragen alleen maar om die te indexeren op basis van de inflatie. Dat doen we bij alle dingen. Dus dat lijkt mij nooit een probleem. Als u die Fit en Fun-regeling niet goed vindt, dan moet u daar vooral werk van maken, maar om nu over de rug van deze motie dit zo te bestrijden, lijkt mij niet helemaal zuiver.

De voorzitter

Er is genoeg gezegd over dit onderwerp. We gaan door met het betoog van u. Gaat uw gang.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Het volgende: ten aanzien van de motie hittestress is verder, zoals gezegd, die motie op inhoud toegezegd en daarom ook ingetrokken.
Als allerlaatste heb ik natuurlijk nog het Urban Sportpark. Onze zorg ging en gaat over de controleerbaarheid en de transparantie die heeft geschied. Daarom is de motie van afkeuring ingediend. Tegelijkertijd zijn we niet doof voor de duidelijke excuses van deze nieuwe wethouder en beloftes tot verbetering om de puinhopen van eerder op te ruimen. Zoals toegezegd, hebben we dan ook onze motie van afkeuring in heroverweging genomen. Het gaat ons puur om transparante financiën in dit geval. Als de wethouder vandaag ondubbelzinnig toezegt dat er voortaan structureel en leesbaar een meerjarige activaplanning als bijlage bij de begroting wordt toegevoegd, dan trekken we de motie van afkeuring in. We vernemen in ieder geval deze toezegging graag bij de bijdrage van de betreffende wethouder.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter?

De voorzitter
Interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Als dat niet gebeurt door het college, wordt het dan een motie van wantrouwen?

De heer Nefjodov, GroenLinks
Dan wordt de motie aangehouden. Sorry. Dan blijft de motie. Dan wordt die niet ingetrokken.

De voorzitter
Dan wordt die in stemming gebracht.

De heer Nefjodov, GroenLinks
Meer dan dat niet. Daar gaan we erover stemmen.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter, voor de duidelijkheid: u schaalt dan niet op en u maakt er dan niet een motie van wantrouwen van?

De heer Nefjodov, GroenLinks
Nee, natuurlijk niet. Voor alle duidelijkheid: ik keur het beleid hierachter af. Ik wantrouw het college niet. Ik keur het beleid af dat dit heeft plaatsgevonden, voornamelijk over de voortgang van deze wethouder en niet deze wethouder zelf. De motie van wantrouwen zou dan wel heel erg veel afbreuk doen aan de goede dingen die worden ondernomen.
Voorzitter, als conclusie wilde ik inderdaad nog zeggen: zodoende wensen we eigenlijk deze algemene beschouwing te benutten om die drie thema’s die ik net had benoemd tegelijk te versterken, namelijk gezondheid, levenskwaliteit en de controlerende taak van de raad. GroenLinks is en zal daar in de toekomstige nog sterkere fractie van GroenLinks-PvdA altijd scherp op blijven. Dank u wel.

De voorzitter

Dank u wel. Dan gaan naar meneer Verreck van de PvdA.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Ik heb net geleerd dat als je een boek meeneemt, je veel aandacht krijgt, dus ik neem ook maar een boek mee. *(Gelach in de zaal)*. Maar ik neem een boek mee, omdat ik hem dan even wat hoger op mijn tekst kan leggen. Want iedereen heeft volgens mij dit boek, dus het is een boek dat iedereen past. Dat is een ander verhaal.
Voorzitter, het was gisteravond een lange, maar zinvolle zit, ook al denken we hier niet allemaal hetzelfde over, gezien het feit dat sommige collega-raadsleden besloten om eerder te vertrekken, wat ik toch eigenlijk heel jammer vind. We hebben namelijk wel een gezamenlijke verantwoordelijkheid die ook voor de fractie van de PVV geldt. Het college heeft uitgebreid antwoord gegeven op de vragen en daar zijn we over het algemeen tevreden over. Toch hebben we een aantal kleine opmerkingen.
Laat ik beginnen met Meezenbroek. De wethouder kan er wel luchtig over doen, maar de inwoners van Meezenbroek voelen zich in de steek gelaten, zeker als de indruk bestaat dat de wethouder meer bezig is met z'n eigen verkiezingscampagne dan met het oplossen van de problemen in de wijken en in de stad. Daarmee doet het zichzelf, maar zeker het aanzien van de politiek schade aan.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Voorzitter?

De voorzitter
Interruptie van mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Voorzitter, ik vind het eigenlijk toch te ver gaan dat de wethouder met zijn eigen verkiezingscampagne bezig is. Hoe komt u erbij? Kunt u dat onderbouwen?

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Natuurlijk kan ik dat onderbouwen. Daar hebben we het gisteren al uitgebreid over gehad. Het feit dat de wethouder een aantal keer per week in het centrum van de stad in café Bracke gezien wordt, terwijl hij misschien hier eigenlijk aan het werk had moeten zijn. Dat is wat raars.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Een wethouder werkt van 's morgens 9.00 uur tot 's avonds 0.00 uur vaak. Die deelt zijn eigen uren in. Als die dan daar 's morgens koffie drinkt en 's avonds tot 0.00 uur nog met werk bezig is, dan denk ik niet dat u dat kunt beoordelen.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Iedereen mag er zijn eigen mening over hebben, mevrouw Heine, ook ik. Zeker de mensen van Meezenbroek hebben daar een beeld over. Dat is echt wel. Voor zover ik heb kunnen nagaan, heeft de wethouder …

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter?

De voorzitter

Interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Via u aan de heer Verreck, als die signalen er dermate zijn, denkt u dan niet dat het een goed plan is om op korte termijn misschien met meer mensen uit deze raad die ook dergelijke signalen opvangen, eens aan tafel te gaan en daar eens over te praten? Hoe denkt u daarover?

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Dat lijkt me een fantastisch onderwerp om in het presidium te bespreken met elkaar.

De voorzitter
Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Misschien kunnen meneer Verreck en meneer Leers een keer een hele dag meegaan met meneer Peters om eens te kijken wat hij doet.

De voorzitter
Dat kan ook.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Dat krijgen we wel via de rechtenvrije foto's, meneer.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Ook ik ga over m'n eigen agenda en ik heb hele drukke werkweken. Ik heb niet altijd de luxe dat ik mijn werk in een café kan verrichten. Ik moet mijn werk gewoon bij mensen thuis of op een kantoor verrichten, dus ik kan niet altijd uren in cafés zitten en kopjes koffiedrinken met mensen. Daar heb ik geen tijd voor. Dus dank voor het aanbod, maar ik …

De voorzitter
Interruptie van mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Ondanks dat u het zo druk heeft, heeft u dan toch wel gemerkt dat de wethouder veel kopjes koffie drinkt. Waar haalt u die tijd dan vandaan?

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Excuses, ik heb de vraag niet verstaan.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
U zegt dat u zo'n drukke werkweek heeft, maar u heeft wel in die drukke werkweek tijd om te kijken wat de wethouder allemaal doet.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Ik kijk niet wat de wethouder doet. Ik word er door mensen uit de stad over aangesproken. Die zeggen tegen mij: Henk, hoe kan het zijn dat de wethouder in het café zit en kopjes koffiedrinkt met mensen, aan de vlaai zit of rechtenvrije foto's op internet plaatst, terwijl hij

volgens andere mensen gewoon aan het werk zou moeten zijn? Dat is wat mensen tegen mij zeggen.

De voorzitter
Interruptie van de heer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV (interruptie)
Voorzitter, dit is geen interruptie. Het is meer een punt van orde, want de PvdA benoemt in het begin van de speech nadrukkelijk de PVV. Wij hebben gezegd dat we verdrinken in allerlei bijzaken. We hebben het nu over het werk van de heer Verreck en van de wethouder. Wat heeft dit te maken met de algemene beschouwingen? Ik zou alstublieft verzoeken om daar ook uw spreektekst toe te richten en niet meer hierover in discussie te gaan. Dank u wel.

De voorzitter
Dank u wel. Het lijkt mij een mooi verzoek, want ik snap hem wel.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Ik begrijp dat de heer Hoogers de rol van de voorzitter overneemt. Dank daarvoor.

De voorzitter
Het is een kort punt van orde met een helder idee.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Helder. Voor zover ik het heb kunnen nagaan, heeft de wethouder in de raad te kennen gegeven wat het proces is ten aanzien van de Erfgoedstatus en wat ik dan ook als partij en persoon van zijn tempo vind, maar over de Erfgoedorganisatie heb ik niets gehoord van de wethouder. Zou hij daar een toelichting op kunnen geven hoe hij nu die communicatie rondom die Erfgoedstatus naar die partijen die de aanvraaq hebben ingediend, geregeld heeft? Ik wil graag met de wethouder op pad gaan, maar dan vooral om te kijken naar die gehandicaptenparkeerplaatsen en hoe we die invullen en dat soort dingen allemaal.
Het antwoord van wethouder Vrusch was volstrekt helder met betrekking tot de afdracht van Incluzio. Ik ben er blij om en ook tevreden over dat we als gemeente daaraan hebben vastgehouden. Ik ga graag in op de uitnodiging van de wethouder om met elkaar te kijken naar de effecten van het schrappen van subsidies op deze stichtingen.
Als afsluiting: ik hoop dat u zich heeft gerealiseerd dat dit de laatste bijdrage van de Partij van de Arbeid in deze gemeenteraad is, want vanaf de volgende gemeenteraadsverkiezingen zullen de Partij van de Arbeid en GroenLinks één lijst zijn. In de loop van 2026 zal er ook daadwerkelijk een volledig nieuwe partij op landelijk niveau met een nieuwe naam ontstaan. Dat betekent dat er vanaf maart 2026 na een periode van bijna 70 jaar de PvdA geen deelnemer zal uitmaken van de gemeenteraad van Heerlen, net zoals de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij, de Vrijzinnig-Democratie Bond en Christelijk-Democratische Unie in 1946 overgingen in de Partij van de Arbeid, is het door het bundelen van links progressieve krachten, doen we dat in 2026 ook. Dat betekent dat een sociaaldemocratisch geluid ook voor de komende 70 jaar in deze zaal tot verdriet van sommigen te horen zal zijn, zusterlijk vervlochten door onze kameraden van GroenLinks. Het is wat ons betreft tijd om ons te verenigen.

De voorzitter
Interruptie van de heer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV (interruptie)

Wederom een punt van orde. Ik vind het historisch schitterend en ook de politieke praat die u nu richting de verkiezingen houdt, maar maak het even concreet.

De voorzitter
U kunt wel overal een punt van orde van maken, maar dit vind ik nou een punt van orde. Volgens mij sluit iedereen af met een soort eigen zin. De één wenst iedereen succes bij de verkiezingen. Meneer Verreck kondigt het einde van de PvdA in deze vorm aan. Als we dit al niet meer mogen laten gaan, dan ga ik hier een kleuterklas van maken waar ik na elke zin van u zeg: stop, halt! Daar heb ik ook geen zin in. Gaat u verder met uw zin afmaken.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid
Volgens mij gaat iedereen over z'n eigen woorden in deze tien minuten tijd. Al zou ik de Bijbel voorlezen in tien minuten tijd, is dat mijn keuze en over mijn keuze ga ik.
Waar was ik gebleven? Tot verdriet van sommigen zal te horen zijn: gezusterlijk vervlochten met onze kameraden van GroenLinks. Het is wat ons betreft tijd om ons te verenigen en samen te werken aan een toekomstbestendige, sociale en duurzame stad, want dat hebben de Heerlenaren verdiend.

De voorzitter
Dank u wel. Dan gaan we naar het laatste betoog in de tweede termijn van de gemeenteraad. Dat is aan de heer Damen van de Fractie Damen.

De heer Damen, Fractie Damen
Dank u wel, voorzitter. Naar aanleiding van de antwoorden die wij gisteren mochten ontvangen van het college, kunnen wij u mededelen dat wij tevreden zijn met de toezeggingen die we hebben gekregen met betrekking tot de vragen die over een aantal beleidsstukken en terreinen aan uw college voorgelegd waren.
We zijn verheugd dat er een beleidsvisie komt met als accent ons dialect en dat dit deel gaat uitmaken van de Culturele Agenda. Ook de betrokkenheid van de raad bij de beide overleggen Tripool en MHAL juichen wij toe. Wij zijn zeer benieuwd naar het voorstel van de wethouder – dit is al een paar keer vandaag ook genoemd - met betrekking tot het autovrij en fietsvrij maken van het centrum.
Voorzitter, de toezegging die de wethouder heeft gedaan over de realisatie van het kunstgrasveld bij Weltania en Eikenderveld heeft voor mijn fractie en FVD geleid tot dat wij deze motie intrekken.
We hebben nog een vraag – ik heb die gisteren ook al een keer gesteld - met betrekking tot het budget voor de verkiezingen in maart 2026. Ik heb inderdaad een antwoord gekregen en gezien in het begrote boek dat er in ieder geval een kostenpost is die gesplist is in een aantal onderdelen. Mijn concrete vraag is dan toch nog welk bedrag besteed wordt aan de activiteiten om meer burgers naar de stembus te laten gaan.
Tot slot, voorzitter, zal onze fractie instemmen met de begroting en kan ik nog mededelen dat na 30 algemene beschouwingen dit mijn laatste inbreng is. Ik heb in die jaren met plezier voor onze stad gewerkt en ik wens alle fracties een succesvolle campagne voor maart 2026. Dank u wel. *(Applaus in de zaal)*.

De voorzitter
In verband met het eten schors ik de vergadering tot 19.00 uur.

Schorsing

De voorzitter

We beginnen aan de tweede termijn van het college. We hebben niet al te veel vragen meer gehad in de eerste termijn, dus ik denk ook dat we dit wat sneller kunnen doen. Ik begin maar even bij mezelf.
Ik heb geen boekje meegenomen zoals een aantal raadsleden. Ik heb m'n telefoon bij me. De eerste foto is mijn vrouw Miranda. Toen ik gisteren thuiskwam – dankjewel, Peter – toen zei zij: vanuit de familie leggen we je voor morgen een omerta op. Ik zeg: wat? Ik denk dat familie-omerta nogal zwaar is. Daar wil je wel naar luisteren. Gelet op de lengte van mijn antwoorden gisteravond, dacht ik: ze heeft nog wel gelijk ook, maar ik heb wel gezegd dat er maar één hier echt de baas is. Dat zijn jullie, dus ik verbreek de omerta met mijn familie. Wat hiervan komt, weet ik niet, maar ik ga jullie antwoorden geven.
Dank voor alle steun en alle waardering voor de mensen die in dat veiligheidsgebied werken. Ik denk dat ze dit echt verdienen, want ik weet één ding zeker: als er hier nu ook maar iets in de stad mis zou gaan en ik een beroep doe op mijn veiligheidsmensen, dan noem ik het echt even, dan staan ze er en dan zijn ze er op elk uur van de dag. Ik ben ook blij dat u inziet dat het goed is om een verhaal te maken naar de toekomst toe van wat we de afgelopen jaren met jullie steun hebben gedaan. Dat was goed. We gaan nu dat verhaal maken hoe we nog verder kunnen en hoe we dat beter kunnen maken. Daar wil ik alles in meenemen, zowel Sociaal Veilig, als het interventieteam en de boa's. Ik wil ook kijken naar wat mijn collega in Maastricht doet. Dat wil ik er zeker bij betrekken, maar ik betrek ook de Bovengrondse Vakschool erbij waar we boa's kunnen opleiden. Ik betrek VISTA erbij, dus ik wil in de volle breedte dat doen, maar dat betekent ook dat ik de andere moties over stadsreservisten en boa's ontraad, omdat ik vind dat ik eerst die tijd nodig heb en dan zou ik inconsequent handelen volgens mij.
Dan een aantal vragen. Partij Hoensbroeks Belang vroeg naar meedenksessies en eerder informeren. Terecht. Moeten we ook doen. Zijn we mee bezig in de organisatie. Soms lukt dat best aardig. Ik vind dat we in Hoensbroek Centrum een paar keer wel aan de voorkant hebben gezeten, maar dit moet vaker gebeuren. Daar blijven we op sturen.
Samen in de Buurtkamer. U heeft een punt wat vaker gevraagd is. Volgens mij is in ieder geval al geantwoord: als je wil, dan kan je die sleutel krijgen en kan je hem ook op andere tijdstippen gebruiken. Hier moeten we beter over communiceren en betere afspraken over maken, want het moet mogelijk zijn om niet alleen tussen 9.00 uur en 12.00 uur en 14.00 uur en 17.00 uur … Interruptie van mevrouw Schreurs.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)
Het is fijn dat je de sleutel kan krijgen, maar dan is er dus niemand. Je wil dan ook wat mensen spreken die je verder kunnen helpen en waar je meldingen kan maken.

De voorzitter
Hij heeft twee doelstellingen. Hij heeft in doelstelling om in contact te komen met de gemeente of met instellingen daar en hij heeft de doelstelling om het ook mogelijk te maken om als je als mensen daar wat wil overleggen met elkaar, want ik heb daar ook al een keer met de Ondernemingsvereniging gezeten, dan moet dat ook kunnen. Voor die tweede is die sleutel, maar natuurlijk kunnen wij ook afspreken om op bepaalde tijden buiten kantooruren daar te zitten. Dat wil ik zeker verder uitzoeken en u toezeggen.
Lage opkomst verkiezingen kwam ook bij Partij Hoensbroeks Belang voorbij. Dat is natuurlijk altijd een mooie. Die lage opkomst is niet alleen in Hoensbroek. Dat is in onze stad vrij breed en het is in onze regio vrij breed. Het is landelijk ook een probleem. We hadden landelijk nog 4 procent vertrouwen in de politiek. Dan kunt u eigenlijk wel op uw klompen aanvoelen dat dit hier ook een vertaling heeft. Want als er landelijk al niet veel vertrouwen is, dan weten we ook dat in onze gebieden dat vertrouwen laag is. Daar zullen we met z'n allen wat aan moeten doen. Dat kan niet alleen in gemeenten. Wij doen een aantal dingen. We gaan ook kijken of we nog wat meer kunnen doen rondom de verkiezingen, maar we zullen met z'n allen dat vertrouwen van die inwoners terug moeten verdienen. Dat doen we door afspraken te maken

en die na te komen, dus door gewoon op inhoud zaken te doen, waardoor burgers weer vertrouwen krijgen in wat die gemeente doet. Dat is een kwestie van hele lange adem. Dat is een kwestie van bijvoorbeeld in Hoensbroek het herstellen van leefbaarheid en veiligheid in de Hoofdstraat en in het centrum. Dat is in die andere wijken waar dat soort dingen een probleem zijn. Daar moet je zeggen: jongens, dat gaan we doen en dat we daar heel veel doen, of het nou camera's zijn zoals die Samen in de Buurt-camera, extra rondes zijn of nu ook een aankoop van zo'n pand zoals wethouder Peters gisteren verteld heeft. Maar we zullen daar stelselmatig acties moeten blijven ondernemen. Dat is één. Twee, met z'n allen en u ook als partijen zichtbaar blijven zijn voor die verkiezingen. Dan kunnen we misschien heel langzamerhand als we zien dat we mede met een Rotterdamwet et cetera het beter wordt om beter in deze wijken te wonen, dat we heel langzamerhand hopelijk ook weer de opkomst zien bevorderen. Maar nogmaals: het is in het hele land natuurlijk niet echt fantastisch gesteld.
Nog een vraag van Partij Hoensbroeks Belang ging over het multifunctioneel centrum Nieuw Lotbroek en of we daar een mobiel stembureau in kunnen zetten. Ik zeg u toe dat we daarnaar gaan kijken en dat we bij de verkiezingen kijken waar we dat mobiele stembureau allemaal langs kunnen laten gaan, dus dat is geen enkel probleem. Fractie Damen had gevraagd naar het budget voor de verkiezingen. Mevrouw Schreurs met een interruptie.

Mevrouw Schreurs, Partij Hoensbroeks Belang (interruptie)
Misschien is het ook een idee om op wat unieke locaties een stembureau in te richten om ook bijvoorbeeld Kasteel Hoensbroek te promoten doordat mensen daar kunnen stemmen. Misschien kunnen we over dat soort ideeën ook eens nadenken.

De voorzitter
Ook die gaat dus mee naar het bureau verkiezingen van ons. We hadden al 46 bureaus, dus we moeten wel even kijken, maar ik vind het idee hartstikke goed. We moeten ook even kijken hoe de verhouding is tussen toegankelijke stembureaus en niet toegankelijke stembureaus, want daar zijn we ook heel open in geweest. De rekenkamer heeft het dit jaar ook gecontroleerd, dus die nemen we absoluut mee, maar ik vind het een mooie suggestie, want we zagen overal in Nederland dit soort leuke stembureaus.
Fractie Damen vroeg naar budget voor de verkiezingen. Dat is inderdaad die 10.000. U heeft het gezien in de boeken. Als we iets meer of iets extra's met elkaar willen, dan zullen we moeten kijken in het presidium wat we creatief met elkaar kunnen verzinnen om wat meer aandacht aan die verkiezingen te geven.
Partij voor de Dieren vroeg naar de evaluatie en de monitoring van de participatieverordening. Dat proberen we inderdaad voor de raadsperiode af te ronden. Ten slotte, Buurtgericht Werken met een amendement om eigenlijk de bezuiniging terug te draaien en het geld toe te voegen aan het budget. Daar gaan we net zoals ik gisteren al gezegd heb, niet in mee, want hiermee schieten we een gat in de begroting en we bezuinigen niet op de uitgaven van burgerinitiatieven en buurtorganisaties. Punt.
Dan is nu wethouder Gelderblom aan het woord. U heeft nog een vraag? Gaat uw gang.

De heer Dragstra, D66 (interruptie)
Ik heb eigenlijk een verhelderende vraag aan u, voorzitter, want volgens mij gaat het met de aanpassing van het amendement van de Ouderenpartij niet meer over het Buurtgericht Werken, maar juist ook over burgerparticipatie.

De voorzitter
Maar het gaat uiteindelijk over een gat schieten in een begroting, dus wij blijven dit ontraden. Er is gewoon geen dekking voor. Er is dekking voorgesteld, maar wij wijzen dat dekkingsvoorstel af.

Mevrouw Santegoeds, CDA (interruptie)

Voorzitter?

De voorzitter
Mevrouw Santegoeds.

Mevrouw Santegoeds, CDA (interruptie)
Ik had eigenlijk nog een aanvullende vraag op Fractie Damen over dat veiligheidscentrum. Dat gaat inderdaad pas half 2026 geopend worden. Mijn vraag is dan: kunnen alvast de zorg- en veiligheidspartners de wijken in gaan? Ik bedoel, ze wachten nu in feite een halfjaar.

De voorzitter
We wachten zeker niet een halfjaar. Ik zei net ook: als je kijkt rondom de Hoofdstraat, dan doen we daar al extra patrouilles, bewust omdat we daar gezegd hebben dat we beter zichtbaar moeten zijn. We zijn ook met al die partners aan het praten wat we nog meer kunnen doen en wat we nog meer moeten doen. Ik heb ook niet voor niets op die plek camera's opgehangen om te laten zien dat we zichtbaar zijn, maar het zou natuurlijk enorm helpen als je wel straks in dat centrum kan zitten met nog veel meer partners. Mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Voorzitter, over de motie over de stadsreservisten: omdat u toezegt dat u met Maastricht en misschien ook met Amsterdam waar ze dat doen contact gaat opnemen, houden we hem aan.

De voorzitter
Ik heb in januari een afspraak met de burgemeester in Amsterdam, dus dan kan ik die ook meenemen.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Prima. Dank u.

De voorzitter
Prima. Dank u wel. Dan kunnen we nu naar wethouder Gelderblom.

Wethouder Gelderblom
De laatste zullen de eerste zijn. Ik heb eigenlijk geen directe vragen gekregen, dus ik ga mijn bijdrage niet nodeloos rekken, want een dergelijke spaghettificatie van de tweede termijn wil ik u besparen. Dus ik begin bij de zaterdagopenstelling. Dat kwam al even aan de orde. Ik had toch ergens de indruk dat daar een beetje kou in de lucht hing. Die hoop ik weg te kunnen nemen. Misschien is het goed om te beginnen met hoe dat nou allemaal zo gelopen is de afgelopen tijd. We hebben dat inderdaad in het coalitieakkoord natuurlijk opgenomen in de zaterdagopenstelling. Dat was een experiment daartoe. Toen hebben we in het meerjarig bestuurlijk programma als verlengde van het coalitieakkoord gezegd dat we dit in 2025 gaan doen. Toen hebben we in de begroting van 2025 met z'n allen gezegd: ja, maar we moeten bezuinigen, dus daar halen we de 2 ton die daarvoor stond, weg. Toen heb ik onmiddellijk gezegd: het gaan dan te ver om te zeggen dat we het dan ook niet meer gaan doen, hoewel er geen budget is. Dus we gaan binnen bestaande budgetten dat proberen te realiseren. Daarom is de raad in het voorjaar van 2025 op de hoogte gesteld dat we binnen die bestaande budgetten en informatie vooral ook twee zaterdagen kunnen doen. Toen is in goede afstemming buiten deze zaal gezegd: zullen we niet proberen dat wat verder op te rekken en wel te spaghettificeren, dat omhoog bij te stellen en dan pas met een experiment te beginnen? Naar aanleiding van de warme belangstelling – laat ik het zo zeggen – die ik de afgelopen twee dagen heb gevoeld van het CDA, stel ik voor dat we het dan alsnog terugbrengen naar die twee, dat we daar gewoon mee aan de slag gaan, dat we daar uiteraard mensen in de stad

van op de hoogte stellen dat we dat gaan doen en dat we hen de gelegenheid geven om dat van tevoren ook in te boeken als het ware. Dat betekent dat we dat op die manier gaan doen. Naar verwachting doen we de eerste al in december, waarmee we het dan ook alsnog in 2025 conform het bestuurlijke programma alsnog gaan doen. Dus dat is het eerste.
De tweede is de motie focuswijken van de SP. We hebben gisteren al toegelicht dat ons college die ontraadt. Ik geef onmiddellijk grif toe dat dit een autoriteitsargument is, maar dat doen we ook op advies van de opsteller van de brief die de SP heeft geïnspireerd tot de motie, namelijk de voorzitter van zowel deze raad als de alliantie van Heerlen Noord. Gisteren ben ik al even ingegaan op het waarom daarvan. Eén van de vragen die daar weer over kwam vanuit de bijdrage van de SP-fractie voorzitter was om een toezegging. Misschien even voor de goede orde: de toezegging die ik hier gisteren deed is dat we niet meegaan met de inhoud van de motie, maar wel toezeggen dat we juist in dat alliantieverband ... Het is de hele bedoeling dat je op een integrale manier tot een investeringssystematiek komt die de focuswijken rechtdoet. Dat we ons daarvoor gaan inspannen in Alliantieverband en dat we uiterlijk medio 2026 daar de resultaten van willen delen.
In de bijdrage van de SP kwam terecht de vraag: dan hebben we in ieder geval in deze raad niet zo veel houvast, dus kunnen we daar nog iets aan toevoegen? Daar zou ik graag aan willen toevoegen dat we dan tussentijds – laten we zeggen dat we dat in februari 2026 doen – alvast een update meegeven over hoever we daarmee zijn, waarbij ik uiteraard wil opmerken dat we natuurlijk dat gemeentelijk aandeel dan meenemen in die investeringssystematiek voor de focuswijken. Dat is heel belangrijk. Maar we willen juist ook heel erg graag zien dat we een aantal partijen – ik hoef niet direct namen te noemen – die ook in de alliantie zitten en misschien ook wel een tandje bij mogen zetten, willen blijven aanmoedigen en dat daar het eindresultaat natuurlijk ook mede van afhankelijk is.

De voorzitter
Interruptie van de heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Dank u, voorzitter. Even voor de goede orde: ik had nog best wel wat zwaarder willen aanzetten voor de focuswijken, maar dit leek mij een mild voorstel op basis van signalen vanuit het college. Alleen dat terzijde. Goed dat die andere alliantiepartners ook dingen doen. Volgens mij doen die ook dingen, maar vindt het college of vindt deze wethouder nou dat die focuswijken en de omstandigheden in die focuswijken vragen om extra aandacht en daar waar het kan, ook extra investeringen van de gemeente zelf?

Wethouder Gelderblom
Zonder meer. Daarom zijn het ook focuswijken. Dat hebben we niet voor niets natuurlijk ook met z’n allen op die manier vastgesteld. Dat haalde de heer Reijnders ook in z’n bijdrage al terecht aan. Helemaal door de kwartiermaker way back then, zou ik bijna zeggen, door de heer Asscher. Dus inderdaad. Zeker onderschrijven wij dat. Ik herken me eerlijk gezegd niet helemaal in het beeld en ik wil ook niet zeggen dat dit door de heer Reijnders werd opgewekt, maar dat zou kunnen ontstaan dat we de focuswijken niet prioriteren als je kijkt wat we allemaal bij de Hoofdstraat doen. Maar kijk ook vooral naar Vrieheide waar gewoon tientallen aan extra middelen – daar ging het in de motie over – worden geïnvesteerd om die woningen te verduurzamen. Dat gaat met honderden tegelijkertijd. Dan denk ik dat het echt wel de goede kant opgaat. Tegelijkertijd – daar wil ik onmiddellijk in meegaan – kan het altijd beter en moet het altijd beter in samenhang met je partners, maar natuurlijk ook als organisatie en als gemeente. Dat kan altijd meer en beter. Dus in die zin vind ik het een mooie opdracht om als we dan toch met z’n allen naar zo’n alliantie brede investeringssystematiek toegaan met prioriteit voor de focuswijken, dat we natuurlijk daar ook heel goed bij in de spiegel kijken. Nogmaals, over beide zaken gaan we dan uiterlijk medio 2026 hopelijk met een resultaat qua investeringssystematiek komen met een tussentijdse update in februari.

De voorzitter
Meneer Reijnders of niet? Nee. Dank u wel. Mevrouw Vaessen.

Mevrouw Vaessen-Stollman, CDA (interruptie)
Ik wil de wethouder even heel hartelijk bedanken voor de inspanning en ook de mede-organisatie en de bereidwilligheid van medewerkers die bereid zijn om mee te doen aan het experiment.

De voorzitter
Dank u wel. Dan is het woord aan wethouder Vrusch.

Wethouder Vrusch
Dank u, meneer de voorzitter. Ik trap heel kort af, want gisteren hadden we het in deze raad nog heel veel gehad over de wijken en het belang van zorg centraal, dichtbij en passend bij onze inwoners. Daar zetten we ook op in. Sterker nog, we willen ook doorbouwen aan alles wat de zorgverleners in onze stad doen. We willen doorbouwen op alles wat inwoners aangeven, maar ook hoe we onszelf kunnen verbeteren. Juist van hun ervaring, hun kennis en hun ideeën, willen wij leren. Het zou haast intellectuele ondermijning zijn om dat niet te doen. Zoals de voorzitter gisteren ook al aangaf, zou één loket binnen veiligheid bevorderlijk zijn. Alleen is het streven om dat nog breder te doen om juist midden in die wijk dichtbij inwoners een plek te hebben voor alle vragen waar je terecht kunt met de zorgvragen die er nu bij de toegang zijn, maar ook voor inkomen, onderwijs, wonen, veiligheid en een integrale toegang die pas echt integraal is, maar ook dat stukje verkokering juist moet tegengaan.
Vanuit het CDA is de motie voor het zorgbuurthuis nog ingediend, dus daar wil ik wel nog even bij stilstaan, want juist bij het zorgbuurthuis is het belangrijk dat we dat voor, door en met de buurt doen. Want juist dat fijn ouder worden in eigen buurt is ontzettend belangrijk, waarbij je niet alleen, maar ook met je partner samen kan blijven wonen, ook wanneer de één wel en de ander nog geen zorg nodig heeft. We kunnen ook niet wachten tot dat gebeurt. Iedereen staat denk ik te trappelen. Maar daarom moeten we ook zorgvuldig kijken naar nieuwe locaties. Ik hoorde het woord tien hier eerder vallen. Als we morgen er tien zouden kunnen openen, dan gaat de vlag uit, maar ik denk dat we ook Parkstad aan het stimuleren zijn. We nemen de buurtgemeenten concreet mee in onze ontwikkelingen. Dus die maken wellicht ook plannen, maar hier streven we eerder naar drie nieuwe locaties. Waarom? De nieuwe locaties moeten we ook bemensen. Daar moeten natuurlijk ook zorgverleners gaan werken. We moeten wel kunnen bijbenen dat we daar ook mensen zorgvuldig voor werven. Als we in één keer te veel gaan doen, dan moeten we even kijken of we dat op zorgvlak bijgebeend krijgen. Er wordt een heel zorgvuldig plan opgesteld waarin we kijken naar de juiste plekken, maar ook kijken of we overal een goede invulling aan kunnen geven. Meneer de voorzitter.

De voorzitter
Een interruptie van mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Voorzitter, aan de hand van dat antwoord trekken wij de motie in.

Wethouder Vrusch
Ik zal uiteraard van alle planvorming de commissie MW, maar daarmee ook u als raad op de hoogte houden, want ik snap dat u die stappen heel nauwgezet wil volgen. Daar gaan we voor zorgen.

De voorzitter
Interruptie van de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Voorzitter, het is een heel mooi streven en heel nobel wat de wethouder hier ook zegt, maar ik ben natuurlijk uiteraard erg benieuwd naar de business case. Dus als we dat met de partners gaan doen, wie participeert erin wat de kosten daarvan zijn? Dat soort zaken. Uit welk potje gaat dat dan komen?

Wethouder Vrusch
Als ik dan meteen even een direct samenvattend antwoord mag geven: daarvoor werken we dus ook samen met de woningcorporaties. Zij investeren in het gebouw, waarbij Holikiday de bouw levert. Zij hebben een stukje specialisatie, ook als het gaat om deze specifieke woningen. Maar we hoeven dus niet de gesprekken te hebben over dat het wel drempelloos moet zijn en dat de deur breed genoeg moet zijn voor de rolstoel, want dat weten zij al. Omdat zij dat al standaard toepassen, betekent het dus dat daarmee ook de bouwkosten omlaag kunnen en dat het betaalbaar wonen blijft. Met Meander als vaste zorgpartner betekent het ook dat we iemand hebben die goede zorginvulling geeft. Meezenbroek wordt daarmee ook de stempel voor de andere plekken. Juist door het hier aandachtig goed in te richten, betekent dat dat we met dezelfde partners ook op andere plekken aan de slag kunnen gaan. Ik maak wel het voorbehoud dat corporaties natuurlijk ook kunnen afwisselen. Het zijn geen concurrenten. Het zijn concullega's. Dat versterkt natuurlijk ook als meer partners hierachter gaan staan. Met Meezenbroek zetten we ook ten eerste met Buurtteams Heerlen in op extra activiteiten. Stel dat er zich een arts zou melden op een andere plek of stel dat er vanuit de GGD interesse zou zijn. Ik noem maar andere partners op. Dan moeten we kijken of dit ook een plek kan krijgen. Er zit geen hekje omheen. Het is juist voor iedereen.
Ik wil doorgaan naar het volgende blokje dan. Dat is het stukje Sportpas. Daar hebben we het natuurlijk al. Wij lichten een tipje van de sluier op en dan komen natuurlijk meer vragen. Dit is een samenwerking met Nationaal Programmabureau Heerlen Noord. Het Rijk zoekt een aantal gemeenten uit om een pilot te starten. Daarmee kunnen we echt kijken naar een Sportpas voor die jongvolwassenen. Juist bij jongvolwassenen zien we dat ze zich vanaf bepaalde leeftijden uitschrijven bij sportclubs om wat voor reden dan ook. Ik denk dat ik begin volgend jaar echt meer op details kan toekomen hoe we dat precies willen gaan aanpakken. Maar we zetten juist in op meer bewegen, het versterken van participatie hierin, dat we jongvolwassenen aan het sporten willen krijgen - we hopen indirect natuurlijk ook hele gezinnen en ouders te bereiken – en dat we daarmee ook weer een stukje aan de verenigingen kunnen doen. We doen dat uiteraard niet alleen. Dat doen we ook met Buurtteams Heerlen, sportverenigingen, sportclubs en platforms die zich richten op de financiële ondersteuning. Denk daarbij ook aan Stichting Leergeld en het Sporteducatiefonds. Dat is dus in de breedste zin van het woord. Maar ik tracht nog altijd even behoudenheid totdat het inderdaad helemaal rond is, want dan kunnen we de feestjes ook pas echt vieren. Uiteraard is het allemaal in goede afstemming met de wethouder Sport natuurlijk.

De voorzitter
Interruptie van de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg, VVD (interruptie)
Voorzitter, is dat een uitbreiding ten opzichte van de Fit en Fun-regeling of komt dat in de plaats van de Fit en Fun-regeling?

Wethouder Vrusch
Het is aanvullend op, juist omdat we de Fit en Fun-regeling op een heleboel manieren van toepassing verklaren zo laagdrempelig mogelijk. Maar daarbij zijn studenten uitgesloten om meertal redenen met een financiële achtergrond tot aan dat ze nog vaak thuis wonen. Maar dit zou juist op die doelgroep richten die we anders nog niet te pakken krijgen. Dus daarmee

kunnen we heel specifiek deze doelgroep op een fantastische manier bedienen en daarmee juist ook de studenten beter verbinden aan de sportclubs in onze stad.
Het is goed dat u het bruggetje slaat naar de Fit en Fun-regeling, want ik moet wel nog op de motie reflecteren. Die is aangepast na gisteren. Hier komt even het technische stukje. Het is namelijk aan de raad, omdat de Fit en Fun-regeling niet in het beleid zit, maar in een verordening. Een verordening is aan de raad. Maar nu wil ik toch wel ook aan de inhoud daarvan toekomen, want de raadsleden hebben wel gelijk in deze, meneer de voorzitter. Het is al acht jaar lang niet geïndexeerd. Daar kunnen we onszelf wel even achter de oren krabben, maar de motie roept vooral ook op om het in het beleid mee te gaan wegen voor de toekomst toe. Dat zal in december al aan de orde kunnen zijn, want dan ligt het volgende inkomenszekerheidsbeleid, ook wel bekend als het armoedebeleid, voor aan jullie als raad. Dus daar zou dat haakje meteen al voor gevonden kunnen worden.
De heer Dragstra riep ook nog op voor het Sportfonds. Dat is weleens eerder onderzocht, maar zowel in aantallen als overhead is het in verhouding te duur, want met de Fit en Fun-regeling hebben we juist het hoogste bereik. Dat is deels omdat die ambtshalve uitgekeerd kan worden. Dus dat betekent dat er geen extra papierwerk komt, geen onnodige formulieren en dat we heel gericht kunnen kijken dat het ook toekomt aan degenen die dat het hardste nodig hebben. Er is ook meerdere malen iets over controles gezegd, maar als ik echt bonnetjes moet gaan controleren, dan hebben we daar alleen al 1 of 2 fte extra voor nodig. Dan schiet het z'n doel weer voorbij, dus het is aan de raad. Maar nogmaals, de inhoud kunnen we natuurlijk volledig steunen, zeker met een indexatie die al acht jaar lang niet heeft plaatsgevonden.
Ik wacht even, want anders ga ik door naar het volgende blokje.

De voorzitter
U hoeft niet meer te wachten, want als er geïnterrumpeerd wordt, dan wordt er geïnterrumpeerd.

Wethouder Vrusch
Excuus.

De voorzitter
Interruptie van mevrouw Heine.

Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA (interruptie)
Voorzitter, bij die Fit en Fun-regeling: is die 3 ton ook echt geoormerkt, zodat dit echt voor de Fit en Fun-regeling is? Dat is voor ons belangrijk. En we willen ook eigenlijk dat het structureel is en niet dat het na één jaar afgelopen is. Kunt u dat ook toezeggen?

Wethouder Vrusch
Ja, de motie is nu zo aangepast dat het minder dan 3 ton betreft. Natuurlijk wordt dat dan door de Fit & Fun-regeling geoormerkt. Dat is inderdaad een correcte vraag. We kunnen het structureel maken door het ook in het beleidsplan inkomenszekerheid mee te wegen. Dan is de indexatie ook geïndexeerd, dus dan hoeven we hier gelukkig niet meer op terug te komen. Dat zijn goede vragen.
Dan kom ik op de vragen van mevrouw Géron. U heeft namelijk een tweetal vragen gesteld over de opvang en Beschermd Wonen. Inderdaad, ook het stukje huisdier is nu nog niet in grote getalen georganiseerd, maar wel kleinschalig. Wanneer mensen – dat organiseren we ook weleens – echt een reguliere woning in het opvangaanbod zouden kunnen betrekken, dan kijken we of het ook mogelijk is om een huisdier mee te nemen, maar ik snap uw oproep heel goed, want u heeft gelijk. Het zijn vaak juist de kwetsbare dames die thuissituaties niet durven te verlaten, omdat er een huisdier bij komt kijken, omdat er een dier is waar ze voor willen blijven zorgen en omdat ze ook niet gescheiden willen worden van een dier. We hebben

regelmatig gastgezinnen die tijdelijk een dier opnemen en daarvoor zorgen. Dan is het dier tijdelijk gescheiden. Ik snap dat u dat wil voorkomen.
Ik maak hem even af en dan meteen met uw volgende punt. Inderdaad ook het stukje vrouwenopvang: we hebben een aantal locaties. Denk bijvoorbeeld aan het Blijf van mijn Lijf-huis. Er is daarmee een nauwe samenwerking. De aandachtfunctionaris van mensenhandel. We zijn met partijen in gesprek hoe we die capaciteit goed beschikbaar kunnen stellen. Dus ik snap heel goed dat u hier vragen over stelt. Mijn voorstel is om zowel de vrouwenopvang als het stukje met dieren mee te wegen naar het volgende missievisie beleidsdocument van Beschermd Wonen. Dat komt Q1 volgend jaar nog aan jullie als raad voor. Dan wordt het ook meteen in het Parkstadconstruct meegewogen. Daar zou dat heel goed een plek in kunnen krijgen.

De voorzitter
Interruptie van de heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Voorzitter, om het even precies te maken: nog even terug naar die motie van de Fit en Fun-regeling. Zegt de wethouder: houdt die motie even aan, in december wordt het armoedebeleid behandeld en dan kan de raad daarover integraal beslissen over 2026 en mogelijk ook over de opvolgende jaren? Of zegt de wethouder: als we deze motie nu aannemen, doen we eenmalig voor 2026 een investering in die Fit en Fun-regeling en daarna zien we wel wat er gebeurt? Lopen we dan ook niet het risico dat we met het aannemen van deze motie mensen eenmalig met een dode mus blijmaken?

Wethouder Vrusch
Dat laatste is uiteraard helemaal niet wat we willen, maar door het allebei te doen en het nu toe te kennen, zouden we het eenmalig dekken en daarna via het beleidsplan hem meteen coveren voor de volgende jaren, dan is het volledig afgedekt.

De voorzitter
Nog een interruptie van de heer Janssen.

De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)
Mogen we er dan ook vanuit gaan dat u in het nieuwe beleidsplan ook die dekking integraal binnen de begroting meerjarig gaat zoeken en dat u dat dan ook op die manier voorlegt?

Wethouder Vrusch
Dan zou het in de volgende begroting opgenomen worden en dan ligt het daarmee ook voor aan de raad. In het beleidsplan kunnen we het stukje indexering ondervangen. Het gaat alleen maar over de indexering in deze. Mevrouw Géron nog.

De voorzitter
Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Ik had nog een vraag. In mijn betoog had ik het over de dakloze mens met een huisdier. Ik hoorde u zeggen: mensen die in een vervelende thuissituatie zitten met huiselijk geweld en een huisdier … Ik dacht dat we geregeld hebben dat er opvang is bij Mendoo. Maar ze zijn tot nog toe gescheiden. We hebben niet de mogelijkheid om ze samen op te nemen. Maar de eerste vraag was voor die dakloze mens met een huisdier. Als u het voor beiden wil doen, dan is dat natuurlijk heel goed als dat mogelijk is, maar voor die daklozen is dat nu nog echt een probleem.

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Vrusch
Voor de daklozen hebben we nu twee dingen georganiseerd. Dat zit incidenteel bij gastgezinnen. Daar wordt af ten toe gebruik van gemaakt, maar het is ook heel af en toe dat we reguliere woningen of appartementen kunnen inzetten om iemand die dakloos is op te vangen. Dan zou een huisdier er wel of niet bij kunnen blijven. Maar u wil dat verstevigen. We willen niet dat dit van incidenten afhangt. We willen hier gewoon één goede lijn daarin hebben waar niet aan getornd kan worden, dus dat iedereen ook weet waar die aan toe is. Dus dat kunnen we meenemen en meewegen in het nieuwe beleid wat aan u als raad komt voor te liggen.
Dan heb ik nog één ding, meneer de voorzitter. Er waren gisteren nog schriftelijke vragen gesteld waar nog op teruggekomen moest worden van de Jongerenpartij. Dat ging over de budgetten bij de sociale basisvoorzieningen. Dat heeft te maken met dat salariskosten binnen de gemeente anders afgedekt worden. Dus daar zit een deel van de kern in dat er met de salariskosten is geschoven en dat die daarom net binnen andere budgetten komen te vallen. Ik wil u er ook nog op attenderen dat JENS weer opnieuw geagendeerd staat voor de volgende commissie. Dus mochten daar verder nog vragen over zijn, dan verwijs ik u ook naar de commissie. Dan kunnen we daar uitgebreid bij stilstaan. Dan ben ik rond.

De voorzitter
Dank u wel. Mooi. Dan gaan we naar wethouder Peters.

Wethouder Peters
Met onze nieuwe collega in het college moet ik eerlijk zeggen dat de sfeer er wel zeker beter op is geworden, ondanks dat zijn voorganger natuurlijk ook heel aimabel was, maar op een andere manier.
Meneer de voorzitter, er zijn eigenlijk maar twee vragen aan mij gesteld. Dat vind ik eigenlijk ook wel fijn. Allereerst de vraag vanuit de SP over het Actieplan Fijne Buurten en wat er nou eigenlijk gaat gebeuren in die tussentijd tot de realisatie van dat handboek openbare ruimte. Op hoofdlijnen hebben we ook in die raadsinformatiebrief aangegeven wat het behelst. Een belangrijk punt bijvoorbeeld is dat we op dit moment het regiemodel hebben waarbij we dus ook heel veel door aannemers laten uitvoeren. Eén van de resultaten kunt u morgen, denk ik, in de krant lezen als ik al online heb gekeken. Maar daar zijn we op dit moment naar aan het kijken. Hoe kunnen we die bedrijfsvoering beter maken? De organisatie is bezig met een proces om juist ook te kunnen leren van opdrachten en aanbestedingen die afgelopen zijn. Welke lessen trekken we daar nou uit? Ik refereer toch even aan de heer Van Zutphen en het tot op 2 millimeter hoog gemaaide gras voor z'n deur. Waarom is het noodzakelijk om dat keer op keer te doen zonder daar een leermoment in te hebben? Dat is bijvoorbeeld een voorbeeld van waar we mee bezig zijn. Hetzelfde geldt ook als het gaat om het opplussen van capaciteit, bijvoorbeeld bij toezichthouders. Hoe zorgen we ervoor dat we nog dichter op het werk zitten van die aannemers die dat werk in deze stad doen? Dan heb ik het niet alleen over groen. Dan heb ik het ook over schoonmaken en dan heb ik het ook over al die andere infrastructurele werkzaamheden.
Dan hebben we natuurlijk ook het onderdeel dat we aan het kijken zijn of we de organisatievorm moeten veranderen, dus dat we meer gaan insourcen en meer zelf gaan doen. Vorig jaar hebben we daar eigenlijk een voorschot op genomen door twee stratenmakers aan te nemen in plaats van de opdrachten steeds uit te besteden. Dat levert gewoon geld op. Daarnaast zal het zo zijn dat het bij andere onderdelen van dat onderhoud – dat is dus hetgeen dat nu ook in onderzoek gaat – geld oplevert, maar dat zal niet altijd zo zijn. Soms zal het ook zijn dat daardoor de kwaliteit beter kan worden, omdat je mensen aan het werk hebt die daar mee bezig zijn die wat minder uurtje factuurtje denken en het gewoon op een goede

manier willen doen. Wat ik u eigenlijk wil voorstellen, is om in het eerste kwartaal te komen met een raadsinformatiebrief, want dan zijn we ook weer een halfjaar verder vanaf het moment dat we dat Actieplan Fijne Buurten hebben gelanceerd met in ieder geval de stappen die we tot en met dan ook doorlopen hebben. Dan geven we u ook een overzicht wat de concrete stappen geweest zijn. Er wordt namelijk keihard aan gewerkt. Dat gaat veel verder dan de bedrijfsvoering alleen. Maar ik neem u daar heel graag in mee.

De voorzitter
Interruptie van de heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Dank, voorzitter. Het lijkt me heel goed om ons een update te geven in Q1. Maar ik hoor u zeggen dat we wat extra inspanning gaan doen voor het groenonderhoud van de plantsoenen. We hebben daar extra budget en dan zal een deel door WerkvoorHeerlen gebeuren en een deel door private groenonderhoudsdiensten. Gaan we dan ook in het verlengde van de voorgaande discussie, bijvoorbeeld ook eens kijken dat we mogen zeggen dat we die inzet van de beste groendienst ook daar gaan inzetten waar de nood het hoogst is, bijvoorbeeld in de focuswijken. Gaat er dan ook op die manier worden gekeken naar de inzet?

Wethouder Peters
We hebben met elkaar afgesproken – dat was ook de uitleg en de interpretatie van de motie die destijds is ingediend – dat we in de buurten waar de nood het hoogst is, meer willen doen. Door deze verandering van werkafspraken waardoor we het werkgebied van WerkvoorHeerlen kleiner hebben gemaakt, zorgt dat er natuurlijk voor dat voor die wijken waar de nood het hoogst is, ook meer wordt gedaan en dus harder gewerkt wordt door meer mensen om dat met u afgesproken onderhoudsniveau te kunnen realiseren.

De voorzitter
Interruptie van mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Dank u. Over dit maaibeleid: ik vraag me af wie er kijkt naar het evaluatie circulair proces. Zijn dat economen of ecologen? Want dat is natuurlijk een verschil voor het advies wat er dan uit voortkomt. Kunnen we dan ook spreken van een veel meer ecologisch maaibeleid?

Wethouder Peters
Absoluut. Ik denk dat we dat het afgelopen jaar ook hebben laten zien. We hebben natuurlijk de afgelopen jaren echt ingezet, zeker als het gaat over het maaibeleid, op veel meer het behoud en het stimuleren van biodiversiteit en inheemse beplanting. Ik vind dat een geweldig voorbeeld. Ik kom er toch weer terug op de verbindingswegen zoals bijvoorbeeld de Beersdalweg waar je op het moment dat er gemaaid is, eigenlijk ziet dat er ook een lint aan beplanting blijft staan, zodat we daardoor eigenlijk ervoor zorgen dat we ook juist die ecologie stimuleren. De heer Gelderblom had het daar gisteren in zijn beantwoording in de eerste termijn ook al over. We hebben echt een geweldige medewerker op dat gebied die daar als het gaat over alles wat daarmee te maken heeft, ook heel nauw betrokken is. Dus dat is daar echt in verankerd.

De voorzitter
Nog een interruptie van mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Het is fijn om te horen. Ik las dat er 50 procent toename moet komen voor ecologisch maaibeleid, dus dat wil zeggen dat we misschien in de afgelopen jaren te weinig hebben

gedaan, terwijl dat voornemen er wel lag. Dat is één. U zegt dat u een geweldig goede medewerker heeft. Ik was laatst bij een lezing over Breda en daar hadden ze zeven ecologen. Heerlen heeft er geen. Denkt u niet dat zo'n medewerker of een ecoloog meer gezag heeft en sowieso – daar wordt vanuit gegaan – dat die die kennis heeft? Zou het ook niet goed zijn dat we in Heerlen zo iemand in dienst hebben die ook de functie ecoloog of het bordje ecoloog heeft?

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, volgens mij is het niet de eerste poging en niet de tweede poging in deze twee dagen, maar al de derde poging om dat te proberen. Dat is natuurlijk heel aimabel van mevrouw Géron, maar zoals gezegd: we hebben iemand die zich ermee bezighoudt en die ook echt van wanten weet. Dus die persoon is daar in ieder geval als het hier binnen de gemeente gaat en ook als het gaat om opdrachten, aanbestedingen et cetera, inhoudelijk bij betrokken. Daar hebben we het volste vertrouwen in.

De voorzitter
Interruptie van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u, voorzitter. Ik hoor de wethouder net zeggen dat hij prioriteit gaat geven aan daar waar de nood het hoogst is. In dat kader is mijn vraag: wat zijn de criteria om te bepalen in m'n rangschikking waar dan de nood het hoogst is? Kunt u daar iets over zeggen? Want iedereen wil graag een fatsoenlijke groenvoorziening in z'n wijk, toch?

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, we hebben met elkaar een onderhoudsniveau afgesproken. Dat zijn letters van A tot en met D waarbij de woonwijken op niveau B worden onderhouden. Dat is de afspraak die er ligt voor elk van de wijken in Heerlen, dus voor alle 24 wijken in Heerlen. We hebben natuurlijk gezien dat in een aantal wijken de problemen als het gaat over bedrijfsvoering in dit geval, er eigenlijk voor zorgde dat het vaker niet aan de maat was. Wat we daarom hebben gedaan is los van het onderhoudsniveau wat met elkaar hebben afgesproken, het werkgebied kleiner gemaakt, waardoor uiteindelijk meer mensen daar in die wijken actief zijn, omdat dit blijkbaar nodig is om ook ervoor te kunnen zorgen dat daar het onderhoud beter wordt. Maar desondanks hebben we natuurlijk ook met die aannemer of met die aannemers die in die andere wijken eigenlijk datzelfde werk doen, zich net zo goed te houden aan niveau B in buurten en wijken. Dus, gelijke monniken en gelijke kappen met geen enkel verschil.

De voorzitter
Nog een interruptie van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Begrijp ik het dan goed dat de afspraken met betrekking tot het onderhoud op niveau B voor alle wijken gelijk is? Dus er is dus geen sprake van – tenminste, dat meen ik net op te vangen, want dat was de vraag van de heer Reijnders – dat de focuswijken dan voorrang zouden krijgen? Dat is dus niet zo?

Wethouder Peters
De uitdaging zit hem in de bedrijfsvoering. WerkvoorHeerlen had eerst het werkgebied in de hele gemeente: van Heerlerbaan tot Maria-Gewanden. Dat werkte niet. Dat werkgebied was te

groot. Dat konden ze niet aan. Dat betekende dus ook dat er op heel wat punten zaken bleven liggen en dat het onderhoud niet aan de maat was. Daarom dat we in overleg met hen tot de conclusie gekomen zijn dat we dit dus moeten verkleinen voor hen om ervoor te zorgen dat het wel beter wordt. Zij zijn dus actief aan de noordkant van onze stad en daarbij in een heel groot gedeelte van de wijken waarin de beleving van de mensen ook volgens het laatste burgeronderzoek misschien nog wel de meeste winst te behalen valt. Daardoor kunnen we als het goed is – volgens mij is het komende burgeronderzoek namelijk komend jaar – gaan zien dat die beleving verbetert. Dit is puur een uitdaging op bedrijfsvoering. Dat staat los van het onderhoudsniveau. De afspraak die we met u hebben gemaakt over het onderhoudsniveau, is voor alle 24 wijken gelijk.

De voorzitter
Laatste interruptie van de heer De Groot op dit punt.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Ik vind het een beetje verwarrend, eerlijk gezegd.

De voorzitter
Maar daar kunnen we altijd in de commissie dieper op ingaan.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Zeer zeker. Dan laat ik het daarbij.

De voorzitter
Dank u. Gaat u verder, wethouder.

Wethouder Peters
Het tweede was met betrekking tot Hoensbroek. Wederom was er vandaag weer veel Hoensbroek. Dat is goed. Dat waren de vlaggen. Daar hebben we natuurlijk al breed contact over gehad, ook met de heemkundevereniging. We hebben zelf natuurlijk ook de ambitie om zeker in en rondom het centrum juist die identiteit te versterken waarmee de vlaggen eigenlijk een middel voor zijn om dat ook te kunnen doen. Dus daarom dat we ook hebben voorgesteld om te beginnen met de vlaggen voor het voormalig gemeentehuis op het Gebrookerplein en bij de kleine Sint-Jan, omdat dit juist ook het centrumgebied is. We gaan verder gewoon in overleg om te kijken hoe we daar samen verder vorm aan geven. Dat was het, meneer de voorzitter.

De voorzitter
Dank u wel.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter?

De voorzitter
Interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Je hebt in Heerlen het Gebrookerbos. Voor het gemeentehuis was het verdwenen bos. Ik had verwacht dat de wethouder misschien daarover nog iets ging zeggen.

De voorzitter
Waar zijn de bomen?

Wethouder Peters
Natuurlijk. Die bomen zijn naar mijn weten gebruikt voor allerlei vergroeningsprojecten in deze stad. Dat zijn er nogal een aantal als u zo in de verschillende buurten en wijken komt. De afgelopen jaren hebben we flink geïnvesteerd.

De voorzitter
Dank u wel. Ze zijn verspreid over de wijken. Nog een interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Een aantal omwonenden hebben mij erop gewezen dat er op een nogal rigoureuze manier er niet al te lichtzinnig het verdwenen bos verdwenen is. Het is misschien toch goed om nog eens navraag te doen of het ook zo is uitgevoerd als dat u het voor ogen heeft. Komt u daar binnenkort even op terug?

Wethouder Peters
Ja, geen enkel probleem.

De voorzitter
Geen enkel probleem. Interruptie van de heer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Ik heb eigenlijk een vraag, want de wethouder denkt dat hij klaar is. Ik had volgens mij een hele heldere vraag gesteld en een hand uitgestoken, namelijk de eerste keer dat ik vandaag contact heb gehad met een aantal erfgoedorganisaties die niets van de wethouder hebben gehoord met betrekking tot Meezenbroek. Ik ben toch wel heel benieuwd of dat klopt of niet klopt. Als dat niet klopt gezien de termijn die er ook ligt over de erfgoedstatus van Meezenbroek, hoe dat er nu voorstaat en wat hij ervan vindt dat in al die maanden die mensen misschien wel niks gehoord hebben. Daar had ik naar gevraagd, dus ik dacht: hij gaat dat nog beantwoorden, maar hij dacht: ik ben klaar.

Wethouder Peters
We zijn natuurlijk altijd bereid om even contact te leggen om dat af te stemmen. We hebben natuurlijk wel met elkaar gezegd – dat heb ik gisteren u ook gezegd – dat de afhandelingstermijn voor die aanvraag gelijkloopt met het plan. Ik ben altijd bereid om even contact te leggen. Geen enkel probleem.

De voorzitter
Nog een interruptie van de heer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Ik ga ervan uit dat als iemand een status aanvraagt voor een bepaald gebied en u besluit dat we dit in een ander tempo doen dan normaal, dat u die mensen actief informeert over het feit dat die snelheid anders wordt. Ik begrijp van hen dat zij dat nooit gehoord hebben van u.

De voorzitter
Wethouder.

Wethouder Peters
Dat zal ik even moeten nakijken, meneer de voorzitter.

De voorzitter
De wethouder gaat dit na.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Toch nog even om dit scherp te hebben: stel dat het zo is en dat zij niets van u gehoord heeft. Wat vindt u daar dan van?

De voorzitter
Gaat uw gang.

Wethouder Peters
Voorzitter, als dan vragen beantwoorden we, denk ik, op het moment dat het daadwerkelijk ook zo is.

De voorzitter
Wanneer krijgt de heer Verreck inzage in uw antwoord?

Wethouder Peters
Ik zal eigenlijk zeggen: net zoals normaal, gewoon voor het einde van de maand.

De voorzitter
Voor het einde van de maand.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Het zou fijn zijn als de wethouder woensdag het antwoord klaar heeft, want als het goed is, komt dan onder andere de directeur hier in deze raadszaal praten met de commissie. Dus ik denk dat het goed is als het antwoord dan ook gewoon paraat is. Woensdag moet lukken, denk ik.

Wethouder Peters
We gaan ons best doen.

De voorzitter
De inspanning is om het voor woensdag te doen. Nog een interruptie van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Voorzitter, ik had een actuele vraag over infrastructuur. Heeft de wethouder kennisgenomen van vijftig tinten grijs? *(Gelach in de zaal)*.

De voorzitter
Wat stelt u nu voor vraag aan de wethouder?

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, ik weet natuurlijk niet of de heer Nefjodov doelt op het krantenartikel ...

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Vanzelfsprekend.

Wethouder Peters
... of op iets anders. Ik weet het niet. Het krantenartikel natuurlijk. Eerlijk gezegd, ik ben ook absoluut niet blij – dat heb ik ook laten weten – met het prutswerk van die aannemer.

De voorzitter
Nog een interruptie van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)

De reden dat ik dat vraag, is omdat ik me afvroeg – dat is misschien meer een suggestie – of het niet mogelijk is om één betrouwbare aannemer voor Heerlen in z'n algemeenheid te nemen. Is dat te simpel geredeneerd? Kunt u daarop ingaan?

Wethouder Peters
Dat klinkt leuk, maar alleen kan dat niet. Als het gaat over projecten met bepaalde grenzen, dan hebben we natuurlijk de plicht om aan te besteden op verschillende niveaus. Daar kan iedereen gewoon op inschrijven. Dat is natuurlijk het grote goed dat we hebben als het gaat over de markt.

De voorzitter
Nog eentje van de heer Nefjodov. Dat is de laatste.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Ik bedoelde echt specifiek inderdaad op wegdek gericht.

De voorzitter
We schieten op naar het einde. Rustig nog even. Dan nog de heer Verreck.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Ik hoorde tijdens het diner dat ook op de Laan van Hövell tot op de Westerflier in Hoensbroek eenzelfde soort situatie aan de hand zou zijn. Bent u daar bekend mee?

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, volgens mij ging dat over de Laan van Hövell tot Westeflierhof in Hoensbroek.

De heer Verreck, Partij van de Arbeid (interruptie)
Hof. Sorry.

De voorzitter
Zullen we dit soort dingen voor de rondvraag van de commissie ROLO bewaren?

Wethouder Peters
Ik heb het ook zojuist gehoord en wij verdiepen ons daarin.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter?

De voorzitter
U heeft er ook nog eentje voor de rondvraag van de wethouder.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik hoor de wethouder nu zeggen: ik heb het ook zojuist gehoord. Dit zingt inmiddels al weken rond in de stad. Ik ging ervan uit dat gewoon een opzichter van de gemeente Heerlen het werk heeft afgenomen en de conclusie heeft getrokken dat het niet in orde is en dat het opnieuw moet. Ik ken het artikel nog niet, maar ik ga er wel van uit dat er inmiddels actie op ondernomen is. U hoeft daar nu geen antwoord op te geven, maar wel morgen.

Wethouder Peters
Meneer de voorzitter, ik geef daar toch antwoord op, want we hebben natuurlijk zoals u dadelijk ook kunt lezen of morgen ook kunt lezen, er wel degelijk actie op gezet. We zorgen

ervoor dat het werk van die aannemer in ieder geval op een goede manier zal worden overgedaan en alles tegelijk, zodat mensen daar ook minimaal last van hebben.

De voorzitter
Dank u wel. Wethouder Clemens.

Wethouder Clemens
Voorzitter, toen de heer Nefjodov begon over vijftig tinten grijs dacht ik: hebben we het dadelijk over een soort fetisj feest voor afvalstorters of zoiets? Maar dat is een pakkie-an voor de wethouder Beheer en Onderhoud, denk ik. Waar ik het graag over wil hebben, is toch nog een stukje onderwijs. Ik snap de heer Leers als hij zegt: het is nog te vroeg om de champagne te ontkurken voor de onderwijsbewegingen in onze stad. Tegelijkertijd ben ik het ook eens met de heer Van den Berg als hij zegt: we gaan hier eindelijk iets doen en dan niet alleen voor onze binnenstad, maar in bredere zin voor onze stad en regio dat structuur veranderend kan zijn, dat echt nieuw perspectief kan bieden en dat op nieuwe manieren onze stad gaat versterken. Het zijn dit soort momenten, voorzitter. We waren recent bij een bijeenkomst waar het over de Einsteintelescoop ging. Dat is toch een soort kwantisatie van gedachten, van inzichten en van overtuigingen die dan plaatsvinden op zo'n plek. Die leidt tot actie. Die leidt tot dat soort structuurverbeteringen. Die leidt tot het samenspel tussen onderwijs, tussen economie, tussen inwoners van de stad en tussen ondernemerschap in een regio die nieuwe toekomst kan creëren.
Het is precies daarom, voorzitter, dat we in de afgelopen tijd met al die verschillende direct betrokken instellingen met elkaar gesprekken hebben gevoerd over hoe we zorgen voor de komst van de UM, hoe we zorgen voor de uitbreiding die Zuyd Hogeschool in onze stad wil gaan doen, hoe we zorgen voor de uitbreiding die de RWTH wil gaan doen en hoe we zorgen voor de uitbreiding die Brightlands wil gaan doen in onze stad. Op alle niveaus gaat dat onze stad een zet in de rug geven. Niet in de laatste plaats voor onze burgers. Ook precies daarom organiseren we ook – ik gebruik dit podium graag om dat te onderstrepen – volgende week dinsdag op de elfde van de elfde op een dag dat je in Heerlen wil zijn en niet ergens anders in de regio, een bijeenkomst waar mensen kunnen meepraten over de toekomst van de Promenade en ook over de toekomst van onderwijs in onze stad.
Voorzitter, dat allemaal, als het goed is, culminerend in besluitvorming komende januari die de basis gaat vormen voor dat nieuwe onderwijs en kennis en toekomst in onze stad. Voorzitter, ik hoop dat dan misschien al de heer Leers en ik een klein glaasje champagne of voor mijn part een pakje Fristi samen kunnen drinken om dat te vieren.

De voorzitter
Gatverderrie.

Wethouder Clemens
Houdt u niet van Fristi?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Nee, ik ben ook niet zo van de Fristi, voorzitter. Liever niet in dat geval. We hebben drie jaar gekoerst op de komst van Zuyd Hogeschool en tot voor kort was dat nog de insteek. Deze morgen zette ik de lokale radio aan en daarop hoorde ik: hiep hiep hoera, de gemeente heeft een alternatief gevonden, namelijk Universiteit Maastricht. Ik heb eens gekeken op de site van de universiteit en deze morgen natuurlijk ook de krant gelezen en noem maar op. We zijn jaren bezig geweest met dit gedeelte. Er zijn inmiddels al een twintigtal miljoenen opgegaan aan aankopen. Ik zei gisteren tegen mijn buurman – hij is nu eventjes weg en ik ga ervan uit dat hij dadelijk terugkomt – dat je niet voor de troepen uit moet lopen. In hoeverre kunnen we geen kwaad aanrichten door nu bij wijze van spreken net wat meer stappen vooruit te zijn als dat de universiteit kennelijk momenteel is? Want zoals ik lees hoe de universiteit zich uit op dit

moment met nog enigszins een slag om de arm, dat we wat dingen moeten bekijken, wat dingen moeten uitzoeken en dat er nog wat zaken gedaan moeten worden, is het dan niet van belang om nu misschien ietsje rustiger te zijn en op een wat langere termijn daardoor wellicht mogelijk wat meer resultaat te krijgen? Want het zou toch slecht zijn als er dadelijk uit zou komen: we hebben er samen naar gekeken. Gemeente Heerlen is zo'n partij. Het was allemaal hartstikke leuk, maar het is niet gelukt. Dat willen we toch niet?

Wethouder Clemens
Dat waren heel veel vragen in één, voorzitter, maar ik ga ze allemaal proberen mee te nemen in mijn antwoord. De eerste en misschien wel belangrijkste, is dat zowel de Universiteit Maastricht als de gemeente zeggen: de Universiteit Maastricht komt naar Heerlen. Dat heeft u ook gelezen. Daar is geen twijfel over. Dat gaat gebeuren. Sterker nog, wanneer u kijkt op studielink.nl, dan ziet u daar dat ook de eerste opleiding die als standplaats Heerlen heeft, al wordt aangeboden. Met andere woorden, dat is kraakhelder. Dan gaat het over wat we nu met elkaar gaan uitwerken. Dan zeggen we, dus universiteit en gemeente: de voorkeurslocatie is de Promenade. Daartoe moeten we nog een aantal dingen met elkaar uitwerken. De voorbehouden die beide partijen maken, hebben te maken met dat we nu gaan uitzoeken of we het inderdaad zo kunnen maken zoals wij willen op die plek, maar ook welke besluitvorming er nog moet plaatsvinden. Dan is het logisch dat de universiteit zegt: we hebben nog een aantal besluitvormingsgremia, die moeten hier iets van vinden. Dan is het ook logisch dat ik zeg – dat zeg ik ook tegen het bestuur van de UM – dat deze gemeenteraad hier ook nog iets in te zeggen heeft. Dus dat is het voorbehoud dat wij ook maken. Dat is volgens mij ook volstrekt logisch in een proces als dit. Zoals gezegd: ik wil daar ook heel duidelijk over zijn. Wij gaan dat allemaal voorbereiden. We gaan volgende week met u verder de diepte in over wat die voorbereidende stappen gaan zijn. We koersen op de nodige besluitvorming in januari 2026. Dan heeft u het laatste woord.

De voorzitter
Interruptie van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Nog een aanvullende vraag: nu Zuyd Hogeschool wat meer naar de achtergrond is verdwenen en het UM wat meer naar voren, neem ik aan dat dit ook een zekere behoefte verandert, want Maastricht heeft enige andere behoeften dan Zuyd. Betekent dat ook dat we de resterende panden niet meer hoeven op te kopen, omdat we al genoeg ruimte hebben?

Wethouder Clemens
Ik was even bang dat de heer Nefjodov weer spannende boeken ging citeren, maar hier kan ik mee uit de voeten. Om te beginnen: één zekerheid zouden we hebben gehad als we niet waren overgegaan tot aankoop van de panden aan de Promenade. Dat is dat de verloedering op die plek verder was gegaan, dat we niet die spannende, leuke en nieuwe invulling hadden gehad die er nu is en dat we op het moment dat de Universiteit Maastricht zich in dat scenario had gemeld, niet een prachtige centrale plek hadden gehad waar deze ontwikkeling zou kunnen plaatsvinden. Met andere woorden, ik denk dat u met het vestigen van het voorkeursrecht en het geven van de opdracht tot aankopen van die panden, deze ontwikkeling mogelijk hebt gemaakt. Het klopt dat het beeld toen we dat besluit namen, anders was dan nu. We koersten op dat moment bij wijze van spreken, op het optillen van Zuyd Hogeschool en die in de binnenstad laten neerleggen. Ik denk dat waar we nu op koersen, iets is dat interessanter, beter en betekenisvoller kan zijn dan waar we toen op koersten, namelijk niet alleen die universiteit in de binnenstad, maar ook Hogeschool Zuyd die zegt: we willen ons verbinden aan die ontwikkeling met relevante opleidingen en relevant onderzoek dat daarop aansluit. We hebben de ruimte om ook de groei van de RWTH mogelijk te maken in onze stad. We hebben ook de mogelijkheid om de Smart Services Campus die met beginnend

ondernemerschap aan de slag wil, dat ook te laten doen op een plek waar die ondernemers ook daadwerkelijk actief willen zijn en waar we de ruimte hebben om dat ondernemerschap te kunnen laten groeien. Met andere woorden, ook terugblikkend en ook terugkijkend naar die gemeenteraad en dat college dat toen nog niet kon weten hoe alles zou lopen, zeg ik: we hebben een heel verstandig besluit genomen en hebben daarmee lucht gecreëerd voor de toekomst.

De voorzitter
Nog een interruptie.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Dat staat voor mij buiten kijf. Daar ging het nu niet om. Dat onderschrijf ik van harte, maar het gaat me er eerder om … We hebben natuurlijk enkele veranderende ontwikkelingen zoals met het UM gehad. Ik ben het ook wel eens met wat u omschrijft, maar betekent het dat nu het UM erbij komt, dat de behoefte in de ruimte verandert? Hebben we minder vierkante meters nodig en moeten we minder opkopen of zetten we het plan door om ieder pand daar alsnog op te kopen?

Wethouder Clemens
Voorzitter, mag ik voorstellen dat we volgende week in de commissie helemaal de diepte ingaan met wat dit soort vragen betreft? Dan neem ik ook wat afbeeldingen mee, zodat u ook een beetje kunt zien wat dit precies gaat betekenen in onze stad.

De voorzitter
Dat lijkt me een prima suggestie en anders doen we het in de commissie van volgende week. Meneer Leers, u had ook nog een interruptie.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik wil hiermee afronden, althans wat dit onderwerp betreft. Een dikke drie jaar geleden ontstond de discussie over de Wet voorkeursrecht gemeenten van de Hogeschool Zuyd naar het gebied achter ons gemeentehuis. Toen werd zelfs op enig moment gezegd – althans, dat meen ik mij te herinneren – dat binnen een jaar of vijf het gerealiseerd kan zijn. We zijn nu drie jaar verder. Dit traject zal ook een hele tijd gaan duren. Het enige wat ik wil meegeven aan u, is: pas op uw tellen. Ben liever wat te voorzichtig en iets nauwkeuriger, want wat we nu achter de rug hebben, kunnen we niet nog een keer gebruiken. Ik denk dat daar niemand bij gebaat is. Daar wil ik het bij laten.

De voorzitter
Dank u.

Wethouder Clemens
Ik kan slechts zeggen dat ik denk dat we beiden hopen dat we snel aan die champagne zitten. Geen Fristi, heb ik begrepen.

De voorzitter
Geen Fristi.

Wethouder Clemens
Voorzitter, de heer Leers stelde ook nog een vraag over de vestiging van de supermarkt. Die heeft hij ook schriftelijk gesteld. We gaan daar snel en uitgebreid op antwoorden. Dus geen zorgen.

Partij Hoensbroeks Belang heeft haar motie over het LOMA-huis aangepast. Die nieuwe motie kan het college omarmen. De Jongerenpartij heeft ook haar motie aangepast over evenementensubsidies. Ook die kunnen we omarmen.
Het zou eentonig kunnen worden, voorzitter, maar de motie van de OPH kunnen we niet omarmen. Dan heb ik het over de motie met als kern dat er miljoenenbezuinigingen op cultuur moeten plaatsvinden zonder dat daarbij wordt aangegeven waarop dan precies. Voorzitter, of dat om 3 of 4 miljoen gaat, dat zijn dusdanig grote bezuinigingen dat het desastreuze gevolgen heeft voor het cultuurbeleid van deze stad, op onze bibliotheken, op verenigingen, op educatie, op evenementen, op podia en zelfs op de Heerlense taal; dat zeg ik tegen de heer Damen, let op. Met andere woorden, allemaal redenen om deze motie streng te ontraden.

De voorzitter
Dat was hem. Dan gaan we naar de laatste en dat is natuurlijk altijd bij de begroting aan de wethouder Financiën. De heer Houben.

Wethouder Houben
Tai chi. *(Gelach in de zaal)*

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Gezondheid.

Wethouder Houben
Mensen, geloof het of niet. Om 4.30 uur vanochtend werd mij via Whatsapp een tai chi-les aangeboden. *(Gelach in de zaal)*. Het is niet te geloven, maar blijkbaar was dat afkomstig van een meelevende burger die vol spanning heeft gekeken naar het Urban Sportparkdebat van gisteren. Die dacht natuurlijk: als Houben na 30 jaar een motie van afkeuring aan z'n broek krijgt en op z'n snufferd gaat, dan is dat zielig, want dat is nooit eerder vertoond. Ik legde gisteren het verband tussen de behendigheid van een skater en een motorisch gestoord persoon, dat was ik dus zelf. De skater springt over een banenschil. De persoon met minder verfijnde motoriek glijdt uit. U kunt zich voorstellen wie dat was. Ik denk niet de illusie te hebben dat ik ooit nog een goede skater zou kunnen worden, maar daar is dus blijkbaar wel een oplossing: tai chi-les. Ik schijn dan een bewegingskunst te leren waarbij ik rustiger, vloeiende en harmonieuze bewegingen leer maken. Al bewegend kalmeert m'n geest en komt m'n lichaam meer in balans. Ik heb het helemaal begrepen, dus dit voorbehoedsmiddel zal ik te zijner tijd in de portefeuilleoverdracht aanbevelen bij mijn opvolger. Dan kom ik bij u uit, want u heeft mij dat allemaal aangedaan. Nee, ik heb het u aangedaan. Ik heb inmiddels een meerjarenoverzicht van de activaplanning laten bezorgen via de griffie. Daarmee heb ik ook willen aangeven dat ik heel veel begrip heb voor de informatiebehoefte die er vanuit uw raad is. De activaplanning zal derhalve deel uitmaken van de begrotingskosten, zowel ter zake de begroting van voor 2026 – daarom is die ook wat mij betreft, ingelast – als van de volgende jaren. Dus die ondubbelzinnige toezegging waar u om heeft gevraagd heb ik bij deze graag gedaan.

De voorzitter
Interruptie van de heer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks (interruptie)
Voor de volledigheid aan de griffie, want ik weet niet of ik dat nog moet doorgeven. Dan trekken we hem bij deze in.

De voorzitter
Dank u wel. Nog een interruptie van de heer Reijnders.

De heer Reijnders, SP (interruptie)
Laat ik zeggen dat ik nog nooit iemand zo charmant en humoristisch het boetekleed heb zien aantrekken en daarmee eigenlijk alle treurnis uit deze zaal verdwenen lijkt.

Wethouder Houben
Als ik na meneer Peters was geweest, dan had ik een hele goede mop verteld over betrouwbare en misschien wel onbetrouwbare aannemers. Uit mijn mond zou dat zeker heel erg goed geklonken hebben. Jordi zat ertussen. Ik denk: ik ga niet opnieuw beginnen. Dat kan altijd erna.

De voorzitter
Bij de nazit.

Wethouder Houben
Meneer Reijnders heeft het nodige gezegd, maar vooral ook de complimenten ten aanzien van de begroting die nu voorligt. Daar dank ik hem uiteraard zeer hartelijk voor. Theo de Groot heeft van alles en nog wat genoemd. Dat mag ook. Dat moet ook, maar hij zei één zinnetje waar ik over ben gevallen: een begroting sluitend maken is niet zo moeilijk. Ik denk dat ik mag stellen dat het moeilijk is geweest om in 2025 21 miljoen structureel te bezuinigen. Ik denk dat het moeilijk is geweest dit jaar om 10 miljoen om te buigen. Ik denk dat het moeilijk is geweest om in 2026, 2027 en 2029 drie keer een sluitende begroting te presenteren. We hebben het gehad over die 0,95 weerstandscapaciteit wat ik heb vertaald in een 8. Die pandbreedte overigens tussen 0,8 en 1,2, is ooit hier vastgesteld door de raad onder de bezielende leiding die destijds tot stand is gekomen van een wethouder nota bene van de OPH, waarvan akte.
De algemene reserve is in 2022 4,8 miljoen. In 2026 zijn we op 29,1, dus ik laat daarmee ook zien dat we wat dat betreft toch wel heel progressief bezig zijn om onze weerbaarheid te vergroten. De begroting is structureel in evenwicht. U heeft het niet gezegd, maar laat ik vooral maar zeggen dat ik het geen broddelwerk vind. Er is ongelofelijk – u heeft daar geen idee van – en gigaveel inzet gedaan. U bedankt ze elk jaar opnieuw voor het enorme werk, maar het gaat over duizenden, duizenden en nog eens duizenden uren die elk jaar weer nodig zijn om een goede begroting in elkaar te timmeren die ook de toets der kritiek kan doorstaan.

De voorzitter
Interruptie van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u, voorzitter. Ik moet toch even afstand nemen van de woorden die ik dan niet gezegd zou hebben, maar die u dan toch meent even te moeten noemen. Broddelwerk. Ik heb veel respect voor de mensen die hard gewerkt hebben aan de totstandkoming van deze begroting. Laat dat duidelijk zijn. Ik dank u ook voor uw inzet, wethouder Houben.

Wethouder Houben
Waarvan akte. Ik heb ook niet gezegd dat dit uw woord was. Ik heb alleen maar gezegd dat ik het in ieder geval zeker niet de kwalificatie zou willen geven die ik er zelf bij dacht te horen. Meneer Daamen van Partij Hoensbroeks Belang. Hondenbelasting. In het coalitieakkoord is opgenomen dat we dit afbouwen, maar we hebben daarbij geen tijdspad afgesproken. In 2023 hebben we dus de hondenbelasting structureel verlaagd. In 2024 is dat ook gebeurd. In 2025 en 2026 niet, want toen was er geen ruimte voor. Ik zou u een dringend advies willen geven om bij de behandeling van de kadernota volgend jaar dit nadrukkelijk in herinnering te roepen, want dit is ook wel het moment om dan als college daar ook extra attent op te zijn.
U heeft ook opmerkingen gemaakt over de binnensportaccommodaties. Eigenlijk zijn het twee vragen. Wie mag op welk moment zalen gebruiken? U heeft het over een postcode gehad en

wanneer die planning een keer zo is dat iedereen daar plezier van heeft. Het oplossend vermogen van de verenigingen gaan wij zeker niet ontmoedigen. Het huidige criterium is dat Heerlen maatwerk biedt en zeker als het de gebruikers lukt, in gezamenlijk overleg tot een ander rooster te komen. Voor wat betreft de zaalplanning – dus de planning voor het seizoen – is het van belang tijdig de informatie boven water te krijgen. Het liefste voor de zomervakantie, maar het probleem doet zich met name voor aan het onderwijs die veelvuldig gebruik maken van de binnensportaccommodaties, dat vaak op een veel te laat moment – dat is vaak aan het begin van het nieuwe schooljaar – die planning pas rond hebben. Wij zullen proberen via onze contacten zo veel mogelijk te waken dat hetgeen wat u wil, ook bereikt wordt. We zullen het ook monitoren. We zullen waar mogelijk dus behulpzaam zijn om te zorgen dat men ten aanzien van het gebruik van die binnensportaccommodatie, wat beter tot elkaar kan komen.
De PVV heeft eigenlijk de zaken herhaald van de eerste termijn, maar geeft vooral aan: de burger is vreselijk de klos. Dan gaat het inderdaad over een opslag van de OZB, waarbij ik toch even de vergelijking wil maken tussen de omvang van de begroting van 532 miljoen, ten opzichte van de OZB die 30,4 miljoen is. Daar zijn ook heffingen. Dat zijn de rioolbelasting en de afvalstoffenheffing. Die wordt nota bene voor 4.000 huishoudens kwijtgescholden. Als ik dan inderdaad hoor dat het beeld is dat de burger enorm de klos is en op de blaren zit, dan vind ik het in zoverre relatief. Ik heb even uitgerekend dat de omvang van die OZB ten opzichte van het geheel 5,7 procent is.

De voorzitter
Interruptie van de heer Jacobs.

De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)
Aan de wethouder: zeker, ik kan relatief zeggen dat het allemaal peanuts zijn. Maar we hebben hier vorig jaar ook gezeten en we zitten in twee jaar gewoon op een verhoging van 10 procent. Dus we kunnen alles peanuts gaan noemen, maar we hebben gewoon een onroerendezaakbelasting die 10 procent in twee jaar omhoog is gegaan. Wij vinden dat nogal wat. Hoe ziet u dat?

Wethouder Houben
Ik vind het heel belangrijk dat we sowieso elk jaar opnieuw inrekenen wat de inflatie is. Die is 2,6 procent. Daar komt een deel bij. U kunt zeggen: die inflatie zou ik sowieso graag willen hebben en zoek het vooral in bezuinigen. Ik heb net iets gezegd over wat wij de afgelopen jaren samen met deze raad hebben moeten bezuinigen. Nogmaals, het rondkrijgen van die begroting en het net onder de streep eindigen met een paar ton in de plus, is geen sinecure. Dan kun je nog een hele hoop amendementen en moties indienen met allerlei wensen, maar dan is de spoeling gewoon heel erg dun. Dus als u denkt: had het maar op een andere manier gedaan, dan kan dat altijd, maar wij hebben in ieder geval wat dat betreft de afgelopen jaren een lijn getrokken die u niet charmant vindt en niet ondersteunt. Dat kan ik me ook indenken, maar het was wel nodig om de begroting sluitend te krijgen.

De voorzitter
Interruptie van de heer Hoogers.

De heer Hoogers, PVV (interruptie)
Voorzitter, dank u wel. Ik had ook begrepen dat wij toentertijd hebben ingestemd of in ieder geval een gedeelte van de raad heeft ingestemd, omdat de verhoging nodig was voor het ravijnjaar. Nu blijkt die dus uitgesteld te worden. Mijn vraag was ook specifiek: kunnen we die meevaller ook niet doorrekenen naar onze burger toe?

Wethouder Houben

Nee, het ravijnjaar is niet uitgesteld. Het ravijnjaar is een totale combinatie van een hele hoop maatregelen van de overheid. Die is wel degelijk dit jaar ingegaan. We zouden vreselijk de klos zijn geweest als Heerlen als we niet afgelopen jaar 21 miljoen structureel hadden bezuinigd. Dus daarop hebben wij geanticipeerd. Sommige gemeenten hebben dat niet gedaan, omdat heel lang het voorstel is geweest van de VNG: laat de landelijke overheid vooral zien hoe stevig je door de hoeven zakt. Deze gemeente heeft daar in ieder geval wel op geanticipeerd. Dat wil zeggen dat met een hele hoop zaken die nadien ook zijn gebeurd, dat we blij kunnen zijn dat dezelfde overheid die het Gemeentefonds eigenlijk heeft verlaagd, incidenteel slechts voor 2026 en 2027 daar iets aan heeft gedaan. Vanaf 2028 moeten we nog maar afwachten of datgene wat ze, incidenteel nogmaals, hebben gedaan in 2026 en 2027, ook in 2028 willen voorzetten. Want anders hebben we hem vanaf 2028 ook aan onze nek hangen.

De voorzitter
Gaat u verder. Interruptie van de heer De Groot.

De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen (interruptie)
Dank u, voorzitter. Nog even terugkomend op de gemeentelijke belastingverhogingen: ik hoorde gisteren de wethouder zeggen dat die verhogingen voor een deel van de Heerlenaren in aanmerking komt voor kwijtschelding. Dat is duidelijk, maar ik hoorde hem ook woorden gebruiken. Ik zeg het even in mijn eigen woorden, namelijk dat de meeste Heerlenaren zich dat wel kunnen permitteren of die kunnen dat wel leien. Kan de wethouder zich voorstellen dat ook heel veel Heerlenaren de tering naar de nering moeten zetten om elke maand rond te komen en dat zo'n uitspraak misschien ook nog wel een beetje kwetsend kan zijn voor die groep?

Wethouder Houben
Daar kan ik mij heel veel bij voorstellen, maar ik mij ook heel veel voorstellen bij Heerlenaren die er geen problemen mee hebben dat er een paar tientjes per jaar bijkomen. Uiteindelijk hebben we die middelen wel nodig om onze voorzieningen in stand te houden. Als je in Heerlen woont – we hadden het net over cultuur – dan heb je ook wat. Wij hebben natuurlijk op het gebied van onderwijs, van cultuur, van sport enzovoorts, wat dat betreft, heel veel georganiseerd als gemeente en hebben we heel veel voor elkaar gekregen voor onze burgers. Als ik burger zou zijn van Heerlen, wat ik niet ben, maar wel heel lang ben geweest, dan zou ik heel trots zijn op de stad en wat wij allemaal doen als burgers van deze stad. Dus het is maar net hoe je ernaar kijkt. Ik denk dat iedereen in deze zaal ooit wel eens financiële problemen heeft gehad, dus we kunnen ons heel goed voorstellen wat het betekent om op enig moment even op zwart zaad te zitten, maar ik snap wat u zegt.
Dan, de VVD heeft andermaal de vraag gesteld: kunnen wij als college niet een ambitie uitspreken met betrekking tot de verlaging van het aantal bijstandsgerechtigden? Daar hebben we natuurlijk al het één en ander over gezegd. Dat was niet alleen ik, maar ook Arlette Vrusch gisteren. Ik zou het willen beantwoorden vanuit de Bovengrondse Vakschool. De Bovengrondse Vakschool is een mensontwikkelingsbedrijf. We hebben er nog drie in de regio die mensen waar mogelijk willen laten doorstromen naar werk. Dat is de belangrijkste doelstelling van die werkhubs. Daarom heten ze ook zo. Die mensen komen uit de bijstand. Dat kunnen ook voortijdige schoolverlaters zijn. Dat kunnen zelfs mensen zijn die in een WW-uitkering terecht zijn gekomen en via het UWV in trajecten toegelaten bij de Bovengrondse Vakschool. Het zijn zelfs bedrijven die op enig moment praten met jonge mensen, waarvan ze vinden dat ze net wat tekortkomen en dan aan de Bovengrondse Vakschool vragen: willen jullie ze niet drie maanden de tijd geven om opnieuw in een ritme te komen enzovoort en daarna zijn we bereid om ze op te nemen.
Ik heb het voorbeeld genoemd van Vebego. Die organisatie kwam ook via de heer Leers van Hart-Leers ook nog even langs. Daar komen we dadelijk op terug. Alleen al deze organisatie

vraagt om 300 mensen van de Bovengrondse Vakschool per jaar, want er is heel veel werk. Ik heb het gehad over Medlands. Die vragen nu al 250 mensen per jaar. Als we ze konden leveren, dan heel erg graag. Als ze uit de bijstand zouden kunnen komen, heel erg graag. Bij een gelijkblijvende grote vraag op het huidige niveau van de economie, zou ik in ieder geval zelf – tenminste, in de jaren 2026, 2027 en 2028 – 500 personen per jaar willen door leiden naar de arbeidsmarkt. In de jaren 2029 en 2030 dan misschien nog wel meer. Ik gok op 750. Dat betekent dat we daarmee de instroom bij de bijstand verlagen en de uitstroom uit de bijstand verhogen. Maar het is niet zo dat alle targets die ik nu noem automatisch afgaan van de bijstandsgerechtigden. Hopelijk zo veel mogelijk, maar het is een totale uitstroom in het systeem van de Bovengrondse Vakschool - instroom, doorstroom en uitstroom – dat ik inderdaad die aantallen best nadrukkelijk mee wil geven aan een nieuwe directie en nieuw bestuur van de Bovengrondse Vakschool.
Dan de heer Roel Leers van de fractie Hart-Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Het laatste is me ontgaan, wethouder.

Wethouder Houben
U heeft iets gevraagd en dat is door de VVD wat explicieter gemaakt: wat heeft Heerlen nu precies gedaan om de nieuwe campus van Vebego in Heerlen te huisvesten?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Voorzitter?

De voorzitter
Meneer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik heb niet gevraagd wat Heerlen precies heeft gedaan om die Vebegocampus te faciliteren. Dat heb ik niet gevraagd. Althans, niet vandaag.

Wethouder Houben
Maar toen zei ik – dat geef ik ook aan de heer Van den Berg – dat hij daar een vraag over heeft gesteld. Daarbij wil ik in ieder geval één antwoord geven. Dat is dat op dit moment deze kwestie als confidentieel moet worden beschouwd. Er is zeer zeker sprake van een aantal ontwikkelingen, maar daar kunnen we op dit moment geen enkele mededeling over doen. Veel interessanter vond ik uw punt over of we niet eens vanuit de gemeenteraad van Heerlen een bloemetje zullen gaan brengen of een stukje vlaai zullen gaan eten. Ik heb daar een idee over. Toch? Zo had u het toch aangekondigd? De vader van Tonny Goedmakers heeft in 1943 de Arbeitseinsatz ontvlucht - hoe moet ik het precies zeggen? Niet ontdoken, dat is iets anders – door met de pastoor van de Martinusparochie in Welten de afspraak te maken dat als hij de glazen poetste van de kerk dat hij dan als onmisbaar voor de Nederlandse economie zou worden beschouwd. Dat is gelukt en dat was het begin van Hago. Als eerbied naar zijn eigen vader, heeft Tonny Goedmakers als feitelijke oprichter van de Hago, Hago naar zijn vader vernoemd. Daarom is er 80 jaar na dato bij het station van Voerendaal een pad dat Heerlen en Voerendaal verbindt – Heerlen waar de Vebego-organisatie ooit is ontstaan en Voerendaal waar de hoofdvestiging is terechtgekomen – vernoemd naar Tonny Goedmakers. Dat pad heet het Tonny Goedmakers-pad. Er hangt bij het station van Voerendaal – sommigen die daar wandelen weten dat – een prachtig bord met het Tonny Goedmakers-pad erop. Ik heb een idee om datzelfde bordje ook te plaatsen aan het begin van het Tonny Goedmakers-pad. Dat is weliswaar groen Voerendaals gebied, maar als ik 10 centimeter Heerlens gebied pak en ik sla daar een paal in de grond … Marco kan daarbij helpen. *(Gelach in de zaal)*. Hij kan veel hoor. Dan kan Marco ook weer op de foto. *(Gelach in de zaal)*. Dan slaan we die paal net aan een

Heerlense kant in de lus en dan hangen we datzelfde bordje daarop als mooie verbindingsweg tussen de zetel van Vebego in Voerendaal en waar het ooit is ontstaan. Vindt u dat geen prachtig idee?

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Meneer de voorzitter, via u aan de wethouder: ik denk dat dit een prachtige handreiking is hoe we hetgeen wat ik hiermee bedoelde in de praktijk kunnen brengen. Dus laten we daar binnenkort eens een kopje koffie op een willekeurige plek in Heerlen over drinken.

Wethouder Houben
Geen Fristi heb ik begrepen. Partij van de Dieren heeft een opmerking gemaakt over bankieren. Het is mij allemaal wat nieuw. Ik heb begrepen dat u daar met de Bank Nederlandse Gemeenten al over heeft gesproken. Dat gaat vooral over veilig en duurzaam bankieren. We hebben in 2024 een raadsinformatiebrief gestuurd waarin we een aantal argumenten hebben genoemd die te maken met risicomanagement. We hebben toen in ieder geval vanuit b en w twee huisbankieren geïntroduceerd. Dat is natuurlijk de Bank Nederlandse Gemeenten en dat is de ING. We zullen daar kritisch naar kijken. Ik zal daar met de dienst nog eens over spreken waaraan we precies vastzitten en wat de alternatieven zijn. Meer dan dat kan ik op dit moment niet toezeggen, maar het heeft mijn aandacht.

De voorzitter
Interruptie van mevrouw Géron en van de heer Van Zutphen. Mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Dank u wel dat u daarnaar wilt gaan kijken. Heeft u enig idee hoeveel tijd daarvoor nodig is? Kan ik u nog helpen met verdere informatie?

Wethouder Houben
U kunt mij zeker helpen met informatie, want u heeft een aantal vragen gesteld aan de BNG en daar heeft u antwoord op gekregen, dus dat zou ik graag willen hebben. Ik zal gewoon in het eerste kwartaal van het volgende jaar zeker even bij uw raad op terugkomen.

De voorzitter
Interruptie van de heer Van Zutphen.

De heer Van Zutphen, SP (interruptie)
Voorzitter, op de eerste plaats dank aan mevrouw Géron om die kwestie hier toch ter sprake te brengen, want daar heeft ze groot gelijk in. Maar als gemeente Heerlen zijn wij verder ook een hele belangrijke aandeelhouder van de Bank Nederlandse Gemeenten. Sterker nog, het staat voor velen ergens verstopt in de begroting, maar wij ontvangen dus ieder jaar ruim 1 miljoen dividend van de Bank Nederlandse Gemeenten, omdat wij als gemeente één van de grootste aandeelhouders van heel Nederland zijn. Is dat niet ook een argument om te zeggen: dit zou inbesteding kunnen zijn in plaats van aanbesteding?

Wethouder Houben
Dan is de vraag: heb je voldoende aan één of moeten het er twee zijn? We hebben dat natuurlijk in 2024 op een andere manier gewogen. Dan denk je toch wat safer te zijn als je twee bankiers hebt. We zijn inderdaad sowieso onderdeel – dat zeg ik dan maar gewoon – als aandeelhouder van BNG, dus dat is helemaal geen discussie. De vraag is eerder of je überhaupt een tweede bank moet hebben - die vraag kun je elke keer opnieuw stellen – en wie dat dan zou moeten zijn.

De voorzitter

Dank u wel.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Even heel kort.

De voorzitter
Nog één interruptie van mevrouw Géron.

Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren (interruptie)
Utrecht, Nijmegen, Den Haag en Maastricht bankieren in zijn geheel bij de BNG, ter informatie.

Wethouder Houben
Oké.

De voorzitter
Dank u wel, wethouder Houben. Nog één interruptie van de heer Leers.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik zit op het puntje van mijn stoel.

De voorzitter
Ik merk het.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Ik was nu benieuwd wat de wethouder ging vertellen over de stand van zaken over de kwestie Eurohandelsonderneming.

De voorzitter
Die Eurohandelsonderneming is mijn portefeuille, dus dat had ik moeten zeggen tegen u. Dat kan heel kort. Wij zijn nog steeds in goed overleg om stapje voor stapje verder te komen. Tot nu toe gaat dat echt nog steeds in goede harmonie. Af en toe is het best wel even stevig. Dan moeten we even met elkaar onze grenzen verkennen, maar ik laat die broedende kippen lekker verder broeden. Op het moment dat we echt een stuk verder zijn - dat hebben we ook afgesproken - communiceren we gezamenlijk naar buiten.

De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)
Eén afsluitende vraag als dat mag, voorzitter. Wanneer denkt u dat er witte rook is? Is dat een kwestie van weken of maanden?

De voorzitter
Ik denk nog wel een aantal maanden. Wat in tien jaar is ontstaan, heb ik niet in één jaar opgelost. Dank u.
Mensen, dan komen we dan na de tweede termijn van het college bij het agendapunt 2, het vaststellen van de begroting. U weet dat we dit op de volgende volgorde doen. We stemmen eerst over het amendement, dan stemmen we over de begroting en dan over de moties. Voordat we dit kunnen doen, wil ik even kijken of iedereen de aangepaste moties en amendementen in hun systeem heeft zitten. Dan moet je alleen maar op refresh drukken. Ik zie twee woordmeldingen vooraf. Ik zag meneer De Groot en meneer Reijnders. Meneer Reijnders.

De heer Reijnders, SP
Ik verzoek in ieder geval namens de coalitie om even vijf minuten te schorsen.

De voorzitter
Vijf minuten schorsing. Dat was ook uw vraag? Dan schors ik voor vijf minuten.

Schorsing

De voorzitter
Ik heropen de vergadering. Meneer Reijnders, nee? Dan ga ik … Ja? Er wordt wel wat teruggekoppeld. Meneer Nefjodov.

De heer Nefjodov, GroenLinks
In de motie Fit en Fun-regeling is het woord 'tenminste' er in ieder geval uit geschrapt, zodat het vaststaat op 100 euro. Vanaf december en verder kunnen we dan bezien wat het college ervan maakt. Dat wilde ik toch even toevoegen bij de wijziging van de motie.

De voorzitter
Meneer Bertholet.

De heer Bertholet, Ouderenpartij Heerlen
Voorzitter, betreffende de motie met betrekking tot de bollards: die is weliswaar ontraden, maar die wil ik toch in stemming laten brengen, omdat het verhaal van de wethouder gewoon niet klopt. Daarom wil ik het opnieuw laten agenderen en in de begroting en het besluit opschorten.

De voorzitter
Dan brengen we die gewoon in stemming, maar dan begin ik nu met het amendement van de OPH. Dat moeten we als eerste in stemming brengen. Dat heet Buurtgericht Werk. Hij is gewijzigd. Het college ontraadt hem. U wilt hem in stemming brengen, neem ik aan. Dan breng ik hem nu in stemming. Wie is voor dit amendement? Dat zijn de fracties van het CDA – ik doe het langzaam – de OPH, Hart-Leers, de Jongerenpartij, Fractie Damen, Partij Hoensbroeks Belang, PVV, Forum voor Democratie, D66, PvdA, GroenLinks en de Partij voor de Dieren. Wie is tegen deze motie? Dat zijn de fracties van de SP en de VVD. Dan is het amendement aangenomen met 9 tegen en 28 voor. Het amendement is aangenomen.

De heer Kockelkorn, VVD (interruptie)
Voorzitter, een punt van orde. Volgens mij zijn het 10 stemmen tegen.

De voorzitter
Wat zegt u?

De heer Kockelkorn, VVD (interruptie)
Het zijn volgens mij 10 stemmen tegen.

De voorzitter
Dan is het 27 voor en 10 tegen.
Dan ga ik nu naar het vaststellen van de geamendeerde begroting. Wenst u daar stemming over of wensen een aantal partijen geacht te worden tegen te hebben gestemd? Ik zie dat de partijen OPH, Hart-Leers, PVV en Forum voor Democratie tegen hebben gestemd. Dan is de begroting aanvaard met die stemmen tegen.

Dan kom ik bij de rij moties en amendementen. Dat begint bij mij bij nummertje twee. Dat is de motie van de OPH over de cultuurbegroting. Het college ontraadt hem. Ik breng hem in stemming. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van de OPH, Hart-Leers, PVV en Forum voor Democratie. Wie is ertegen? Dat moet ik dan ook even netjes vragen. CDA, SP,

Jongerenpartij, Fractie Damen, Partij Hoensbroeks Belang, VVD, D66, Partij van de Arbeid, GroenLinks en de Partij voor de Dieren. Dus deze motie is verworpen met 28 tegen en 9 voor.

Dan kom ik bij de transparantie integraal ouderenbeleid. Dat is ook een motie van de OPH met ook het advies om te ontraden. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van de Ouderenpartij, Hart-Leers en PVV. Wie is er tegen deze motie? Dat zijn de fracties van het CDA, Jongerenpartij, Fractie Damen, Partij Hoensbroeks Belang, Forum voor Democratie, VVD, D66, Partij van de Arbeid, GroenLinks, SP en Partij voor de Dieren. 8 voor en 29 tegen. Verworpen.

Dan kom ik bij de bollards. Dat is ook een motie van de OPH met ook het advies ontraden. Wie is daarvoor? Dat zijn de fracties van de Ouderenpartij, de PVV en Forum voor Democratie. Wie zijn ertegen? CDA, SP, Hart-Leers, Jongerenpartij, Fractie Damen, Partij Hoensbroeks Belang, VVD, D66, Partij van de Arbeid, GroenLinks en Partij voor de Dieren. 28 tegen. Verworpen.

Dan de motie van de OPH en de PVV over de uitbreiding van het aantal boa’s met ook het advies ontraden. Wie zijn ervoor? Dat zijn de fracties van de OPH, Hart-Leers, PVV en Forum voor Democratie. Wie zijn ertegen? Het CDA, de SP, de Jongerenpartij, Fractie Damen, Partij Hoensbroeks Belang, VVD, D66, PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren. 10 voor en 27 tegen. Verworpen.

Dan de motie van de OPH met de 30 kilometerzone voor het centrum met advies ontraden. Wie is daarvoor? De fracties van de OPH en Hart-Leers. Wie zijn ertegen? De fracties van het CDA, de SP, de Jongerenpartij, Fractie Damen, Partij Hoensbroeks Belang, PVV, Forum voor Democratie, VVD, D66, PvdA, GroenLinks en Partij voor de Dieren. 7 voor en 30 tegen. Verworpen. Ik sla die tafel zowat doormidden.

De Jongerenpartij met de meerjarige afspraken over terugkerende evenementen met het advies omarmen. Wilt u die in stemming brengen of bent u daar allen mee akkoord? U wordt geacht tegen te hebben gestemd? 33 voor en 4 tegen. Aanvaard.

Dan Partij Hoensbroeks Belang over een onderzoek van de intrekking van de monumentenstatus van het LOMA-huis. Ook hier is het advies omarmen. Wenst u daar stemming over of wenst u geacht te worden tegen te hebben gestemd? Dat is alleen geldig voor Forum voor Democratie en Hart-Leers, dus dat is 35 voor en 2 tegen. Aanvaard.

Dan de motie van de VVD, D66, CDA, PvdA en Partij Hoensbroeks Belang over digitale toegankelijkheid voor de gemeentelijke kanalen. Ook hier wordt voorgesteld om deze te omarmen. Wilt u daar stemming over of wordt u geacht tegen te hebben gestemd? Nee? Iedereen is voor de digitale kanalen? Unaniem aanvaard.

Dan heb ik nog een motie van GroenLinks, PvdA en Partij voor de Dieren over de bestrijding van lichtvervuiling met het advies omarmen. Daar wensen de partijen Forum voor Democratie, PVV en Hart-Leers te hebben tegengestemd. 33 voor en 4 tegen. Omarmd.

De Fit en Fun-regeling. De motie van de SP, PvdA en GroenLinks over de inflatiecorrectie voor de Fit en Fun-regeling met op de gewijzigde motie een omarming vanuit het college. Wenst u daar stemming over? Ook hier geldt weer dat Forum voor Democratie, PVV en Hart-Leers geacht worden tegen te hebben gestemd. Dan is ook deze aangenomen met 33 voor en 4 tegen.

3. Vaststelling belastingverordeningen 2026

De voorzitter
Wenst u hier stemming over? Dat is het geval. Wie is er voor de belastingverordeningen? Dat zijn het CDA, de SP, de Jongerenpartij, de Fractie Damen, de Partij Hoensbroeks Belang, de VVD, D66, PvdA, GroenLinks en Partij voor de Dieren. Wie zijn er tegen deze belastingverordeningen? Dat zijn de Ouderenpartij, Hart-Leers, PVV en Forum voor Democratie. Met 27 voor en 10 tegen zijn de belastingverordeningen aangenomen.

Sluiting
Dan kom ik aan het einde van deze avond en rest mij ook de griffie te danken. Het rest mij ook om de organisatie te danken die echt enorm veel werk hebben verricht, goed werk hebben verricht en ons gekke dingen hebben laten zeggen. Ik dank u vooral voor een heel lang geduld, een uithoudingsvermogen en toch ondanks alles, hebben we nog gelachen met elkaar. Ik ga deze vergadering sluiten en u oproepen om nog even iets met elkaar te drinken. Ik dank u hartelijk. We zien elkaar vast snel weer in dit prachtige theater. Dank u wel.

De voorzitter sluit de vergadering om 20.40 uur.

Aldus vastgesteld tijdens de openbare vergadering van de gemeenteraad van Heerlen van 28 januari 2026,

Voorzitter,	Griffier,
drs. R. Wever	drs. T.W. Zwemmer